

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Π.Μ.Σ.: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ
ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΕΤΟΣ: 2019-2020

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
του Κυριάκου Χατζηδάκη του Περικλή
Α.Μ.: 7340010818022

**Το παραδεκτό της κατά το άρθρο 933 ΚΠολΔ ασκούμενης ανακοπής,
καθώς και των λόγων της**

Επιβλέπων:

Δημήτριος Τσικρικάς, Καθηγητής Νομικής Σχολής ΕΚΠΑ

Αθήνα, Νοέμβριος 2020

Copyright © [Κυριάκος Χατζηδάκης, Νοέμβριος 2020]

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα.

Οι απόψεις και θέσεις που περιέχονται σε αυτήν την εργασία εκφράζουν τον συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Στους γονείς μου

Πρόλογος

Η παρούσα μελέτη εκπονήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών του τμήματος Νομικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Στον επιβλέποντα καθηγητή κ. Δημήτριο Τσικρικά εκφράζω την βαθιά ευγνωμοσύνη μου για τις χρήσιμες υποδείξεις, τις πολύτιμες παρατηρήσεις και την καθοδήγηση που μου παρείχε, κατά την διάρκεια εκπόνησης της παρούσας εργασίας. Θερμές ευχαριστίες οφείλω να αποδώσω, επίσης, στον ομότιμο καθηγητή κ. Νικόλαο Κλαμαρή, στον καθηγητή κ. Γεώργιο Ορφανίδη, στον καθηγητή κ. Στέφανο Πανταζόπουλο, και στους καθηγητές κ. Ιωάννη Δελικωστόπουλο, κ. Νικόλαο Κατηφόρη και κα Φλώρα Τριανταφύλλου-Αλμπανίδου, για την επιστημονική τους αρωγή καθ' όλη την διάρκεια του μεταπτυχιακού αυτού προγράμματος.

Η παρούσα διπλωματική εργασία με τίτλο “Το παραδεκτό της κατά το άρθρο 933 ΚΠολΔ ασκούμενης ανακοπής, καθώς και των λόγων της”, η οποία εκπονήθηκε υπό την εποπτεία του Καθηγητή Πολιτικής Δικονομίας του τμήματος Νομικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Δημητρίου Τσικρικά, επικεντρώνεται καθαρά στα ζητήματα που προκύπτουν από τις προϋποθέσεις του παραδεκτού της Ανακοπής κατά της Αναγκαστικής Εκτελέσεως του άρθρου 933 ΚΠολΔ. Τα ζητήματα αυτά απορρέουν από την γενικότερη έννοια της «άμυνας κατά της εκτέλεσης» και είναι άκρως δογματικά, θεωρητικά, αλλά και πρακτικά ταυτόχρονα. Η γενικότερη προβληματική γύρω από το ένδικο βοήθημα της ανακοπής κατά της εκτέλεσης έγκειται στον πυρήνα της Επιστήμης του Αστικού Δικονομικού Δικαίου.

Η εν λόγω ανακοπή, όμως, αποτελεί αντίδραση μιας σειράς από προηγούμενες πράξεις, οι οποίες συντονίζονται υπό την σκέπη μίας ενιαίας διαδικασίας, αυτήν της Αναγκαστικής Εκτελέσεως. Σύμφωνα με την εύστοχη παρατήρηση του Καθηγητή κ. Νικόλαου Κλαμαρή, “το δικαίωμα για αναγκαστική εκτέλεση αποτελεί μερικότερο δικαίωμα του συνταγματικώς κατοχυρωμένου δικαιώματος παροχής δικαστικής προστασίας”. Αποτελεί δε αναπόσπαστο συμπλήρωμά της, αφού η καταδίκη κάποιου προσώπου σε παροχή (πράξη ή παράλειψη) με διάταξη καταψηφιστικής απόφασης, μετά από αίτημα του διαδίκου, θα παρέμενε κενή περιεχομένου, αναποτελεσματική και δίχως ουσιαστικής σημασίας, εάν δεν συνοδευόταν από την εγγύηση για την πραγμάτωση αυτής με πολιτειακό εξαναγκασμό.

Όπως επισημαίνει, όμως, ο Καθηγητής Ράμμος, *«Η χρησιμοποίησις όμως τοιούτων μέτρων συγχωρείται και πρέπει να λαμβάνει χώραν, μόνον εφ’ όσον ειδικώς και σαφώς εκάστοτε προβλέπεται, ως ελέχθη ανωτέρω, και μόνον εφ’ όσον και εν ω μέτρω είναι αναγκαία εκάστοτε αύτη»*. Όταν η συγκεκριμένη αναγκαστική εκτέλεση και το συγκεκριμένο μέσο εκτελέσεως υπερβαίνει τα όρια και τον σκοπό της, όταν δεν καλύπτεται από τον νόμο και το Σύνταγμα, θα πραγματοποιούνται ελαττωματικές πράξεις εκτελέσεως, οι οποίες παραδεκτά μπορούν να προσβληθούν με το ένδικο βοήθημα της ανακοπής, σύμφωνα με τα άρθρα 933 επόμενα. ΚΠολΔ. Ο διάδικος που επιθυμεί να μεταβάλει την νομική και πραγματική κατάσταση που επέφερε η εκδήλωση της εκτελεστικής διαδικασίας, οφείλει να τηρήσει ορισμένους κανόνες προκειμένου να μπορέσει να εισαγάγει το ένδικο βοήθημα της ανακοπής προς εκδίκαση. Άλλωστε, η

έρευνα του παραδεκτού της ανακοπής καθώς και των λόγων της προηγείται της έρευνας βασιμότητας του ενδίκου αυτού βοηθήματος.

Εκ πρώτης όψεως, η διερεύνηση των θεμάτων που αφορούν το παραδεκτό ενός ενδίκου βοηθήματος φαίνεται ότι επικεντρώνεται σε στοιχεία τεχνικά, δίχως ουσία κεντημένα από ένα πέπλο τυπολατρίας. Πικρή γεύση άλλωστε αφήνει η διαπίστωση του Καθηγητή Μητσόπουλου, ότι *“το δίκαιον της αναγκαστικής εκτελέσεως αντιμετωπίστηκε στο παρελθόν ως κλάδος τεχνικών κανόνων δικαίου που δεν προσφέρονται για βαθύτερη επιστημονική έρευνα”*. Μια προσεκτικότερη ματιά όμως, αναδεικνύει ότι η έρευνα του παραδεκτού αποτελεί ένα άκρως δογματικό δικονομικό κεφάλαιο όχι μόνο της Πολιτικής, αλλά και της Ποινικής και Διοικητικής Δίκης, το οποίο εντάσσεται στην γενικότερη θεώρηση του δικονομικού κτίσματος, ως μία διαδικασία αυτοτελή μεν, εντεταγμένη δε στο σύστημα απονομής δικαιοσύνης. Απορρέει από την Συνταγματική αρχή της ισότητας (άρθρο 4 του Συντάγματος, 20 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρο 6 παρ.1 της ΕΣΔΑ και άρθρο 14 παρ.1 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα) και του δικαιώματος παροχής δικαστικής προστασίας (άρθρο 20 παρ.1 του Συντάγματος και άρθρο 6 της ΕΣΔΑ), τα οποία εξειδικεύονται στο πλαίσιο της πολιτικής δίκης υπό την μορφή της αρχής της ισότητας των διαδικών, κατ’ άρθρο 110 παρ.1 ΚΠολΔ, και της αρχής τηρήσεως της προδικασίας, κατ’ άρθρο 111 ΚΠολΔ.

Στην συγκεκριμένη διπλωματική εργασία, θα αναλυθεί η ιδιαίτερη νομική φύση του ενδίκου βοηθήματος της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ, καθώς και το αντικείμενο της δίκης που διανοίγεται με την άσκησή της. Στην συνέχεια, θα επικεντρωθεί στις κατ’ ιδίαν προϋποθέσεις του παραδεκτού της ανακοπής, ήτοι την νομιμοποίηση, τόσο σε ενεργητικό όσο και σε παθητικό επίπεδο, την θεμελίωση του εννόμου συμφέροντος του ανακόπτοντος, την δικαιοδοσία και την αρμοδιότητα του δικαστηρίου στο οποίο εισάγεται η ανακοπή και επιλαμβάνεται της προκύπτουσας διαφοράς, αλλά και το διαδικαστικό πλαίσιο της άσκησης του κρινόμενου ενδίκου βοηθήματος.

Στο επόμενο κεφάλαιο θα πραγματοποιηθεί ανάλυση των λόγων της ανακοπής και του παραδεκτού της ασκήσεώς τους, καθώς και των προσθέτων λόγων. Στο πλαίσιο του ίδιου άρθρου, θα ερευνηθεί ο αποκλεισμός των λόγων ανακοπής, οι οποίοι καλύπτονται από το δεδουλευμένο προηγούμενης δίκης, κατ’ άρθρο 933 παρ.4 ΚΠολΔ, καθώς και ο αποκλεισμός συγκεκριμένων λόγων, εξαιτίας ελαττωμάτων ως προς τον τρόπο προβολής και απόδειξής τους (παραχρήμα), κατ’ άρθρο 933 παρ.5 ΚΠολΔ. Περαιτέρω, χρήζει ιδιαίτερης προσοχής και παρατήρησης η προθεσμία άσκησης της ανακοπής, κατ’ άρθρο 934 ΚΠολΔ, καθώς η μορφή και ο τρόπος με τον οποίο θεσμοθετήθηκε, ήτοι η υποχρέωση, επί ποινή απαραδέκτου, προβολής των αντιρρήσεων κατά στάδια, αποτελεί καινοτόμα ρύθμιση του δικονομικού αυτού οικοδομήματος.

Τέλος, το σύμπλεγμα των ρυθμίσεων που οριοθετούν τους όρους παραδεκτού του ενδίκου βοηθήματος της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ, ολοκληρώνεται με την διάταξη του άρθρου 935 ΚΠολΔ, το οποίο διατήρησε αυτό που ο νομοθέτης κατήργησε στην τακτική διαδικασία κατά την άσκηση της αγωγής, ήτοι το αξίωμα του άνευ επικουρίας δικάζεσθαι των λόγων ανακοπής. Έτσι, ο ανακόπτων πρέπει να είναι αρκετά προσεκτικός να προβάλει τους λόγους ανακοπής σωρευτικά, εν όψει της, με ποινή

απαράδεκτου, μεταγενέστερης προβολής τους.

Στις τελευταίες σελίδες, θα διερευνηθεί αν μπορεί να ασκηθεί από τον ανακόπτοντα μεταγενέστερη αγωγή αποζημίωσης, σε περίπτωση πραγματοποίησης «άδικης» εκτέλεσης, με εφαρμογή απευθείας της διάταξης της γενικής αδικοπρακτικής ευθύνης που εισάγει το άρθρο 914 ΑΚ, παρακάμπτοντας τον σκόπελο της διατάξεως της ειδικής αδικοπρακτικής ευθύνης του άρθρου 940 παρ.3 ΚΠολΔ. Κάτι τέτοιο θα φανεί ότι γίνεται δεκτό, μόνο στην περίπτωση που, αν και ελλείπει το απαιτούμενο στοιχείο της αμετάκλητης ακύρωσης της αναγκαστικής εκτέλεσης, που απαιτεί το άρθρο 940 παρ.3 ΚΠολΔ, ο προβαλλόμενος λόγος ανακοπής, δηλαδή η αντίρρηση κατά της προηγηθείσης εκτελεστικής διαδικασίας, απερρίφθη ως απαράδεκτος, λόγω των τιθέμενων από τον νόμο αποδεικτικών δυσχερειών (παραχρήμα απόδειξη, κατ' άρθρο 933 παρ.5 ΚΠολΔ) και εφόσον ο λόγος αυτός είναι η απόσβεση της απαίτησης.

Αθήνα, Νοέμβριος 2020
Κυριάκος Π. Χατζηδάκης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόλογος.....	7
Συντομογραφίες.....	14
Εισαγωγικές παρατηρήσεις.....	16

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

1. Η Συνταγματική θεμελίωση των δικών περί την εκτέλεση.....	19
2. Η Νομική Φύση της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ.....	20
3. Παρέκβαση: Η έννοια της δικονομικής ακυρότητας και της δικονομικής βλάβης στις δίκες περί την εκτέλεση.....	24
4. Το αντικείμενο της δίκης της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ.....	25
5. Οι προσβαλλόμενες με την ανακοπή πράξεις εκτελέσεως.....	30

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

1. Ζητήματα Νομιμοποίησης.....	33
1.1. Ενεργητική Νομιμοποίηση.....	33
1.2. Παθητική Νομιμοποίηση.....	38
2. Έννομο συμφέρον.....	39
3. Δικαιοδοσία.....	42
3.1. Οριοθέτηση δικαιοδοσίας μεταξύ πολιτικών και διοικητικών δικαστηρίων.....	42
3.2. Διαιτητική δικαιοδοσία.....	43
3.3. Διεθνής δικαιοδοσία.....	43
4. Αρμοδιότητα δικαστηρίου στην δίκη της ανακοπής του 933 ΚΠολΔ.....	46
4.1. Καθ' ύλην αρμοδιότητα.....	46
4.2. Κατά τόπον αρμοδιότητα.....	48
5. Η άσκηση της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ.....	50
6. Η εφαρμοστέα διαδικασία.....	53
7. Το περιεχόμενο του δικογράφου της ανακοπής.....	55

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

1. Γενικά χαρακτηριστικά των λόγων της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ.....	57
2. Οι διακρίσεις των λόγων ανακοπής.....	58
2.1. Οι αντιρρήσεις που αφορούν την εγκυρότητα του εκτελεστού	

τίτλου.....	58
2.2. Οι αντιρρήσεις που αφορούν την διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης.....	58
2.3. Οι αντιρρήσεις που αφορούν την απαίτηση.....	59

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

1. Το παραδεκτό των λόγων ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ.....	61
2. Περισσότεροι λόγοι ανακοπής.....	62
3. Πρόσθετοι λόγοι ανακοπής.....	63
4. Ο αποκλεισμός λόγων ανακοπής κατ' άρθρο 330 ΚΠολΔ (933 παρ.4 ΚΠολΔ).....	72
4.1. Οι λόγοι που καλύπτονται από το δεδικασμένο.....	75
4.2. Οι λόγοι που δεν καλύπτονται από το δεδικασμένο.....	78
5. Η παραχρήμα απόδειξη ως δικονομικός περιορισμός (933 παρ.5 ΚΠολΔ).....	81

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

1. Η προθεσμία της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ (άρθρο 934 ΚΠολΔ).....	88
2. Η νομική φύση των προθεσμιών του άρθρου 934 ΚΠολΔ.....	92
3. Τα επιμέρους στάδια του άρθρου 934 ΚΠολΔ στο προϊσχόν δίκαιο.....	95
4. Τα επιμέρους στάδια του άρθρου 934 ΚΠολΔ στο ισχόν δίκαιο.....	98
4.1. Το πρώτο στάδιο (άρθρο 934 παρ.1 περ.α' ΚΠολΔ).....	99
4.2. Το δεύτερο στάδιο (άρθρο 934 παρ.1 περ.β' ΚΠολΔ).....	101
5. Αποδοχή και κριτική της τροποποίησης του άρθρου 934 ΚΠολΔ.....	103

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

1. Η αρχή της συγκεντρώσεως των λόγων ανακοπής (άρθρο 935 ΚΠολΔ).....	105
2. Οι προϋποθέσεις εφαρμογής το άρθρου 935 ΚΠολΔ.....	109
2.1. Η ύπαρξη προηγούμενης δίκης επί ανακοπής κατ' άρθρο 933 ΚΠολΔ.....	109
2.2. Ύπαρξη λόγων ανακοπής γεννημένων κατά το χρόνο της αρχικής δίκης.....	110
2.3. Παράλειψη προσβολής των δυνάμενων να προβληθούν λόγω ανακοπής.....	111

2.4. Διεξαγωγή μεταγενέστερης δίκης ως προς το κύριο πράξης εκτέλεσης.....	112
2.5. Η ταυτότητα των διαδικών στην πρώτη και στη μεταγενέστερη δίκη.....	114
3. Πεδίο πρακτικής εφαρμογής.....	114

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

1. Το απαράδεκτο των λόγων ανακοπής εξαιτίας παραχρήμα αποδείξεως του άρθρου 933 παρ.5 ΚΠολΔ σε σχέση με την αποζημίωση για άδικη εκτέλεση.....	117
Επίλογος.....	121
Βιβλιογραφία και αρθρογραφία.....	123
Ενδεικτική Νομολογία.....	128

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΕΔ	Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο
ΑιτΕ	Αιτιολογική Έκθεση
ΑΚ	Αστικός Κώδικας
α.ν.	αναγκαστικός νόμος
ΑΠ	Άρειος Πάγος
άρθρ.	άρθρο
αρ.	αριθμός
Αρμ	Αρμενόπουλος
β.δ.	βασιλικό διάταγμα
Βλ.	Βλέπε
Γνμδ	Γνωμοδότηση
Δ	Δίκη
ΔΕΕ	Δικαστήριο Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΔΕΚ	Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
εδ.	εδάφιο
ΕΔΔΑ	Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΔ	Ένωση Ελλήνων Δικονομολόγων
ΕΕμπΔ	Επιθεώρηση Εμπορικού Δικαίου
ΕΕΝ	Εφημερίς Ελλήνων Νομικών
Ειρ	Ειρηνοδικείο
ΕισΝΑΚ	Εισαγωγικός νόμος του Αστικού Κώδικα
ΕισΝΚΠολΔ	Εισαγωγικός νόμος του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας
ΕλλΔνη	Ελληνική Δικαιοσύνη
επόμε.	επόμενος (-επόμενα)
ΕπιστΕπετΑρμ	Επιστημονική Επετηρίδα Αρμενόπουλου
ΕΠολΔ	Επιθεώρηση Πολιτικής Δικονομίας
ΕρμΑΚ	Ερμηνεία Αστικού Κώδικα
ΕΣΔΑ	Ευρωπαϊκή Σύμβαση
ΕφΑΔ	Εφαρμογές Αστικού Δικαίου
Εφ	Εφετείο
Καν.	Κανονισμός
ΚανΒρΙ	Κανονισμός Σύμβασης Βρυξελλών Ι (44/2001)
ΚανΒρΙα	Κανονισμός Σύμβασης Βρυξελλών Ια (1215/2012)
ΚΕΔΕ	Κώδιξ περί Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (ν.δ. 356/1974)
ΚΠολΔ	Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας
ΜονΠρ	Μονομελές Πρωτοδικείο
Ν. ή ν.	Νόμος
ΝΔ ή ν.δ.	Νομοθετικό Διάταγμα

ΝοΒ	Νομικό Βήμα
ΝΠΔΔ	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
ΝΠΙΔ	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
ΟΛΑΠ	Ολομέλεια του Αρείου Πάγου
ό.π.	όπου παραπάνω
ΠολΔ	Πολιτική Δικονομία (1834)
ΠολΠρ	Πολυμελές Πρωτοδικείο
ΠρΑνΕπ	Πρακτικά Αναθεωρητικής Επιτροπής ΚΠολΔ
Πρβλ	Παράβαλε
Σ	Σύνταγμα
σελ.	σελίδα
ΣχΠολΔ	Πρακτικά Συντακτική Επιτροπής Σχεδίου ΚΠολΔ
τιμ. τόμ.	τιμητικός τόμος
ΤΝΠ	Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών
τόμ.	τόμος
ΧρΙΔ	Χρονικά Ιδιωτικού Δικαίου

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας¹ είναι προϊόν τριών νομοπαρασκευαστικών επιτροπών: η πρώτη ήταν η Συντακτική Επιτροπή², η οποία παρέδωσε στην δημοσιότητα πλήρες Σχέδιο του ΚΠολΔ τα έτη 1955 και 1958. Στη συνέχεια, το 1995, συγκροτήθηκε η Αναθεωρητική Επιτροπή³, η οποία παρέδωσε το αναθεωρημένο κείμενο του ΚΠολΔ το έτος 1960 και του Εισαγωγικού του Νόμου το 1961, το οποίο νομοθετήθηκε με τον α.ν. 44 της 20/26.6.1967 ως “Κώδιξ Πολιτικής Δικονομίας και Εισαγωγικός αυτού Νόμος”.

Παρόλο που οι δύο αυτές Επιτροπές κληροδότησαν ένα απολύτως επιτυχές έργο, η έλλειψη επαρκών οργανωτικών υποδομών για την εφαρμογή του νέου Κώδικα και η αναμενόμενη αδράνεια των νομικών επαγγελματιών στο νέο νομοθέτημα οδήγησε στην συγκρότηση τον Φεβρουάριο του 1971 και νέας Επιτροπής⁴, η οποία πρότεινε τροποποιήσεις που νομοθετήθηκαν με το ν.δ. 958 της 15/15.9.1971 και άρχισαν να ισχύουν από 1ης Οκτωβρίου 1971⁵. Με το β.δ. 657 της 25.10/1.11.1971 επακολούθησε η κωδικοποίηση του αρχικού κειμένου (α.ν. 44/1967) και των τροποποιήσεων (ν.δ. 958/1971) σε ενιαία αρίθμηση άρθρων, που αποτελεί κατά βάση και σήμερα τον ισχύοντα Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και τον Εισαγωγικό του Νόμο και ισχύει αδιάλειπτα μέχρι σήμερα.

Ένας έγκριτος Γάλλος δικονομολόγος, με αφορμή την μεταρρύθμιση του νέου γαλλικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, μεταξύ άλλων επεσήμανε ότι οι μεγάλες δικονομικές μεταρρυθμίσεις στο πεδίο της πολιτικής δικονομίας στην Γαλλία επιχειρούνται κάθε 150 χρόνια⁶. Στη διάρκεια του βίου του ο ΚΠολΔ έζησε συνολικά μέχρι σήμερα αλλεπάλληλες τροποποιήσεις και μεταρρυθμίσεις, που υπερβαίνουν τις πενήντα⁷. Οι τροποποιήσεις αυτές αποδεικνύουν την προσπάθεια της Πολιτείας να

¹ Ο Καθηγητής Νικόλαος Κλαμαρής τονίζει ότι “...δύο (είναι οι) μεγάλες ελληνικές νομοθετικές παρεμβάσεις στο πεδίο της πολιτικής δικονομίας. Η πρώτη, ως γνωστόν, τοποθετείται στο έτος 1834 με την Πολιτική Δικονομία του διαπρεπούς Βαυαρού Καθηγητή και μέλους της Βαυαρικής Αντιβασιλείας στην Ελλάδα Georg Ludwig von Maurer και η άλλη στο έτος 1967 μ τον νέο Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, έργο μίας Επιτροπής (που συγκροτήθηκε το 1933) στην οποία συμμετείχαν κατά καιρούς μεγάλοι Έλληνες Δικονομολόγοι και επιφανείς δικαστικοί λειτουργοί και δικηγόροι...”, βλ. Κλαμαρή, Ειδική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή του Υπουργείου Δικαιοσύνης για την τελική αναμόρφωση του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, Σχέδιο Νόμου 2005-2008, Αιτιολογική Έκθεση, σελ. 6.

² Η Συντακτική Επιτροπή αποτελείτο κατά καιρούς από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου Λουκά Γιδόπουλο (1933-1939), τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου Ιωάννη Σακκέτα (1935-1959), τους καθηγητές Χρήστο Πράτσικα, Γεώργιο Ράμμο και Εμμανουήλ Μιχελάκη, τους δικηγόρους Πέτρο Αγγελετόπουλο και Γεώργιο Οικονομόπουλο και τους Διευθυντές του Υπουργείου Δικαιοσύνης Διονύσιο Καλοδούκα (μετέπειτα Αντιπρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας) και Θωμά Μιχαηλίδη.

³ Η Αναθεωρητική Επιτροπή αποτελείτο από τον Ιωάννη Σακκέτα, ως Πρόεδρο, και μέλη τους καθηγητές Γεώργιο Ράμμο, Χαράλαμπο Φραγκίστα, Εμμανουήλ Μιχελάκη και Γεώργιο Μητσόπουλο, τους δικηγόρους Αλέξανδρο Βαμβέτσο, Γεώργιο Οικονομόπουλο και Θεοδόσιο Λιβαθινό και τον Θωμά Μιχαηλίδη.

⁴ Η Επιτροπή αποτελείτο από τον Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου Λύσανδρο Κανελλάκο, ως Πρόεδρο, τους Καθηγητές Χαράλαμπο Φραγκίστα και Γεώργιο Μητσόπουλο, τον τότε Εφέτη και μετέπειτα Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου Παναγιώτη Πετρόχειλο και τον δικηγόρο Παύλο Στυμφαλιάδη.

⁵ Βλ. Καλαβρό, Σχέδιο Νόμου για την δίκαιη δίκη και την εύλογη διάρκειά της, ΕΠολΔ 2011, σελ. 697.

⁶ Βλ. Κλαμαρή, Σχέδιο Νόμου 2005-2008, ό.π., σελ. 5.

⁷ Βλ. Καλαβρό, ΕΠολΔ 2011, ό.π., σελ. 697.

ανταποκριθεί στα αιτήματα των καιρών και ιδίως στην ανάγκη για ταχεία επίλυση των διαφορών⁸. Άλλες από αυτές επιτυχίες και άλλες ατυχίες, δημιούργησαν κατά καιρούς σοβαρές ρωγμές στο αρχικό σύστημα του ΚΠολΔ, προσπαθώντας, χωρίς πάντως να το επιτύχουν, να αποστερήσουν τον ΚΠολΔ του βασικού δογματικού του υποβάθρου, το οποίο εξακολουθεί να υφίσταται⁹.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω τροποποιήσεων, ο θεσμός της αναγκαστικής εκτέλεσως υπέστη και αυτός, κατά καιρούς, ραγδαίες αλλαγές, οι οποίες στόχο είχαν την αποτελεσματικότητα και την ασφάλεια της διαδικασίας της εκτέλεσως, και ιδίως του πλειστηριασμού, όχι μόνο για το συμφέρον των δανειστών και του υπερθεματιστή, αλλά, σε τελευταία ανάλυση, και του κοινωνικού συνόλου με την ενίσχυση της πίστεως, χωρίς πάντως να παραβλέπει και την εύλογη αξίωση του οφειλέτη για παροχή δικαιώματος άμυνας.

Κατά το προηγούμενο δίκαιο, υποστηριζόταν ότι οι πράξεις αναγκαστικής εκτέλεσης προσβάλλονταν¹⁰ είτε με ανακοπή είτε με αγωγή¹¹, δηλαδή με εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο¹². Το προσχέδιο του Εισηγητή της Συντακτικής Επιτροπής Εμμανουήλ Μιχελάκη ρύθμιζε την προσβολή των πράξεων της αναγκαστικής εκτέλεσως στα άρθρα 32-41¹³. Το προϊσχύον άρθρο 910 ΠολΔ, που αναφερόταν σε “αγωγή ή ανακοπή”, επαναλήφθηκε, με την ιδιαιτερότητα ότι διεγράφη ο όρος “αγωγή ή” από το σχετικό άρθρο του Προσχεδίου και τονίστηκε ότι μόνο με ανακοπή μπορεί να επιχειρείται η προσβολή της εκτέλεσης¹⁴. Το άρθρο 1059 αφορούσε αντιρρήσεις σχετιζόμενες με την διαδικασία και την μετά την έκδοση του εκτελεστού τίτλου απόσβεση του δικαιώματος, ενώ το άρθρο 1060 αφορούσε αντιρρήσεις κατά του δικαιώματος που ενσωμάτωνε ο εκτελεστός τίτλος.

Κατά την διάρκεια εργασιών της Αναθεωρητικής Επιτροπής, για λόγους ερμηνευτικής ορθότητας¹⁵, τα δύο ως άνω άρθρα, κατόπιν παρατηρήσεως του καθηγητού Μητσόπουλου και του κ. Βαμβέτσου και με την σύμφωνη γνώμη του καθηγητού

⁸ Βλ. Κλαμαρή, Σχέδιο Νόμου, 2005-2008, ό.π., σελ. 22.

⁹ Βλ. Καλαβρό, ΕΠολΔ 2011, ό.π., σελ. 698.

¹⁰ Αν επρόκειτο για ακυρότητες της διαδικασίας που επερχόταν πριν από τον πλειστηριασμό, η προβολή τους ήταν δυνατή και με ένσταση.

¹¹ Σύμφωνα με το τότε άρθρο 910 παρ.4 ΠολΔ: “...αγωγή ή ανακοπή ακυρώσεως της εκτέλεσως του πλειστηριασμού...”, ενώ η νομολογία δεχόταν ότι, όταν η ανακοπή όσο και η αγωγή ασκούσαν πριν από την εγκατάσταση του υπερθεματιστή, ο προσβάλλων την διαδικασία επείχε θέση αμυνομένου, ενώ όταν η αγωγή ασκούσαν μετά την εγκατάσταση του υπερθεματιστή δεν επρόκειτο για δίκη περί την εκτέλεση και ενάγων έπρεπε να αντιμετωπισθεί ως επιτιθέμενος.

¹² Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, Ο αποκλειστικός χαρακτήρας της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ για την προσβολή των πράξεων της αναγκαστικής εκτέλεσως και ιδίως της περιλήψεως της κατακυρωτικής εκθέσεως, Ενθύμημα Άλκη Αργυριάδη, 1996, Τόμος Ι, σελ. 101-102.

¹³ Βλ. ΣχΠολΔ VIII, 1959, σελ. 18-20 και 67-69.

¹⁴ Βλ. ΣχΠολΔ VIII, σελ. 125: “...ο κ. Οικονομόπουλος προς την γνώμην του οποίου συμφωνούν και οι κ. κ. Σακκέτας και Ράμμος έχει την γνώμην ότι εκ των διατάξεων των άρθρων 32 και 36 προκύπτει ότι όλοι οι ισχυρισμοί του καθ’ ου η εκτέλεσις οφειλέτου περί ακυρότητος της αναγκαστικής εκτέλεσως εισάγονται δι’ ανακοπής και ουχί δι’ αγωγής...”.

¹⁵ Ο όρος της διάταξης ήταν “αφορώσαι ... ή το προς ενέργειαν της αναγκαστικής εκτέλεσως δικαίωμα”, ο οποίος απασχόλησε ιδιαίτερα την Επιτροπή ως προς την αληθή του έννοια. Ο καθηγητής Μητσόπουλος θεώρησε ότι οι αντιρρήσεις που αφορούν το δικαίωμα προς ενέργεια της αναγκαστικής εκτέλεσης μπορούν να υποστηριχθούν και από το αμέσως προηγούμενο άρθρο, το 1059, διότι το δικαίωμα αυτό είναι δικονομικό, όχι ουσιαστικό και στηρίζεται στην εξωτερική και μόνο εγκυρότητα του εκτελεστού τίτλου, βλ. ΠρΑνΕπιτρ, σελ. 423.

Φραγκίστα¹⁶, ενοποιήθηκαν και έτσι διαμορφώθηκε η ισχύουσα διατύπωση του άρθρου 933 ΚΠολΔ¹⁷. Σύμφωνα, λοιπόν, με το νέο άρθρο 933 παρ.1 ΚΠολΔ: “Αντιρρήσεις του καθ’ ου η εκτέλεσις και παντός δανειστού αυτού έχοντος έννομον συμφέρον αφορώσαι το έγκυρον του εκτελεστού τίτλου, την διαδικασίαν της αναγκαστικής εκτελέσεως ή την απαίτησιν ασκούνται μόνον δι’ ανακοπής...”¹⁸.

¹⁶ Βλ. ΠρΑνΕπιτρ, σελ. 424.

¹⁷ Παράλληλα, ο καθηγητής Μητσόπουλος, πρότεινε την διαγραφή του όρου “αγωγή” και από το κείμενο της διατάξεως του άρθρου 1141 (σημερινό 1010 ΚΠολΔ), καθώς πλέον με την ενιαία ρύθμιση της διαδικασίας πριν και μετά την εγκατάσταση του υπερθεματιστή, ο ένδικο βοήθημα της ανακοπής καλύπτει τις ανάγκες παροχής δικαστικής προστασίας του καθ’ ου η εκτέλεση, βλ. ΠρΑνΕπ, 1967, σελ. 485.

¹⁸ Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, Ενθύμημα Αργυριάδη, ό.π., σελ. 104.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

1. Η Συνταγματική θεμελίωση των δικών περί την εκτέλεση

Ομοφωνία υφίσταται στην επιστήμη, όχι μόνο του δικονομικού δικαίου, αλλά και των λοιπών κλάδων, ότι στο ευρύτερο συνταγματικό δικονομικό δικαίωμα της δικαστικής προστασίας εμπεριέχεται και το δικαίωμα για αναγκαστική εκτέλεση, δικαίωμα, το οποίο για το λόγο αυτό (ως μερικότερο δικαίωμα του συνταγματικώς κατοχυρωμένου ευρύτερου δικαιώματος) επίσης κατοχυρώνεται συνταγματικά¹⁹. Όταν όμως, η συγκεκριμένη κάθε φορά αναγκαστική εκτέλεση και το συγκεκριμένο μέσο εκτέλεσης υπερβαίνουν τα όρια που θέτει ο νομοθέτης, με βάση τα συγκεκριμένα καταρχήν συνταγματικά κριτήρια, αυτά της αρχής της αναλογικότητας, κατ' άρθρο 25 παρ.3 του Συντάγματος, και του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, κατ' άρθρο 2 παρ.1 του Συντάγματος, η αναγκαστική εκτέλεση δεν καλύπτεται από το Σύνταγμα και το νόμο πλέον και για το λόγο αυτόν κάθε πράξη εκτέλεσης που διενεργείται καθίσταται ελαττωματική²⁰.

Η προσβολή των πράξεων αυτών πραγματοποιείται παραδεκτά διά της καθιερούμενης ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ, η οποία και αποτελεί το μοναδικό μέσο άμυνας του καθ' ου η εκτέλεση κατά της αναγκαστικής εκτελέσεως, ως μορφή παροχής έννομης προστασίας. Μάλιστα, επειδή η αναγκαστική εκτέλεση συναποτελείται από σειρά διαδικαστικών πράξεων που ορίζει ο νόμος, πράξεων που όμως επιχειρούνται μονομερώς από τον επισπεύδοντα δανειστή, χωρίς να έχει υπάρξει προηγούμενη ακρόαση του καθ' ου η εκτέλεση, το δικαίωμα άσκησης της ανακοπής πρέπει κατ' ανάγκη να αντιμετωπίζεται ως το αναγκαίο εκείνο μέσο, δυνάμει του οποίου πραγματώνεται το δικαίωμα ακρόασης²¹ του καθ' ου η εκτέλεση²². Η ανακοπή λοιπόν αυτή, ως το αποκλειστικό ένδικο βοήθημα, που δίνει στο πρόσωπο που βλάπτεται την δυνατότητα προσφυγής στην δικαστική εξουσία, θεωρείται ότι αναμφίβολα εμπίπτει στην εμβέλεια του άρθρου 20 παρ.1 του Συντάγματος και κατοχυρώνεται, συνεπώς, συνταγματικά²³. Η εγγύηση της δικαστικής προστασίας και συνεπώς του δικαιώματος ασκήσεως ανακοπής απορρέει επιπρόσθετα και το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ, που υπερισχύει σε σχέση με την κοινή εσωτερική νομοθεσία, κατ' άρθρο 28 του Συντάγματος. Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ.3 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά

¹⁹ Βλ. Κλαμαρή, Το δικαίωμα δικαστικής προστασίας, 1989, σελ. 167-168, ο οποίος γλαφυρά επισημαίνει κατωτέρω ότι: *“Με την αναγκαστική εκτέλεση λαμβάνει σάρκα και οστά η παροχή δικαστικής προστασίας και γίνεται αντιληπτή, αισθητή και ουσιαστικοποιείται η παροχή αυτή τόσο για τον δανειστή του οποίου ικανοποιείται η αξίωση με την επισπευδόμενη αναγκαστική εκτέλεση, όσο και για τον οφειλέτη ο οποίος με τον προβλεπόμενο από τον νόμο τρόπο εξαναγκάζεται να εκπληρώσει την παροχή του προς τον δανειστή”*.

²⁰ Βλ. Κλαμαρή, ό.π., σελ. 186.

²¹ Όπως τονίζει και ο καθηγητής Τσικρικάς: *“Το άρθρο 20 παρ.1 Σ και το άρθρο 6 παρ.1 ΕΣΔΑ εκτός από το δικαίωμα δικαστικής προστασίας κατοχυρώνουν και το δικαίωμα των διαδίκων να προβάλουν ισχυρισμούς προς υποστήριξη των αιτημάτων τους, τους οποίους το δικαστήριο οφείλει να λάβει υπόψη και να εξετάσει”*, βλ. τον ίδιο, Τα θεμελιώδη δικονομικά δικαιώματα κατά την πρόσφατη νομολογία των πολιτικών δικαστηρίων, ΤοΣ 2006, σελ. 353.

²² Βλ. Μιχαηλίδου, Η άμυνα κατά της εκτέλεσης, 2017, σελ. 69.

²³ Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, Ζητήματα δικών περί την εκτέλεση, 2004, σελ. 29.

Δικαιώματα, το οποίο κύρωσε η Ελληνική Δημοκρατία με τον ν. 2462/1997, και οποίο έχει την υπερέχουσα ισχύ του άρθρου 28 Σ, ορίζεται ότι: “Τα συμβαλλόμενα κράτη στο παρόν Σύμφωνο αναλαμβάνουν την υποχρέωση...α) να εγγυώνται ότι η αρμόδια δικαστική αρχή θα αποφαινείται πράγματι σχετικά με τα δικαιώματα του προσφεύγοντος και να προωθήσουν την δυνατότητα δικαστικής προσφυγής...”²⁴.

2. Η Νομική Φύση της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ

Όπως αναδείχθηκε και ανωτέρω, ο δικονομικός νομοθέτης θέσπισε με την ανακοπή κατά της εκτέλεσης αυτοτελές ένδικο βοήθημα προσβολής και ελέγχου του κύρους των διαδικαστικών πράξεων της αναγκαστικής εκτέλεσης, αποτελώντας και το μοναδικό όχημα²⁵ που οδηγεί στην ακύρωση της ελαττωματικής πράξης της εκτελεστικής διαδικασίας²⁶. Η άσκηση αναγνωριστικής αγωγής με αντικείμενο το κύρος πράξεως της αναγκαστικής εκτέλεσης δεν θεωρείται παραδεκτή²⁷, ούτε μπορεί να έχει έννομη επιρροή στην εξέλιξη της εκτελεστικής διαδικασίας²⁸. Η εκτελεστική αυτή διαδικασία, στην

²⁴ Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 31.

²⁵ Βλ. Κεραμέα, Γνωμοδότηση, Ανακοπή κατά της εκτελέσεως και δικόγραφο πρόσθετων λόγων, Αρμ 1985, σελ. 450 επόμ., ο οποίος παρατηρεί ότι εξαιρουμένης αντίθετης διατάξεως νόμου, αποκλείεται η αυτεπάγγελτη λήψη υπόψη των τριών κατηγοριών ελαττωμάτων που αναγράφονται στο άρθρο 933 παρ.1 ΚΠολΔ ως λόγοι ανακοπής, καθώς και ότι η ανακοπή αυτή αποτελεί το μοναδικό ένδικο βοήθημα ικανό να προσβάλει τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως. Στο συμπέρασμα δε αυτό, καταλήγει ο καθηγητής, από τον συγκεκριμένο δύο προτάσεων, αφενός από την διαπίστωση ότι στο σύστημα των δικονομικών ακυροτήτων, που θεσπίζονται με τις διατάξεις των άρθρων 159-161 ΚΠολΔ, όσες διαδικαστικές πράξεις επιχειρούνται κατά παράβαση δικονομικής διατάξεως, παραμένουν έγκυρες ωστόσο ακυρωθούν με δικαστική απόφαση (άρθρο 159 ΚΠολΔ) και αφετέρου από την γενική διαπίστωση ότι η ακυρότητα δεν δύναται να απαγγελθεί δίχως πρόταση του διαδίκου, εκτός αν ο νόμος παρέχει στο δικαστήριο την εξουσία να εξετάσει την τήρηση της διατάξεως αυτεπαγγέλτως (άρθρο 160 παρ.1 ΚΠολΔ). Συνεπώς, οι παραπάνω ισχυρισμοί, σε συνδυασμό με την διάταξη του άρθρου 106 ΚΠολΔ, η οποία εισάγει την θεμελιώδη δικονομική αρχή της διαθέσεως, το δικαστήριο που κρίνει το κύρος των πράξεων της αναγκαστικής εκτελέσεως δεν επιτρέπεται να λάβει υπόψη του σφάλματα, τα οποία δεν προβλήθηκαν από τον διάδικο. Την ίδια θέση λαμβάνει και η Γέσιου-Φαλτσή, αλλά και ο Βαθρακοκοίλης, ο οποίος επισημαίνει ότι τελικά αν δεν χωρήσει προσβολή νομοτύπως και εμπροθέσμως της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης, αυτή καθίσταται απρόσβλητη.

²⁶ Βλ. Μπρίνια, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 399, βλ. Νίκα, ΔικΑνΕκτ., Ι, Γεν. Μέρος, σελ. 528, βλ. Μιχαηλίδου, Η άμυνα κατά της εκτέλεσης, σελ. 80.

²⁷ Βλ. ΣχΠολΔ VIII, σελ. 125: “...ο κ. Οικονομόπουλος προς την γνώμην του οποίου συμφωνούν και οι κ. κ. Σακκέτας και Ράμμος έχει την γνώμην ότι εκ των διατάξεων των άρθρων 32 και 36 προκύπτει ότι όλοι οι ισχυρισμοί του καθ’ ου η εκτέλεσις οφειλέτου περί ακυρότητος της αναγκαστικής εκτελέσεως εισάγονται δι’ ανακοπής και ουχί δι’ αγωγής...”. Βλ. και Βαθρακοκοίλη, .π., σελ. 374-375, ο οποίος αναφέρει ότι το απαράδεκτο αυτό αφορά μόνο τις περιπτώσεις που επιχειρείται άσκηση αναγνωριστική αγωγής με αντικείμενο την διάγνωση του κύρους των πράξεων εκτέλεσης. Άλλο είναι το θέμα όμως της παράλληλης με την εκτελεστική διαδικασία, άσκησης αναγνωριστικής αγωγής. Αν αυτή ασκηθεί στο στάδιο πριν την έναρξη της αναγκαστικής εκτέλεσης, αυτή θα κατατείνει στην αναγνώριση της λ.χ. με συμφηφισμό, άφεση χρέους κλπ απόσβεσης της απαίτησης του δανειστή, η οποία βεβαιώνεται με εκτελεστό τίτλο, εκτός αν υφίσταται δεδικασμένο. Αν από την άλλη, μετά την πάροδο των προθεσμιών του άρθρου 934 ΚΠολΔ, ασκηθεί αναγνωριστική αγωγή, αυτή προφανώς δεν θα επηρεάζει την εξέλιξη της εκτελεστικής διαδικασίας, πλην όμως μπορεί να στηρίξει αίτημα για αποζημίωση ή αδικαιολόγητο πλουτισμό.

²⁸ Κατά την Γέσιου-Φαλτσή, Ο αποκλειστικός χαρακτήρας της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ για την προσβολή των πράξεων της αναγκαστικής εκτελέσεως και ιδίως της περιλήψεως της κατακυρωτικής εκθέσεως, Ενθύμημα Αλκη Αργυριάδη, Τόμος 1^{ος}, 1996, σελ. 104, «...η κρίση η σχετική με το κύρος πράξεως της εκτελέσεως μπορεί να επηρεάσει μόνο τις αξιώσεις που δίνει το ουσιαστικό δίκαιο, όταν δηλαδή πρόκειται για παρεμπίπτουσα κρίση σε δίκη σχετική με τις αξιώσεις αυτές. Το κύρος άλλωστε

Ελλάδα, εκκινεί ως διαδικασία εξωδικαστική, με πρωτοβουλία του επισπεύδοντος, εκφραζόμενη με την εντολή προς εκτέλεση (άρθρο 927 ΚΠολΔ), και οι τυχόν παρατυπίες ελέγχονται από το δικαστήριο κατασταλτικά με το συγκεκριμένο ένδικο βοήθημα²⁹. Έτσι, οι, από το άνω περιεχόμενο αντιρρήσεις κατά της αναγκαστικής εκτέλεσης δεν μπορούν να προταθούν στο πλαίσιο της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης, και μάλιστα ενώπιον των οργάνων της εκτέλεσης, αλλά πρέπει να αχθούν προς κρίση ενώπιον δικαστηρίου μόνο με ανακοπή και συνεπώς όχι με ένσταση όπως στη διαγνωστική δίκη³⁰.

Η κατά την προκείμενη διάταξη ανακοπή αποτελεί ειδικότερη μορφή της ανακοπής του 583-585 ΚΠολΔ³¹ διεπόμενη από τους ιδιαίτερους κανόνες των άρθρων 933-937 ΚΠολΔ³². Αυτό βέβαια σημαίνει ότι και στην ανακοπή κατά της εκτέλεσης, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 583-585 ΚΠολΔ, εφόσον δεν τροποποιούνται και εφόσον συμβιβάζονται με το σύστημα των άρθρων 933-937 ΚΠολΔ³³. Συνεπώς, όπως και η ανακοπή του του 583 ΚΠολΔ, συνιστά εναντίωση του ανακόπτοντος κατά πράξεων, οι οποίες κατά κανόνα του προκαλούν βλάβη ή θέτουν σε κίνδυνο τα έννομα συμφέροντά του³⁴, και κατά την διενέργεια των οποίων ο ανακόπτων δεν συμμετείχε ούτε προσκλήθηκε να συμμετάσχει³⁵. Διαφοροποιείται δε από τα ένδικα μέσα, με τα οποία διώκεται η εξαφάνιση εκδοθείσας δικαστικής απόφασης³⁶ από διάδικο, που προσκλήθηκε να παραστεί κατά τη διεξαγωγή της σχετικής διαγνωστικής δίκης ή και έλαβε μέρος σε αυτήν³⁷.

Ειδικότερα, η ανακοπή του 933 ΚΠολΔ έχει διφυή χαρακτήρα. Ως εισαγωγική δίκης διαδικαστική πράξη παρουσιάζει τόσο εξωτερική³⁸ όσο και εσωτερική³⁹ αντιστοιχία με

διαδικαστικής πράξεως δεν μπορεί να αποτελεί αντικείμενο διαγνώσεως με αναγνωριστική αγωγή».

²⁹ Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, σελ. 2567.

³⁰ Βλ. Βαθρακοκόηλη, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνευτική Νομολογιακή ανάλυση, Τόμος Ε', σελ. 369.

³¹ Βλ. Νικολόπουλο, "Οι πρόσθετοι λόγοι ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ, Φύση, λειτουργία και προθεσμία ασκήσεώς τους", Δ 1993, σελ. 1002.

³² Βλ. Νικολόπουλο σε Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, Ερμηνεία ΚΠολΔ, σελ. 1772.

³³ ΕφΑθ 459/1993, ΝοΒ1994, σελ. 206.

³⁴ Στο πλαίσιο προστασίας των δικαιωμάτων του οφειλέτη, και ενόψει της ενδεχόμενης πίεσης και εκμετάλλευσης από τον δανειστή, ή λόγω της ενδεχόμενης ενάσκησης των δικαιωμάτων εκ μέρους του τελευταίου, κατά τρόπο που υπερβαίνει την ανάγκη ικανοποίησής του, δεν είναι ισχυρή η εκ των προτέρων παραίτηση του οφειλέτη από την προσβολή της εκτέλεσης, με ανακοπή, γιατί μπορεί εύκολα να υποθεθεί ότι η δικονομική ενέργεια αυτή δεν γίνεται με ελεύθερη βούλησή του. Μεταγενέστερη όμως, ρητή ή σιωπηρή, από την προσβολή της εκτέλεσης, συμφωνία είναι ισχυρή και αν αφορά διάταξη δημόσιας τάξεως, γιατί πρόκειται πλέον για παραίτηση από κεκτημένο ιδιωτικό δικαίωμα, η δε Πολιτεία δεν αναλαμβάνει την προστασία των ιδιωτικών δικαιωμάτων παρά την θέληση του φορέα αυτών, Βλ. Βαθρακοκόηλη, ό.π., σελ. 370.

³⁵ Βλ. Απαλαγάκη, ό.π., σελ. 2567, Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 80.

³⁶ Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ΔικΑνΕκτ., Γενικό Μέρος, 2η εκδ. (2017), παρ.34 αριθμ. 16.

³⁷ Βλ. Κιουπτσίδου-Στρατουδάκη, "Ζητήματα από τις ανακοπές των άρθρων 632 και 933 ΚΠολΔ", Αρμ 2003, σελ. 1242.

³⁸ Όσον αφορά στον έγγραφο τύπο της και στα ουσιαστικά στοιχεία του περιεχομένου της.

³⁹ Όσον αφορά την λογική άρθρωση του συγκεκριμένου ενδίκου βοηθήματος που περιέχει ιστορική και νομική βάση, καθώς και αίτημα. Μάλιστα, η Απαλαγάκη υποστηρίζει ότι "...ανεξάρτητα από την ρύθμιση του άρθρου 585 και την εξομοίωση της ανακοπής διαδικαστικά με την αγωγή, και ανεξάρτητα από το εάν οι προσβαλλόμενοι με την ανακοπή λόγοι χαρακτηρίζονται ενστάσεις και όχι μέσα επίθεσης, βέβαιο είναι ότι αυτοί υπόκεινται, από την άποψη της υποβολής τους, στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 216 και 262 του ΚΠολΔ, δηλαδή πρέπει να έχουν σαφή ιστορική βάση, όπως επίσης ρητό και

την αγωγή⁴⁰. Καταρχήν, αποτελεί όπως και η αγωγή, ένδικο βοήθημα, δηλαδή μέσο προβλεπόμενο από το δίκαιο, με το οποίο ζητείται η παροχή πρωτογενούς⁴¹ δικαστικής προστασίας⁴². Μπορεί από ουσιαστική άποψη οι αντιρρήσεις κατά της επισπευδόμενης απαίτησης να χαρακτηρίζονται ενστάσεις, εφόσον όμως εισάγονται στο δικαστήριο μέσω επιθετικής πράξεως, θα πρέπει να σέβονται και να υπακούουν σε όλους τους κανόνες που διέπουν την μορφολογία και την εκδίκαση της πράξεως αυτής⁴³.

Ωστόσο, δεν μπορεί να εξομοιωθεί πλήρως με την αγωγή, διότι, ενώ η τελευταία είναι καθαρά επιθετική διαδικαστική πράξη, η ανακοπή έχει αμυντικό χαρακτήρα⁴⁴ και βάλλει κατά της ανακοπτόμενης επιθετικής πράξης της εκτέλεσης⁴⁵. Ο αμυντικός της χαρακτήρας⁴⁶ εκδηλώνεται τόσο στο αίτημά της που συνίσταται στην ακύρωση της ανακοπτόμενης πράξης όσο και κυρίως στους λόγους της που κατά την νομική τους φύση είναι άλλοτε αρνήσεις και άλλοτε ενστάσεις⁴⁷. Αυτή ακριβώς η λειτουργία της ανακοπής του 933 ΚΠολΔ, η ακύρωση των πράξεων της αναγκαστικής εκτέλεσης, είναι που προσδίδει στο αίτημα την διαπλαστική υφή της⁴⁸, διότι μέσω αυτής μεταβάλλεται η δικονομική έννομη σχέση της αναγκαστικής εκτέλεσης με την ακύρωση των εννόμων συνεπειών της πράξης εκτέλεσης που προσβάλλεται⁴⁹.

Πιο συγκεκριμένα, όπως όλες οι διαπλαστικές αποφάσεις που εκδίδονται επί διαπλαστικών αγωγών⁵⁰, έτσι και η απόφαση που εκδίδεται επί της ανακοπής του άρθρου

συγκεκριμένο αίτημα...”

⁴⁰ Μάλιστα, η Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 104-105, παρατηρεί ότι η ενθάδε ανακοπή παρουσιάζει αντιστοιχία προς την διαπλαστική αγωγή. Και αυτό διότι, οι διαδικαστικές πράξεις της αναγκαστικής εκτελέσεως, άγονται σε δίκη με σκοπό την ακύρωσή τους και την εξαφάνισή τους από τον νομικό κόσμο, δεν είναι αυτοδικαίως άκυρες αλλά διέπονται από τους κανόνες της δικονομικής ακυρότητας του ΚΠολΔ (159 επόμ.), παράγοντας πλήρως τις ενέργειές τους, ώσπου να ακυρωθούν με ανακοπή, η οποία για τον λόγο αυτόν πρέπει να έχει χαρακτήρα διαπλαστικό.

⁴¹ Κατά τον Βαθρακοκόηλη, ό.π., σελ. 369, η λήψη ασφαλιστικών μέτρων στην δίκη περί την εκτέλεση δεν επιτρέπεται, καθώς η ίδια η ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ, η αίτηση αναστολής του άρθρου 938 ΚΠολΔ (καταργημένη πλέον με τον ν. 4335/2015), καθώς και το σημείωμα του άρθρου 938 παρ.2 ΚΠολΔ (επίσης καταργημένο με τον ν. 4335/2015) καλύπτουν τις ανάγκες στην πορεία της εκτελεστικής διαδικασίας και δεν παρίσταται ανάγκη ταχύτερης διαδικασίας.

⁴² Άλλωστε, στο δικονομικό δίκαιο αξία έχει η μορφή της διαδικαστικής πράξεως που επιλέχθηκε και όχι το περιεχόμενό της.

⁴³ Βλ. Νίκα, Εγχειρίδιο Δικαίου Αναγκαστικής Εκτέλεσης, σελ. 329.

⁴⁴ Αμυντικό χαρακτήρα έχει η ανακοπή υπό την έννοια ότι αποβλέπει στην ματαίωση της επιδιωκόμενης από τον επισπεύδοντα (καθ' ου η ανακοπή) έννομης προστασίας με την μορφή, ειδικότερα, της αναγκαστικής εκτελέσεως.

⁴⁵ Βλ. Ποδηματά, Οι λόγοι ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ, ΕλλΔνη 1990, σελ. 1174.

⁴⁶ νομολογία εκφράζει συνήθως τν αμυντικό χαρακτήρα της ανακοπής με την ρήση ότι ο ανακοπών επέχει θέση εναγομένου, πρβλ. ΑΠ 1117/1993, ΕλλΔνη 1995, σελ. 621.

⁴⁷ Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 81.

⁴⁸ Εξ αίρεση αποτελεί η περίπτωση της αναγνωριστικής ανακοπής επί ανυπόστατης πράξης της εκτέλεσης. Βλ. και Απαλαγάκη, ό.π., σελ. 2568: “...είναι παραδεκτή όμως η άσκηση αναγνωριστικής αγωγής κατά την τακτική διαδικασία με αίτημα την αναγνώριση οποιουδήποτε ελαττώματος πράξεως της αναγκαστικής εκτελέσεως, εφόσον το ελάττωμα καθιστά την πράξη εκτέλεσης ανυπόστατη και όχι απλώς άκυρη...”, ομοίως, βλ. Τριανταφύλλου-Αλμπανίδου, Διαπλαστική αγωγή, Εισήγηση στον τόμο ΕΕΔ, Διαπλαστικές αγωγές, ενστάσεις και αποφάσεις, 2011, σελ. 51 η οποία παραθέτει αυτούσια τα λόγια του καθηγητή Μητσόπουλου, ότι ανύπαρκτη διαδικαστική πράξη είναι η “μη φέρουσα την πρέπουσαν εξωτερικήν μορφήν ή η ενεργηθείσα παρά προσώπου εστερημένου της προς τούτο εξουσίας”.

⁴⁹ Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 95.

⁵⁰ Βλ. Τριανταφύλλου-Αλμπανίδου, Διαπλαστική αγωγή, Εισήγηση στον τόμο ΕΕΔ, Διαπλαστικές αγωγές, ενστάσεις και αποφάσεις, 2011, σελ. 50, η οποία κατηγοριοποιεί την ανακοπή του 933 ΚΠολΔ στις

933 ΚΠολΔ παράγει, αναλόγως της αποδοχής ή απόρριψης ενός λόγου ανακοπής, το αντίστοιχο ουσιαστικό δεδικασμένο για την ύπαρξη ή ανυπαρξία του δικαιώματος δικαστικής διάπλωσης. Αντιστοίχως, η διαπλαστική ενέργεια της απόφασης επέρχεται αυτόματα με μόνη την έκδοσή της⁵¹, ανατρέχει δε στο χρόνο της πράξης που προσβλήθηκε και η οποία ακυρώνεται *ex tunc*⁵². Η ίδια διαπλαστική ενέργεια της απόφασης που δέχεται την ανακοπή επεκτείνεται και δεσμεύει τους τρίτους που δεν συμμετείχαν στην δίκη, ενώ η δέσμευση που απορρέει από το δεδικασμένο περιορίζεται στα υποκειμενικά όρια που καθορίζονται από το άρθρο 325 ΚΠολΔ⁵³. Επίσης, λόγω της διαπλαστικής ενέργειας της απόφασης, η ακύρωση συμπαρασύρει και τις αναγγελίες των δανειστών που δεν μετείχαν στην δίκη, εκτός εάν έχουν τις συνέπειες της κατάσχεσης, οπότε δεν θίγονται από τα ελαττώματα της κατάσχεσης⁵⁴. Η διάπλωση που επέρχεται με την απόφαση δεν ανατρέπεται με μεταγενέστερη συμφωνία των διαδίκων, ούτε η ακυρότητα θεραπεύεται με την εκ των υστέρων συνδρομή των προϋποθέσεων που δεν υπήρχαν⁵⁵.

Συμπερασματικά, μπορεί να γραφεί ότι με την άσκηση της ανακοπής του 933 ΚΠολΔ, ο καθ' ου η εκτέλεση ανοίγει "δίκη περί την εκτέλεση"⁵⁶, ήτοι δίκη που ανοίγεται με την ανακοπή και έχει ως αντικείμενο το κύρος πράξης εκτέλεσης, είτε γιατί απουσιάζουν οι προϋποθέσεις της είτε γιατί παραβιάζονται οι διατάξεις του νόμου που καθορίζουν την διαδικασία της⁵⁷. Η δυνατότητα διενέργειας μιας τέτοιας δίκης δεν αποτελεί απλώς "ευχέρεια" του καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη – ανακόπτοντος, αλλά υποχρέωση και επιταγή της Πολιτείας να του παρέχει την δυνατότητα να "ακουσθεί", μέσω της πραγμάτωσης του συνταγματικού δικαιώματος δικαστικής ακρόασης, το οποίο απορρέει, μαζί με το δικαίωμα παροχής δικαστικής προστασίας, από το άρθρο 20 παρ.1 Σ και 6 παρ.1 της ΕΣΔΑ⁵⁸, ενόψει του γεγονότος ότι η αναγκαστική εκτέλεση συναποτελείται από την σειρά των διαδικαστικών πράξεων που επιχειρούνται μονομερώς από τον επισπεύδοντα δανειστή, χωρίς να υπάρξει προηγούμενη ακρόαση του καθ' ου η εκτέλεση⁵⁹. Άλλωστε, όπως γλαφυρά αναφέρει ο Καθηγητής Κλαμαρής: *"...ειδικά στην αναγκαστική εκτέλεση και ακριβώς επειδή αυτή αποτελεί τον εντονότερο τρόπο με τον οποίο πραγματώνεται η δικαστική προστασία, παρατηρείται μία έντονη και μαχητική αντιπαράθεση δικαιωμάτων, συμφερόντων, αξιώσεων και υποχρεώσεων που οδηγεί πολλές φορές σε νέα προβλήματα, σε νέες συγκρούσεις και προσβολές και τελικά σε νέα αξίωση για παροχή δικαστικής προστασίας, είτε στα υποκείμενα της αναγκαστικής εκτελέσεως που επισπεύδουν αυτήν, είτε στα υποκείμενα της αναγκαστικής εκτελέσεως*

"αρνητικές" διαπλαστικές αγωγές, που περιορίζουν ή ματαιώνουν το δικαίωμα προς διεξαγωγή αναγκαστικής εκτέλεσης, σε αντίθεση με τις "θετικές δικονομικές διαπλαστικές αγωγές", όπως π.χ. συμβαίνει στην αίτηση για την κήρυξη αλλοδαπής απόφασης εκτελεστής..

⁵¹ Βλ. Βαθρακοκόιλη, ό.π., σελ. 373.

⁵² Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 96.

⁵³ Βλ. Βαθρακοκόιλη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 373.

⁵⁴ ΑΠ 9/2015, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

⁵⁵ Βλ. Μπρίνια, ΑνΕκτ, Ι, σελ. 402, Απαλαγάκη, ό.π., σελ. 2584, Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 96.

⁵⁶ Βλ. Νίκα, ό.π., σελ. 329.

⁵⁷ Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 100.

⁵⁸ Βλ. Τσικρικά, Τα θεμελιώδη δικονομικά δικαιώματα κατά την πρόσφατη νομολογία των πολιτικών δικαστηρίων, ΤοΣ 2006, σελ. 353.

⁵⁹ Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 68-69.

κατά των οποίων διεξάγεται αυτή. Για τον λόγο αυτόν πρέπει να θεσπίζονται από τον νόμο ένδικο βοηθήματα γενικά κατά της διενεργούμενης αναγκαστικής εκτελέσεως και να αναγνωρίζονται αυτά σ' εκείνους, οι οποίοι προσβάλλονται με την αναγκαστική εκτέλεση που διενεργείται...»⁶⁰.

3. Παρέκβαση: Η έννοια της δικονομικής ακυρότητας και της δικονομικής βλάβης στις δίκες περί την εκτέλεση

Η δικονομική ακυρότητα⁶¹ αποτελεί μορφή του ανισχύρου των διαδικαστικών πράξεων⁶² και επιφέρει, έπειτα από την κήρυξή της με διαπλαστική δικαστική απόφαση⁶³, την ανατροπή των εννόμων συνεπειών της, λόγω ακριβώς και διαδικαστικών σφαλμάτων που εμφιλοχώρησαν κατά την άσκηση των επενεργητικών διαδικαστικών πράξεων, όπως τέτοιες είναι οι πράξεις της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης. Έτσι, για την κήρυξη της ακυρότητας πράξεως αναγκαστικής εκτελέσεως απαιτείται η υποβολή σχετικού αιτήματος προς το δικαστήριο, το οποίο εισάγεται σε αυτό, υπό την μορφή του διαπλαστικού ενδίκου βοηθήματος της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ.

Έτσι, στο ελληνικό αστικό δικονομικό δίκαιο, για την άρση των εννόμων συνεπειών μιας επενεργητικής διαδικαστικής πράξης είναι απαραίτητη η επίκληση της ακυρότητάς της από τον διάδικο κατά τους όρους του άρθρου 160 ΚΠολΔ. Σε περίπτωση δε που η συγκεκριμένη δικονομική παράβαση δεν τιμωρείται ρητά από τον νόμο με την επιβολή ορισμένης κύρωσης (επέλευση ακυρότητας, σύμφωνα με το άρθρο 159 αρ.1 ΚΠολΔ, προσβολή της διαδικαστικής απόφασης με αναίρεση ή αναψηλάφηση, σύμφωνα με το άρθρο 159 αρ.2 ΚΠολΔ), ο διάδικος είναι απαραίτητο να θεμελιώσει την ακυρότητα στην πρόκληση σε αυτόν, εξαιτίας της παράβασης, βλάβης, η οποία θα αρθεί μόνο με την κήρυξη της ακυρότητας της διαδικαστικής πράξεως, σύμφωνα με το άρθρο 159 αρ.3 ΚΠολΔ⁶⁴.

Έτσι λοιπόν, σύμφωνα με την τελευταία διάταξη, η παράβαση της δικονομικής

⁶⁰ Βλ. Κλαμαρή, Το δικαίωμα δικαστικής προστασίας κατά το άρθρο 20 παρ.1 Συντάγματος 1975, σελ. 177.

⁶¹ Διακρίνεται βεβαίως η δικονομική ακυρότητα από το ανυπόστατο μίας διαδικαστικής πράξεως, καθώς το δεύτερο συνδέεται με την έλλειψη ενός ή περισσότερων από τα στοιχεία, τα οποία σύμφωνα με τους κανόνες που την διέπουν, συγκροτούν το πραγματικό της, λ.χ. οι περιπτώσεις επισπεύσεως αναγκαστικού πλειστηριασμού, χωρίς να έχει προηγηθεί επιβολή αναγκαστικής κατάσχεσης, καθώς και οι περιπτώσεις της εκδόσεως αποσπάσματος κατασχετήριας έκθεσης επί αναγκαστικής εκτέλεσης, από τον συμβολαιογράφο και όχι από τον δικαστικό επιμελητή.

⁶² Γίνεται δεκτό, ότι η δικονομική ακυρότητα αποτελεί την συνέπεια της παράβασης διαδικαστικών διατάξεων κατά την επιχείρηση αποκλειστικά και μόνον επενεργητικών πράξεων (λ.χ. επιδόσεις, πράξεις της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης), πράξεων δηλαδή οι οποίες επιδρούν άμεσα στην διαδικασία προκαλώντας την επέλευση δικονομικών εννόμων συνεπειών, σε αντίθεση με τις επιτευκτικές διαδικαστικές πράξεις, η παράβαση των διατάξεων που τις διέπει επιφέρει το απαράδεκτο των τελευταίων. βλ. Τσικρικά, Διαδικαστικές πράξεις, 2017, σελ. 84-85.

⁶³ Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ΑνΕκτ, ό.π., σελ. 504, βλ. όμως και Τσικρικά, ό.π., σελ. 127, ο οποίος επισημαίνει ότι μόνον κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η κήρυξη της δικονομικής ακυρότητας χωρίς υποβολή σχετικού αιτήματος από τους διαδίκους. Πρόκειται για τις περιπτώσεις εκείνες, κατά τις οποίες το δικαστήριο έχει την εξουσία να εξετάσει αυτεπαγγέλτως την τήρηση της διατάξεως, η παράβαση της οποίας προκάλεσε την δικονομική ακυρότητα (λ.χ. κατά την διάταξη του άρθρου 104 εδ.β' το δικαστήριο ελέγχει αυτεπάγγελα την ύπαρξη της δικαστικής πληρεξουσιότητας).

⁶⁴ Βλ. Τσικρικά, Διαδικαστικές πράξεις, 2017, σελ. 88.

διατάξεως δεν οδηγεί ανυπερθέτως στην ακυρότητα των ουσιαστικών πράξεων, αλλά προϋποθέτει την κρίση του δικαστηρίου περί της προκλήσεως βλάβης στο πρόσωπο που ζητεί την κήρυξη της ακυρότητας ή με άλλα λόγια, πρέπει η παράβαση της δικονομικής διάταξης να οδηγεί στην απώλεια δικονομικών δικαιωμάτων και εξουσιών, καθώς και των δυνατοτήτων υπερασπίσεως του προσώπου⁶⁵, το οποίο προβάλλει την ακυρότητα⁶⁶. Στο πλαίσιο δε της αναγκαστικής εκτελέσεως, γίνεται δεκτό ότι η βλάβη κατά την έννοια του άρθρου 159 αρ.3 ΚΠολΔ, πρέπει ειδικότερα να συνδεθεί με τα ιδιωτικά συμφέροντα, τα οποία θίγονται από την παράβαση και για την προστασία των οποίων έχει τεθεί ο κανόνας που παραβιάστηκε⁶⁷. Σύμφωνα με την θέση αυτήν, η βλάβη καλείται να αποκτήσει χαρακτήρα περιουσιακό⁶⁸.

Κατά το άρθρο 159 αρ.3 ΚΠολΔ, η δικονομική ακυρότητα της πράξεως εκτελέσεως προϋποθέτει ότι η δικονομική βλάβη δεν θα μπορεί να αποκατασταθεί με διαφορετικό τρόπο, πέρα από την κήρυξη της ακυρότητας αυτής, το οποίο σημαίνει ότι αποκλείεται, όχι μόνον όταν η βλάβη μπορεί να επανορθωθεί με άλλον τρόπο, αλλά και όταν δεν μπορεί να επανορθωθεί ούτε με την κήρυξη της ακυρότητος⁶⁹.

Τελικώς, η απαγγελία της ακυρότητος της διαδικαστικής πράξεως συνεπάγεται την αναδρομική άρση των δικονομικών εννόμων συνεπειών, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατόν να πάσχουν από δικονομική ακυρότητα και οι μετέπειτα διαδικαστικές πράξεις εφόσον δεν μπορούν να στηριχθούν πλέον στην προηγουμένως ακυρωθείσα. Όπως θα φανεί και κατωτέρω, για την ακύρωση των επόμενων διαδικαστικών πράξεων επιβάλλεται η η επίκληση της ακυρότητας και αυτών υπό τους όρους του άρθρου 160 ΚΠολΔ, και όσον αφορά την διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, είναι απαραίτητη η τήρηση των προθεσμιών που θέτει η διάταξη του άρθρου 934 ΚΠολΔ⁷⁰. Εάν δεν τηρηθούν οι όροι που θέτουν οι διατάξεις αυτές, τότε το ελάττωμα των διαδικαστικών πράξεων θεραπεύεται, με συνέπεια να αποκλείεται η ακύρωσή τους⁷¹.

4. Το Αντικείμενο της δίκης της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ

Αντικείμενο της δίκης της ανακοπής αποτελεί αποκλειστικά και μόνο η έρευνα των λόγων της ανακοπής και εκείνων που προτάθηκαν με το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων⁷² ή αλλιώς η διάπλαση – ακύρωση – ορισμένης διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης επί τη βάσει των αναφερόμενων στην ανακοπή λόγων ανυπαρξίας της εκτελούμενης αξιώσεως⁷³. Δεδομένου ότι αυτοδίκαιη ακυρότητα στο δικονομικό

⁶⁵ Κατά την έκφραση του Γιδόπουλου: “...παρακώλυσιν ή ματαίωσιν νομίμου διαδικαστικής ενεργείας προς επιδίωξιν δικαιώματος ή άμυναν κατ’ επιθέσεως...”, βλ. τον ίδιο, Η δικονομική ακυρότης, σελ. 20.

⁶⁶ Βλ. Ορφανίδη, σε Κεραμέα/Κονδύλη, Νίκα, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 381-382.

⁶⁷ Ως βλάβη που μπορεί να οδηγήσει σε ακυρότητα πρέπει να νοείται εκείνη που προκαλείται από την παράβαση της δικονομικής διατάξεως αυτής καθεαυτής, και όχι από την πράξη εκτελέσεως την ίδια (λ.χ. στην κατάσχεση ακατασχέτου, όχι από την κατάσχεση την ίδια).

⁶⁸ Βλ. Νίκα, Εγχειρίδιο Πολιτικής Δικονομίας, 2016, σελ. 351, βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ΑνΕκτ, σελ. 501, βλ. Τσικρικά, ό.π., σελ. 126.

⁶⁹ Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ΑνΕκτ, ό.π., σελ. 503.

⁷⁰ Βλ. Ορφανίδη, σε Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, ό.π., σελ. 382, βλ. Τσικρικά, ό.π., σελ. 146.

⁷¹ Βλ. Μπρίνια, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 452.

⁷² ΑΠ 385/2010, ΕφΑΔ 2010, σελ. 1136.

⁷³ λ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 103.

σύστημα του ΚΠολΔ δεν αναγνωρίζεται⁷⁴, η ανακοπή αποτελεί το μοναδικό μέσο για να προβληθεί και να επιφέρει έννομες συνέπειες η ακυρότητα πράξεων της αναγκαστικής εκτέλεσης, αφού διαφορετικά η πράξη ισχυροποιείται και δεν συμπαρασύρει ούτε μεταγενέστερες πράξεις⁷⁵.

Με βάση όσα έχουν γραφεί ανωτέρω, ως προς την νομική φύση της ανακοπής κατά της εκτέλεσης, καθώς και της δίκης που διανοίγεται με την άσκηση αυτής, είναι λογικό το αντικείμενο της σχετικής δίκης να προσδιορίζεται με βάση όσα ισχύουν στις διαπλαστικές δίκες. Ειδικότερα, έχουν αναπτυχθεί ορισμένες θεωρίες για το αντικείμενο της δίκης στις διαπλαστικές αγωγές⁷⁶. Η κρατούσα στην ελληνική θεωρία⁷⁷ άποψη υποστηρίζει ότι κάθε λόγος ανακοπής οριοθετεί αυτοτελώς το αντικείμενο της δίκης, με συνέπεια, όταν προβάλλονται περισσότεροι λόγοι να δημιουργείται (υποχρεωτική) αντικειμενική σώρευση ανακοπών (218 ΚΠολΔ)⁷⁸. Έτσι, κάθε νέος προβαλλόμενος λόγος σημαίνει και μεταβολή της βάσεως της ανακοπής⁷⁹, αφού προστίθεται νέο αντικείμενο δίκης, η οποία μάλιστα επιτρέπεται μόνο με αυτοτελές δικόγραφο ασκούμενο σύμφωνα με το άρθρο 585 ΚΠολΔ. Η άποψη αυτή, που θεμελιώνει τον προσδιορισμό του αντικειμένου της δίκης της ανακοπής τόσο στο αίτημα όσο και στον κάθε ένα λόγο ξεχωριστά από του λοιπούς προβαλλόμενους, επικαλείται την μεθοδολογική της θεμελίωση στη λογική δομή του κανόνος δικαίου⁸⁰ και στην λογική λειτουργία της υπαγωγής, δηλαδή ότι έκαστος λόγος ανακοπής συνίσταται σε αυτοτελή νομικό ισχυρισμό της ακυρότητας της προσβαλλομένης πράξεως της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτελέσεως, η οποία επέρχεται ως έννομη συνέπεια του κανόνα δικαίου του οποίου την νομοτυπική μορφή υπάγονται τα από τον ανακόπτοντα επικαλούμενα πραγματικά περιστατικά⁸¹. Πράγματι, αντικείμενο της δίκης αποτελεί η προβαλλόμενη από τον ανακόπτοντα ενώπιον του δικαστηρίου, δικονομική αξίωση, η οποία έχει ως

⁷⁴ Βλ. Μπέη, Η ανίσχυρος διαδικαστική πράξη, 1968, σελ. 44-45.

⁷⁵ ΕφΘεσ 74/1990, ΕλλΔνη 1990, σελ. 1305, Βλ. Απαλαγάκη, ό.π., σελ. 2567, Βλ. Βαθρακοκοίλη, ό.π., σελ. 373-374, ο οποίος τονίζει ότι το αντικείμενο της ανακοπής περιορίζεται μόνο σε αταξίες και σφάλματα της εκτελεστικής διαδικασίας που επικαλείται ο ανακόπτον, ώστε να μην παρέχεται ευχέρεια άμυνας με προσβολή των παραλείψεων των οργάνων της εκτέλεσης με την ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ, και κατ' επέκταση δυνατότητα καταδίκης αυτών προς επιχείρηση ορισμένης πράξης με την ανακοπή αυτήν. Το ίδιο σημείο ο συγγραφέας προχωρά σε μία κρίση, ότι "...η επιβαλλόμενη από την πράξη ανάγκη άμυνας και εναντίον των παραλείψεων των οργάνων εκτέλεσης, επιβάλλει την παραδοχή της άποψης ότι, υπό την προϋπόθεση της ύπαρξης δικαιοδοσίας των δικαστηρίων προς εκδίκαση διαφορών δημοσίου δικαίου, είναι εφικτή η άσκηση αγωγής (τακτικής) προς επιχείρηση ορισμένης πράξης της εκτελεστικής διαδικασίας ή αποζημίωση...".

⁷⁶ Βλ. Μπέη, Το αντικείμενο της πολιτικής δίκης, Δ 1990, σελ. 38.

⁷⁷ Βλ. Τριανταφύλλου-Αλμπανίδου, Διαπλαστική αγωγή, Εισήγηση στον τόμο ΕΕΔ, Διαπλαστικές αγωγές, ενστάσεις και αποφάσεις, 2011, σελ. 52-53.

⁷⁸ Βλ. Μπέη, Πολιτική Δικονομία, άρθρο 585, σελ. 2445. Ποδηματά, ΕλλΔνη 1990, σελ. 1180, Νίκα, ό.π., σελ. 329, 333.

⁷⁹ Βλ. Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, ό.π., σελ. 1774.

⁸⁰ Βλ. Ποδηματά, ό.π., σελ. 1180, Βλ. Νίκα, ό.π., σελ. 333, "Το αντικείμενο της δίκης οριοθετείται στους κόλπους της διαγνωστικής διαδικασίας, ακόμη και για τις διαπλαστικού δικαίου αγωγές, από δύο πόλους: από το αίτημα και από την ιστορική βάση. Άρα και το αντικείμενο της δίκης της ανακοπής κατά της εκτελέσεως δεν μπορεί παρά να εξατομικεύεται όχι μόνον από το αίτημα ακυρώσεως της συγκεκριμένης πράξεως εκτελέσεως, αλλά και από τον λόγο ακυρώσεως της πράξεως αυτής".

⁸¹ Βλ. Ποδηματά, ό.π., σελ. 1180.

περιεχόμενο αφενός τον νομικό ισχυρισμό⁸² του ανακόπτοντος, αφετέρου το αίτημα⁸³ της ανακοπής. Ο μεν νομικός ισχυρισμός δεν είναι παρά ένας συνεπτυγμένος νομικός συλλογισμός, την ελάχιστοα πρόταση του οποίου συνθέτει ο προβαλλόμενος λόγος ανακοπής, και η κρίση για την υπαγωγή του στον λόγο του μείζονος, το δε συμπέρασμα η επικαλούμενη έννομη συνέπεια. Έτσι τόσα νομικοί ισχυρισμοί υπάρχουν όσοι και οι προτεινόμενοι λόγοι ανακοπής και τόσα είναι τα αντικείμενα δίκης όσες και οι προβαλλόμενες δικονομικές αξιώσεις. Εκ της απόψεως αυτής παρέπεται ότι σε περίπτωση που ασκούνται πρόσθετοι λόγοι ανακοπής προς υποστήριξη του ακυρωτικού αιτήματος, δημιουργείται αντικειμενική σώρευση ανακοπών σε σημείο μεταγενέστερο εκείνου, κατά το οποίο ολοκληρώθηκε η άσκηση της ανακοπής⁸⁴. Το ανακόλουθο στην περίπτωση αυτή έγκειται στο ότι η εκκρεμοδικία σχετικά με τα αντικείμενα της δίκης που εισάγονται προς συζήτηση, επέρχεται “εν μέρει” κατά τον χρόνο κατάθεσης⁸⁵ του δικογράφου της ανακοπής και “εν μέρει” κατά τον χρόνο κατάθεσης του δικογράφου των πρόσθετων λόγων, κατά παράβαση του κανόνα της διατάξεως του άρθρου 221 παρ.1 ΚΠολΔ⁸⁶.

Επιρροή στην παραπάνω σκέψη άσκησε, προφανώς, η θεωρία του συγκεκριμένου προσδιορισμού, όπως ισχύει στην ελληνική πολιτική δικονομία, σε σχέση με την οριοθέτηση του αντικειμένου της πολιτικής δίκης, ήτοι ότι η τελευταία οριοθετείται από την ιστορική βάση και το αίτημα⁸⁷. Κάθε νέος λόγος ανακοπής που βάλλει κατά της ίδιας πράξεως εκτελέσεως αποτελεί ξεχωριστή ιστορική βάση και συνεπώς οριοθετεί διαφορετικό αντικείμενο δίκης περί την εκτέλεση.

Παρόλα αυτά, στο πλαίσιο του γερμανικού δικαίου όπου επικρατεί και εκεί η θεωρία του διμελούς προσδιορισμού του αντικειμένου της δίκης (δηλαδή ιστορική βάση και αίτημα αγωγής), ειδικά ως προς το αντικείμενο της εκεί ανακοπής κατά της εκτέλεσης⁸⁸, υποστηρίζεται η θεωρία του μονομελούς αντικειμένου της δίκης⁸⁹, σύμφωνα με το οποίο το αντικείμενο της δίκης προσδιορίζεται από μόνο το διαπλαστικό – ακυρωτικό αίτημα, οι δε επιμέρους λόγοι ακύρωσης αποτελούν απλώς την πολλαπλή θεμελίωση του ενιαίου

⁸² Ο νομικός ισχυρισμός εμπεριέχει την κρίση ότι ο λόγος ανακοπής, λόγω της υπαγωγής του σε ορισμένο κανόνα δικαίου, επάγεται ως έννομη συνέπεια την ακυρότητα της ανακοπόμενης πράξης.

⁸³ Το αίτημα της ανακοπής αποτελεί ανακοίνωση βουλήσεως του ανακόπτοντος προς το δικαστήριο να απαγγείλει την ακυρότητα της πράξεως αυτής.

⁸⁴ Βλ. Τσικρικά, Η προθεσμία ασκήσεως πρόσθετων λόγων ανακοπής κατά διαδικαστικών πράξεων της αναγκαστικής εκτελέσεως, Δ 1997, σελ. 386.

⁸⁵ Εφόσον έχει γίνει νομότυπα και εμπρόθεσμα η αντίστοιχη επίδοση.

⁸⁶ Βλ. Τσικρικά, ό.π., σελ. 387, Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 108.

⁸⁷ Βλ. Νίκα, ό.π., σελ. 333.

⁸⁸ Vollstreckungsgegenklage της παρ. 767 ZPO

⁸⁹ Η πρακτική διαφορά της θεωρίας αυτής από την λεγόμενη “διμελή” θεωρία, που δέχεται ως ισοδύναμους παράγοντες προσδιορισμού του αντικειμένου της δίκης τόσο το αίτημα όσο και τα προβαλλόμενα για την θεμελίωσή του πραγματικά περιστατικά, εκδηλώνεται κυρίως στις περιπτώσεις που το ίδιο αγωγικό αίτημα μπορεί να θεμελιωθεί σε περισσότερα συμπλέγματα πραγματικών γεγονότων. Η “μονομελής” θεωρία εμπνεόμενη από την ανάγκη αποτροπής πολλαπλασιασμού των δικών, αντιλαμβάνεται το αντικείμενο της δίκης ως ενιαίο (καθολικό), ώστε να περιλαμβάνει όλα τα πραγματικά γεγονότα που είναι δυνατόν να προταθούν για την στήριξη του ίδιου αιτήματος. Και αυτό ισχύει ιδιαίτερα στις διαπλαστικές δίκες όπου μάλιστα ανάγονται οι απαρχές της μονομελούς θεωρίας. Έτσι, και εδώ, όταν το ίδιο διαπλαστικό αίτημα θεμελιώνεται σε περισσότερους λόγους διαπλάσεως, το αντικείμενο της δίκης παραμένει ενιαίο απορροφώντας όλους τους λόγους αυτούς.

αιτήματος⁹⁰.

Αλλά και στο γαλλικό δικονομικό δίκαιο το αντικείμενο της δίκης των ενδίκων μέσων και των ανακοπών προσδιορίζεται ευρύτατα, με αποκλειστικό κριτήριο το υποβαλλόμενο αίτημα, αφού και στις δύο έννομες τάξεις επιτρέπεται η άσκηση ενός ενδίκου βοηθήματος εναντίον διαδικαστικών πράξεων της αναγκαστικής εκτέλεσης, χωρίς να είναι απαραίτητο να αναφέρει το τελευταίο ενδελεχώς τους λόγους, για τους οποίους δεν πρέπει να συνεχιστεί η επισπευδόμενη αναγκαστική εκτέλεση⁹¹.

Στο πλαίσιο της ανωτέρω σκέψης και με γνώμονα τις αναφερθείσες έννομες τάξεις, υποστηρίχθηκε επίσης στον χώρο του ελληνικού αστικού δικονομικού δικαίου, αναφορικά με το αντικείμενο της δίκης της ανακοπής εναντίον πράξεως της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης, η ευρύτατη αυτή οριοθέτηση του αντικειμένου της δίκης⁹². Η εν λόγω άποψη βεβαίως καθίσταται προβληματική και αρκετά ξένη για τα δεδομένα του ελληνικού δικονομικού δικαίου, καθώς αντιβαίνει ευθέως στον κανόνα που θέτει η διάταξη του 216 παρ.1 ΚΠολΔ, η οποία ισχύει και για τις ανακοπές, σύμφωνα με το οποίο κάθε ένδικο βοήθημα για να θεωρείται ορισμένο πρέπει να περιλαμβάνει σαφή έκθεση των πραγματικών περιστατικών, που στηρίζουν το αίτημά του⁹³. Σε διαφορετική περίπτωση, αν δηλαδή δεν υπάρχει τουλάχιστον ένας ορισμένος λόγος, η ανακοπή δέον να απορριφθεί ως αόριστη. Η αοριστία μάλιστα αυτή δεν μπορεί να αρθεί ούτε με το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων⁹⁴. Βέβαια, η ευρεία αυτή θεώρηση του αντικειμένου της δίκης της ανακοπής κατά της εκτέλεσης, δημιουργεί το αποτέλεσμα να μην υπάρχει δυνατότητα να προτείνονται σε μεταγενέστερη δίκη ούτε λόγοι ανακοπής οι οποίοι δεν είχαν καν γεννηθεί κατά το χρόνο άσκησης της ανακοπής. Και αυτό διότι τα αντικειμενικά όρια του δεδικασμένου (τα οποία καθορίζονται από το αντικείμενο της εκάστοτε δίκης, αφού ταυτίζονται με το “συνολικό” αντικείμενο της δίκης⁹⁵) να είναι τόσο ευρεία, ώστε η αρνητική του λειτουργία (*ne bis in idem*) να μην αφήνει περιθώριο στην άσκηση μιας νέας ανακοπής, η οποία θα στηρίζεται σε λόγους που θα προβάλλονται για πρώτη φορά, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει πεδίο εφαρμογής στην διάταξη 935 ΚΠολΔ⁹⁶, η οποία τελικά θα κατέληγε γρήγορα σε αχρησία.

Ανάμεσα στις δύο θεωρίες που αναλύθηκαν, αναπτύχθηκε και μία τρίτη, ενδιάμεση θεωρία οριοθέτησης του αντικειμένου της δίκης της ανακοπής⁹⁷. Σύμφωνα με την θεωρία

⁹⁰ Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 105.

⁹¹ Βλ. Τσικρικά, ό.π., σελ. 391.

⁹² Βλ. Νικολόπουλο, Η επί αντιρρήσεων κατά της κατά της εκτελούμενης αξιώσεως δυνατότητα θεμελιώσεως λόγου εφέσεως εναντίον αποφάσεως απορριπτικής της κατ’ αρθρ. 933 ΚΠολΔ ανακοπής, ΕλλΔνη 1987, σελ. 40, ο οποίος ξεκινά την σκέψη του με αφετηρία την γενικότερη τοποθέτηση για την νομική φύση των λόγων της ανακοπής ως ενστάσεων και όχι ιστορικών βάσεων της ανακοπής.

⁹³ Οι λόγοι ανακοπής στηρίζουν δηλαδή το αίτημα, οριοθετώντας το αντικείμενο της δίκης.

⁹⁴ Αντίθετος ο Διαμαντόπουλος, ό.π., σελ. 75.

⁹⁵ Βλ. Κλαμαρή σε Διαπλαστική αγωγή, Παρέμβαση στον τόμο ΕΕΔ, Διαπλαστικές αγωγές, ενστάσεις και αποφάσεις, 2011, σελ. 205.

⁹⁶ Βλ. Τσικρικά, ό.π., σελ. 391-392.

⁹⁷ Η θεωρία αυτή αναπτύχθηκε κυρίως από την νομολογία, η οποία σε αρκετές περιπτώσεις έκανε δεκτή την ύπαρξη ενός μόνον αντικειμένου δίκης παρά την προβολή περισσότερων λόγων ανακοπής. Έτσι, οι περισσότεροι λόγοι ανακοπής δεν οδηγούν σε αντικειμενική σώρευση περισσότερων ανακοπών, αλλά στηρίζουν επιπρόσθετα το αίτημα της ανακοπής, εντασσόμενοι στο ίδιο αντικείμενο δίκης. ΕφΑθ 2560/1980, ΝοΒ 1980, σελ. 256, ΕφΑθ 5316/1987, Δ 1988, σελ. 137, ΑΠ 54/1990, ΕλλΔνη 1991, σελ. 62, ΜονΠρΑθ 1787/1984, ΕλλΔνη 1986, σελ. 1015.

αυτή, το αντικείμενο της δίκης αυτής οριοθετείται αφενός από το αίτημά της και αφετέρου από το σύνολο των λόγων που προβάλλονται προς υποστήριξή του⁹⁸, χωρίς κανένας από αυτούς μεμονωμένα να έχει δικονομική αυτοτέλεια έναντι των υπολοίπων. Με βάση την θεώρηση αυτή, δεν δημιουργεί κάθε λόγος ξεχωριστά αυτοτελές αντικείμενο δίκης, αλλά όλοι οι λόγοι⁹⁹ (και πρόσθετοι) που στηρίζουν το διαπλαστικό αίτημα ακυρώσεως της διαδικαστικής ενέργειας της αναγκαστικής εκτέλεσεως, συνιστούν ένα ενιαίο και αδιάσπαστο αντικείμενο δίκης. Εν προκειμένω, κρίνεται ορθότερο, το συγκεκριμένο διαπλαστικό-ακυρωτικό αίτημα ως προς συγκεκριμένη πράξη αναγκαστικής εκτέλεσης να καθίσταται ως το κύριο αντικείμενο της δίκης επί της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ, ενώ ως προδικαστικό αντικείμενο στην ίδια δίκη να είναι η αναγνώριση της ύπαρξης ή ανυπαρξίας δικαιώματος δικαστικής διάπλασης βάσει των προβαλλόμενων λόγων ανακοπής¹⁰⁰, το δεδικασμένο των οποίων θα κριθεί υπό τις προϋποθέσεις που εισάγει η ειδική διάταξη του άρθρου 331 ΚΠολΔ¹⁰¹. Περαιτέρω, ο καθηγητής Τσικρικάς παρατηρεί ότι η ίδια η ρύθμιση του 935 ΚΠολΔ αποτελεί επιβεβαίωση της ενδιάμεσης θεωρίας, υπό την έννοια ότι αφού το άρθρο 935 ΚΠολΔ¹⁰² επιβάλλει την σωρευτική προβολή των λόγων ανακοπής που στηρίζουν το ακυρωτικό αίτημά της, επί ποινή απαραδέκτου και μάλιστα ασχέτως της τυχόν υπολειπόμενης προθεσμίας του άρθρου 934 ΚΠολΔ, είναι εύλογο να υποστηριχθεί, ότι όλοι μαζί οι

⁹⁸ Βλ. Τσικρικάς, ό.π., σελ. 392.

⁹⁹ Μόνη περίπτωση να οριοθετείται το αντικείμενο της δίκης από έναν λόγο, είναι είτε να αποτελεί αυτός ο λόγος τον μοναδικό που στηρίζει το ακυρωτικό αίτημα, είτε να στηρίζει αίτημα ακυρώσεως άλλης διαδικαστικής πράξεως. Βέβαια, εδώ η διάζευξη είναι φαινομενική, αφού ο λόγος ο οποίος στηρίζει αίτημα ακυρώσεως άλλης διαδικαστικής πράξεως, θα στηρίζει διαφορετικό αίτημα και συνεπώς θα διαμορφώνεται δεύτερο διαφορετικό αντικείμενο δίκης.

¹⁰⁰ Βλ. Τσικρικάς σε Διαπλαστική αγωγή, Παρέμβαση στον τόμο ΕΕΔ, Διαπλαστικές αγωγές, ενστάσεις και αποφάσεις, 2011, σελ. 80, ο οποίος διερωτάται: "...Λέμε λοιπόν ότι οι λόγοι ανακοπής προκριματικά ζητήματα. Και το δεδικασμένο για αυτά θα κριθεί κατά το άρθρο 331 ΚΠολΔ. Επομένως προκριματικά ζητήματα δεν καθορίζουν αυτοτελώς το αντικείμενο της δίκης;...". Βλ. όμως και Διαμαντόπουλο, Διαπλαστική αγωγή, Εισήγηση στον τόμο ΕΕΔ, Διαπλαστικές αγωγές, ενστάσεις και αποφάσεις, 2011, σελ. 230: "...από την παραδοχή ή την απόρριψη ενός λόγου ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ παράγεται πάντοτε το αντίστοιχο δεδικασμένο για την ύπαρξη ή ανυπαρξία του δικαιώματος δικαστικής διάπλασης (ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης εκτέλεσης) με βάση τον λόγο αυτόν ως κύριο ζήτημα (322 παρ.1 εδ.α' ΚΠολΔ). Από την ουσιαστική κρίση σε ό,τι αφορά την έννομη σχέση που αποτέλεσε το περιεχόμενο του λόγου ανακοπής, υπό τις προϋποθέσεις της ΚΠολΔ 331, επίσης παράγεται ουσιαστικό δεδικασμένο, αφού πρόκειται για προδικαστικό ζήτημα...".

¹⁰¹ Βλ. Κονδύλη, Το δεδικασμένο, 2007, σελ. 434-435, ο οποίος υποστηρίζει περαιτέρω ότι στην ανακοπή κατά της αναγκαστικής εκτέλεσης, λόγω απόσβεσης απαίτησης, κύριο μεν ζήτημα αποτελείτο διαπλαστικό δικαίωμα για ακύρωση της αναγκαστικής εκτέλεσης, προδικαστικό δε η ανυπαρξία της απαίτησης. Συνεπώς, αφού η έκταση του δεδικασμένου για το προδικαστικό αυτό ζήτημα θα κριθεί βάσει των προϋποθέσεων του άρθρου 331 ΚΠολΔ, απαιτείται ιδίως το δικαστήριο που δίκασε την ανακοπή, να είχε καθ' ύλην αρμοδιότητα για την απαίτηση. Απαιτείται ακόμη, να ερευνηθήκε κατ' ουσίαν ο ισχυρισμός για απόσβεση της απαίτησης και να μην απορρίφθηκε ως απαράδεκτος, διότι δεν αποδεικνυόταν αμέσως (παραχρήμα). Βέβαια, στο σημείο αυτό, πρέπει να γίνει η παραδοχή, ότι υπό το κράτος αυτής της αντίληψης, η δικαστική κρίση ως προς την απόσβεση της απαίτησεως δεν θα αναπτύσσει ποτέ ισχύ δεδικασμένου, λόγω ακριβώς υποχρεωτικής εκδίκασης της ανακοπής από το Μονομελές Πρωτοδικείο, παρά μόνον υπό τους όρους του άρθρου 331 ΚΠολΔ και συγκεκριμένα υπό τον όρο της καθ' ύλην αρμοδιότητας του δικαστηρίου της ανακοπής.

¹⁰² Το άρθρο 935 ΚΠολΔ θεσπίζει αυστηρό σύστημα άνευ επικουρίας δικάζεσθαι στην διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, καθώς ο ΚΠολΔ αξιώνει την προβολή των ελαττωμάτων της εκτελεστικής διαδικασίας όχι μόνο σταδιακά (934 ΚΠολΔ), αλλά και συγκεντρωτικά.

προβαλλόμενοι λόγοι συνιστούν ένα αντικείμενο δίκης¹⁰³.

Στο πλαίσιο αυτό, ο καθηγητής τονίζει ότι το δημοσίου δικαίου διαπλαστικό δικαίωμα, που ασκείται με την ανακοπή, αντιμετωπίζεται πάντοτε ενιαία από το δικονομικό δίκαιο άσχετα από τον λόγο¹⁰⁴, που προβάλλεται για την στήριξη του αιτήματος της ανακοπής¹⁰⁵. Υποστηρίζει δε, ως προς την διάταξη του άρθρου 933 ΚΠολΔ, ότι πρόκειται για έναν γενικότερο κανόνα, έναν κανόνα με ευρύτερη νομοτυπική μορφή, που στο περιεχόμενό του περιλαμβάνει ότι οι διαδικαστικές πράξεις της αναγκαστικής εκτέλεσης αφενός ελαττωματικές, αφετέρου επιτελούμενες και επιχειρούμενες χωρίς να υφίσταται ουσιαστικού δικαίου αξίωση, μπορούν να ακυρωθούν¹⁰⁶.

Επιπροσθέτως, προς πλήρη θεμελίωση της τελευταίας θέσεως, υποστηρίζει ότι η άσκηση πρόσθετων λόγων δεν οδηγεί σε αντικειμενική σώρευση ανακοπών (όπως υποστηρίζει η κρατούσα άποψη) αλλά σε μεταβολή της βάσεως της ανακοπής, που επιχειρείται παραδεκτά κατά την διάταξη του άρθρου 585 παρ.2 ΚΠολΔ, η οποία ως ειδικότερη κατισχύει της διατάξεως του άρθρου 224 ΚΠολΔ, η οποία απαγορεύει την μεταβολή της βάσεως της αγωγής έπειτα από την επέλευση της εκκρεμοδικίας¹⁰⁷.

5. Οι προσβαλλόμενες με την ανακοπή πράξεις εκτέλεσης

Με την ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ προσβάλλονται όλες¹⁰⁸ οι πράξεις της

¹⁰³ Αξίζει να σημειωθεί εδώ ότι η ίδια διάταξη χρησιμοποιείται και από την κρατούσα θεωρία περί του αντικειμένου της δίκης της ανακοπής για την υποστήριξη του διμελούς μοντέλου. Πιο συγκεκριμένα, οι υποστηρικτές αυτής της θέσης ισχυρίζονται ότι ο δικονομικός νομοθέτης αντιλαμβάνεται τον κάθε λόγο ανακοπής ως αυτοτελές αντικείμενο δίκης, ως ιδιαίτερη δηλαδή βάση, καθώς το θεσπιζόμενο με την εν λόγω διάταξη απαράδεκτο τέθηκε ως αναγκαίο αντιστάθμισμα για την πλειονότητα των λόγων ανακοπής και εντεύθεν την διαφοροποίηση του αντικειμένου της δίκης, προκειμένου να αποτρέψει την άσκηση επανειλημμένων ή διαδοχικών ανακοπών για υφιστάμενα ελαττώματα των πράξεων της αναγκαστικής εκτέλεσης. Βλ. Παπαδοπούλου, η συγκέντρωση των λόγων ανακοπής, σελ. 111.

¹⁰⁴ Προς τούτο διερωτάται εύλογα ο καθηγητής κ. Τσικρικάς: “...ποιος είναι ο κανόνας που προβλέπει τον λόγο διάπλασης; Δηλαδή, κάθε μία δικονομική παράβαση είναι δυνατόν να συνιστά αυτοτελή κανόνα δικαίου;”. Βλ. τον ίδιο σε Διαπλαστική αγωγή, Παρέμβαση στον τόμο ΕΕΔ, Διαπλαστικές αγωγές, ενστάσεις και αποφάσεις, 2011, σελ. 79.

¹⁰⁵ Βλ. Τσικρικά, ό.π., σελ. 389.

¹⁰⁶ Βλ. Τσικρικά σε Διαπλαστική αγωγή, Παρέμβαση στον τόμο ΕΕΔ, Διαπλαστικές αγωγές, ενστάσεις και αποφάσεις, 2011, σελ. 80.

¹⁰⁷ Βλ. Τσικρικά, ό.π., σελ. 392, Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 109.

¹⁰⁸ Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτέλεσης, ό.π., σελ. 483.

εκτελεστικής διαδικασίας¹⁰⁹, ανεξάρτητα αν πρόκειται για άμεση ή έμμεση εκτέλεση¹¹⁰. Οποιοσδήποτε λόγος και αν προβάλλεται με την ανακοπή του 933 ΚΠολΔ, το αίτημα είναι πάντοτε η ακύρωση ορισμένης διαδικαστικής πράξεως της αναγκαστικής εκτέλεσης που προβάλλεται με αυτήν¹¹¹. Επειδή η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης αποτελείται από αλυσίδα διαδικαστικών πράξεων, η απαγγελία της ακυρότητας συγκεκριμένης πράξεως δεν συμπαρασύρει σε ακυρότητα και τις επόμενες πράξεις της εκτελεστικής διαδικασίας. Πρέπει δηλαδή σε κάθε περίπτωση η ακυρότητα της επόμενης

¹⁰⁹ Διχοστασία παρουσιάστηκε ως προς το ζήτημα αν η περίληψη της κατακυρωτικής έκθεσης προσβάλλεται με ανακοπή κατά της εκτέλεσης του άρθρου 933 ΚΠολΔ ή με αναγνωριστικής αγωγή. Κατά τον Μητσόπουλο, Γνωμοδότηση, ΕλλΔνη 1993, σελ. 532-535, επειδή η περίληψη της κατακυρωτικής έκθεσης ασκεί διττή λειτουργία και πρέπει να εννοηθεί αφενός ως τίτλος για την μεταβίβαση της κυριότητας του πράγματος που πλειστηριάστηκε και να υπαχθεί ως τέτοιος στο ουσιαστικό δίκαιο και αφετέρου ως εκτελεστός τίτλος που μπορεί να στηρίξει υπέρ του υπερθεματιστή την άμεση εκτέλεση σύμφωνα με το άρθρο 943 ΚΠολΔ, η προσβολή της δεν εμπίπτει στους κανόνες του δικονομικού δικαίου και ξεφεύγει από τα όρια του άρθρου 934 ΚΠολΔ, αφού μάλιστα ως τελευταία πράξη εκτέλεσης στο εν λόγω άρθρο ορίζεται η έκθεση πλειστηριασμού και κατακύρωσης. Συνεπώς η προσβολή της εν λόγω πράξεως πραγματοποιείται όχι με ανακοπή κατά της εκτέλεσης, αλλά με αναγνωριστική αγωγή ή ένσταση. Αντίθετη γνώμη όμως προβάλλει η καθηγήτρια Γέσιου-Φαλτσή, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτέλεσης, ό.π., σελ. 485-487, η οποία θεωρεί ότι έρχεται σε αντίθεση με το όλο σύστημα της αναγκαστικής εκτέλεσης του ΚΠολΔ. Και αυτό διότι η ανατροπή των αποτελεσμάτων της κατακυρωτικής έκθεσης με ένδικα βοηθήματα τα οποία δεν υπόκεινται σε καμία προθεσμία, κλονίζει ανεπανόρθωτα την ασφάλεια της όλης διαδικασίας και την αποτελεσματικότητά της ως μορφής παροχής έννομης προστασίας. Άλλωστε και η σύγχρονη θεωρία χαρακτηρίζει όλες τις πράξεις που συναποτελούν τον πλειστηριασμό ως διαδικαστικές πράξεις της αναγκαστικής εκτέλεσης. Έτσι και η διαδικαστική πράξη της κατακυρώσεως χαρακτηρίζεται ως η πράξη αποδοχής που ολοκληρώνει την σύναψη της δημοσίου δικαίου σύμβασης του πλειστηριασμού. Η χορήγηση μάλιστα της περίληψης της κατακυρωτικής έκθεσης από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού αποτελεί επίσης διαδικαστική πράξη της αναγκαστικής εκτέλεσης που έχει μάλιστα αυτοτέλεια απέναντι στην έκθεση του πλειστηριασμού και αποτελεί ιδιαίτερη πράξη. Έτσι, αγωγή με αντικείμενο την αναγνώριση της ακυρότητας αυτής λοιπόν της διαδικαστικής πράξεως, η οποία ασκείται εκτός του πλαισίου του άρθρου 933 ΚΠολΔ, πρέπει να θεωρείται απαράδεκτη και δεν μπορεί να επηρεάσει τα έννομα αποτελέσματά της ως πράξεως της εκτελεστικής διαδικασίας. Μάλιστα, η άποψη αυτή καταλήγει στην γενικότερη διαπίστωση ότι προσβολή πράξεως εκτός του πλαισίου της ανακοπής και των περιορισμών που έχουν τεθεί για την περιφρούρησή της και δη με ένδικο βοήθημα αναγνωριστικού χαρακτήρα είναι απαράδεκτη και οδηγεί σε τελολογικά μη επιθυμητές λύσεις, διότι καθιστά εφικτή την ανατροπή των αποτελεσμάτων της εκτελεστικής διαδικασίας για μεγάλο χρονικό διάστημα μετά την διενέργεια του πλειστηριασμού.

¹¹⁰ Ειδικότερα προσβάλλονται: Η επιταγή προς εκτέλεση, ακόμη και αν δεν επακολούθησαν άλλες πράξεις εκτέλεσης, η εγγραφή επιταγής στα βιβλία κατασχέσεων του υποθηκοφυλακείου κατά τις διατάξεις του ν.δ. 17.7/13.8.1923 που ισοδυναμεί με κατάσχεση, η αναγκαστική κατάσχεση κινητών, τόσο η επιβαλλόμενη εις χείρας του οφειλέτη όσο και η επιβαλλόμενη εις χείρας τρίτου, η αναγκαστική κατάσχεση ακινήτου, η κατάσχεση ειδικών περιουσιακών στοιχείων κατά άρθρο 1022 ΚΠολΔ, η περίληψη της κατασχετήριας έκθεσης, όπως και το πρόγραμμα του πλειστηριασμού που επιβίωσε, το απόσπασμα της κατασχετήριας έκθεσης, η δήλωση συνεχίσεως της αναγκαστικής εκτέλεσης από τον ήδη επισπεύδοντα, η δήλωση υποκαταστάσεως άλλου δανειστή στη θέση του επισπεύδοντος, η παραίτηση του επισπεύδοντος από την πρώτη κατάσχεση, ο εκούσιος και αναγκαστικός πλειστηριασμός και οι πράξεις προδικασίας του, ο αναπλειστηριασμός και όπως και ο πλειστηριασμός κατά τη διαδικασία της διανομής, κατά το άρθρο 484 ΚΠολΔ, η κατακυρωτική έκθεση και η περίληψή της, επί άμεσης εκτέλεσης η αφαίρεση του κινητού από τον καθ' ου, η αποβολή του από το ακίνητο, πλοίο ή αεροσκάφος, οι πράξεις της διαδικασίας της κατάταξης, όπως η αναγγελία και ο πίνακας διανομής του πλειστηριασμού όταν ο πλειστηριασμός ακυρώθηκε, καθώς και ο πίνακας κατάταξης, αλλά μόνο για ελαττώματα που προκαλούν την ακυρότητά του, διότι η ανακοπή του άρθρου 979 παρ.2 ΚΠολΔ δεν έχει ως αντικείμενο την κήρυξη της ακυρότητας του πίνακα κατάταξης, αλλά την μεταρρύθμισή του, η οποία συνίσταται στην αποβολή του δανειστή που κατατάχθηκε και στην κατάταξη στη θέση αυτού του ανακόπτοντος, βλ. σχετικά Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2569.

¹¹¹ Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 483.

πράξης, που στηρίζεται στην προηγούμενη για την οποία απαγγέλθηκε ακυρότητα με δικαστική απόφαση, να απαγγελθεί με τον ίδιο τρόπο αυτοτελώς, δηλαδή με δικαστική απόφαση αφού και αυτή η τελευταία πράξη πρέπει να προσβληθεί εμπρόθεσμα με την ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ με λόγο ακριβώς την ακυρότητα της προηγούμενης πράξης.

Γενικά, οι πράξεις της αναγκαστικής εκτέλεσης, ακόμα και αν έχουν ελάττωμα που μπορεί να οδηγήσει σε ακυρότητα, ισχυροποιούνται, αν δεν προσβληθούν με εμπρόθεσμη ανακοπή, και μπορούν πλέον να στηρίζουν κανονικά την περαιτέρω πορεία της εκτελεστικής διαδικασίας. Ο πλειστηριασμός λ.χ. που πραγματοποιήθηκε παρά την ακύρωση της επιταγής και της κατάσχεσης, δεν είναι αυτόματα άκυρος αλλά επιτρέπεται για τον λόγο αυτόν να προσβληθεί με ανακοπή μέσα στην προθεσμία του άρθρου 934 ΚΠολΔ, άλλως ισχυροποιείται¹¹². Το εν λόγω πρόβλημα αντιμετωπίζεται με την ταυτόχρονη άσκηση ανακοπής και κατά της επόμενης πράξης με λόγο την ακυρότητα της προηγούμενης, που αναμένεται να απαγγελθεί με την πρώτη ανακοπή, κατ' άρθρον 69 παρ.1δ ΚΠολΔ¹¹³.

¹¹²ΑΠ 893/1983, ΕλλΔνη 1984, σελ.118.

¹¹³Εφαθ 1224/1990, ΕλλΔνη 1994, σελ. 34, ΠΠραθ 6919/1991, ΕλλΔνη 1993, σελ. 656.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

1. Ζητήματα Νομιμοποιήσεως

1.1. Ενεργητική Νομιμοποίηση

Τα πρόσωπα, τα οποία νομιμοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 933 παρ.1 ΚΠολΔ να ασκήσουν την ανακοπή του εν λόγω άρθρου, είναι απολύτως περιορισμένα και ειδικά αναφερόμενα στην ως άνω διάταξη, επί ποινή απαραδέκτου. Έτσι, νομιμοποιούνται ενεργητικά: εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, ο ισχυριζόμενος ότι δεν μπορεί να επισπευσθεί εναντίον του η αναγκαστική εκτέλεση, επειδή δεν είναι οφειλέτης της εκτελούμενης αξίωσης¹¹⁴, ο τρίτος¹¹⁵ κύριος κατά την έννοια του άρθρου 993 παρ.1 εδ.β' προβάλλοντας ενστάσεις απορρέουσες από τις μεταξύ αυτού και του επισπεύδοντος προσωπικές σχέσεις και συμφωνίες και ενστάσεις κατά του κύρους της εγγραφής ή του τίτλου της υποθήκης ή κατά της υπόστασης της υποθήκης, οποιοσδήποτε δανειστής είτε του καθ' ου η εκτέλεση είτε του οφειλέτη, εφόσον δικαιολογεί έννομο συμφέρον¹¹⁶. Η νομιμοποίηση των διαδικών, γενικά, ρυθμίζεται με το άρθρο 933 παρ.1 ΚΠολΔ, αλλά με το άρθρο 583 ΚΠολΔ, αφού η ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ αποτελεί είδος ανακοπής του άρθρου 583 ΚΠολΔ¹¹⁷. Πιο συγκεκριμένα:

α) Ανακόπων μπορεί να είναι εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, δηλαδή είτε ο φερόμενος στον εκτελεστό τίτλο ως υπόχρεος προς παροχή, είτε ένα από τα κατά τα άρθρα 919-920 ΚΠολΔ παθητικώς νομιμοποιούμενα πρόσωπα¹¹⁸, σε βάρος των οποίων επισπεύδεται η αναγκαστική εκτέλεση¹¹⁹. Εξάλλου, όπως προκύπτει από την διάταξη του άρθρου 924 ΚΠολΔ, η ιδιότητα του καθ' ου η εκτέλεση, νομιμοποιούμενου προς άσκηση της ανακοπής, προσδίδεται αποκλειστικά με την κοινοποίηση σε αυτόν

¹¹⁴Βλ. Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, ό.π., σελ. 1777.

¹¹⁵Βλ. και Ράμμο, ΣχΠολΔ VIII, σελ. 121, ο οποίος παρατηρεί ότι "...ο τρίτος δύναται να ασκήση ανακοπήν ερειδομένην επί του δικαιώματός του, είναι δε αδιάφορος δι' αυτόν η ύπαρξις εκτελεστού τίτλου, εφ' όσον δεν γίνεται κατ' αυτού εκτέλεσις. Αν η αναγκαστική εκτέλεσις γίνη και κατ' αυτού, τότε ούτος περιλαμβάνεται εις την έννοιαν του "καθ' ου η εκτέλεσις", οπότε δύναται να ασκήση τας αντιρρήσεις εκ του συζητουμένου άρθρου...". Αντίθετα, πρέπει να επισημανθεί ότι άλλος είναι ο τρίτος, όπως ορίζεται στο άρθρο 936 ΚΠολΔ, ο οποίος νομιμοποιείται ενεργητικά στην άσκησης της ανακοπής που προβλέπει η διάταξη αυτή, που βάλλει κατά της εκτέλεσης με την οποία θίγεται δικαίωμά του αντιτασσόμενο κατά του καθ' ου. Η ιδιότητα δε του καθ' ου η εκτέλεση στην ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ και του τρίτου στην ανακοπή του άρθρου 936 ΚΠολΔ αποκτάται με βάση το τυπικό κριτήριο, ήτοι αυτός κατά του οποίου απευθύνθηκε η επιταγή προς εκτέλεση αποκτά την ιδιότητα του παθητικού αντικειμένου τη, νομιμοποιούμενος πλέον ως καθ' ου στην άσκηση της κατ' άρθρο 933 ΚΠολΔ ανακοπής και επομένως κάθε άλλος τυχάνει τρίτος.

¹¹⁶Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2571.

¹¹⁷Βλ. Μπρίνια, ό.π., σελ. 421, Βλ. Βαθρακοκοίλη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 388.

¹¹⁸Την ανακοπή μπορεί να ασκήσει επομένως και ο εγγυητής, όταν όταν υπάρχει σε βάρος του εκτελεστός τίτλος και στρέφεται κατά αυτού η αναγκαστική εκτέλεση. Όταν ωστόσο δεν επισπεύδεται εκτέλεση κατά του εγγυητή, αλλά μόνον κατά του πρωτοφειλέτη, ο εγγυητής δεν νομιμοποιείται ενεργητικά να ασκήσει την ανακοπή κατά των πράξεων της εκτέλεσης. Στην τελευταία αυτή περίπτωση ο εγγυητής νομιμοποιείται να ασκήσει την ανακοπή μόνο ως δανειστής του πρωτοφειλέτη, αφού προηγουμένως εξοφλήσει το χρέος του, βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 523, σε παραπομπή αρ.10.

¹¹⁹Βλ. ΣχΠολΔ VIII, σελ. 18, βλ. Μπρίνια, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 422.

αντιγράφου του απογράφου με επιταγή προς εκτέλεση¹²⁰.

β) Παρά τις διατυπωθείσες επιφυλάξεις στην Αναθεωρητική Επιτροπή¹²¹, οποιοσδήποτε δανειστής, είτε του καθ' ου η εκτέλεση, αν δεν ταυτίζεται με τον οφειλέτη, είτε του ίδιου του οφειλέτη, εφόσον δικαιολογεί έννομο συμφέρον, μπορεί να ασκήσει ανακοπή, ανεξάρτητα αν έχει αναγγελθεί ή όχι και ανεξάρτητα αν έχει την ιδιότητα του γενικού ή ειδικού προνομιούχου ή του εγγειρόγραφου δανειστή. Έννομο συμφέρον έχει ο ανακόπτων δανειστής όταν, λ.χ. παραλείφθηκαν οι διατυπώσεις οι οποίες επιδιώκουν να επιτύχουν μεγαλύτερο πλειστηριασμό¹²². Πρέπει ωστόσο να διευκρινιστεί ότι ο δανειστής του καθ' ου η εκτέλεση που ασκεί τα δικαιώματα του οφειλέτη του πλαγιαστικώς γιατί αυτός αδρανεί θεμελιώνει την νομιμοποίησή του στο άρθρο 72 ΚΠολΔ¹²³.

Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω, γίνεται φανερό ότι εκτός από τον καθ' ου η εκτέλεση, περισσότεροι δανειστές του ενδέχεται να δικαιολογούν έννομο συμφέρον και συνεπώς να νομιμοποιούνται ενεργητικώς στην άσκηση ανακοπής για ακύρωση του πλειστηριασμού¹²⁴. Μάλιστα, εάν ο αυτοτελώς νομιμοποιούμενος δανειστής δεν συμπράξει εξ αρχής στην εκτελεστική δίκη, είναι δυνατόν να συμμετάσχει εκ των υστέρων με την άσκηση παρέμβασης, κατ' άρθρο 937 παρ.1 αριθμ. 1 ΚΠολΔ, η οποία ακριβώς λόγω της έναντι πάντων ισχύος της διαπλαστικής απόφασης που ενδέχεται να εκδοθεί στην δίκη της ανακοπής προσδίδει στην παρέμβαση αυτή το χαρακτήρα της αυτοτελούς πρόσθετης παρέμβασης (άρθρο 83 ΚΠολΔ)¹²⁵.

γ) Εφόσον κατά τον χρόνο της κατάσχεσης δεν συμπίπτει η ιδιότητα του ενοχικώς με τον ενυπόθηκο οφειλέτη, εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 993 παρ.1 εδ.β' ΚΠολΔ¹²⁶. Σύμφωνα με την διάταξη αυτήν Αν επισπευσθεί αναγκαστική εκτέλεση σε ενυπόθηκο ακίνητο κατά τρίτου κυρίου ή νομέα, σε άσκηση ανακοπής νομιμοποιείται τόσο ο

¹²⁰ΑΠ 462/2000, ΕλλΔνη 2000, σελ. 1610.

¹²¹Βλ. ΠρΑνΕπιτρ, σελ. 422, όπου ο καθηγητής Μητσόπουλος παραδέχεται μεν ότι το τότε άρθρο 1059 καθιερώνει την δυνατότητα ασκήσεως αντιρρήσεων από κάθε δανειστή που έχει έννομο συμφέρον, πλην όμως επισημαίνει ότι "...η διά της διατάξεως του Σχεδίου επέκτασις των ορίων της δυνατότητας προσβολής της εκτελέσεως εκ μέρους πάντων των δανειστών εφ' όσον έχουσιν έννομον συμφέρον είναι αμφιβόλου σκοπιμότητος, διότι θα προσθήκη εις τας τόσας δυσχερείας περατώσεως της εκτελέσεως και ετέρας εκ της πλευράς των δανειστών...". Έτσι, ο καθηγητής επισημαίνει ότι πιθανόν θα έπρεπε να να περιορισθούν τα όρια δυνατότητας προσβολής της εκτελεστικής διαδικασίας από τους δανειστές. Βέβαια, σκέπτεται παράλληλα ότι μόνο η κατά πλαγιαστικώς προστασία των δικαιωμάτων των δανειστών καθίσταται υπερβολικά περιορισμένη, αφού ο καθ' ου η εκτέλεση μπορεί είτε να παραιτηθεί από την ασκηθείσα ανακοπή, είτε να προβεί σε ομολογία του χρέους, και επομένως να καταλύσει μονομερώς τις αντιρρήσεις του δανειστή και κατ' επέκταση το δικαίωμά του.

¹²²ΕφΑθ 899.1972, Αρμ 1972, σελ. 635.

¹²³Βέβαια, όπως τονίζει και ο Μπρίνις, ό.π., σελ. 423, σε παραπομπή αρ. 83, η κατ' εφαρμογή του άρθρου 72 ΚΠολΔ νομιμοποίηση των δανειστών του καθ' ου η εκτέλεση έχει μικρή πρακτική σημασία, εφόσον οποιοσδήποτε δανειστής του καθ' ου η εκτέλεση ή του οφειλέτη νομιμοποιείται προς άσκηση της ανακοπής.

¹²⁴Οι περισσότεροι δανειστές που ασκούν από κοινού ανακοπή ή ο καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτης και ο δανειστής που ασκούν κοινή ανακοπή, πρέπει να θεωρούνται ομόδικοι. Η ομοδικία αυτή πρέπει να χαρακτηριστεί αναγκαία, αν η κοινή ανακοπή στρέφεται κατά της ίδιας πράξης εκτέλεσης και στηρίζεται στους ίδιους λόγους, βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 528.

¹²⁵Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 323.

¹²⁶Σύμφωνα με την διάταξη αυτή: "...Η κατάσχεση του ενυπόθηκου κτήματος μπορεί να γίνει είτε κατά του οφειλέτη είτε κατά του τρίτου κυρίου είτε κατά εκείνου που νέμεται με νόμιμο τίτλο το ενυπόθηκο κτήμα, αφού κοινοποιηθεί η επιταγή στον οφειλέτη και στον τρίτο."

οφειλέτης όσο και ο τρίτος κύριος ή νομέας. Κριτήριο της εν λόγω ενεργητικής νομιμοποίησης αποτελεί όχι το υποκείμενο κατά το οποίο απευθύνεται η εκτέλεση, αλλά το υποκείμενο που απευθύνεται η επιταγή προς εκτέλεση¹²⁷. Σε κάθε περίπτωση πάντως, κρίσιμο καθίσταται η χρονική σειρά της κτήσης του ακινήτου σε σχέση με την εγγραφή προσημείωσης ή υποθήκης. Έτσι, τα ανωτέρω ισχύουν μόνο στην περίπτωση που το ενυπόθηκο ακίνητο αποκτήθηκε μετά την εγγραφή της υποθήκης ή προσημείωσης επί αυτού. Γιατί διαφορετικά, αν δηλαδή πρώτα απέκτησε από τρίτο, λ.χ. λόγω μεταβίβασης, και μετέπειτα ενεγράφη η υποθήκη ή η προσημείωση δεν ομιλούμε για τρίτο με την έννοια του άρθρου 993 ΚΠολΔ, αλλά με την έννοια του άρθρου 936 ΚΠολΔ, ως κύριο του ακινήτου. Ο τρίτος κύριος κατά την έννοια του άρθρου 993 παρ.1 εδ.β' ΚΠολΔ, δικαιούται διά της άσκησης της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ να προβάλλει ενστάσεις που απορρέουν από τις μεταξύ αυτού και του επισπεύδοντος προσωπικές ενστάσεις κατά του κύρους της εγγραφής ή του τίτλου της υποθήκης ή κατά της υπόστασης της υποθήκης¹²⁸.

Στο πλαίσιο αυτό, νομέας είναι ο ειδικός διάδοχος του οφειλέτη που απέκτησε το ενυπόθηκο κτήμα μετά την εγγραφή της προσημείωσης ή υποθήκης. Έτσι, όλες οι ανωτέρω ενστάσεις που προκύπτουν από την σχέση αυτού με τον επισπεύδοντα δανειστή, και στρέφονται κατά του κύρους της εγγραφής ή του κύρους του τίτλου της υποθήκης ή κατά της νυν υπόστασης της υποθήκης, καθώς και λόγω του παρεπόμενου χαρακτήρα της υποθήκης, ενστάσεις που έχει ο οφειλέτης του χρέους κατά της απαίτησης, μπορούν να προταθούν με την δίκη της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ. Για να έχει όμως την δυνατότητα άσκησης της εν λόγω ανακοπής, θα πρέπει ο τρίτος-νομέας να έχει την ιδιότητα του καθ' ου η εκτέλεση, την οποία αποκτά όπως είδαμε με την επίδοση της επιταγής προς εκτέλεση σε αυτόν. Ειδάλλως, παραμένει τρίτος, με την δυνατότητα να ασκήσει την ανακοπή του άρθρου 936 ΚΠολΔ, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της εν λόγω διάταξης, και να ζητήσει την αναγνώριση ή καταψήφιση του δικαιώματός του ή την διάπλωση της ανενέργειας της εκτέλεσης¹²⁹.

δ) Με την διάταξη του άρθρου 1009 ΚΠολΔ, έτσι όπως αυτή τροποποιήθηκε με τον ν. 4335/2015, προβλέπεται διαπλαστικό δικαίωμα του υπερθεματιστή να καταγγείλει την μίσθωση του εκπλειστηριασθέντος ακινήτου που ήταν μισθωμένο για την άσκηση σε αυτό επιχείρησης, σε αντίθεση με την μέχρι πρότινος ισχύουσα διάταξη, η οποία υπό προϋποθέσεις προστάτευε την μισθωτική σχέση με την ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 614 ΑΚ¹³⁰. Η ρύθμιση αυτή αφορά τις μισθώσεις επαγγελματικής στέγης και στοχεύει να καταστήσει πιο ελκυστικά τα ακίνητα για τους υπερθεματιστές και να καταπολεμήσει τις εικονικές μισθώσεις¹³¹. Περαιτέρω, την ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ νομιμοποιείται να ασκήσει και ο υπομισθωτής και οποιοσδήποτε αντλεί δικαιώματα από τον μισθωτή ή κατέχει το μίσθιο για αυτόν, κατά το οποίοι επεκτείνεται κατ' άρθρο 616

¹²⁷Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 319.

¹²⁸Βλ. Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π. σελ. 1777.

¹²⁹ΕφΘεσ4839/2001, ΕλλΔνη 2003, σελ. 829.

¹³⁰Βλ. ΠρΑνΕπιτρ, σελ. 484-485, όπου ο Λιβαθινός προχωρεί στην σχετική μνεία και την ανάγκη εναρμόνισης του Σχεδίου του ΚΠολΔ προς την σχετική ρύθμιση του ΑΚ.

¹³¹Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 322.

ΚΠολΔ η εκτελεστικότητα των αποφάσεων περί απόδοσης της χρήσης του μισθίου¹³².

ε) Ενεργητικά νομιμοποιούνται επίσης να ασκήσουν την ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ και τρίτοι μη υπόχρεοι διάδικοι, κατά των οποίων απευθύνθηκαν οι πράξεις της εκτέλεσης λόγω της ιδιότητάς τους ως μη υπόχρεων διαδίκων. Τέτοιο πρόσωπο λ.χ. είναι ο σύνδικος της πτώχευσης ως εκπρόσωπος της ομάδας των πιστωτών, ο οποίος νομιμοποιείται να προσβάλει τόσο τις πράξεις τις προγενέστερες της πτώχευσης όσο και τις μεταγενέστερες. Αν πάντως αδρανή ο σύνδικος, μπορεί και ο ίδιος ο πτωχός¹³³, αλλά και ο δανειστής του πτωχού να ασκήσει την εν λόγω ανακοπή, όταν μάλιστα απειλείται κίνδυνος από την αναβολή λόγω των προθεσμιών του άρθρου 934 ΚΠολΔ. Επίσης, ο εκκαθαριστής της κληρονομίας νομιμοποιείται να προσβάλει την εκτέλεση που επισπεύδεται ή συνεχίζεται από τους ενυπόθηκους δανειστές της κληρονομίας, κατά την διάρκεια της δικαστικής εκκαθάρισης¹³⁴.

Αντίθετα, διχοστασία κρατεί ως προς το πρόσωπο του υπερθεματιστή. Κατά την κρατούσα γνώμη στην θεωρία¹³⁵ και στην νομολογία, δεν νομιμοποιείται ενεργητικά ο υπερθεματιστής, δηλαδή εκείνος στον οποίο κατακυρώθηκε το πράγμα που πλειστηριάστηκε, ως προς την δυνατότητα προβολής αντιρρήσεων κατά του πλειστηριασμού και γενικότερα κατά των διαδικαστικών πράξεων της εκτέλεσης, και τούτο, διότι η ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ έχει ως αντικείμενο την ακύρωση των πράξεων της αναγκαστικής εκτέλεσης με βάση λόγους, που αναφέρονται στα ελαττώματα της απαίτησης για την οποία έγινε η εκτέλεση, την εγκυρότητα του εκτελεστού τίτλου και των διαδικαστικών πράξεων της εκτέλεσης. Στους λόγους λοιπόν αυτούς δεν συγκαταλέγονται τυχόν νομικά ελαττώματα¹³⁶ του πλειστηριασθέντος¹³⁷.

¹³²Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2571.

¹³³Ο Άρειος Πάγος έχει κρίνει ότι είναι μεν παραδεκτή η ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ που άσκησε ο πτωχός σε περίπτωση αδράνειας του συνδίκου, όμως αυτός δεν νομιμοποιείται στην εκδίκασή της αλλά απαιτείται προσεπίκληση του συνδίκου, ο οποίος υπό ίδια ευθύνη, θα κρίνει αν πρέπει ή όχι να παρέμβει στην διαδικασία, ώστε να αποκτήσει την ιδιότητα του διαδίκου. Αν ο σύνδικος δεν παρίσταται ενώπιον του Δικαστηρίου κατά την συζήτηση της υπόθεσης και δεν έχει προσεπικληθεί προς τούτο νομίμως, δεν απορρίπτεται, εξ αυτού του λόγου, η ανακοπή ή το ένδικο μέσο, αλλά κηρύσσεται απαράδεκτη η συζήτηση. Βλ. ΑΠ 360/2013, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

¹³⁴Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2571-2572.

¹³⁵Βλ. Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 1777.

¹³⁶Η έννοια του νομικού ελαττώματος είναι η εκ του αστικού δικαίου (άρθρο 514 ΑΚ) κατά την οποία νομικό ελάττωμα είναι η έλλειψη κυριότητας του καθ' ου η εκτέλεση και γενικότερα του μεταβιβαζόμενου δικαιώματος ως εκ του δικαιώματος τρίτου που διατηρείται και δεν αποσβέννεται διά του πλειστηριασμού.

¹³⁷Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2572, βλ. ΑΠ 6/2015, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ. Ο Μπρίνιας, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 424, βέβαια αναφέρει και την διαφορετική άποψη, η οποία προκρίνει την διασταλτική ερμηνεία της ρύθμισης 933 ΚΠολΔ, ως προς την ύπαρξη νομικού ελαττώματος στο εκπλειστηριαζόμενο πράγμα. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρει ότι στην περίπτωση αυτή θεμελιώνεται ιδιότητα του δανειστή του καθ' ου η εκτέλεση στο πρόσωπο του υπερθεματιστή που έχει καταβάλει το πλειστηρίασμα του ακινήτου που πλειστηριάστηκε και έχει νομικό ελάττωμα, διότι αυτός έχει αξίωση από τον αδικαιολόγητο πλουτισμό κατά του καθ' ου η εκτέλεση και έτσι είναι δανειστής του καθ' ου κατά την έννοια του άρθρου 933 παρ.1 ΚΠολΔ. Η άποψη αυτή έλκει τις ρίζες της από την πλήρη εξομείωση του πλειστηριασμού με την πώληση του αστικού δικαίου, έτσι όπως κρατούσε η άποψη αυτή στην παλαιά πολιτική δικονομία, κατά την οποία μάλιστα ο Οικονομίδης δίδασκε ότι ο υπερθεματιστής δικαιούται να ανακόψει τον πλειστηριασμό, εφόσον “επικαλείται απειλή εκνικήσεως”. Ο Βαθρακοκόιλης, ό.π., σελ. 389, ο οποίος τάσσεται υπέρ της άποψης του Μπρίνια, επισημαίνει ότι πριν από την καταβολή του πλειστηριασμού, ο υπερθεματιστής δεν αποκτά την ιδιότητα του δανειστή του καθ' ου η εκτέλεση και συνεπώς δεν μπορεί να αποκτήσει την ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ, μπορεί

Δικαιούται, ωστόσο, ο υπερθεματιστής να ασκήσει την κατ' άρθρο 933 παρ.1 ΚΠολΔ ανακοπή μόνο όταν επισπεύδεται κατ' αυτού αναπλειστηριασμός στην περίπτωση μη καταβολής του πλειστηριάσματος στον υπάλληλο του πλειστηριασμού (άρθρο 965 παρ.5 ΚΠολΔ), οπότε επέχει θέση οφειλέτη και προβάλλει αντιρρήσεις κατά της διαδικασίας του αναπλειστηριασμού για ακυρότητα της εκτέλεσης που επισπεύδεται κατά αυτού.

Παράλληλα, δεν νομιμοποιείται ενεργητικά στην άσκηση της σχετικής ανακοπής ο ίδιος ο επισπεύδων δανειστής¹³⁸, λόγω της γενικής διάταξης του άρθρου 160 παρ.2 ΚΠολΔ, που ορίζει ότι δεν έχει δικαίωμα να προτείνει την ακυρότητα εκείνος που είχε ενεργήσει την προσβαλλόμενη σαν άκυρη πράξη ή εκείνος του οποίου η συμπεριφορά προκάλεσε την ακυρότητα¹³⁹. Προς την ίδια κατεύθυνση συνηγορεί και η διάταξη του άρθρου 583 ΚΠολΔ, που δίδει την δυνατότητα προσβολής μιας πράξης μόνο σε εκείνον που δεν έλαβε μέρος στην πράξη που προσβάλλεται¹⁴⁰.

Σε περίπτωση που υπάρχουν περισσότεροι συνοφειλέτες χρηματικής παροχής (παθητική εις ολόκληρον ενοχή, άρθρο 482 ΑΚ) την ανακοπή νομιμοποιείται να ασκήσει εκείνος κατά του οποίου απευθύνθηκε τελικά η αναγκαστική εκτέλεση με επίδοση της επιταγής προς εκτέλεση. Όταν όμως επιδίδεται επιταγή σε περισσότερους εις ολόκληρον οφειλέτες της υπό εκτέλεση χρηματικής απαίτησης, την ανακοπή κατά της επιταγής νομιμοποιούνται να ασκήσουν όλοι. Στις περιπτώσεις όπου η εκτέλεση αφορά περιουσιακό στοιχείο που ανήκει κατά συγκυριότητα σε περισσότερους υπόχρεους ή όταν περισσότερα πρόσωπα είναι, σύμφωνα με τον τίτλο, οι υπόχρεοι για επιχείρηση (άρθρο 946 ΚΠολΔ) ή παράλειψη πράξης (άρθρο 947 ΚΠολΔ), την ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ νομιμοποιούνται τότε να ασκήσουν όλα τα υπόχρεα πρόσωπα. Αυτά συνδέονται με τον δεσμό της αναγκαστικής ομοδικίας, εφόσον η ανακοπή στηρίζεται στους ίδιους λόγους και στρέφεται κατά των ίδιων πράξεων εκτέλεσης, καθώς εδώ υφίσταται ταυτότητα πραγματικής και νομικής αιτίας¹⁴¹. Όταν, όμως, ασκείται κοινή ανακοπή από περισσότερα νομιμοποιούμενα πρόσωπα με διαφορετικούς λόγους κατά της ίδιας ή άλλης πράξης εκτέλεσης, ή με όμοιους λόγους αλλά κατά άλλης πράξης εκτέλεσης (όπως λ.χ. όταν ασκείται ανακοπή κατά της όμοιας επιταγής που επιδόθηκε σε περισσότερους εις ολόκληρον υπόχρεους), ο δεσμός της ομοδικίας δεν στηρίζεται πλέον στην ταυτότητα της νομικής και πραγματικής βάσης των περισσότερων ανακοπών, αλλά στην ύπαρξη ομοειδών αξιώσεων, που στηρίζονται σε όμοια, κατά τα ουσιώδη στοιχεία της νομικής και πραγματικής βάσης. Η ομοδικία στην περίπτωση αυτή είναι απλή, καθώς

όμως να ασκήσει την γενική ανακοπή του άρθρου 583 ΚΠολΔ, επιδιώκοντας την ακύρωση του πλειστηριασμού, με την επίκληση της ύπαρξης νομικών ελαττωμάτων στο πλειστηριαζόμενο ακίνητο. Βλ. επίσης ΑΠ 872/1973, ΝοΒ 1974, σελ. 352, η οποία έκρινε εμμέσως παραδεκτή την ανακοπή του υπερθεματιστή, αλλά την απέρριψε λόγω αοριστίας του σχετικού λόγου ως προς την ύπαρξη του νομικού ελαττώματος.

¹³⁸Βλ. Βαθρακοκόλη, ό.π., σελ. 389.

¹³⁹ΟΛΑΠ 1548/1979, ΝοΒ 1980, σελ. 1092.

¹⁴⁰Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2572, Βλ. Μπρίνια, ό.π., σελ. 421, ο οποίος επισημαίνει ωστόσο, ότι η απλή πρόσκληση προς παράσταση, όπως και η τυχόν παρουσία ή απλή συμμετοχή σε ορισμένη πράξη εκτέλεσης, ακόμα και η υπογραφή της σχετικής πράξεως, δεν αποστερεί αυτόν από την άσκηση ανακοπής και προσβολή της πράξεως εκτέλεσης, εφόσον ο ίδιος δεν είχε εκ του νόμου υποχρέωση σύμπραξης και γενικά δεν περιλαμβάνεται μεταξύ των "πραττόντων" του άρθρου 117 ΚΠολΔ.

¹⁴¹ΑΠ 752/1990, ΕλλΔνη 1991, σελ. 806.

πρόκειται για διαφορετικό λόγο ως προς κάθε ομόδικο ή για διαφορετική πράξη εκτέλεσης¹⁴².

1.2. Παθητική Νομιμοποίηση

Η παθητική νομιμοποίηση εξαρτάται από το πρόσωπο του ανακόπτοντος και το στάδιο της εξέλιξης της εκτέλεσης¹⁴³. Η ανακοπή που ασκείται από τον οφειλέτη πριν από την κατακύρωση, απευθύνεται μόνο κατά του επισπεύδοντος δανειστή, ενώ η ανακοπή των δανειστών πρέπει να απευθύνεται και κατά του επισπεύδοντος δανειστή και κατά του οφειλέτη¹⁴⁴, γιατί εξαιτίας του διαπλαστικού χαρακτήρα της, είναι ενδεδειγμένο η διαφορά να λυθεί με ενιαίο τρόπο ως προς όλους.

Εάν όμως η ανακοπή ασκείται από τον οφειλέτη μετά την κατακύρωση, αυτή πρέπει να απευθύνεται και κατά του επισπεύδοντος δανειστή και κατά του υπερθεματιστή, μεταξύ των οποίων δημιουργείται σχέση αναγκαστικής παθητικής ομοδικίας, διότι η διαφορά επιδέχεται ενιαία μόνο ρύθμιση¹⁴⁵, ενώ η ανακοπή που ασκείται από τον δανειστή του καθ' ου απευθύνεται και κατά του οφειλέτη, ο οποίος επίσης τελεί με τον επισπεύδοντα και τον υπερθεματιστή σε σχέση αναγκαίας ομοδικίας για τον ίδιο λόγο¹⁴⁶.

Η ανακοπή του υπερθεματιστή κατά του αναπλειστηριασμού απευθύνεται και κατά του αρχικού οφειλέτη και κατά του επισπεύδοντος τον αναπλειστηριασμό. Αν ο πλειστηριασμός εγκαταλείφθηκε από τον αρχικώς κατασχόντα και επισπεύδεται από άλλον δανειστή κατά το άρθρο 973 ΚΠολΔ, η ανακοπή απευθύνεται κατά του επισπεύδοντος κατά τον χρόνο της άσκησής της¹⁴⁷.

¹⁴²ΕφΑθ 5687/1975, Αρμ 1976, σελ. 76.

¹⁴³Βλ. Βαθρακοκόλη, ό.π., σελ. 390, Νίκα, ό.π., σελ. 350.

¹⁴⁴Βλ. Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, ό.π., σελ. 1778.

¹⁴⁵Βλ. ΟΛΑΠ 11/1992, ΕλλΔνη 1992, σελ. 760. Έτσι μεταξύ επισπεύδοντος δανειστή και υπερθεματιστή δημιουργείται δεσμός αναγκαίας ομοδικίας, με βάση το άρθρο 76 παρ.1 εδ.α' ΚΠολΔ, αφού εξαιτίας της πλήρους ταυτότητας του αντικείμενου της δίκης, δεν νοείται ουσιαστική κρίση ακυρότητας του πλειστηριασμού ως προς τον έναν και κύρος τούτου ως προς τον άλλον. Η αυτή ρύθμιση γινόταν δεκτή και υπό την παλαιά Πολιτική Δικονομία και κυρίως από την νομολογία η οποία θεμελιώνει την αναγκαστική ομοδικία στην ταυτότητα ιστορικής και νομικής αιτίας. Επομένως, η ανακοπή πρέπει να ασκείται με επίδοση εμπροθέσμως σε αμφοτέρους τους αναγκαίους ομοδίκους, αλλιώς η ανακοπή είναι εκπρόθεσμη και απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Ως προς το ζήτημα αυτό εμφανίστηκε και η μειοψηφούσα άποψη της ΑΠ 179/2004, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ, η οποία υποστήριξε ότι η απορρέουσα εκ της ανακοπής αναγκαστική ομοδικία μεταξύ του επισπεύδοντος δανειστή και του υπερθεματιστή δεν σημαίνει και υποχρεωτική παθητική κοινή νομιμοποίηση των ως άνω προσώπων με την αναγκαστική συμμετοχή τους στο ίδιο δικόγραφο, αλλά αρκεί ο αντίδικος των αναγκαίων ομοδίκων να ενεργεί όμοιος κατά περιεχόμενο διαδικαστικές πράξεις εναντίον όλων των ομοδίκων, ώστε σε περίπτωση εκπρόθεσμης επίδοσης προς τον έναν εξ αυτών και εμπρόθεσμης προς τον άλλον, δεν καθίσταται απαράδεκτο το δικόγραφο ως προς όλους. Την ίδια θέση λαμβάνει και ο καθηγητής Νίκας, ό.π., σελ. 351, ο οποίος θεωρεί ότι η υποχρεωτική κοινή εναγωγή επισπεύδοντος και υπερθεματιστή δεν προκύπτει από καμία νομοθετική διάταξη, όπως συμβαίνει μόνο όταν από συγκεκριμένες νομοθετικές διατάξεις επιβάλλεται υποχρεωτική κοινή νομιμοποίηση. Αλλά και κατά τον Μπρίνια, ό.π., σελ. 425, γενικά η αναγκαστική ομοδικία της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ δεν υπάγεται στις περιπτώσεις της υποχρεωτικής κοινής νομιμοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 76 παρ.1 περ.3 ΚΠολΔ και ως εκ τούτου δεν είναι απαράδεκτη η ανακοπή, η οποία δεν ασκείται από όλους ή εναντίον όλων των ομοδίκων, βλ. επίσης σχετικά Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 333-334.

¹⁴⁶ΟΛΑΠ 11/1992, ΕλλΔνη 1992, σελ. 759.

¹⁴⁷Βλ. Μπρίνια, ό.π., σελ. 425.

Τέλος, η ανακοπή δεν απευθύνεται και κατά του υπαλλήλου του πλειστηριασμού¹⁴⁸, καθόσον αυτός δεν βρίσκεται σε κανέναν σύνδεσμο με τον ανακόπτοντα, ούτε με τα άλλα πρόσωπα της εκτελεστικής διαδικασίας, αλλά ενεργεί ως όργανο εκτέλεσης, σύμφωνα με το νόμο¹⁴⁹.¹⁵⁰ Το ίδιο ισχύει και για το πρόσωπο που συμμετείχε στην πλειοδοσία, αλλά δεν αναδείχθηκε υπερθεματιστής, καθώς και για τους αναγγελθέντες δανειστές¹⁵¹.

Σε περίπτωση που υπάρχουν περισσότερα πρόσωπα κατά των οποίων απευθύνεται η ανακοπή ιδρύεται σχέση αναγκαστικής ομοδικίας, λόγω του ότι η διαπλαστική ενέργεια εκτείνεται σε όλους (άρθρο 76 παρ.1 περ.2 ΚΠολΔ)¹⁵², ή κατ' άλλη θεμελίωση λόγω της ανάγκης ενιαίας ρύθμισης της διαφοράς (άρθρο 76 παρ.1 περ.1 ΚΠολΔ). Ως εκ τούτου, όταν δεν εμφανίζεται ο ένας από τους αναγκαίους ομοδίκους κατά των οποίων στρέφεται η ανακοπή, αυτός θεωρείται ότι αντιπροσωπεύεται από τον ομόδικό του που παρίσταται¹⁵³, υπό την προϋπόθεση της νόμιμης και εμπρόθεσμης κλήτευσής του, άλλως η συζήτηση είναι απαράδεκτη και μάλιστα ως προς όλους του αναγκαίους ομοδίκους¹⁵⁴. Περαιτέρω, η συμμετοχή περισσότερων αναγκαίων ομοδίκων είναι δυνατόν να επιτευχθεί είτε με παρέμβαση (άρθρο 937 ΚΠολΔ), είτε με προσεπίκληση¹⁵⁵ (άρθρο 86 ΚΠολΔ).

2. Το έννομο συμφέρον

Απαραίτητη προϋπόθεση του παραδεκτού της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ είναι και η επίκληση από τον ανακόπτοντα εννόμου συμφέροντος για την άσκηση της ανακοπής¹⁵⁶, διαφορετικά η ανακοπή του απορρίπτεται ως απαράδεκτη¹⁵⁷. Η γενική

¹⁴⁸Βλ. ΠρΑνΕπιτρ, σελ. 483, όπου ο Λιβαθηνός υποστηρίζει ότι "...δεν δύναται να υπάρξει ευθύνη του επί του πλειστηριασμού υπαλλήλου...".

¹⁴⁹Βλ. Βαθρακοκόλη, ό.π., σελ. 390.

¹⁵⁰Ο συμβολαιογράφος όμως μπορεί να παρέμβει προσθέτως στην σχετική δίκη, όταν δικαιολογεί έννομο συμφέρον προς τούτο, όπως λ.χ. συμβαίνει όταν αποδίδονται σε βάρος του ελαττώματα του πλειστηριασμού που δικαιολογούν υποχρέωσή του προς αποζημίωση, κατά τα άρθρα 914, 919 ΑΚ. Βλ. ΑΠ 1227/1974, ΕλλΔνη 1996, σελ. 588.

¹⁵¹Βλ. Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, ό.π., σελ. 1778.

¹⁵²Αυτή είναι και κατά τον Μπρίνια η ορθότερη άποψη, βλ. τον ίδιο, ό.π., σελ. 425.

¹⁵³Βλ. Βαθρακοκόλη, ό.π., σελ. 392.

¹⁵⁴λ. Μπρίνια, ό.π., σελ. 426.

¹⁵⁵Σύμφωνα με την ΟΛΑΠ 6/2005, όταν η ανακοπή στρέφεται κατά ενός ή επιδόθηκε μόνο στον έναν, η δυνατότητα προσεπίκλησης του άλλου στην σχετική δίκη, ή μεταγενέστερης επίδοσης αυτής και στον άλλον τελεί υπό την προϋπόθεση ότι αυτή θα έχει συντελεστεί μέσα στην προθεσμία του προΐσχύοντος 934 παρ.1 εδ.γ' ΚΠολΔ. Αν δεν συμβεί αυτό ο πλειστηριασμός καθίσταται απρόσβλητος. Βλ. σχετικά και Νίκα, ό.π., σελ. 351.

¹⁵⁶Το έννομο συμφέρον πρέπει να διαφοροποιείται από την νομιμοποίηση. Η νομιμοποίηση προηγείται του εννόμου συμφέροντος και αφορά τα πρόσωπα που δικαιούνται να ασκήσουν ανακοπή. Αυτοί ασκούν την ανακοπή, εφόσον έχουν έννομο συμφέρον, δηλαδή εφόσον η θέση τους και τα συμφέροντά τους θίγονται από την διάταξη που παραβιάστηκε ή τη διατύπωση που παραλείφθηκε. Συνεπώς, οποιοσδήποτε που νομιμοποιείται ενεργητικά και έχει έννομο συμφέρον μπορεί να επιδιώξει με ανακοπή την ακύρωση οποιασδήποτε πράξης και εκτέλεσης και για οποιονδήποτε λόγο, βλ. Μπρίνια, ό.π., σελ. 427, σε παραπομπή αρ. 100.

¹⁵⁷Είναι φανερό ότι το άρθρο 933 ΚΠολΔ απαιτεί ρητά το έννομο συμφέρον ως προϋπόθεση ανακοπής μόνο όταν αυτή ασκείται από τους δανειστές του καθ' ου η εκτέλεση. Η διατύπωση όμως αυτή δεν πρέπει να οδηγεί και στην εσφαλμένη εντύπωση ότι δεν είναι αναγκαία η συνδρομή του εννόμου συμφέροντος και ως προς τον οφειλέτη, λόγω μη ρητής αναφοράς. Απλά, στην πρώτη περίπτωση, η διατύπωση οφείλεται στο ότι αυτό εκπληρώνει και νομιμοποιητική λειτουργία, υπό την έννοια ότι πρέπει να

διάταξη του άρθρου 68 ΚΠολΔ περί εννόμου συμφέροντος, όπως και η ειδικότερη του άρθρου 262 παρ.2 ΚΠολΔ, η οποία αποκλείει τις ενστάσεις από δικαίωμα τρίτου, εφαρμόζονται και στην συγκεκριμένη περίπτωση, συνδυαζόμενες πάντα με τον σκοπό και την διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης¹⁵⁸. Για την θεμελίωσή του μάλιστα, αρκεί και μόνο το γεγονός ότι σε περίπτωση αμετάκλητης ακύρωσης της εκτέλεσης γεννάται δικαίωμά του προς άσκηση της κατ' άρθρο 940 παρ.3 ΚΠολΔ αγωγής αποζημιώσεως¹⁵⁹. Κατά μείζονα λόγο λοιπόν, το έννομο συμφέρον εκλαμβάνεται υπό την άποψη ότι σε κάθε περίπτωση, για την διενέργεια κάποιας διαδικαστικής πράξης, επιβάλλεται να υπάρχει η ανάγκη για έννομη προστασία που επιδιώκεται με την άσκηση της ανακοπής¹⁶⁰, ανάγκη που πρέπει μάλιστα να είναι άμεση¹⁶¹, ενεστώσα και άξια δικαστικής προστασίας¹⁶², το οποίο να ισχύει καθ' όλη τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας¹⁶³. Το έννομο συμφέρον πρέπει να υπάρχει σε όλες τις περιπτώσεις ακυρότητας της αναγκαστικής εκτέλεσης (άρθρο 159 αρ.1-3 ΚΠολΔ), και όχι μόνο όταν πρόκειται για ακυρότητα η οποία εξαρτάται από την επίκληση και απόδειξη δικονομικής βλάβης (άρθρο 159 αρ.3 ΚΠολΔ)¹⁶⁴. Επομένως, το έννομο συμφέρον για την ακύρωση πράξης εκτέλεσης είναι συνυφασμένο με την ωφέλεια που προσδοκά ο ανακόπτον από την ακύρωση της πράξεως αυτής ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για ωφέλεια διαδικαστική ή αν αυτή αφορά τα ουσιαστικά δικαιώματά του και όχι με την βλάβη που απορρέει από την παράβαση συγκεκριμένης διάταξης, που προκαλεί την ακυρότητα¹⁶⁵. Με την έννοια αυτήν, είναι δυνατόν, παρά την πρόκληση βλάβης από την παράβαση συγκεκριμένων διατάξεων, να λείπει το έννομο συμφέρον του συγκεκριμένου ανακόπτοντος για την πρόταση της ακυρότητας, διότι ακριβώς δεν προσδοκά αυτός καμία ωφέλεια από την

αποδειχθούν από τον δανειστή του καθ' ου, ως ανακόπτοντα, και τα γεγονότα που το θεμελιώνουν, λ.χ. ότι λόγω της παραβιάσεως της διατάξεως ή της αποδιδόμενης στην πράξη πλημμέλειας ενδέχεται να μειωθούν οι προβλεπόμενες από τον νόμο εγγυήσεις που εξασφαλίζουν τα συμφέροντά του ή συμβάλλουν στον ελεύθερο συναγωνισμό με την συμμετοχή του κατά το δυνατόν υψηλότερου αριθμού πλειοδοτών προς επίτευξη υψηλότερου πλειστηριασματος, βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 327.

¹⁵⁸Βλ. Μπρίνια, ό.π., σελ. 426.

¹⁵⁹Βλ. Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, ό.π., σελ. 1778. Όπως αναφέρει δε χαρακτηριστικά ο Βαθρακοκοίλης, ό.π., σελ. 393, η επιδίωξη της αποζημίωσης αυτής γίνεται στο πλαίσιο άλλης δίκης, σύμφωνα με τους κανόνες της τακτικής διαδικασίας, ενώ η σώρευση τέτοιου αιτήματος στην ανακοπή θα προσκρούει στις προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 218 ΚΠολΔ.

¹⁶⁰Βλ. Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, ό.π., σελ. 1778, όπου κατά τον Νικολόπουλο υποστηρίζεται ότι το έννομο συμφέρον του ανακόπτοντος στην διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων οριοθετείται με ευρύτητα. Θεωρείται ότι υπάρχει και όταν και όταν με την ανακοπή λ.χ. του δανειστή επιδιώκεται η αποτροπή της μειώσεως του παθητικού της περιουσίας του οφειλέτη ή όταν παρέχεται η δυνατότητα βελτιώσεως της θέσης του ανακόπτοντος.

¹⁶¹Έτσι, έννομο συμφέρον προς άσκηση ανακοπής κατά της εκτέλεσης που επισπεύδεται εις βάρος του πρωτοφειλέτη δεν έχει ο εγγυητής, εκτός αν κατέβαλε στον δανειστή το χρέος, βλ. Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, ό.π., σελ. 1780. Από την άλλη, κατά τον Βαθρακοκοίλη, ό.π., σελ. 392, ο εγγυητής, πριν από την πληρωμή του χρέους, δεν έχει δικαίωμα προσβολής των πράξεων εκτέλεσης που επισπεύδεται κατά του πρωτοφειλέτη, αλλά όχι από έλλειψη εννόμου συμφέροντος, αλλά από έλλειψη νομιμοποίησης, καθόσον πριν από την πληρωμή του χρέους δεν αποκτά την ιδιότητα του δανειστή.

¹⁶²ΑΠ 206/2015, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

¹⁶³Βλ. Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, ό.π., σελ. 1778.

¹⁶⁴Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 532.

¹⁶⁵Κατά την άποψη του Νίκα, ό.π., σελ. 352, το έννομο συμφέρον συνίσταται καταρχήν στην απόσχιση της βλάβης του ανακόπτοντος οφειλέτη από τις ενέργειες και πράξεις εκτέλεσης του επισπεύδοντος, και στη συνέχεια η βλάβη αυτή συνδέεται με την δικονομική ή ουσιαστική ωφέλεια, που αποκομίζει ο ανακόπτον από την ακύρωση της εν λόγω πράξης.

ακύρωση της πράξης εκτέλεσης¹⁶⁶.

Σε ορισμένες πάντως περιπτώσεις, το έννομο συμφέρον στην δίκη επί της ακυρωτικής ανακοπής συμπλέκεται με την έννοια της βλάβης του ανακόπτοντος. Αυτό συμβαίνει όταν η ακυρότητα προκύπτει μόνο από την συνδρομή στο πρόσωπο του ανακόπτοντος της μη επανορθώσιμης βλάβης¹⁶⁷, εκείνης δηλαδή που δεν μπορεί να αποκατασταθεί διαφορετικά παρά μόνο με την κήρυξη της ακυρότητας, όπως ορίζεται από το άρθρο 159 αριθμ. 3 ΚΠολΔ. Σε αυτές λοιπόν τις περιπτώσεις θα τίθεται εκ των πραγμάτων ζήτημα αλληλοεπικάλυψης εννόμου συμφέροντος και βλάβης του ανακόπτοντος. Όμως, για λόγους κυρίως πρακτικούς και όχι μόνο δογματικής καθαρότητας, πρέπει να διακρίνεται η έννοια του εννόμου συμφέροντος από αυτήν της βλάβης¹⁶⁸. Και αυτό διότι, η ύπαρξη εννόμου συμφέροντος αποτελεί διαδικαστική προϋπόθεση για την παροχή δικαστικής προστασίας, ερευνάται αυτεπάγγελα από το δικαστήριο και η εσφαλμένη κρίση του δικαστηρίου περί ύπαρξης ή μη αυτού ελέγχεται αναιρετικά με τον λόγο αναίρεσης του άρθρου 559 αριθμ.1 ΚΠολΔ,¹⁶⁹ ενώ η ύπαρξη δικονομικής βλάβης πρέπει να προτείνεται από τον ανακόπτοντα.

Κρίσιμος χρόνος για την έρευνα της ύπαρξης του εννόμου συμφέροντος είναι εκείνος της συζήτησης της ανακοπής, αλλά πρέπει να υφίσταται και καθ' όλη τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας, με αποτέλεσμα, αν κάποια στιγμή εκλείψει, τότε η ανακοπή θα απορριφθεί ως απαράδεκτη λόγω ελλείψεως εννόμου συμφέροντος¹⁷⁰.

Έτσι, στην υπ' αριθμ. 282/1993 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιά, έχει κριθεί ότι υφίσταται έννομο συμφέρον όταν ασκείται ανακοπή από τον δανειστή με σκοπό την αποτροπή της μείωσης του παθητικού της περιουσίας του οφειλέτη. Επίσης, ο ανακόπτων δικαιολογεί έννομο συμφέρον προς την ακύρωση της εκτέλεσης, ακόμη και αν η εκτέλεση ολοκληρώθηκε, αφού μόνο μετά την αμετάκλητη ακύρωση της εναντίον του εκτέλεσης γεννάται δικαίωμα προς άσκηση της κατ' άρθρο 940 παρ.3 ΚΠολΔ αγωγής αποζημίωσης¹⁷¹. Περαιτέρω, στην ΑΠ 155/1994 κρίθηκε ότι συντρέχει έννομο συμφέρον, όταν ο καθ' ου η εκτέλεση ασκεί ανακοπή εναντίον της δικονομικά άκυρης επιταγής προς εκτέλεση, προκειμένου να αρθούν οι δικονομικές και ουσιαστικές έννομες συνέπειές της, ακόμη και αν οι πράξεις της εκτελεστικής διαδικασίας που επακολούθησαν την επιταγή και έχουν αυτή ως βάση ακυρώθηκαν. Στην ΕφΑθ 4340/1993, όπως, κρίθηκε ότι δεν υφίσταται έννομο συμφέρον στην περίπτωση ανακοπής κατά επιταγής προς εκτέλεση, όταν ο επισπεύδων δανειστής έχει παραιτηθεί

¹⁶⁶Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 532, η οποία παραθέτει σε παραπομπή της, αρ. 64, το σχετικό παράδειγμα της απόφασης υπ' αριθμ. 16895/1976 του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, όπου απορρίφθηκε η ανακοπή συγκεκριμένου διαδίκου, γιατί αν και υπήρχε το στοιχείο της μη επίτευξης του μεγαλύτερου πλειστηριάσματος εξαιτίας της παράβασης, το πλειστηρίασμα που αναμενόταν να επιτευχθεί δίχως την παράβαση έτσι και αλλιώς δεν θα αρκούσε για την ικανοποίησή του. Αν και στην απόφαση γίνεται λόγος για έλλειψη βλάβης, πρόκειται κατ' ακριβολογία για την έλλειψη του εννόμου συμφέροντος του ανακόπτοντος.

¹⁶⁷ Στο πλαίσιο της αναγκαστικής εκτέλεσης τέτοια βλάβη είναι και η περιουσιακή, η οποία πρέπει να αντιμετωπίζεται και πάλι ως δικονομική, αφού και αυτή προέρχεται από παράβαση δικονομικών διατάξεων, οι οποίες έχουν τεθεί για την επίτευξη συγκεκριμένων δικονομικών σκοπών.

¹⁶⁸Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 532, Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2575.

¹⁶⁹ΑΠ 206/2015, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

¹⁷⁰Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 327.

¹⁷¹Βλ. όμως και παρακάτω, κεφ. έβδομο.

νομίμως από την εκτελεστική διαδικασία, αλλά και σύμφωνα με την ΜονΠρΑθ 2524/1990, δεν δικαιολογείται έννομο συμφέρον του ανακόπτοντος προς άσκηση ανακοπής για ακύρωση πλειστηριασμού, ενώ δεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα και η ανακοπή κατά της κατακυρωτικής έκθεσης, ως τελευταίας πράξης της εκτελεστικής διαδικασίας, βάσει του άρθρου 69 παρ.1 περ.δ' ΚΠολΔ.

3. Δικαιοδοσία

3.1. Οριοθέτηση δικαιοδοσίας μεταξύ πολιτικών και διοικητικών δικαστηρίων

Σύμφωνα με το άρθρο 94 παρ.4 εδ.γ' ΚΠολΔ, *“Οι δικαστικές αποφάσεις εκτελούνται αναγκαστικά και κατά του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, όπως νόμος ορίζει”*, σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 20 παρ.1 και 95 παρ.5 του Συντάγματος, καθιερώνεται το συνταγματικό δικαίωμα δικαστικής προστασίας έναντι του Δημοσίου με την ειδικότερη μορφή της αναγκαστικής εκτέλεσης¹⁷². Σε εκτέλεση της διάταξης αυτής του Συντάγματος, εκδόθηκε ο νόμος 3068/2002, κατά τον οποίο ορίζεται ότι *“Η αναγκαστική εκτέλεση για να ικανοποιηθεί χρηματική απαίτηση κατά του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των λοιπών ν.π.δ.δ. γίνεται με κατάσχεση των της ιδιωτικής περιουσίας αυτών. Αποκλείεται η κατάσχεση απαιτήσεων που πηγάζουν από έννομη σχέση δημοσίου δικαίου ή απαιτήσεων χρηματικού ή μη αντικειμένου, το οποίο έχει ταχθεί για την άμεση εξυπηρέτηση ειδικού δημοσίου σκοπού (...) Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του όγδοου βιβλίου του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας”*.

Περαιτέρω, το ΑΕΔ¹⁷³, ερμηνεύοντας το άρθρο 1 παρ.2 εδ.ια' του ν. 1406/1983 θεμελίωσε την κατανομή δικαιοδοσίας για την κρίση των ανακοπών κατά των πράξεων εκτέλεσης που ασκούνται κατά τον ΚΕΔΕ μεταξύ πολιτικών και διοικητικών δικαστηρίων στην φύση της υποκείμενης σχέσης, στην οποία στηρίζεται ο εκτελεστός τίτλος. Έτσι αν η υποκείμενη σχέση είναι σχέση ιδιωτικού δικαίου (λ.χ. μισθώματα, δάνειο) διατηρείται η δικαιοδοσία των τακτικών πολιτικών δικαστηρίων, ενώ αν είναι δημοσίου δικαίου (λ.χ. φόροι, δασμοί, εισφορές) δικαιοδοσία για την εκδίκαση των σχετικών ανακοπών αποκτούν τα διοικητικά δικαστήρια¹⁷⁴.

Σύμφωνα λοιπόν με τα ανωτέρω, επί ποινή απαραδέκτου, στην δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων υπάγονται όλες οι ανακοπές που ασκούνται κατά τη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης των άρθρων 904 επόμεν. ΚΠολΔ, για την ικανοποίηση

¹⁷²Βλ. Χρυσόγονο, Η νομοθετική ρύθμιση της αναγκαστικής εκτέλεσης κατά του Δημοσίου με τον ν. 3068/2002, Δ 2004, σελ. 5.

¹⁷³ΑΕΔ 5/1989, ΕλλΔνη 1989, σελ. 1148.

¹⁷⁴Στο πλαίσιο αυτό στην νομολογία κρατεί ο διαχωρισμός μεταξύ ιδιωτικής και δημόσιας περιουσίας με την έννοια ότι η μεν τελευταία περιλαμβάνει τα πράγματα που υπηρετούν αυτούσια δημόσιους σκοπούς και είναι αμέσως απαραίτητα για την εκπλήρωση των λειτουργιών του κράτους, ενώ η ιδιωτική περιουσία του κράτους αποτελείται από τα πράγματα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία, τα οποία συμβάλλουν στην εκπλήρωση δημόσιων σκοπών ... έμμεσα με τις προσόδους και την αξία τους, βλ. σχετικά Χρυσόγονο, ό.π., σελ. 11.

απαιτήσεων ιδιωτικού δικαίου, ακόμα και αν αυτή διενεργείται κατά του Δημοσίου.

3.2. Διαιτητική δικαιοδοσία

Ζήτημα τίθεται ως προς την εκδίκαση της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ, όταν έχει καταρτισθεί έγκυρη διαιτητική σύμβαση μεταξύ των μερών. Εν προκειμένω, η Ολομέλεια του Αρείου Πάγου¹⁷⁵, για να μπορέσει να διακρίνει το εν λόγω ζήτημα προχώρησε στον εξής διαχωρισμό. Εφόσον με διαιτητική ρήτρα που έχει περιληφθεί σε σύμβαση προβλέπεται ότι κάθε διένεξη μεταξύ των συμβαλλομένων, σχετική με την ερμηνεία και εφαρμογή των όρων της σύμβασης, θα επιλύεται με διαιτησία, το αίτημα και οι δικονομικοί λόγοι της ανακοπής ανήκουν στην αποκλειστική δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων, ενώ οι ουσιαστικοί λόγοι ανακοπής που αφορούν την απαίτηση του δανειστή, θα ανήκουν στην δικαιοδοσία των διαιτητών¹⁷⁶.

Επομένως, εφόσον με την ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ προβάλλονται αντιρρήσεις που μεταξύ άλλων αφορούν και την υπό εκτέλεση απαίτηση, για την οποία ισχύει η ρήτρα διαιτησίας, το πολιτικό δικαστήριο οφείλει, μετά από παραδεκτή προβολή της ένστασης υπαγωγής σε διαιτησία, να ανασταλεί η εκδίκαση της ασκηθείσας ανακοπής κατά της εκτέλεσης, εκδίδοντας μη οριστική απόφαση περί αναβολής της συζήτησης και στη συνέχεια να παραπέμψει την εκδίκαση των αντιρρήσεων κατά της απαίτησης στην διαιτησία, κατ' άρθρο 264 ΚΠολΔ, προκειμένου να κριθεί η οφειλή του καθ' ου η εκτέλεση¹⁷⁷. Όταν τελικά αποφανθεί το διαιτητικό δικαστήριο ως προς το παραπεμφθέν προδικαστικό ζήτημα, τότε η ανασταλείσα δίκη θα συνεχιστεί ενώπιον του τακτικού πολιτικού δικαστηρίου, προκειμένου αυτό να αποφανθεί αν το προδικαστικό ζήτημα που κρίθηκε από τους διαιτητές δικαιολογεί ή δεν δικαιολογεί την ακύρωση της εκτελεστικής πράξης που έχει προσβληθεί με την ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ¹⁷⁸.

3.3. Διεθνής δικαιοδοσία

Η διεθνής δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων για την κρίση ανακοπών κατά πράξεων εκτέλεσης που επιχειρούνται στα όρια της ελληνικής εδαφικής επικράτειας

¹⁷⁵ΟΛΑΠ 16/2002, ΕλλΔνη 2002, σελ. 1007.

¹⁷⁶Βλ. Μακρή, ό.π., σελ. 18.

¹⁷⁷Σύμφωνα με την ΟΛΑΠ 16/2002: "...Επομένως, όταν με την ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ προβάλλονται αντιρρήσεις που αφορούν μόνο την υπό εκτέλεση απαίτηση, το πολιτικό δικαστήριο, ενώπιον του οποίου ασκήθηκε η ανακοπή αυτή, οφείλει, μετά από παραδεκτή προβολή της ένστάσεως υπαγωγής σε διαιτησία, κατά τα άρθρα 263 και 264 ΚΠολΔ, να αναβάλει την περί ακυρώσεως της προσβαλλόμενης πράξεως της αναγκαστικής εκτελέσεως απόφασή του και να παραπέμψει την εκδίκαση των αντιρρήσεων κατά της απαιτήσεως στη διαιτησία. Αναλόγως δε θα ενεργήσει, όσον αφορά τις αντιρρήσεις αυτές, και αν ακόμη στην ανακοπή περιέχονται και αιτιάσεις που αφορούν την εγκυρότητα του εκτελεστού τίτλου ή τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως..."

¹⁷⁸Ωστόσο, κατά τον Μπέη, ΑνΕκτ, σελ. 1246, γίνεται δεκτό ότι η δίκη ενώπιον του τακτικού δικαστηρίου συνεχίζεται και πριν από την λήξη της διαιτητικής διαδικασίας, προκειμένου το τακτικό δικαστήριο να δικάσει τους άλλους τυχόν λόγους ανακοπής που αφορούν την εγκυρότητα του εκτελεστού τίτλου ή την διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης. Άλλωστε, η ακύρωση της αναγκαστικής εκτέλεσης αφορά την δημόσια τάξη, αφού πλήττει πράξη των πολιτειακών οργάνων, τα οποία είναι κατά το δικονομικό μας σύστημα αρμόδια να προβούν στην πραγμάτωση του δικαιώματος.

είναι αποκλειστική¹⁷⁹. Ο ουσιαστικός λόγος της αποκλειστικής αυτής δικαιοδοσίας των δικαστηρίων του τόπου εκτέλεσης της απόφασης συνδέεται αφενός μεν με την επιθυμία αποφυγής των χρονοβόρων διαδικασιών για την κήρυξη της εκτελεστότητας εκτελεστού τίτλου σε άλλο κράτος¹⁸⁰, αφετέρου δε με την πάγια αντίληψη ότι η αναγκαστική εκτέλεση είναι συνδεδεμένη με το έδαφος του κράτους όπου λαμβάνει χώρα¹⁸¹. Εκεί χρησιμοποιούνται τα βίαια μέσα, που ενδεχομένως θα χρειασθούν, από εγχώριους υπαλλήλους ή άλλα εξουσιοδοτημένα όργανα¹⁸². Μάλιστα, στο πλαίσιο της εθνικής κυριαρχίας και της ισότητας των κρατών, κανένα κράτος δεν μπορεί να ακυρώσει πράξεις¹⁸³ εξουσίας των κρατικών οργάνων άλλου κράτους. Επομένως, κάθε ιδιωτική συμφωνία που καταλύει την διεθνή δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων για την κρίση των ανακοπών κατά της αναγκαστικής εκτέλεσης θεωρείται άκυρη, καθόσον προσβάλλει την αρχή της εθνικής κυριαρχίας¹⁸⁴. Συνεπώς, εφόσον πρόκειται για ανακοπή κατά της πράξης ελληνικού οργάνου εκτέλεσης, τα ελληνικά δικαστήρια έχουν διεθνή δικαιοδοσία ανεξάρτητα από το είδος του τίτλου ή την κατοικία ή την έδρα των διαδίκων¹⁸⁵.

Ειδικότερα, ως προς τα συμβαλλόμενα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η αποκλειστική διεθνής δικαιοδοσία των δικαστηρίων του κράτους μέλους, όπου βρίσκεται ο τόπος εκτέλεσης για θέματα της αναγκαστικής εκτέλεσης καθιερώθηκε με το άρθρο 22 αρ.5 του Κανονισμού 44/2001¹⁸⁶. Προκειμένου να εφαρμοσθεί το εν λόγω άρθρο απαιτείται να υφίσταται το αναγκαίο στοιχείο αλλοδαπότητας, δηλαδή να πρόκειται για ρύθμιση διασυνοριακής διαφοράς¹⁸⁷. Στην συνέχεια, με την αντικατάσταση του ανωτέρω Κανονισμού με τον Κανονισμό 1215/2012, το νέο άρθρο 24 αρ.5 του ΚανΒρΙα, το οποίο αντικατέστησε το παλαιό 22 αρ.5 του ΚανΒρΙ, καθιερώνει την αποκλειστική διεθνή

¹⁷⁹Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 540.

¹⁸⁰Βλ. Μακρή, ό.π., σελ. 237.

¹⁸¹Γίνεται δεκτό μάλιστα, όσον αφορά την ελληνική έννομη τάξη, ότι για το κύρος πράξεων εκτέλεσης που διενεργήθηκαν στην Ελλάδα, τα ελληνικά δικαστήρια όχι μόνο έχουν αποκλειστική δικαιοδοσία να εκδικάσουν τις σχετικές δίκες, αλλά εφαρμόζουν και ημεδαπούς κανόνες δικαίου, ακόμη και εάν η ουσία της διαφοράς κρίθηκε κατά αλλοδαπό ουσιαστικό δίκαιο. Βλ. Μακρή, ό.π., σελ. 236-237, ο οποίος παραπέμπει σε Γέσιου-Φαλτσή, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτέλεσης – Διεθνής Αναγκαστική Εκτέλεση, 2006, σελ. 789-790.

¹⁸²Βλ. Νίκα/Σαγκεκίδου, Ευρωπαϊκή Πολιτική Δικονομία, σελ. 368.

¹⁸³Ο χαρακτηρισμός μια πράξης ως πράξης εκτέλεσης πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τους κανόνες του ελληνικού δικονομικού δικαίου (lex fori), βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 541. Έτσι, η επίδοση λ.χ. της επιταγής για εκτέλεση κάτω από το αντίγραφο του απογράφου του εκτελεστού τίτλου, κατά το άρθρο 924 ΚΠολΔ, πρέπει να θεωρείται ως πράξη εκτελέσεως ικανή να θεμελιώσει την αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων.

¹⁸⁴Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 541.

¹⁸⁵Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 341.

¹⁸⁶Πρόκειται, σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση Jenard, Κεφ. IV, Τμήμα 5, για τις διαφορές που μπορεί να προκύψουν από την “προσφυγή στην βία, τον καταναγκασμό ή την αφαίρεση κινητών ή ακινήτων προκειμένου να εξασφαλιστεί η υλική εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων και των δημόσιων εγγράφων”. Περαιτέρω, η Αιτιολογική Έκθεση Κεραμέως/Ευρυγένη αρ.60, αναφέρει ότι στο πεδίο εφαρμογής της διάταξης εμπίπτουν και οι αντιρρήσεις κατά της εκτέλεσης.

¹⁸⁷Διασυνοριακές αναγκαστικές εκτελέσεις προκύπτουν είτε, όταν ο δανειστής και ο οφειλέτης κατοικούν σε διαφορετικά κράτη, είτε όταν ο καθ’ ου οφειλέτης δεν κατοικεί στο κράτος διεξαγωγής της εκτέλεσης, αλλά έχει απλώς περιουσία, ή τουλάχιστον ένα συγκεκριμένο περιουσιακό αντικείμενο, στο οποίο και πρόκειται να επισπευστεί η εκτέλεση σε κράτος μέλος διαφορετικό από αυτό της κατοικίας του. Βλ. σχετικά, Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 342, σε παραπομπή αρ.1674.

δικαιοδοσία¹⁸⁸ των δικαστηρίων του κράτους μέλους εκτέλεσης της απόφασης σε όλες τις δίκες¹⁸⁹ που έχουν ως αντικείμενο την αναγκαστική εκτέλεση αποφάσεων. Σε κάθε περίπτωση πάντως, στην αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία του σημερινού 24 αρ.5 ΚανΒρΙα υπάγονται οι ανακοπές κατά της εκτελέσεως¹⁹⁰. Δεν επιτρέπεται να προταθεί με ανακοπή κατά της εκτελέσεως ενώπιον του δικαστηρίου της εκτελέσεως ο συμψηφισμός της απαιτήσεως, βάσει της οποίας χωρεί η εκτέλεση, με ανταπαίτηση, για την οποία τα δικαστήρια της ίδιας χώρας μέλους (χώρας εκτέλεσης) είχαν ήδη διαπιστώσει ότι δεν έχουν διεθνή δικαιοδοσία¹⁹¹. Αυτό επιτρέπεται μόνο εάν και όταν η ανταπαίτηση αυτή καθεαυτή, αν δηλαδή αποτελούσε αυτή αντικείμενο αυτοτελούς αγωγής, θα μπορούσε να υπαχθεί στην διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων του τόπου της εκτέλεσης¹⁹². Το ΔΕΚ αποφάνθηκε σχετικά ότι η περίπτωση κατά την οποία ζητείται από το δικαστήριο του τόπου εκτέλεσης να εκδώσει απόφαση σχετικά με απαίτηση για την οποία δεν είναι αρμόδιο να αποφανθεί αποτελεί πρωτοφανή καταστρατήγηση της διαδικασίας.

Υπό το καθεστώς της Σύμβασης των Βρυξελλών, του Κανονισμού 44/2001 το ένδικο μέσο/προσφυγή κατά της απόφασης κήρυξης της εκτελεστότητας δεν έχει καμία σχέση με την ανακοπή κατά της εκτέλεσης. Ωστόσο, με τον Κανονισμό 1215/2012, το άλλοτε ξεκάθαρο τοπίο έχει αρχίσει να θαμπώνει, καθώς πληθαίνουν οι φωνές οι οποίες τάσσονται υπέρ ενός ενδεχόμενου ενοποίησης των διαδικασιών της αίτησης άρνησης και

¹⁸⁸Ο κανόνας της διεθνούς δικαιοδοσίας δεν ταυτίζεται καταρχήν με τον κανόνα της *lex fori executionis*, καθώς περιεχόμενο του πρώτου είναι η απόδοση αποκλειστικής διεθνούς δικαιοδοσίας σε θέματα αναγκαστικής εκτέλεσης κατά την έννοια του κοινοτικού κανονισμού, ενώ περιεχόμενο του δεύτερου είναι πως εφαρμοστέο είναι το δίκαιο αναγκαστικής εκτέλεσης της έννομης τάξης στην επικράτεια της οποίας διενεργείται η εκτέλεση. Βλ. σχετικά, Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 342.

¹⁸⁹Αντιθέτως, η Σαχπεκίδου υποστηρίζει ότι ο ΚανΒρΙα, όπως και τα προηγούμενα συναφή νομοθετήματα, δεν ρυθμίζουν πλήρως την αναγκαστική εκτέλεση, ενώ και η παράγραφος 5 του άρθρου 24 του ΚανΒρΙα πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικά και να μην περιλαμβάνει κάθε δίκη σχετική με την αναγκαστική εκτέλεση.

¹⁹⁰Η διαπίστωση αυτή δεν είναι όμως και αυτονόητη. Υπό τον Κανονισμό 44/2001, επισημάνθηκε η δυσχέρεια της αυτόνομης ερμηνείας του όρου “θέματα αναγκαστικής εκτέλεσης”, καθώς καταρχήν το γράμμα της διάταξης είναι αρκετά ασαφές στην ευρύτητά του. Η αυτόνομη ερμηνεία έπρεπε να δομηθεί στην αληθινή *ratio* της διάταξης του άρθρου 22 παρ.5 του ΚανΒρΙ, που συμπυκνώνεται στην εκδίκαση από το δικαστήριο του τόπου εκτέλεσης ενδίκων βοηθημάτων που θα πρέπει να εκδικασθούν με εφαρμοστέο δικονομικό δίκαιο την *lex fori executionis*. Έτσι ο όρος “θέματα αναγκαστικής εκτέλεσης” δεν συμπεριλαμβάνει την διεθνή δικαιοδοσία για την διενέργεια εκτέλεσης, παρά μόνο την ανακοπή του οφειλέτη, των τρίτων που έχουν έννομο συμφέρον, αλλά και όλες γενικά τις δίκες περί την εκτέλεση.

¹⁹¹ΔΕΚ 4.7.1985 (AS- Autoteile Service) 220/84, Συλλ. 1985.2265, στην οποία υπόθεση αποτέλεσε αντικείμενο του προδικαστικού ερωτήματος ενώπιον του ΔΕΚ από το ανώτατο ομοσπονδιακό δικαστήριο BGH το ζήτημα της διεθνούς δικαιοδοσίας του γερμανικού δικαστηρίου αναφορικά με την ανακοπή εκτέλεσης. Κατά την Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 346, η συγκεκριμένη απόφαση του ΔΕΚ μπορεί να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι τα ένδικα βοηθήματα κατά της εκτέλεσης υπάγονται κατά κανόνα στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 24 παρ.5 του ΚανΒρΙα, όταν έχουν ως βάση τυπικούς λόγους, ενώ διαφοροποίηση επέρχεται όταν πρόκειται για ενστάσεις κατά της ενσωματωμένης στον τίτλο απαίτησης, ιδιαίτερα για εκείνες που δεν παρουσιάζουν επαρκή σύνδεσμο με την εκτέλεση, όπως στην περίπτωση της ένστασης συμψηφισμού. Παρόλα αυτά, η καθηγήτρια Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 540, ήταν πάντα επιφυλακτική σε θέματα χωρισμού ζητημάτων ουσίας και τύπου στη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, καθώς το θεωρεί δυσχερές και μπορεί να δώσει λαβή σε στρεψοδικίες. Έτσι, υπογραμμίζει ότι τα ελληνικά δικαστήρια πρέπει να αποφαινούνται και για τους λόγους ανακοπής που στρέφονται κατά της απαίτησης.

¹⁹²Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 544.

της ανακοπής κατά της αναγκαστικής εκτέλεσης¹⁹³. Μια τέτοια σκέψη συμβάλλει στην ενοποίηση και αποτελεσματικότητα του συστήματος¹⁹⁴. Παρόλα αυτά, οι ενέργειες και οι διατυπώσεις των κρατών μελών προς κάτι τέτοιο είναι αρκετά επιφυλακτικές, με αποτέλεσμα η αίτηση άρνησης εκτέλεσης να συνεχίζει να ασκείται, όπως και υπό το προηγούμενο καθεστώς, κατά τα άρθρα 45-47 ΚανΒρΙα, και η ανακοπή κατά της εκτέλεσης σύμφωνα με το άρθρο 933 ΚΠολΔ.

4. Αρμοδιότητα δικαστηρίου στην δίκη της ανακοπής του 933 ΚΠολΔ

4.1. Καθ' ύλην αρμοδιότητα

Με βάση το άρθρο 933 παρ.1 εδ.α' ΚΠολΔ, *“Αντιρρήσεις ... ασκούνται μόνο με ανακοπή, που εισάγεται στο ειρηνοδικείο, αν ο εκτελεστός τίτλος έχει εκδοθεί από το δικαστήριο αυτό, και στο μονομελές πρωτοδικείο σε κάθε άλλη περίπτωση”*, προκύπτει τεκμήριο γενικής καθ' ύλην αρμοδιότητα για την εκδίκαση της ανακοπής κατά της εκτέλεσης από το Μονομελές Πρωτοδικείο, κατ' απόκλιση του γενικού κανόνα που εισάγει η διάταξη του άρθρου 18 ΚΠολΔ, και ορίζει ότι το τεκμήριο αυτό ανήκει στο πολυμελές πρωτοδικείο¹⁹⁵. Και έτι περισσότερο, αρμοδιότητα πολυμελούς πρωτοδικείου δεν προβλέπεται στις δίκες περί την εκτέλεση¹⁹⁶.

Κατά το προϊσχύον δίκαιο, προ του ν. 4055/2012, καθ' ύλην αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου υπήρχε μόνο, όταν η εκτελούμενη αξίωση στηριζόταν σε απόφασή του, καθώς, ρητά, το άρθρο 933 παρ.1 εδ.α' ΚΠολΔ εξαρτούσε την καθ' ύλην αρμοδιότητα από το είδος του εκτελεστού τίτλου που στήριζε την εκτέλεση¹⁹⁷. Το άρθρο όριζε ότι *“Αντιρρήσεις ... ασκούνται μόνο με ανακοπή που εισάγεται στο ειρηνοδικείο, αν ο εκτελεστός τίτλος στον οποίο βασίζεται η εκτέλεση είναι απόφαση του ειρηνοδικείου, και στο μονομελές πρωτοδικείο σε κάθε άλλη περίπτωση”*. Αποτέλεσμα αυτής της νομοθετικής επιλογής ήταν η δημιουργία δύο αντικρουόμενων θέσεων ως προς το ποια είναι η καθ' ύλην αρμοδιότητα σε περίπτωση που ο εκτελεστός τίτλος ήταν διαταγή πληρωμής του ειρηνοδίκη ή πρακτικό συμβιβασμού ενώπιον του ειρηνοδικείου, εκτελεστοί τίτλοι δηλαδή πέραν της δικαστικής απόφασης. Η κρατούσα άποψη¹⁹⁸ στηριζόταν στο γράμμα του νόμου, περιορίζοντας την καθ' ύλην αρμοδιότητα μόνο στις περιπτώσεις που η εκτέλεση στηρίχθηκε σε εκτελεστό τίτλο δικαστική απόφαση

¹⁹³Βλ. Άνθιμο, Αίτηση άρνησης εκτέλεσης κατά τον Κανονισμό 1215/2012, ΕφΑΔ 2015, σελ. 614-615.

¹⁹⁴Επιχείρημα υπέρ της θέσης αυτής φαίνεται να έλκεται από την πρώτη παράγραφο της 30^{ης} αιτιολογικής σκέψης του Κανονισμού 1215/2012: *“Ο διάδικος που αντιτάσσεται στην εκτέλεση απόφασης που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος θα πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, και σύμφωνα με το νομικό σύστημα του κράτους μέλους αναγνώρισης και εκτέλεσης, να είναι σε θέση να επικαλεστεί, στην ίδια διαδικασία, εκτός από τους λόγους άρνησης κατά τον παρόντα Κανονισμό, τους λόγους άρνησης που προβλέπονται στην εθνική νομοθεσία και εντός των προθεσμιών που αυτή προβλέπει”*.

¹⁹⁵Βλ. Νίκα, ΑνΕκτ, ό.π., σελ. 353.

¹⁹⁶Το πολυμελές πρωτοδικείο ουδέποτε υπήρξε δικαστήριο της εκτέλεσης για την εκδίκαση της ανακοπής στον πρώτο βαθμό, ακόμη και όταν ο τίτλος προέρχεται από αυτό, με μόνη εξαίρεση την ανακοπή για την προσωπική κράτηση του άρθρου 1054 ΚΠολΔ.

¹⁹⁷Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 347.

¹⁹⁸Βλ. Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, ό.π., σελ. 1776, βλ. Μπρίνια, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 419, βλ. Βαθρακοκοίλη, ό.π., σελ. 394.

ειρηνοδικείου, αρνούμενη οποιονδήποτε άλλον εκτελεστό τίτλο. Από την άλλη, η αντίθετη θέση, οποία υποστηρίχθηκε κατά κύριο λόγο από τον καθηγητή Μπέη και την καθηγήτρια Γέσιου-Φαλτσή, υποστήριξε ότι στο ειρηνοδικείο υπάγονταν και οι ανακοπές κατά της εκτέλεσης που στηρίζονται σε διαταγή πληρωμής ή σε συμβιβασμό του ειρηνοδικείου, διαστέλλοντας το γράμμα του νόμου¹⁹⁹. Με τον ν. 4055/2012 (άρθρο 19 του ν. 4055/2012) και 4335/2015, ο νομοθέτης έλαβε θέση στην ανωτέρω διαφωνία υιοθετώντας εν τέλει την δεύτερη άποψη, αφού πλέον το άρθρο 933 παρ.1 εδ.α΄ ΚΠολΔ προβλέπει την καθιέρωση της καθ' ύλην αρμοδιότητας του ειρηνοδικείου σε όλες τις περιπτώσεις που ο εκτελεστός τίτλος (απόφαση, διαταγή πληρωμής, πρακτικά που περιέχουν δικαστικό συμβιβασμό) έχει εκδοθεί από το δικαστήριο αυτό²⁰⁰.

Κρίσιμος καθίσταται ο εκτελεστός τίτλος του αρχικού επισπεύδοντος που άρχισε την διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης και όχι ο εκτελεστός τίτλος του προσώπου που ενδεχομένως υποκαθίσταται στην θέση του, σύμφωνα με το άρθρο 973 ΚΠολΔ. Τούτο γίνεται δεκτό κυρίως για λόγους ασφάλειας δικαίου, καθώς με τον τρόπο αυτόν παγιώνεται η καθ' ύλην αρμοδιότητα κατά την έναρξη κιόλας της εκτελεστικής διαδικασίας, ώστε να μην επηρεάζεται από μεταγενέστερα περιστατικά²⁰¹. Η αντίθετη²⁰² και ίσως ορθότερη βέβαια άποψη υποστηρίζει ότι η καθ' ύλην αρμοδιότητα πρέπει να προσδιορίζεται με βάση τον κατά τον χρόνο υποβολής της ανακοπής εκτελεστό τίτλο, βάσει του οποίου ωθείται και συνεχίζει να διενεργείται η εκτέλεση, δηλαδή βάσει του εκτελεστού τίτλου του επισπεύδοντος δανειστή που κατέχει τα ηνία της εκτέλεσης. Περαιτέρω, δεν κρίνεται η καθ' ύλην αρμοδιότητα για την ανακοπή από την αξία του αντικειμένου της εκτέλεσης όποια και αν είναι αυτή²⁰³, ούτε από την αξία της απαίτησης

¹⁹⁹Αφενός, η κρατούσα θέση βασίστηκε στην λογική ότι η εκδίκαση ανακοπών, στις οποίες θα προβάλλονται λόγοι που δεν θα καλύπτονται από το δεδικασμένο λόγω της φύσης του εκτελεστού τίτλου, θα έπρεπε να διερευνώνται από το ιεραρχικά ανώτερο δικαστήριο, δηλαδή από το μονομελές πρωτοδικείο. Αφετέρου, η αντίθετη θέση τόνισε ότι οι ενστάσεις που αφορούν την απαίτηση θα υπάγονται στην αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου που θα έκρινε την διαφορά, για την οποία επιτεύχθηκε συμβιβασμός ή την ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής, και σε κάθε περίπτωση πάντως, η παραδεκτή προβολή των ενστάσεων αυτών περιορίζεται έτσι και αλλιώς από την υποχρέωση της παραχρήμα απόδειξης του άρθρου 933 παρ.5 ΚΠολΔ. Επιπλέον, η δεύτερη άποψη είναι και πρακτικά σκόπιμη, αφού καταλήγει στην ορθολογιστική αποσυμφόρηση του μονομελούς πρωτοδικείου. Για τα εκατέρωθεν επιχειρήματα βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 549-550.

²⁰⁰Αν η αγωγή απορρίφθηκε από το ειρηνοδικείο, αλλά έγινε κατ' έφεση δεκτή από το πολυμελές πρωτοδικείο, όπως επίσης και αν η αγωγή έγινε εν μέρει δεκτή από το ειρηνοδικείο αλλά μεταρρυθμίστηκε κατ' έφεση από το πολυμελές πρωτοδικείο, αρμόδιο για την εκδίκαση της ανακοπής είναι το μονομελές πρωτοδικείο και όχι το ειρηνοδικείο, καθώς ο εκτελεστός τίτλος αποτελεί απόφαση του πολυμελούς πρωτοδικείου και όχι του ειρηνοδικείου. Βλ. Μπέη, ΑνΕκτ Γεν. Μέρος II, 2004, ΠολΔ 933, σελ. 1230.

²⁰¹Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 547. Βλ. Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, ό.π., σελ. 1776, όπου μάλιστα ο Νικολόπουλος υποστηρίζει στο πλαίσιο αυτό ότι ως κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση της ανακοπής κατά της δήλωσης συνέχισης και των πράξεων εκτέλεσης, εξακολουθεί να παραμένει το δικαστήριο του τόπου της κατάσχεσης, στην οποία στηρίζεται η υποκατάσταση.

²⁰²Βλ. Βαθρακοκοίλη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 393, αν και ο ίδιος παραδέχεται ότι στην πράξη ακολουθείται η αντίθετη ρύθμιση.

²⁰³Ο κανόνας αυτός έχει ιδιαίτερη σημασία στις ανακοπές κατά του πίνακα κατάταξης, καθόσον το άρθρο 979 ΚΠολΔ παραπέμπει στο άρθρο 933 ΚΠολΔ και εξ αυτού γίνεται δεκτό ότι και όταν η απαίτηση του ανακόπτοντος, που η βασιμότητά της κρίνεται με την ανακοπή, υπερβαίνει τα όρια της καθ' ύλην αρμοδιότητας του μονομελούς πρωτοδικείου, με το κριτήριο του εκτελεστού τίτλου μπορεί να υπάγεται ακόμη και στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου. Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 547, η οποία θεωρεί την νομοθετική αυτή επιλογή άστοχη.

του δανειστή που ενδεχομένως ασκεί την ανακοπή, όταν η ανακοπή ασκείται πλαγιαστικώς από άλλους δανειστές του καθ' ου η εκτέλεση²⁰⁴.

4.2. Κατά τόπον αρμοδιότητα

Η κατά τόπον αρμοδιότητα για την εκδίκαση της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ καθορίζεται ανάλογα με την πορεία της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης. Σύμφωνα με αυτό, κατά πρώτον, αν έχει αρχίσει η εκτελεστική διαδικασία με την επίδοση επιταγής προς εκτέλεση, σύμφωνα με το άρθρο 924 ΚΠολΔ, πλην όμως δεν έχει διενεργηθεί κάποια περαιτέρω πράξη εκτέλεσης, αρμόδιο κατά τόπον είναι το δικαστήριο της γενικής δωσιδικίας του ανακόπτοντος, σύμφωνα με την γενική διάταξη του άρθρου 584 ΚΠολΔ²⁰⁵, ή της οποιασδήποτε άλλης ειδικής δωσιδικίας που ενδεχομένως υπάρχει ή το δικαστήριο που έχει συμφωνηθεί κατ' εφαρμογή των διατάξεων για την παρέκταση²⁰⁶.

Από την άλλη, όταν, μετά την επίδοση της επιταγής προς εκτέλεση έλαβαν χώρα και επόμενες πράξεις της εκτελεστικής διαδικασίας (όπως λ.χ. κατάσχεση, αφαίρεση, αποβολή), το άρθρο 933 παρ.3 ΚΠολΔ καθιερώνει την αποκλειστική δωσιδικία του τόπου της εκτέλεσης²⁰⁷. Έτσι, αν πρόκειται για εκτέλεση σε ακίνητο η δωσιδικία αυτή συμπίπτει με την αποκλειστική δωσιδικία της τοποθεσίας του ακινήτου, κατά το άρθρο 29 ΚΠολΔ, ενώ αν πρόκειται για πράξεις εκτέλεσης σε περιφέρειες διαφόρων δικαστηρίων, θεμελιώνεται για το καθένα ιδιαίτερη δωσιδικία²⁰⁸.

Στο μεσοδιάστημα από την τροποποίηση του ΚΠολΔ με τον ν. 4335/2015 έως την τροποποίηση με τον ν. 4512/2018, όσον αφορά την διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων και στο πλαίσιο της καθιέρωσης του συστήματος του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, οριζόταν ότι αν η προσβαλλόμενη πράξη είναι ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός, τότε κατά τόπον αρμόδιο ήταν το δικαστήριο της έδρας του υπαλλήλου του πλειστηριασμού, δηλαδή το δικαστήριο του τόπου όπου έγινε η κατάσχεση και, αν τα κατασχεμένα πράγματα βρίσκονται σε διαφορετικές περιφέρειες, το δικαστήριο της έδρας του υπαλλήλου που ορίστηκε κατ' επιλογήν του επισπεύδοντος για την διενέργεια του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, έτσι όπως προέκυπτε από την διατύπωση των διατάξεων των άρθρων 959Α παρ.7 εδ.δ' ΚΠολΔ και 998Α ΚΠολΔ²⁰⁹. Εκ πρώτης όψεως φαίνεται ότι κρίσιμο στοιχείο για τον καθορισμό της τοπικής αρμοδιότητας του δικαστηρίου εκδίκασης της ανακοπής του

²⁰⁴Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2570.

²⁰⁵Κρίσιμο είναι το γεγονός ότι η διάταξη του άρθρου 584 ΚΠολΔ, επιφυλάσσει τις διατάξεις για τις ειδικές δωσιδικίες, υπό την έννοια ότι αρμόδιο κατά τόπον δικαστήριο για την άσκηση της ανακοπής μπορεί να είναι και το δικαστήριο οποιασδήποτε συντρέχουσας ή αποκλειστικής δωσιδικίας, με την περίπτωση της ύπαρξης αποκλειστικής δωσιδικίας να εκτοπίζει το δικαστήριο της γενικής δωσιδικίας του ανακόπτοντος, βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 555.

²⁰⁶Βλ. Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, ό.π., σελ. 1776.

²⁰⁷Στην προσωπική κράτηση, σύμφωνα με το άρθρο 1054 ΚΠολΔ, ως τόπος εκτέλεσης δεν θεωρείται ο τόπος σύλληψης, αλλά ο τόπος της προσωποκρατήσεως του οφειλέτη. Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 556, βλ. Βαθρακοκοίλη, ό.π., σελ. 395.

²⁰⁸Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π. σελ. 2570.

²⁰⁹Η συγκεκριμένη διαφοροποίηση κρινόταν επιβεβλημένη εκ του γεγονότος ότι ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός δεν διεξάγεται εκ των πραγμάτων σε συγκεκριμένο τόπο.

άρθρου 933 ΚΠολΔ ήταν η έδρα της περιφέρειας του συμβολαιογράφου. Με τον ν. 4512/2018, η νομοθετική επιλογή αυτή μεταβλήθηκε. Πιο συγκεκριμένα, με τις παραγράφους 7 και 16 του άρθρου 207 του ως άνω νόμου, καταργήθηκαν τα άρθρα 959Α και 998Α ΚΠολΔ, τα οποία όριζαν τα ανωτέρω. Κατ' επέκταση, τροποποιήθηκαν και τα άρθρα 959 και 998 ΚΠολΔ, τα οποία συμπεριέλαβαν εν τέλει διατάξεις για τον καθορισμό του κατά τόπον αρμόδιου δικαστηρίου σε περίπτωση διαφορών σε σχέση με την διενέργεια της τελευταίας πράξης εκτέλεσης, στις περιπτώσεις ικανοποίησης χρηματικών απαιτήσεων. Αυτό είναι το δικαστήριο του τόπου κατάσχεσης²¹⁰. Στο πλαίσιο αυτό, και με την προοπτική ότι ο υπάλληλος του πλειστηριασμού είναι μεν καταρχήν ο συμβολαιογράφος του τόπου κατάσχεσης (άρθρα 959 παρ.1 εδ.α' ΚΠολΔ και 998 παρ.1 εδ.α' ΚΠολΔ), αλλά όχι και κατ' ανάγκη²¹¹, με την παρ.3 του άρθρου 207 του ν. 4512/2018, ορίστηκε πλέον ότι στις περιπτώσεις εκτέλεσης για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων, αρμόδιο κατά τόπον δικαστήριο, για την εκδίκαση διαφορών που αφορούν όλες τις κάθε πιθανή πράξη της εκτελεστικής διαδικασίας και όχι μόνον της πράξης του πλειστηριασμού, είναι το δικαστήριο της περιφέρειας του τόπου της κατάσχεσης (τόπος εκτέλεσης) και μάλιστα ανεξάρτητα πλέον αν η έδρα του συμβολαιογράφου ως υπαλλήλου του πλειστηριασμού βρίσκεται στην ίδια ή σε άλλη περιφέρεια.

Ακολουθώντας την ίδια λογική, έτσι και σε περίπτωση κατάσχεσης στα χέρια τρίτου, εφόσον μετά την επίδοση της επιταγής ακολούθησαν και άλλες πράξεις της εκτελεστικής διαδικασίας, τοπικά αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ καθίσταται το δικαστήριο του τόπου εκτέλεσης και μάλιστα το δικαστήριο του τόπου, έχει την κατοικία του ή εδρεύει ο τρίτος, στα χέρια του οποίου διενεργείται η κατάσχεση²¹².

Διχογνωμία ανέκυψε σχετικά με την ισχύ της καταρτισθείσας συμφωνίας για την παρέκταση της τοπικής αρμοδιότητας²¹³ πέρα από την διαγνωστική δίκη και στις δίκες περί την εκτέλεση. Πιο συγκεκριμένα, τέθηκε υπό αμφισβήτηση αν η παρέκταση είναι ισχυρή και στις δίκες περί την εκτέλεση με μόνο τον έγγραφο τύπο που έχει ήδη περιβληθεί ή αν απαιτείται ως πρόσθετο στοιχείο η ειδική μνεία ότι αυτή αφορά και τις δίκες που ανακύπτουν στο πλαίσιο της αναγκαστικής εκτέλεσης.

Η πρώτη και κρατούσα θέση²¹⁴, υποστηρίζει ότι η ρύθμιση του άρθρου 43 ΚΠολΔ ισχύει και στις δίκες περί την εκτέλεση, με την έννοια ότι η ρήτρα παρέκτασης για μελλοντικές διαφορές είναι έγκυρη μόνο αν αναφέρεται σε ορισμένη έννομη σχέση και έχει περιβληθεί τον έγγραφο τύπο²¹⁵. Στο πλαίσιο αυτής της θέσης δεν αρκεί οι

²¹⁰Σύμφωνα με το άρθρο 959 παρ.7 εδ.γ' ΚΠολΔ: "Αρμόδιο για την επίλυση των διαφορών που αναφέρονται από την διενέργεια του πλειστηριασμού είναι το δικαστήριο του τόπου κατάσχεσης". Αλλά και το άρθρο 998 παρ.1 εδ.γ' ΚΠολΔ: "Το άρθρο 959 εφαρμόζεται και στον πλειστηριασμό ακινήτων".

²¹¹Βλ. άρθρα 959 παρ.1 εδ.β' ΚΠολΔ και 998 παρ.1 εδ.β' ΚΠολΔ.

²¹²Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 351.

²¹³Ως προς τις συμφωνίες παρέκτασης εν γένει, αυτές συνιστούν δικονομικές συμβάσεις, βλ. ενδεικτικά ΑΠ 1697/2013 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ

²¹⁴Βλ. Απαλαγάκη, Προϋποθέσεις παρέκτασης της κατά τόπο αρμοδιότητας στις δίκες περί την εκτέλεση, Δ 2002, σελ. 1065, βλ. Νικολόπουλο σε Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, ό.π., σελ. 1776, βλ. Νίκα, ΑνΕκτ, ό.π., σελ. 354, βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 557, Βαθρακοκοίλης, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 394, βλ. Μπρίνια, ό.π., σελ. 420.

²¹⁵Βλ. Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, όπου υποστηρίζεται ότι η σχετική συμφωνία πρέπει να αποδεικνύεται με

συμβαλλόμενοι να έχουν υπαγάγει τις διαφορές τους κατά το στάδιο της διαγνωστικής δίκης την αρμοδιότητα ορισμένου δικαστηρίου, αλλά θα πρέπει να αναφέρονται ειδικά στην επιθυμία τους αυτή και για τις δίκες που διανοίγονται στο στάδιο της εκτελεστικής διαδικασίας²¹⁶. Εφόσον λοιπόν δεν υπάρχει τέτοια ειδική συμφωνία, και εφόσον ο διάδικος παραστεί και δεν συμφωνήσει ρητά στην παρέκταση της κατά τόπον αρμοδιότητας του αναρμόδιου δικαστηρίου, αυτό οφείλει, σύμφωνα με το άρθρο 46 ΚΠολΔ, να παραπέμψει το εν λόγω ένδικο βοήθημα προς εκδίκαση στο τοπικά αρμόδιο δικαστήριο, βάσει των γενικών διατάξεων²¹⁷. Η θέση αυτή έχει ως αποτέλεσμα να αντιμετωπίζει την δίκη περί την εκτέλεση ως δίκη αυτόφωτη και αυτόνομη σε σχέση με την διαγνωστική.

Η αντίθετη²¹⁸ και μάλλον ορθότερη άποψη, η οποία υποστηρίχθηκε από τον καθηγητή Μπέη, διερωτάται αν τελικώς είναι πράγματι απαραίτητο να υπάρχει τέτοιου είδους πανηγυρική αναφορά. Ο καθηγητής δέχεται ότι δεν συντρέχει κανένας λόγος διαφορετικής μεταχείρισης της ρήτηρας που εισάγουν τα άρθρα 42 παρ.1 και 43 ΚΠολΔ, αναφορικά με την αποκλειστική δωσιδικία των δικών περί την εκτέλεση (άρθρο 933 παρ.3 ΚΠολΔ) σε σχέση με όλες τις άλλες νόμιμες αποκλειστικές δωσιδικίες (άρθρα 29, 30, 31 ΚΠολΔ κλπ). Συνεπώς, το μόνο που απαιτείται είναι η έγγραφη συμφωνία των διαδίκων, υπό την επιφύλαξη ότι σε αυτό το έγγραφο προσδιορίζεται η έννομη σχέση, από την οποία θα προέλθουν οι μελλοντικές διαφορές.

5. Η άσκηση της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ

Ως προς την άσκηση της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ, οι σχετικές διατάξεις δεν καθιερώνουν ειδική διαδικασία, κατά την οποία αυτή θα ασκείται, και επομένως εφαρμόζονται οι γενικές διατάξεις περί ανακοπών που εισάγονται με τα άρθρα 583 επόμεν. ΚΠολΔ. Έτσι, η γενική διάταξη του άρθρου 585 παρ.1 ΚΠολΔ, η οποία ορίζει ότι “οι διατάξεις για την άσκηση της αγωγής (215-220 ΚΠολΔ), εισαγωγή της για συζήτηση (226-232 ΚΠολΔ) και τη συζήτηση στο ακροατήριο εφαρμόζονται και στην ανακοπή”, πρέπει να οράται μέσα από το πρίσμα της ειδικότερης διάταξης του άρθρου 933 ΚΠολΔ, σύμφωνα με την οποία και σε συνδυασμό με την διάταξη 215 παρ.1 ΚΠολΔ, η άσκηση της ανακοπής γίνεται με κατάθεση δικογράφου στην γραμματεία του αρμόδιου μονομελούς πρωτοδικείου ή ειρηνοδικείου και με επίδοση του αντιγράφου της στον αντίδικο^{219 220}.

δημόσιο ή ιδιωτικό έγγραφο.

²¹⁶Μόνη περίπτωση να καταστούν τα αναρμόδια δικαστήρια αρμόδια είναι να παραστεί η καθ' ης κατά την συζήτηση των εκκρεμών ενδίκων βοηθημάτων και να συναινέσει ρητά (άρθρα 42 και 263α ΚΠολΔ) στην εκδίκαση των αναρμόδιως εισαχθεισών διαφορών. Βλ. Απαλαγάκη, Δ 2002, ό.π., σελ. 1066.

²¹⁷Βλ. Απαλαγάκη, Δ 2002, ό.π., σελ. 1067.

²¹⁸Βλ. ΜΠρΠειρ 3020/2002, Δ 2002, σελ. 935, με ενημερωτικό σημείωμα Κ. Μπέη/Ε. Μπέη/Ε. Μπαλογιάννη, Παρέκταση της τοπικής αρμοδιότητας για δίκες γύρω από την αναγκαστική εκτέλεση, Δ 2002, σελ. 945, ο οποίος κατακρίνει την “απολύτως κρατούσα γνώμη”, θεωρώντας ότι αν και ο ίδιος παλαιότερα την υποστήριξε (βλ. τον ίδιο, Αι διαδικασίαι ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου, 1969, σελ. 409), στην συνέχεια την αποκήρυξε, θεωρώντας την επιπόλαιη, βλ. Παρατηρήσεις του ίδιου στην υπ' αριθμ. 110/2002 απόφαση του Ειρηνοδικείου Πειραιώς, Δ 2002, σελ. 1071.

²¹⁹Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 624.

²²⁰Βλ. Μπρίνια, Ερμηνεία ΚΠολΔ, σελ. 429, βλ. επίσης Βαθρακοκούλη, ό.π., σελ. 398, οι οποίοι

Με τον ν. 4335/2015, ορίστηκε πλέον ότι η ανακοπή²²¹ εκδικάζεται με την ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών, σύμφωνα πάντα με το άρθρο 937 παρ.3 ΚΠολΔ η οποία και παραπέμπει ρητά στο πλέγμα διατάξεων των άρθρων 614 επόμε. ΚΠολΔ, οι οποίες φυσικά συνεπικουρούνται από τις γενικές και κοινές διατάξεις των ειδικών διαδικασιών των άρθρων 591 επόμε. ΚΠολΔ. Για την πληρότητα του νομικού λόγου, χρήζει σημειώσεως ότι σύμφωνα με το άρθρο 591 παρ.1 ΚΠολΔ, το οποίο αποτελεί και συνδετικό κρίκο μεταξύ τακτικής και ειδικών διαδικασιών, τα άρθρα 1-590 ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στις ειδικές διαδικασίες, εκτός αν αντιβαίνουν προς ειδικότερες διατάξεις των διαδικασιών αυτών.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, γίνεται δεκτό ότι η προθεσμία κλήτευσης του καθ' ου η ανακοπή γίνεται σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών πριν από την συζήτηση²²², σύμφωνα με την ειδική διάταξη του άρθρου 933 παρ.2 ΚΠολΔ²²³. Διχογνωμία στο σημείο αυτό επικρατεί σχετικά με το εάν ο καθ' ου η ανακοπή διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής. Κατά την πρώτη άποψη, πρέπει να εφαρμοστεί αναλογικά η γενική διάταξη του άρθρου 591 παρ.1 περ.α' ΚΠολΔ, κατά την οποία η προθεσμία για τον διάδικο αυτόν είναι εξήντα ημέρες πριν από την συζήτηση²²⁴. Κατ' άλλη όμως και ορθότερη άποψη, δεν είναι εφικτή η αναλογική αυτή εφαρμογή, γιατί τότε δεν μπορεί να εναρμονιστεί με την διάταξη του ίδιου του άρθρου 933 παρ.2 ΚΠολΔ, το οποίο στον πρώτο στοίχο ορίζει ότι η ημέρα συζήτησης της ανακοπής προσδιορίζεται υποχρεωτικά σε εξήντα (60) ημέρες από την κατάθεσή της²²⁵. Σύμφωνα με την πρώτη άποψη, αν ο καθ' ου η ανακοπή είναι κάτοικος εξωτερικού ή αγνώστου διαμονής θα πρέπει ο ανακόπτων μαζί με την κατάθεση να κλητεύσει και τον διάδικο την ίδια μέρα. Τα ήδη στενά αυτά περιθώρια πάντως καθιστούν αδύνατη την εφαρμογή της διάταξης σε περίπτωση που το δικαστήριο προσδιορίσει την συζήτηση της ανακοπής νωρίτερα από τις εξήντα ημέρες.

Μείζον ζήτημα δημιουργήθηκε στους κόλπους της θεωρίας όσον αφορά το θέμα της επίδοσης του αντιγράφου της ανακοπής σε σχέση πάντα με την υποχρέωση κλήτευσης του αντιδίκου προς συζήτηση αυτής, ειδικά μετά την τροποποίηση του ΚΠολΔ με τον ν. 4335/2015. Πιο συγκεκριμένα, η διάταξη του άρθρου 215 παρ.2 ΚΠολΔ επιτάσσει η αγωγή να επιδίδεται το αργότερο σε τριάντα ημέρες από την κατάθεσή της.

Από μέρος της θεωρίας υποστηρίζεται ότι η διάταξη του άρθρου 215 παρ.2 ΚΠολΔ

λανθασμένα ορίζουν ότι για την άσκηση της ανακοπής του 933 ΚΠολΔ απαιτείται εγγραφή της στο πινάκιο (226 παρ.2 και 591 παρ.1 ΚΠολΔ). Όμως, η εγγραφή στο πινάκιο δεν αποτελεί στοιχείο της άσκησης αυτής.

²²¹Λόγω του διαπλαστικού της χαρακτήρα η ανακοπή κατά της εκτέλεσης δεν υπόκειται σε δικαστικό ένημο. Βλ. Νίκα, ΑνΕκτ, ό.π., σελ. 345, βλ. Βαθρακοκούλη, ό.π., σελ. 398.

²²²Αν δεν τηρηθεί η ανωτέρω προθεσμία κλητεύσεως, η συζήτηση κηρύσσεται απαράδεκτη σε κάθε περίπτωση, που ο κλητευόμενος διάδικος δεν εμφανιστεί σε αυτήν, βλ. Νίκα, ΑνΕκτ, ό.π., σελ. 345.

²²³Η προθεσμία για την κλήτευση των διαδίκων είναι μεν η αναφερόμενη στο άρθρο 933 παρ.2 ΚΠολΔ, ωστόσο για να είναι εμπρόθεσμη η άσκηση της ανακοπής θα πρέπει όχι μόνο η κατάθεση αλλά και η επίδοσή της να πραγματοποιηθεί εντός των προθεσμιών του άρθρου 934 παρ.1 ΚΠολΔ, οπότε στην πράξη ο χρόνος κλητεύσεως του αντιδίκου του θα είναι σημαντικά μεγαλύτερος, εκτός βέβαια εάν οριστεί δικάσιμος, πριν τις εξήντα ημέρες, βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2580, βλ. και Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, ό.π., σελ. 2574.

²²⁴Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 357.

²²⁵Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ΔικΑνΕκτ, Γενικό Μέρος, 2η έκδοση, 2017, παρ.41, αρ.18.

εφαρμόζεται αποκλειστικά στην τακτική διαδικασία, ειδικά λόγω της ρητής αναφοράς στην διάταξη του άρθρου 237 ΚΠολΔ, που εισάγεται υποχρέωση κατάθεσης προτάσεων εντός εκατό ημερών από την κατάθεση της αγωγής, ενώ αντίθετα στις ειδικές διαδικασίες η κατάθεση προτάσεων γίνεται την ημέρα της συζήτησης, σύμφωνα με το άρθρο 591 παρ.1 εδ.γ' ΚΠολΔ. Σύμφωνα με την άποψη αυτή, ο νομοθέτης με τον ν. 4335/2015 θέλησε την καθιέρωση διαφορετικής μεταχείρισης των δύο διαδικασιών, ως προς τον τρόπο που ασκούνται τα ένδικα βοηθήματα. Από τη μία πλευρά, στις ειδικές διαδικασίες διατηρείται δυνάμει του άρθρου 591 παρ.1 εδ.α' ΚΠολΔ ο παραδοσιακός τρόπος άσκησης της αγωγής με κατάθεσή της και κλήτευση των διαδίκων καταρχήν τριάντα ημέρες πριν από την συζήτηση (για την ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ, η προθεσμία γίνονται είκοσι ημέρες πριν από την συζήτηση), από την άλλη μεριά, στην τακτική διαδικασία εισήχθη το σύστημα της κατάθεσης και επίδοσης του δικογράφου της αγωγής εντός τριάντα ημερών από την κατάθεση, χωρίς να απαιτείται κλήτευση των διαδίκων, κατά το άρθρο 215 παρ.2 ΚΠολΔ. Στον διαχωρισμό αυτόν συμβάλλει και το σημείο αναφοράς που λαμβάνουμε για τον υπολογισμό των εκατέρωθεν προθεσμιών για την διενέργεια διαδικαστικών πράξεων, ήτοι για την τακτική διαδικασία η κατάθεση της αγωγής, ενώ για τις ειδικές διαδικασίες η ημέρα συζήτησής της.

Κατά τον καθηγητή Καλαβρό²²⁶, η νέα διατύπωση του άρθρου 215 παρ.2 εδ.α' ΚΠολΔ είναι άστοχη, καθώς περιορίζει αδικαιολόγητα την εφαρμογή της διάταξης αυτής μόνο στην τακτική διαδικασία, δημιουργώντας εσφαλμένα την εντύπωση ότι στις περιπτώσεις των ειδικών διαδικασιών η αγωγή ασκείται με άλλον τρόπο. Όμως, αν θέλησε όντως ο νομοθέτης κάτι τέτοιο ήταν τουλάχιστον αμελής, καθώς διατήρησε την διατύπωση των παρ.1 και 2 του άρθρου 271 ΚΠολΔ που κάνουν λόγο τόσο για επίδοση της αγωγής όσο και της κλήσης του αντιδίκου για συζήτηση αυτής, με ταυτόχρονη όμως κατάργηση της διάταξης του άρθρου 229 ΚΠολΔ που ορίζει την επίδοση της αγωγής.

Ενόψει των ανωτέρω, και υπό την θεώρηση ότι το ζήτημα της κλήτευσης είναι διαφορετικό από εκείνο της επίδοσης του ενδίκου βοηθήματος ως όρος του υποστατού αυτού, πρέπει να γίνει δεκτή η εξής ερμηνευτική εκδοχή, ως προς τον τρόπο άσκησης της ανακοπής κατά της εκτέλεσης: επικυρωμένο αντίγραφο της ανακοπής επιδίδεται στον αντίδικο μαζί με την πράξη προσδιορισμού δικασίμου (άρθρα 585 παρ.1, 226 παρ.2 ΚΠολΔ) και την κλήση για συζήτηση στην ορισμένη δικάσιμο (άρθρο 937 παρ.3 ΚΠολΔ σε συνδυασμό με άρθρο 591 παρ.1 περ.α' ΚΠολΔ) είκοσι ημέρες πριν από την συζήτηση (άρθρο 933 παρ.2 ΚΠολΔ)²²⁷.

Περαιτέρω, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 933 παρ.2 ΚΠολΔ, η συζήτηση της ανακοπής προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε εξήντα ημέρες από την κατάθεσή της²²⁸

²²⁶Βλ. Καλαβρό, Πολιτική Δικονομία, Γεν. Μέρος, 2016, σελ. 94.

²²⁷Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, Γενικό Μέρος, 2017, παρ.41, αρ.18.

²²⁸Ωστόσο, ακόμη και αν δεν ορισθεί η συζήτηση εντός της προθεσμίας αυτής, δεν επιβάλλεται καμία κύρωση, καθόσον η διάταξη δεν την συνδέει με τέτοια, θα μπορεί όμως να κινηθεί πειθαρχική δίωξη κατά του δικαστή ενδεχομένως. Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 359. Όμως, η τήρησή της καθίσταται εκ των πραγμάτων υποχρεωτική ιδίως στην έμμεση εκτέλεση για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων, προκειμένου η απόφαση επί της ανακοπής να έχει εκδοθεί πριν από την διενέργεια του πλειστηριασμού, αναγκαιότητα που επιβάλλεται και εκ του γεγονότος ότι στις περιπτώσεις αυτές δεν παρέχεται πλέον, μετά την κατάργηση του άρθρου 938 ΚΠολΔ η δυνατότητα χορηγήσεως αναστολής εκτελέσεως. Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2580.

και σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 933 παρ.6 ΚΠολΔ, η απόφαση του δικαστηρίου δημοσιεύεται σε δημόσια συνεδρίαση υποχρεωτικά μέσα σε εξήντα ημέρες από την συζήτηση της ανακοπής²²⁹.

Δεν απαιτείται κατά κανόνα εγγραφή της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ στα βιβλία διεκδικήσεων κατά το άρθρο 220 ΚΠολΔ, αφού δεν πρόκειται για ανακοπή εμπράγματος, μικτή ή νομής²³⁰, με εξαίρεση την ανακοπή για την ακύρωση του πλειστηριασμού ή αναπλειστηριασμού ακινήτου, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 1010 ΚΠολΔ, για την οποία η εγγραφή απαιτείται μόνο για το κύριο δικόγραφο και όχι για το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων, μέσα σε τριάντα ημέρες από την κατάθεσή της²³¹. Κατά την συζήτηση της ανακοπής κατά του πλειστηριασμού ή αναπλειστηριασμού ακινήτου πρέπει να υποβληθεί και το οικείο κτηματογραφικό απόσπασμα διαφορετικά η συζήτηση είναι απαράδεκτη²³².

Τέλος, με τον ν. 4335/2015, στο άρθρο 924 ΚΠολΔ επιτράπηκε ο διορισμός ως αντικλήτου προσώπου που κατοικεί στην περιφέρεια του πρωτοδικείου του τόπου εκτέλεσης και όχι του ειρηνοδικείου, όπως προβλεπόταν με την προηγούμενη ρύθμιση, διαφορετικά αντίκλητος θεωρείται ο πληρεξούσιος δικηγόρος που υπογράφει την επιταγή.

6. Η εφαρμοστέα διαδικασία

Διαχρονικό πρόβλημα που αντιμετώπιζε ο νομοθέτης σε κάθε τροποποίηση του ΚΠολΔ ήταν αυτό της επιλογής της εφαρμοστέας διαδικασίας. Πριν από την νομοθετική τροποποίηση με τον ν. 4055/2012, η ανακοπή δικαζόταν καταρχήν με τους κανόνες της γενικής ή τακτικής διαδικασίας, αλλά με τις αποκλίσεις των άρθρων 583-585 ΚΠολΔ και 933-937 ΚΠολΔ²³³. Αν για την διάγνωση της εκτελούμενης ουσιαστικής αξιώσεως ήταν εφαρμοστέες οι διατάξεις κάποιας ειδικής διαδικασίας, οι ίδιες διατάξεις εφαρμόζονταν και κατά την εκδίκαση της ανακοπής²³⁴.

Ήδη όμως, υπό την νέα τροποποίηση του ΚΠολΔ με τον ν. 4055/2012, για την εκδίκαση της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ, εφαρμόζονταν οι διατάξεις των άρθρων 643 ΚΠολΔ και 591 παρ.1 εδ.α' ΚΠολΔ²³⁵. Συνεπώς, ανεξάρτητα από το είδος της εκτελούμενης ουσιαστικής αξίωσης, η εκδίκαση των διαφορών περί την εκτέλεση γινόταν σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 643 παρ.1 και 2 ΚΠολΔ που διέπει την διαδικασία των πιστωτικών τίτλων²³⁶. Η διαδικασία αυτή ήταν δομημένη κατά το

²²⁹Βλ. Κιουπτσίδου-Στρατουδάκη, Αρμ 2016, ό.π., σελ. 2.

²³⁰Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2575.

²³¹Βλ. Μπρίνια, ό.π., σελ. 429.

²³²ΑΠ 1467/2006, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

²³³Κατά τον Βαθρακοκόλη, ό.π., σελ. 399, “Με τα άρθρα 933 επόμε. Δεν καθιερώνεται ειδική διαδικασία για την εισαγωγή και εκδίκαση της ανακοπής, αλλά τίθενται μόνο ορισμένοι ειδικοί κανόνες”.

²³⁴ΑΠ 1630/1983, ΝοΒ 1984, σελ. 1367, βλ. και Βαθρακοκόλη, ό.π., σελ. 399, ο οποίος υποστηρίζει ότι ενόψει της ταχύτερης και συντομότερης διεκπεραίωσης της δίκης για την εκτέλεση, θα ήταν ανακόλουθο ο νομοθέτης να επιθυμεί την εκδίκαση των ανακοπών κατά την τακτική διαδικασία και όχι την χαλαρότερη και ευχερέστερη ειδική διαδικασία που απαιτείται στην διαγνωστική δίκη. Η επιχειρηματολογία αυτή είναι δανεισμένη από την ΑΠ 1630/1983, ΝοΒ 1984, σελ. 1367 επόμε.

²³⁵ΕιρΡοδ 14/2017, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

²³⁶Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 367.

πρότυπο εκείνης των μισθωτικών διαφορών, με αναλογική εφαρμογή των άρθρων 649 ΚΠολΔ και 650 ΚΠολΔ(άρθρο 643 παρ.2 ΚΠολΔ).

Η αρχική πρόθεση του νεότερου νομοθέτη, η οποία αποτυπώθηκε στο Σχέδιο Νόμου του έτους 2014 για την αναθεώρηση των διατάξεων της Πολιτικής Δικονομίας, προέβλεπε εφαρμογή της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων για την εκδίκαση των ανακοπών αυτών, χωρίς δυνατότητα άσκησης ενδίκων μέσων κατά των σχετικών αποφάσεων στις περισσότερες περιπτώσεις²³⁷. Η ρύθμιση αυτή, τελικά, ορθώς εγκαταλείφθηκε²³⁸, αφού θεωρήθηκε από μεγάλο μέρος της θεωρίας, τουλάχιστον ατυχής, καθώς δεν είναι ανεκτό, με μία και μόνο απόφαση, εκδιδόμενη με πιθανολόγηση, με συνοπτική αιτιολογία, χωρίς καν την σύμπραξη γραμματέα και τήρηση πρακτικών, ο καθ' ου η εκτέλεση να στερείται αμετάκλητα της περιουσίας του, επειδή πρόκειται για αναγκαστική εκποίηση και όχι οικειοθελή, όπου η προσβολή της για ακυρότητα ή ακυρωσία διώκεται μέσω τακτικής αγωγής έχοντας στην διάθεσή του όλα τα ένδικα μέσα²³⁹.

Τελικά, με το άρθρο 9 παρ.2 του ν. 4335/2015, όσες ανακοπές κατατέθηκαν από την 01.01.2016, εκδικάζονται με την ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών²⁴⁰ των άρθρων 614 επόμε. ΚΠολΔ, όπως ορίζει η διάταξη του άρθρου 937 παρ.3 ΚΠολΔ, δηλαδή ουσιαστικά το άρθρο 591 ΚΠολΔ. Σύμφωνα με το άρθρο 591 παρ.2 ΚΠολΔ η συζήτηση ενώπιον του δικαστηρίου είναι προφορική, τα μέσα άμυνας και επίθεσης που περιέχονται στις προτάσεις προτείνονται προφορικά και καταχωρίζονται στα πρακτικά συζήτησης, επί ποινή απαραδέκτου, σύμφωνα με το άρθρο 591 παρ.1 περ.δ' ΚΠολΔ. Καταργούνται επίσης οι επιμέρους αποκλίνουσες διατάξεις περί εγγραφής ή μη στο πινάκιο και ορίζεται ότι τα αποδεικτικά μέσα προσάγονται και προσκομίζονται το αργότερο κατά την συζήτηση στο ακροατήριο, σύμφωνα με το άρθρο 591 παρ.1 περ.ε' ΚΠολΔ²⁴¹. Ωστόσο, λόγω της ειδικότερης διάταξης του άρθρου 702 παρ.1 ΚΠολΔ, η ανακοπή κατά της εκτέλεσης απόφασης ασφαλιστικών μέτρων εκδικάζεται κατά την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, συμπληρωματικά όμως εφαρμόζονται και τα άρθρα 933-937 ΚΠολΔ, εφόσον συμβιβάζονται με την διαδικασία αυτή²⁴².

²³⁷Βλ. Κιουπτσίδου-Στρατουδάκη, ό.π., σελ. 2.

²³⁸Βλ. Πανταζόπουλο, ΕΠολΔ 2015, ό.π., σελ. 275.

²³⁹Βλ. Μάζη, Αρμ 2014, ό.π., σελ. 196-197, με την εκεί επιχειρηματολογία.

²⁴⁰Η παραπομπή του νέου άρθρου 937 παρ.3 ΚΠολΔ στα άρθρα 614 επόμε. ΚΠολΔ για τις περιουσιακές διαφορές θέτει το ερώτημα αν η εφαρμοστέα διαδικασία στις δίκες περί την εκτέλεση θα πρέπει και πάλι να διαφοροποιείται, ανάλογα με το είδος της εκτελούμενης αξίωσης στο πλαίσιο της ομάδας των περιουσιακών διαφορών και τους ειδικούς κανόνες για την καθεμία κατηγορία διαφορών. Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, 2017 ό.π., σελ. Βλ. επίσης και Κιουπτσίδου-Στρατουδάκη, Αρμ 2016, ό.π., σελ. 2, η οποία υποστηρίζει ότι "...ο νεότερος νομοθέτης επέλεξε για την εκδίκαση των ανακοπών του άρθρου 933 ΚΠολΔ να ακολουθείται η ειδική διαδικασία, που τυχόν ακολουθήθηκε για την έκδοση της δικαστικής απόφασης, η οποία αποτελεί τον εκτελούμενο τίτλο, εάν δε αυτός ο τίτλος δεν εκδόθηκε με την εφαρμογή ειδικής διαδικασίας, η ανακοπή θα εκδικάζεται κατά τις γενικές διατάξεις των ειδικών διαδικασιών, ενώ και στις δύο περιπτώσεις θα υπερισχύουν και θα εφαρμόζονται, κατά παρέκκλιση όλων των παραπάνω, οι ακόμη ειδικότερες διατάξεις που αναφέρονται στις συγκεκριμένες ανακοπές...".

²⁴¹Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 370-371.

²⁴²Βλ. Μπρίνια, ό.π., σελ. 392, βλ. επίσης Νικολόπουλο σε Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, ό.π., σελ. 1775-1776 και Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2579, κατά τους οποίους επισημαίνεται ότι αν η απόφαση ασφαλιστικών μέτρων εκτελείται μόνο για την διάταξη της δικαστικής δαπάνης (λ.χ. απόφαση που διατάσσει εγγυοδοσία ή προσημείωση υποθήκης) εφαρμοστέα είναι και πάλι η διαδικασία των περιουσιακών διαφορών.

7. Το περιεχόμενο του δικογράφου της ανακοπής του 933 ΚΠολΔ

Σύμφωνα με την ρύθμιση του άρθρου 585 παρ.2 ΚΠολΔ και του άρθρου 217 ΚΠολΔ, η ανακοπή ως εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο θα πρέπει να περιέχει όλα τα υποχρεωτικά στοιχεία της αγωγής (άρθρο 216 παρ.1 εδ.α΄ ΚΠολΔ). Έτσι, πέρα από τα υποχρεωτικά στοιχεία που αναφέρονται στα άρθρα 118 και 120 ΚΠολΔ, πρέπει να περιέχει τους λόγους της²⁴³, κατ' άρθρο 585β παρ.2 εδ.α΄ ΚΠολΔ, καθώς και ορισμένο αίτημα²⁴⁴, κατ' άρθρο 216 παρ.1 εδ.γ΄ ΚΠολΔ, για την ακύρωση συγκεκριμένης πράξης της εκτελεστικής διαδικασίας²⁴⁵.

Η ελλιπής, ανεπαρκής ή ασαφής παράθεση των περιστατικών τούτων καθιστά την ανακοπή αόριστη και ως εκ τούτου ανεπίδεκτη δικαστικής εκτιμήσεως ή άλλως απορριπτέα ως αόριστη, μη δυνάμενη να συμπληρωθεί με τις προτάσεις ή με αναφορά σε άλλα έγγραφα²⁴⁶. Η απόρριψη της αόριστης ανακοπής απορρέει από την αρχή τήρησης της προδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 111 παρ.2 ΚΠολΔ. Η αόριστη ανακοπή απορρίπτεται ως απαράδεκτη, είτε απουσιάζουν παντελώς στοιχεία που είναι ουσιώδη για την στήριξη του νομοτυπικού κανόνα δικαίου τον οποίο τα πραγματικά περιστατικά επιχειρούν να θεμελιώσουν (νομική αοριστία), είτε δεν εξειδικεύονται επαρκώς τα αναφερόμενα ουσιώδη στοιχεία (πραγματική αοριστία), με τελικό αποτέλεσμα το δικαστήριο να εμποδίζεται να ερευνήσει το βάσιμο της ανακοπής και να εκδώσει απόφαση επί της ουσίας²⁴⁷.

Θεωρία και νομολογία συμφωνούν ότι η ανακοπή πρέπει να περιέχει έναν τουλάχιστον ορισμένο λόγο²⁴⁸, διότι διαφορετικά δεν θεμελιώνεται το αίτημα ακύρωσης και η ανακοπή πάσχει από αοριστία, η οποία μάλιστα ελέγχεται αυτεπαγγέλτως σε κάθε στάση της δίκης, χωρίς να απαιτείται ένσταση του αντιδίκου. Η αοριστία της ανακοπής δεν καλύπτεται ούτε με το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων, εκτός και αν υπάρχει ακόμα προθεσμία κατά το άρθρο 934 ΚΠολΔ²⁴⁹, οπότε το δικόγραφο αυτό μπορεί να θεωρηθεί ως νέα αυτοτελής ανακοπή. Κατά πάγια νομολογία, στην περίπτωση της πραγματικής αοριστίας της ανακοπής δεν είναι παραδεκτή η θεραπεία της αοριστίας στον πρώτο βαθμό με τις προτάσεις²⁵⁰ και την προσθήκη επί των προτάσεων, και κατά μείζονα λόγο

²⁴³Ο λόγος ανακοπής, κατά την λειτουργία του, αποτελεί την βάση της ανακοπής, δηλαδή από λογική άποψη λειτουργεί με τρόπο αντίστοιχο, όπως και η βάση της αγωγής ή των ενστάσεων.

²⁴⁴Έχει κριθεί μάλιστα, ότι οι διατάξεις περί καθιερώσεως του ορισμένου του περιεχομένου του αιτήματος της ανακοπής προσδιορίζουν και δεν περιορίζουν τα δικαιώματα των διαδίκων, διότι συμβάλλουν στην αποτελεσματικότητα του κατοχυρωμένου συνταγματικά δικαιώματος παροχής δικαστικής προστασίας (άρθρο 20 παρ.1 Συντ, άρθρο 6 παρ.1 ΕΣΔΑ) και στοχεύουν στην ισότητα μεταξύ των διαδίκων, βλ. ΑΠ 385/2010, διαδικτυακός τόπος του Αρείου Πάγου.

²⁴⁵Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 626, βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2575.

²⁴⁶ΑΠ 240/2015 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

²⁴⁷Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 361.

²⁴⁸Αντιθέτως, στο δίκαιο της αναίρεσης, σύμφωνα με το άρθρο 569 παρ.1 ΚΠολΔ, πρόσθετοι λόγοι αναίρεσης είναι παραδεκτοί και αν η αίτηση της αναίρεσης δεν περιέχει λόγο τυπικά παραδεκτό και ορισμένο.

²⁴⁹Βλ. Νίκα, ΑνΕκτ, ό.π., σελ. 346, βλ. Μπρίνια, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 430.

²⁵⁰Στην ΑΠ 1437/2000, το ανώτατο ακυρωτικό δέχθηκε ότι, όπως προκύπτει από την διάταξη 585 παρ.2 ΚΠολΔ, η αοριστία λόγου ανακοπής που περιέχεται στο αρχικό δικόγραφο μπορεί παραδεκτώς να συμπληρωθεί μόνο με πρόσθετο λόγο ανακοπής σε ιδιαίτερο δικόγραφο, το οποίο κατατίθεται στην

ούτε για πρώτη φορά ενώπιον του δευτεροβάθμιο δικαστηρίου με το δικόγραφο της έφεσης, των πρόσθετων λόγων έφεσης, ή τις κατ' έφεση προτάσεις ακόμα και αν πρόκειται για οψιγενή ισχυρισμό.

Παρόλα αυτά, σε ορισμένες περιπτώσεις, δέχεται η νομολογία²⁵¹ θεραπεία της πραγματικής αοριστίας με τις προτάσεις, όταν δεν συντελούνται βελτιώσεις της ιστορικής βάσης της αγωγής, που προκαλούν την απαγορευμένη γνήσια μεταβολή του αντικειμένου της δίκης (άρθρο 224 εδ.α' ΚΠολΔ), ή εφόσον δεν γίνεται επίκληση νέων κρίσιμων πραγματικών περιστατικών που θεραπεύουν την νομική αοριστία της αγωγής. Στην περίπτωση της ανακοπής βέβαια, αν και απαγορεύεται η μεταβολή του αιτήματος (άρθρα 585 παρ.1 ΚΠολΔ και 223 ΚΠολΔ), ωστόσο ο νομοθέτης εισάγει μερική απόκλιση από την ρύθμιση του άρθρου 224 ΚΠολΔ, καθώς η μεταβολή της ιστορικής βάσης της ανακοπής, υπό την μορφή προσθήκης νέας βάσης (λόγου) με το δικόγραφο των προσθέτων λόγων επιτρέπεται βάσει του άρθρου 585 παρ.2 ΚΠολΔ²⁵². Με την νομοθετική αυτή παρέμβαση, ο νομοθέτης φανερώνει την επιθυμία του να είναι δυνατή η θεραπεία της αοριστίας της ανακοπής, αφού ο ανακόπτων θα μπορεί κάθε φορά να εισφέρει παραδεκτώς νέο πρόσθετο λόγο, προκαλώντας αυτομάτως την ίαση του κυρίου δικογράφου.

Κατά τον Πανταζόπουλο, μερική αναφορά του λόγου ανακοπής στο κύριο δικόγραφο και μερική συμπλήρωσή του με το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων δεν μπορεί να ισχύσει, διότι αυτό θα ισοδυναμούσε με μη εφαρμογή του άρθρου 216 ΚΠολΔ ως προς την απαίτηση για σαφή και ορισμένη επίκληση της ιστορικής αιτίας του προταθέντος λόγου, είτε προτείνεται με κύριο δικόγραφο είτε με πρόσθετο²⁵³.

Συνοπτικά, από μία αόριστη ανακοπή, ως προς τα υποχρεωτικά της στοιχεία, δεν μπορεί να προκύψει ορισμένη απόφαση, ούτε η έκταση του δεδिकाσμένου είναι εφικτό να αποτυπωθεί ευδιάκριτα.

γραμματεία του δικαστηρίου στο οποίο απευθύνθηκε η ανακοπή και κοινοποιείται στον αντίδικο οκτώ τουλάχιστον ημέρες πριν τη συζήτηση, όχι δε και με τις προτάσεις του ανακόπτοντος, πολύ δε περισσότερο με ομολογία από τον αντίδικο του των ελλειπόντων στοιχείων του λόγου της ανακοπής.

²⁵¹ΑΠ 584/2000, ΑΠ 1351/2000, ΑΠ 1608/2002, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ

²⁵²Είναι ευδιάκριτο ότι η νομολογία αντιμετωπίζει την απόρριψη ενός δικογράφου ως αόριστου ως απόρροια της αρχής τήρησης της προδικασίας, αφού κατ' αυτήν το ορισμένο είναι προσανατολισμένο στην επιτυχή άμυνα και αποτροπή κάθε αιφνιδιασμού του αμυνόμενου, βλ. σχετικά, Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 364.

²⁵³Βλ. Πανταζόπουλο, Πρόσθετοι λόγοι ανακοπής, 2015, σελ. 99.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

1. Γενικά χαρακτηριστικά των λόγων της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ

Σύμφωνα με το άρθρο 933 παρ.1 ΚΠολΔ, αντιρρήσεις, ως λόγοι ανακοπής μπορούν να προβληθούν μόνον ακυρότητες των πράξεων της αναγκαστικής εκτέλεσης²⁵⁴ που αφορούν είτε στο κύρος του εκτελούμενου τίτλου ή στη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, είτε σε ελαττώματα της ουσιαστικής αξίωσης αναγόμενα στη γένεση, άσκηση ή την απόσβεσή της²⁵⁵. Η διάκριση των λόγων ανακοπής στις ως άνω τρεις κατηγορίες²⁵⁶ έχει πρακτική αξία, καθόσον στους λόγους με τους οποίους αμφισβητείται η απαίτηση ισχύει το απαράδεκτο του δεδικασμένου (άρθρο 933 παρ. 4 ΚΠολΔ) και η υποχρέωση απόδειξής τους μόνο με έγγραφο ή με δικαστική ομολογία (άρθρο 933 παρ.5 ΚΠολΔ)²⁵⁷.

Οι λόγοι ανακοπής κατά την φύση τους αποτελούν αρνήσεις²⁵⁸ των προϋποθέσεων της αναγκαστικής εκτέλεσης ή ενστάσεις²⁵⁹.²⁶⁰ Κάθε άρνηση ή κάθε ένσταση²⁶¹ του ανακόπτοντος θεμελιώνει υπέρ αυτού ένα αντίστοιχο δικαίωμα δικαστικής διαπλάσεως που στηρίζει το διαπλαστικό αίτημα της ανακοπής για την ακύρωση της προσβαλλόμενης

²⁵⁴Με την εν λόγω ανακοπή δεν επιτρέπεται να προβληθεί, όπως κατά το προϋπάρχον δίκαιο, οποιαδήποτε αντίρρηση κατά της εκτέλεσης, όπως λχ η ανακοπή με αίτημα την ακύρωση του πλειστηριασμού λόγω εικονικότητας (ΜονΠρΑθ 14119/1970, ΝοΒ 1971, σελ. 489-490).

²⁵⁵Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 165, ΑΠ 931/1979, ΝοΒ 1980, σελ. 276, ΑΠ 489/1997, ΕλλΔνη 1998, σελ. 103.

²⁵⁶Βλ. Απαλαγάκη, ό.π., σελ. 2575-2576.

²⁵⁷Δεν επιτρέπεται να προβληθεί ως λόγος ανακοπής οποιαδήποτε αυθαίρετα αντίρρηση του ανακόπτοντος κατά της αναγκαστικής εκτέλεσης. Έτσι, λόγοι ανακοπής που δεν στοιχειοθετούν έναν από τους λόγους που ανήκουν σε καθεμία από τις τρεις κατηγορίες του άρθρου 933 ΚΠολΔ απορρίπτονται ως νόμω αβάσιμοι (μη νόμιμοι). Αντίστοιχα, ουσία αβάσιμοι είναι οι νόμω βάσιμοι ισχυρισμοί, των οποίων τα πραγματικά γεγονότα που τους θεμελιώνουν κρίνονται αναληθή.

²⁵⁸Αρνήσεις αποτελούν οι αντιρρήσεις του ανακόπτοντος που, χωρίς να στηρίζονται στην ίδια βάση, αμφισβητούν τη συνδρομή είτε γενικών προϋποθέσεων της αναγκαστικής εκτέλεσης είτε ειδικών προϋποθέσεων των κανόνων που ρυθμίζουν την διαδικασία της συγκεκριμένης ανακοπτόμενης πράξεως (λ.χ. ο λόγος ανακοπής ότι δεν υπάρχει εκτελεστός τίτλος).

²⁵⁹Ενστάσεις αποτελούν οι αντιρρήσεις του ανακόπτοντος που στηρίζονται σε ίδια (ουσιαστική ή δικονομική) βάση και πιο συγκεκριμένα, πληρούν το πραγματικό ενός αυτοτελούς κανόνα ουσιαστικού ή δικονομικού αντίθετου προς τον βασικό κανόνα που επικαλείται ο επισπεύδων. Αντίθετος είναι ο κανόνας δικαίου ο οποίος, αν και προϋποθέτει το πραγματικό του βασικού κανόνα, περιέχει εντούτοις και άλλα στοιχεία που ματαιώνουν την οριζόμενη στον κανόνα αυτόν έννομη συνέπεια. Οι αντιρρήσεις αυτές που αποτελούν ενστάσεις δεν αμφισβητούν την συνδρομή των προϋποθέσεων των βασικών κανόνων στους οποίους στηρίζεται η επισπευδόμενη εκτέλεση, αλλά περιέχουν επίκληση ορισμένων νέων στοιχείων τα οποία επειδή ακριβώς πληρούν το πραγματικό κανόνων αντίθετων προς τους βασικούς, εμποδίζουν τις συνέπειες των βασικών αυτών κανόνων στους οποίους στηρίζεται η ανακοπτόμενη πράξη, και την καθιστούν έτσι ακυρωτέα. Αμιγή δικονομική ένσταση περιέχει ο λόγος ανακοπής του άρθρου 933 παρ.3-5 ΚΠολΔ.

²⁶⁰Βλ. Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, ό.π., σελ. 1773, οι οποίοι καταλήγουν ότι τα πραγματικά περιστατικά που θεμελιώνουν τους λόγους ανακοπής επέχουν θέση ιστορικής βάσης αγωγής και ρυθμίζονται όχι από τα άρθρα 269 (πλέον καταργημένο με τον ν. 4335/2015) και 527 ΚΠολΔ, αλλά από τα άρθρα 216 Ια και 224 ΚΠολΔ.

²⁶¹Η σημασία του χαρακτηρισμού των λόγων ανακοπής ως αρνήσεων ή ενστάσεων εμφανίζεται στην κατανομή του βάρους απόδειξης. Όταν ο λόγος της ανακοπής είναι άρνηση, το βάρος της απόδειξης, ότι υφίσταται η προϋπόθεση του κύρους της αναγκαστικής εκτέλεσης που αρνείται ο ανακόπτων, φέρει ο επισπεύδων δανειστής, σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες. Όταν, όμως, ο λόγος ανακοπής αποτελεί ένσταση, το βάρος απόδειξης των νέων γεγονότων, στα οποία αυτή στηρίζεται, φέρει ο ανακόπτων-ενιστάμενος, πρβ. και ΕφΑθ 4923/1980, ΝοΒ 1980, σελ. 1571.

πράξεως (άρθρο 159, 933 ΚΠολΔ)²⁶². Η απόφαση δε που δέχεται την ανακοπή διαγιγνώσκει και πραγματώνει το δικαίωμα αυτό, απαγγέλλοντας την νομική μεταβολή στην οποία αυτό κατευθύνεται²⁶³. Τόσο η ανακοπή όσο και η απόφαση που την δέχεται έχουν λοιπόν διαπλαστικό χαρακτήρα, αφού η διάπλαση, στην οποία αφορούν, επέρχεται αποκλειστικά στο δικονομικό πεδίο²⁶⁴.

2. Οι διακρίσεις των λόγων της ανακοπής

2.1. Οι αντιρρήσεις που αφορούν την εγκυρότητα του εκτελεστού τίτλου

Οι αντιρρήσεις, ως λόγοι ανακοπής, οι οποίοι βάλλουν κατά της εγκυρότητας του εκτελεστού τίτλου, αναφέρονται σε τυπικά²⁶⁵ και ουσιαστικά²⁶⁶ ελαττώματά του²⁶⁷, δεν εξετάζεται επομένως η ουσιαστική ορθότητα του τίτλου, καθώς αυτό αποτελεί έργο της άσκησης των ενδίκων μέσων²⁶⁸. Η συγκεκριμένη, δυσχερής βέβαια, διαφορά έβρισκε περισσότερη αξία υπό το προϋσχόν καθεστώς της ανακοπής κατά της εκτέλεσης, όταν υπήρχαν τρία διαφορετικά στάδια προθεσμίας του 934 ΚΠολΔ²⁶⁹. Με τον νέο ν. 4335/2015, και βάσει του νέου άρθρου του 934 παρ.1 εδ.α ΚΠολΔ τα δύο αυτά στάδια προθεσμίας έχουν συγχωνευτεί σε ένα στάδιο, οπότε η ως άνω διάκριση έχει απωλέσει την σημασία της ως προς την επιλογή τουλάχιστον της προθεσμίας προβολής του λόγου ανακοπής²⁷⁰.

2.2. Οι αντιρρήσεις που αφορούν την διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης

Η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης ξεκινά με την επίδοση της επιταγής προς

²⁶²Βλ. Βαθρακοκόιλη, ό.π., σελ. 375.

²⁶³Βλ. Ποδηματά, ό.π., σελ. 1176.

²⁶⁴Βλ. Ποδηματά, Ενστάσεις στην αναγκαστική εκτέλεση, Οι λόγοι ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ, ΕλλΔνη 1990, σελ. 1775-1776.

²⁶⁵ η μη περιαφή του εκτελεστού τίτλου με τον εκτελεστήριο τύπο.

²⁶⁶λ.χ. η έλλειψη ενεργητικής ή παθητικής νομιμοποίησης, η μη ενσωμάτωση στον εκτελεστό τίτλο αξίωσης εκκαθαρισμένης, η καταχρηστική επίσπευση αναγκαστικής εκτέλεσης κλπ.

²⁶⁷Βλ. Γαλάνη, Αι αντιρρήσεις επί εκτελέσεως προσωρινώς εκτελεστών αποφάσεων, Δ 1972, σελ. 735.

²⁶⁸Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 165-166.

²⁶⁹Σύμφωνα με τα όσα ίσχυαν πριν τον ν. 4335/2015, αντιρρήσεις που αφορούσαν το κύρος του τίτλου προσβάλλονταν μέσα στην προθεσμία του 934 παρ.1 εδ.α ΚΠολΔ, ενώ αντιρρήσεις που αφορούσαν αμφισβήτηση της ενσωματούμενης σε αυτόν αξίωσης του επισπεύδοντος προσβάλλονταν στην προθεσμία του άρθρου 934 παρ.1 εδ.β ΚΠολΔ.

²⁷⁰Ως ελαττώματα του τίτλου αντιμετωπίζει η νομολογία: την άσκηση της αξίωσης για αναγκαστική εκτέλεση κατά τρόπο πρόδηλα καταχρηστικό (λ.χ. όταν επισπεύδεται η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης για μικρό μόνο ύψος οφειλόμενου υπολοίπου τιμήματος), όταν το συμβολαιογραφικό έγγραφο είναι άκυρο, όταν η δικαστική απόφαση, η οποία εκτελείται, δεν φέρει τα στοιχεία του νόμου (άρθρα 305-306 ΚΠολΔ), ή είναι ανυπόστατη (άρθρο 313 ΚΠολΔ), ή δεν είναι οριστική, ή είναι άκυρη και ανεπίδεκτη αναγκαστικής εκτέλεσης εξαιτίας της ασάφειας και της αοριστίας της, όταν η αναγκαστική εκτέλεση επισπεύδεται με απόφαση που δεν κηρύχθηκε προσωρινά εκτελεστή, πριν την τελεσιδικία της, όταν η προσωρινή εκτελεστότητα του τίτλου έχει ανασταλεί, όταν επισπεύδεται διαδικασία εκτέλεσης, παρά την ύπαρξη δικονομικής σύμβασης μεταξύ του δανειστή και του οφειλέτη, σύμφωνα με την οποία δεν θα λάβει χώρα εκτέλεση για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, όταν το έγγραφο στο οποίο ενσωματώνεται ο τίτλος είναι πλαστό, όταν στην επιταγή αναφέρεται ποσό μεγαλύτερο από αυτό που προκύπτει από τον εκτελεστό τίτλο κλπ.

εκτέλεσης κατ' άρθρο 924 ΚΠολΔ και ολοκληρώνεται, στην περίπτωση της ικανοποίησης χρηματικών απαιτήσεων, βάσει του άρθρου 934 παρ.2 ΚΠολΔ, με την σύνταξη έκθεσης πλειστηριασμού και κατακύρωσης. Όλες οι παραβάσεις που αφορούν κάθε επιμέρους πράξη της εκτελεστικής διαδικασίας²⁷¹ λοιπόν μπορεί να προσβληθεί με την ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ.

Σημαντικό να γραφεί είναι το ότι οι συγκεκριμένες παραβάσεις μπορεί να αφορούν πράξεις της προδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης, δηλαδή το κύρος της επιταγής προς εκτέλεση ή και προγενέστερες της επίδοσης της επιταγής πράξεις και μάλιστα στο προστάδιο της αναγκαστικής εκτέλεσης, όπως λ.χ. κατά την έκδοση του απογράφου, αλλά και σε μεταγενέστερες της επιταγής πράξεις, όπως λ.χ. στην εντολή προς εκτέλεση. Επιπλέον μπορεί να αφορούν πράξεις της κύριας διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης, όπως λ.χ. την αποβολή από ακίνητο. Η νομολογία²⁷² μάλιστα χρησιμοποιεί την αντίθεση στα χρηστά ήθη και την καλή πίστη για να αντιμετωπίσει καταστάσεις όπως αυτήν της ακυρότητας του πλειστηριασμού εξαιτίας δόλιας απομάκρυνσης πλειοδοτών και εν γένει της παρακώλυσης του ελεύθερου ανταγωνισμού²⁷³.

2.3. Οι αντιρρήσεις που αφορούν την απαίτηση

Οι λόγοι ανακοπής που αφορούν την απαίτηση συνιστούν είτε άρνηση της ύπαρξης της είτε αφορούν ελαττώματα που ανάγονται στην γένεση, άσκηση ή απόσβεσή της, όπως λ.χ. η δικαιοπρακτική ανικανότητα, η εικονικότητα της δικαιοπραξίας, η παραγραφή, η εξόφληση, ο συμψηφισμός, η καταγγελία κλπ, υπό την προϋπόθεση βέβαια ότι αποδεικνύεται αμέσως (άρθρο 933 παρ.5 ΚΠολΔ) και ότι δεν καλύπτεται από το δεδικασμένο (933 παρ.4 ΚΠολΔ)²⁷⁴, όπως θα δειχθεί και παρακάτω. Οποιαδήποτε ένσταση κατά της απαίτησης (γνήσια ή καταχρηστική) που αναιρεί την έννομη συνέπεια του κανόνα δικαίου, στον οποίο στηρίζεται η απαίτηση του επισπεύδοντος δανειστή, δύναται να αποτελέσει και λόγο ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ. Οι αντιρρήσεις αυτές αφορούν λόγους που γεννήθηκαν σε χρόνο μεταγενέστερο της διαγνωστικής δίκη, από την οποία εξεδόθη η εκτελούμενη απόφαση. Οι ισχυρισμοί αυτοί καλούνται οψιγενείς

²⁷¹Εδώ υπάγονται οι λόγοι ανακοπής που αναφέρονται στην μη τήρηση του τύπου σύνταξης της επιταγής, της εντολής προς εκτέλεση, της επίδοσης αυτών, τα περί ακατασχέτων, του τρόπου ενέργειας του πλειστηριασμού κλπ.

²⁷²ΑΠ 1128/1992, ΕλλΔνη 1994, σελ. 394.

²⁷³ Κατά την άποψη της νομολογίας, ακυρότητα του πλειστηριασμού μπορούν να επιφέρουν εκείνες οι ενέργειες που τείνουν στην παρακώλυση του ελεύθερου συναγωνισμού με την απομάκρυνση των πλειοδοτών και τον αντίστοιχο σκοπό να κατακυρωθεί το πλειστηριαζόμενο πράγμα στον υπερθεματιστή με μικρό πλειστηρίασμα. Ως ελεύθερος συναγωνισμός νοείται η χωρίς παρέμβαση ως προς την ελεύθερη συμμετοχή οποιουδήποτε κατά την διαμόρφωση του τελικού αποτελέσματος της πλειοδοσίας, ενώ ως παρεμπόδιση η δημιουργία συνθηκών που καθιστούν αδύνατη ή δυσχεραίνουν σοβαρά την πραγματοποίηση του ελεύθερου συναγωνισμού. Βλ. σχετικά, Πίψου, Η “δόλια απομάκρυνση πλειοδοτών” ως λόγος ακύρωσης του αναγκαστικού πλειστηριασμού, Τιμ. Τόμος για τον Ιωάννη Μανωλεδάκη ΙΙΙ, 2007, σελ.. 939.

²⁷⁴Η Αμφισβήτηση της απαίτησης, εάν φέρει την μορφή της άρνησης δεν καταλαμβάνεται από το απαράδεκτο του άρθρου 933 παρ.4 ΚΠολΔ. Πιο συγκεκριμένα, εάν η αντίρρηση ως προς την απαίτηση αντιμετωπισθεί ως άρνηση τότε καταλαμβάνεται από την αρνητική ή θετική λειτουργία του δεδικασμένου κατά τις γενικές διατάξεις των άρθρων 322, 324 ΚΠολΔ, ενώ αν αντιμετωπισθεί ως ένσταση, τότε θα πρέπει να διέλθει το παραδεκτό του άρθρου 933 παρ.4 ΚΠολΔ.

και καλώς προτείνονται δια της ανακοπής της εκτέλεσης και αποτελούν αντικείμενο έρευνας του δικαστηρίου, υπό τις ανωτέρω προϋποθέσεις²⁷⁵.

Χαρακτηριστικό είναι επίσης το γεγονός ότι επί απορρίψεως λόγων ανακοπής, που αφορούν την απαίτηση, ως απαράδεκτων, εκ της αποφάσεως τούτης (επί της ανακοπής) δεν παράγεται δεδικασμένο ως προς την ίδια την απαίτηση. Το ζήτημα αναφέρεται κάθε ισχυρισμό που αφορά την απαίτηση, ο οποίος δεν εισήχθη παραδεκτά προς συζήτηση ενώπιον του δικαστηρίου, που επιλαμβάνεται της ανακοπής. Η απόρριψή τους ως απαράδεκτοι, δεν δημιουργεί δεδικασμένο ως προς την ίδια την απαίτηση²⁷⁶, παρά μόνο περιορίζεται στο δικονομικό ζήτημα που κρίθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 322 παρ.1 εδ.β' ΚΠολΔ. Αυτό σημαίνει ότι δεν είναι εμποδίζεται η μεταγενέστερη επαναφορά των ισχυρισμών, που απορρίφθηκαν ως απαράδεκτοι. Τούτο θα φανεί πιο αναλυτικά κατωτέρω, και ειδικά στην περίπτωση της απόρριψης των λόγων ανακοπής που αφορούν την απόσβεση της απαίτησης, λόγω μη παραχρήμα αποδείξεώς τους, σύμφωνα με το άρθρο 933 παρ.5 ΚΠολΔ.

²⁷⁵Βλ. Γαλάνη, ό.π., σελ. 736.

²⁷⁶Βλ. Μπρίνια, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 447, ο οποίος επισημαίνει ότι: "...Καίτοι γενικώς αι δίκαι περί την εκτέλεσιν παράγουν δεδικασμένον, αι ιδιορρυθμίαι των δικών τούτων (π.χ. αρμοδιότης δικαστηρίου, απαγόρευσις ανακοπής ερημοδικίας και ιδίως το απαράδεκτον των μη παραχρήμα αποδεικνυομένων ισχυρισμών) περιορίζουν το δεδικασμένον εις την εγκυρότητα των πράξεων ή προϋποθέσεων της εκτελέσεως και κατά κανόνα αφήνουν ακάλυπτον την απαίτησιν...".

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

1. Το παραδεκτό των λόγων ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ

Η επίκληση και η προσκόμιση των στοιχείων που καθιστούν δυνατή την αυτεπάγγελτη από το δικαστήριο έρευνα του παραδεκτού της ανακοπής βαρύνει τον ανακόπτοντα²⁷⁷. Βασική προϋπόθεση του παραδεκτού της ανακοπής αποτελεί η επίκληση ενός τουλάχιστον ορισμένου και νόμιμου λόγου ανακοπής²⁷⁸, διαφορετικά η ανακοπή απορρίπτεται και αυτεπαγγέλτως ως απαράδεκτη λόγω αοριστίας²⁷⁹, αρκεί τα κρίσιμα περιστατικά να προκύπτουν από τα έγγραφα της δίκης²⁸⁰.

Όταν καταφάσκει το παραδεκτό της ανακοπής, το δικαστήριο εισέρχεται στην εξέταση του παραδεκτού και βασίμου των λόγων αυτής. Πρώτα ελέγχεται, μάλιστα δε και αυτεπαγγέλτως, το παραδεκτό κάθε λόγου. Λόγος ανακοπής που δεν προβλήθηκε με το δικόγραφο της ανακοπής δεν επιτρέπεται να ληφθεί υπόψη αυτεπαγγέλτως. Οι λόγοι δηλαδή ανακοπής πρέπει να προβάλλονται με κύριο ή πρόσθετο δικόγραφο και όχι κατ' ένσταση με τις προτάσεις της πρώτης ή μεταγενέστερης στον πρώτο βαθμό συζήτησης ή στον δεύτερο βαθμό ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, όπως με το δικόγραφο της έφεσης ή των πρόσθετων λόγων αυτής. Άλλως απορρίπτεται, ανεξάρτητα αν υπήρχαν κατά τον χρόνο της πρώτης συζήτησης στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο ή δημιουργήθηκαν μεταγενέστερα²⁸¹.

Συνεπώς, για να είναι παραδεκτός ένας λόγος ανακοπής πρέπει, καταρχήν, να είναι ορισμένος, δηλαδή επαρκώς εξειδικευμένος, ώστε να μπορεί το δικαστήριο να διαγνώσει με ασφάλεια την ουσία του, αλλιώς απορρίπτεται λόγω της αοριστίας του ως απαράδεκτος. Κατά δεύτερον, πρέπει να κάθε λόγος να προβάλλεται εμπρόθεσμα σύμφωνα με το σύστημα της σταδιακής προσβολής των πράξεων εκτέλεση, όπως προβλέπεται από το άρθρο 934 ΚΠολΔ, επί ποινή απαραδέκτου. Επίσης, αν ο εκτελεστός τίτλος είναι δικαστική απόφαση²⁸² ή διαταγή πληρωμής²⁸³, οι αντιρρήσεις δεν πρέπει να προσκρούουν στο δεδικασμένο (άρθρο 933 παρ.4 ΚΠολΔ). Τέλος, για τους αποσβεστικούς λόγους της εκτελούμενης απαίτησης (με τους οποίους δηλαδή

²⁷⁷Βλ. Βαθρακοκόιλη, ό.π., σελ. 377.

²⁷⁸Αν η ανακοπή δε περιέχει έναν τουλάχιστον ορισμένο λόγο, θεωρούνται απαράδεκτοι και οι πρόσθετοι λόγοι ανακοπής, έστω και αν αυτοί περιέχουν κάποιο λόγο παραδεκτό και ορισμένο.

²⁷⁹Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 199, η οποία πριν ασχοληθεί με την εξέταση του παραδεκτού και βασίμου των λόγων της ανακοπής, σπεύδει να αναφέρει, προφανώς για πληρότητα του λόγου της, ότι "ειδική προϋπόθεση παραδεκτού της ανακοπής καθιερώνει η ειδική διάταξη του άρθρου 1010 ΚΠολΔ, κατά την οποία η ανακοπή για την ακύρωση του πλειστηριασμού ή αναπλειστηριασμού ακινήτου είναι απαράδεκτη, αν δεν εγγραφεί στο βιβλίο διεκδικήσεων, όπου βρίσκεται το ακίνητο μέσα σε τριάντα ημέρες από την κατάθεσή της..... το απαράδεκτο αυτό λαμβάνεται υπόψη και αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο ή μετά από πρόταση του καθ' ου η ανακοπή και στο Εφετείο, αν και κάτι τέτοιο δεν ορίζεται από το άρθρο 1010 ΚΠολΔ, όπως στο άρθρο 220 ΚΠολΔ, διότι η εγγραφή αυτή καθιερώνεται από τον νόμο ως ειδική διαδικαστική προϋπόθεση του παραδεκτού της ανακοπής από λόγους δημόσιας τάξεως, δηλαδή προς προστασία των καλής πίστεως τρίτων και δεν ενδιαφέρει μόνο τους διαδίκους" (Βλ. ΑΟ 1390/1997, ΕλλΔνη 1998, σελ.344).

²⁸⁰Βλ. Νίκα, ό.π., σελ. 372.

²⁸¹ΕφΘεσ 4/2010, ΕΠολΔ 2010, σελ. 749, με σημείωμα Κατηφόρη.

²⁸²Βάσει του 322, 324 ΚΠολΔ.

²⁸³Βάσει του 633 παρ.2 εδ.γ ΚΠολΔ.

αμφισβητείται η απαίτηση) ισχύει η υποχρέωση της άμεσης (παραχρήμα) απόδειξης, αλλιώς απορρίπτονται και αυτεπάγγελα ως απαράδεκτοι. Η απόρριψη της ανακοπής γίνεται και στην τελευταία περίπτωση για τυπικό λόγο, δίχως δηλαδή να δίνεται η δυνατότητα στο δικαστήριο να υπεισέλθει στην έρευνα της βασιμότητας του λόγου ανακοπής²⁸⁴.

Η σειρά εξέτασης του παραδεκτού και της βασιμότητας περισσότερων λόγων ανακοπής γίνεται βάσει των αρχών της οικονομίας της δικαστικής ενέργειας. Εφόσον ο ανακόπων δεν ιεραρχήσει ο ίδιος τους περισσότερους λόγους ανακοπής του (με επικουρική σώρευση κατ' άρθρον 219 ΚΠολΔ), οι περισσότεροι λόγοι ελέγχονται με την σειρά που επιβάλλει η ευχέρεια και η ταχύτητα της διάγνωσης χωρίς να δεσμεύεται το δικαστήριο από την σειρά της παράθεσής τους στο δικόγραφο της ανακοπής. Αν συνεπώς κρίνεται παραδεκτός και βάσιμος ένας από τους λόγους ανακοπής οδηγεί αυτός στην ακύρωση της πράξης εκτέλεσης που προσβάλλεται με την ανακοπή. Η κρίση των υπολοίπων περιττεύει αφού ικανοποιήθηκε ήδη το αίτημα της ανακοπής. Οι λοιποί λόγοι είναι άνευ αντικειμένου. Με την λογική αυτήν, το δικαστήριο υποχρεούται να προχωρήσει στην κρίση και των επόμενων λόγων ανακοπής, ενόσω απορρίπτει κάθε προηγούμενο. Μόνον όταν απορριφθούν ένας προς έναν όλοι οι λόγοι ανακοπής, το αίτημα της ανακοπής για την ακύρωση της πράξης εκτέλεσης θα καθίσταται απορριπτέο.

Η απόρριψη της ανακοπής ως απαράδεκτης ή ως αβάσιμης δεν έχει την σημασία της αντίστοιχης απόρριψης επί της αγωγής. Η ύπαρξη προθεσμιών εντός των οποίων ασκείται παραδεκτά η ανακοπή εναντίον των συγκεκριμένων πράξεων εκτέλεσης, καθιστά αδύνατη την επάνοδο του ανακόπτοντος, ακόμη και στην περίπτωση της απορρίψεως της ανακοπής για τυπικούς λόγους²⁸⁵.

2. Περισσότεροι λόγοι ανακοπής

Όπως γράφηκε και παραπάνω, σύμφωνα με την κρατούσα άποψη, όταν ο ανακόπων προβάλλει περισσότερους λόγους ανακοπής κατά της ίδιας πράξης εκτέλεσης, τότε πρόκειται για αντικειμενική σώρευση ανακοπών (άρθρο 218 ΚΠολΔ)²⁸⁶, καθώς κάθε λόγος ανακοπής, κατά την θεώρηση αυτήν, αποτελεί διαφορετικό και αυτόνομο αντικείμενο δίκης, θεμελιώνει δηλαδή ορισμένο αίτημα, αποτελώντας ιδιαίτερη ανακοπή και συνεπώς περισσότεροι λόγοι που θεμελιώνουν ένα αίτημα (εδώ ακύρωση ορισμένης πράξης) αποτελούν περισσότερες ανακοπές και επισύρουν την εφαρμογή των διατάξεων περί αντικειμενικής σώρευσης. Κατά την άποψη αυτήν²⁸⁷, ο δικονομικός θεσμός της αντικειμενικής σώρευσης υφίσταται όχι μόνον όταν το δικόγραφο της ανακοπής περιέχει περισσότερα αιτήματα θεμελιωμένα σε περισσότερους λόγους ανακοπής, αλλά και όταν περιέχει μόνον ένα αίτημα, το οποίο και θεμελιώνεται σε περισσότερους λόγους.

²⁸⁴Βλ. Νίκα, ό.π., σελ. 372.

²⁸⁵Βλ. Νίκα, ό.π., σελ. 375.

²⁸⁶Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 627.

²⁸⁷Κατά την αντίθετη άποψη, αντικειμενική σώρευση ανακοπών θεωρείται ότι υπάρχει μόνον όταν με το ίδιο δικόγραφο της ανακοπής προσβάλλονται περισσότερες πράξεις εκτέλεσης για τον ίδιο ή για διαφορετικούς λόγους, διότι καθένας από αυτούς έχει διαφορετική ιστορική ή πραγματική αιτία (βάση) και συνιστά πλέον ιδιαίτερη ανακοπή.

Συνέπεια αυτού είναι η θεώρηση εκάστου λόγου ως ξεχωριστό κεφάλαιο της εκδοθησόμενης αποφάσεως.

Βάσει του μοντέλου αυτού και προχωρώντας την ανωτέρω σκέψη στον επόμενο βαθμό δικαιοδοσίας, κάθε διάταξη της απόφασης που αποφαίνεται για κάθε συγκεκριμένο λόγο, θεωρείται ότι συνιστά ιδιαίτερο κεφάλαιο (άρθρο 520 παρ.2, 523 παρ.1 ΚΠολΔ) και μεταβιβάζεται στο Εφετείο (522 ΚΠολΔ), μόνον όταν υπάρξει ιδιαίτερος λόγος έφεσης ως προς αυτό. Έτσι, αν το πρωτόδικο δικαστήριο αρκестεί στην έρευνα ενός λόγου και κατά παραδοχή αυτού ακυρώσει την προσβαλλόμενη πράξη και μετά την άσκηση έφεσης το εφετείο κρίνει εσφαλμένη την παραδοχή του λόγου ανακοπής, κατά του οποίου και οι λόγοι έφεσης, και εξαφανίσει την εκκαλούμενη απόφαση, δεν έχει την δυνατότητα να ερευνήσει τους άλλους λόγους ανακοπής, που δεν ερευνήθηκαν πρωτοδίκως και για τους οποίους δεν υπάρχει παράπονο, εφόσον, κατά τα ως άνω, πρόκειται για συρροή ανακοπών, ενώ από την άλλη αν πρόκειται για λόγους που προτάθηκαν επικουρικώς έχει την δυνατότητα έρευνας αυτών²⁸⁸. Μάλιστα, τα κεφάλαια της απόφασης που αποφαινούνται για τους περισσότερους λόγους ανακοπής κατά της ίδιας πράξης εκτέλεσης θεωρούνται ότι συνέχονται αναγκαστικά μεταξύ τους, ώστε όταν υπάρξει λόγος έφεσης για ένα, να μπορούν να ασκηθούν πρόσθετοι λόγοι έφεσης ή αντέφεση και για τα υπόλοιπα.

Για την πληρότητα του λόγου, σε αναιρετικό επίπεδο, το Ακυρωτικό έχει δεχθεί ότι επί ανακοπής που στηρίζεται σε περισσότερους λόγους (βάσεις) που είναι αμοιβαίως επικουρικές, η αναίρεση της απόφασης για λόγο που αφορά μόνο μία από τις βάσεις αυτές εκτείνεται και στις διατάξεις αυτής για τις υπόλοιπες βάσεις²⁸⁹. Επιπλέον, όταν μεταξύ περισσότερων κεφαλαίων της απόφασης που αναιρέθηκε, υφίσταται συνάφεια, διότι αυτά αναγκαιώς συνεχονται, ή όταν από την ερμηνεία της αναιρετικής απόφασης σε συνδυασμό με το αναιρετήριο προκύπτει αμφιβολία ως προς την έκταση της αναίρεσης, οι συνέπειες της αναίρεσης εκτείνονται και σε εκείνα τα κεφάλαια που δεν αναιρέθηκαν με σαφή και ρητή διάταξη²⁹⁰.

3. Πρόσθετοι λόγοι ανακοπής

Οι σχετικά σύντομες προθεσμίες που προβλέπονται στο άρθρο 934 ΚΠολΔ για την άσκηση της ανακοπής κατά της εκτέλεσης, καθιστούν συχνά καταθλιπτική την θέση του προτιθέμενου να προσβάλει την εκτέλεση, αν ληφθεί μάλιστα υπόψη ότι η άσκηση περισσότερων ανακοπών κατά της ίδιας πράξης εκτέλεσης απαγορεύεται και η προβολή νέων λόγων ανακοπής με τις προτάσεις ή με άλλο τρόπο δεν είναι δυνατή²⁹¹. Για τον

²⁸⁸Βλ. Βαθρακοκόιλη, ό.π., σελ. 376.

²⁸⁹Βλ. ΑΠ 1608/1991, ΕλλΔνη 1992, σελ. 1596.

²⁹⁰Βλ. ΑΠ 1683-1689/2008, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 206.

²⁹¹Βλ. Νίκα, ό.π., σελ. 346, αλλά και Μάζη, ό.π., σελ. 1683, ο οποίος παρατηρεί ότι σκοπός για τον οποίο όλοι οι πρόσθετοι λόγοι (στην έφεση, αναψηλάφηση, αναίρεση, ανακοπή, τριτανακοπή) προβλέφθηκε από τον νόμο να μπορούν να ασκούνται, υπήρξε για να αποτελέσουν ένα αντίρροπο τόσο στη θέσπιση της αρχής της απαγόρευσης άσκησης δεύτερου κύριου δικογράφου για το καθένα από τα αντίστοιχα ένδικα βοηθήματα, όσο και στη μικρή σχετικά προθεσμία που ορίζεται για την άσκησή τους, επιτρέποντας την ταχεία περάτωση των επίδικων διαφορών και διευκολύνοντας τον ασκούντα να το συμπληρώνει με μεγαλύτερη άνεση χρόνου, χωρίς βέβαια να έχει υπόψη του και να επιδιώκει ούτε την

λόγο αυτόν, ο δικονομικός νομοθέτης εισήγαγε την διάταξη του άρθρου 933 παρ.1 εδ.γ ΚΠολΔ, κατά την οποία νέοι λόγοι ανακοπής μπορούν αν προταθούν μόνο με πρόσθετο δικόγραφο²⁹² που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου στο οποίο απευθύνεται η ανακοπή, κάτω από το οποίο συντάσσεται έκθεση και κοινοποιείται στον αντίδικο οκτώ ημέρες πριν από την συζήτηση²⁹³. Η συγκεκριμένη διάταξη είναι ειδικότερη σε σχέση με την διάταξη του 585 παρ.2 εδ.β ΚΠολΔ, η οποία ρυθμίζει την λειτουργία των πρόσθετων λόγων ανακοπής γενικά, και τέθηκε ρητά ως εξειδίκευσή της, προκειμένου να δοθεί απάντηση στις θεωρητικές και νομολογιακές αμφισβητήσεις περί του χρόνου άσκησης των πρόσθετων λόγων ανακοπής.

Εν προκειμένω, με βάση την ρύθμιση του προϊσχύοντος 934 ΚΠολΔ, ετίθετο το ερώτημα²⁹⁴ αν για τη εμπρόθεσμη άσκηση των πρόσθετων λόγων αρκούσε η τήρηση της προθεσμίας του άρθρου 585 παρ.2 ΚΠολΔ ή, αντίθετα ήταν επιβεβλημένη, η τήρηση της προθεσμίας που ρυθμίζει η διάταξη του άρθρου 934 ΚΠολΔ²⁹⁵. Η νομολογία²⁹⁶ τάχθηκε κατά την πλειοψηφία της υπέρ της διάταξης του 934 ΚΠολΔ²⁹⁷. Από την μεριά της θεωρίας υπήρξε διχοστασία. Συγκεκριμένα, ο Νικολόπουλος²⁹⁸ συμφωνεί με την νομολογία και δη με την υπ' αριθμ. 40/1993 απόφαση του Αρείου Πάγου. Ο ίδιος υποστηρίζει ότι το άρθρο 934 ΚΠολΔ καθιερώνει σύστημα σταδιακής προβολής των λόγων ακυρότητας της εκτελέσεως “το οποίο, αν κινδυνεύσει με έμμεσο τρόπο να

διεύρυνση του αντικειμένου της δίκης πέρα από ορισμένα ανεκτά όρια, αλλά ούτε και να επιταχύνει την επιβράδυνση της δίκης ή τον αφανισμό του αντιδίκου του.

²⁹²Τα δικόγραφα των πρόσθετων λόγων, τελολογικώς, επιτελούν λειτουργία υποκατάστατου του κυρίου δικογράφου.

²⁹³Οι πρόσθετοι λόγοι ανακοπής, από απόψεως δικονομικής αξιολόγησης, έχουν την ίδια φύση με τους λόγους του κύριου δικογράφου της ανακοπής. Προσδίδονται με αυτούς σφάλματα της εκτέλεσης, από τα αναφερόμενα στο άρθρο 933 ΚΠολΔ, θεμελιωτικά ενός και του αυτού “κεφαλαίου”, ως κεφαλαίου νοουμένου του αιτήματος του δικονομικού περιεχομένου διαπλάσεως της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης. Αίτημα των πρόσθετων λόγων ανακοπής είναι όπως και των λόγων αυτής, η απαγγελία της ακυρότητας της ίδιας διαδικαστικής πράξης της εκτέλεσης (όχι δε άλλης ενδιάμεσης), για ακυρότητες της διαδικασίας της εκτέλεσης ή για ακυρότητες του εκτελεστού τίτλου, ή για ελλείψεις της εκτελούμενης αξιώσεως.

²⁹⁴Βλ. Τσικρικά, ό.π., σελ. 380.

²⁹⁵Για παράδειγμα, σε περίπτωση εμπρόθεσμης άσκησης ανακοπής κατά του πλειστηριασμού (κατά το προϊσχύον πάντα δίκαιο, περί των προθεσμιών του άρθρου 934 ΚΠολΔ), τέθηκε το ερώτημα αν επιτρέπεται να ασκηθούν πρόσθετοι λόγοι εκτός της προθεσμίας του προϊσχύοντος άρθρου 934 παρ.1 εδ.γ ΚΠολΔ, εντός της προθεσμίας όμως των τριάντα ημερών ή οκτώ ημερών αντίστοιχα πριν από την συζήτηση της ανακοπής, του άρθρου 585 παρ.2 ΚΠολΔ, σε περίπτωση εκδίκασης της ανακοπής με ειδική διαδικασία (ν. 4055/2012, περί εκδίκασης της ανακοπής με τις διατάξεις για τους πιστωτικούς τίτλους).

²⁹⁶Στη νομολογία εδραιώθηκε η γνώμη ότι οι πρόσθετοι λόγοι της ανακοπής δεν αρκεί να ασκούνται μέσα στην προβλεπόμενη (585 παρ.2 εδ.β ΚΠολΔ) τριακονθήμερη (σήμερα εξηκονθήμερη) ή οκταήμερη προθεσμία πριν από την συζήτηση της ανακοπής, θα πρέπει επιπροσθέτως να τηρούνται και οι προβλεπόμενοι από το άρθρο 934 ΚΠολΔ χρονικοί περιορισμοί για την σταδιακή προβολή των πράξεων της εκτέλεσης. Ειδικότερα μάλιστα, η ΑΠ 40/1993 έκανε δεκτό ότι σε ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ, όπου, σύμφωνα με το επόμενο άρθρο 934 ΚΠολΔ τίθεται ορισμένη κατά περίπτωση προθεσμία για την άσκησή της, οι πρόσθετοι λόγοι ανακοπής δεν αρκεί να ασκούνται, όπως στην γενική διάταξη του 585 παρ.2 εδ.β ΚΠολΔ ορίζεται και που έχει σε αυτήν εφαρμογή, αλλά προσέτι και μέσα στην προθεσμία του άρθρου 934 ΚΠολΔ, αφού με τη πάροδο της σχετικής προθεσμίας καλύπτεται τυχόν ακυρότητα του πλειστηριασμού για οποιονδήποτε λόγο οποτεδήποτε προβαλλόμενο.

²⁹⁷Το δικαίωμα αποτελεσματικής και γρήγορης έννομης προστασίας του ανακόπτοντος διατηρεί το προβάδισμα στην εκτελεστική διαδικασία, αρκεί να μην παραφθείρεται το δικαίωμα άμυνας του καθ' ου η εκτέλεση.

²⁹⁸Βλ. Νικολόπουλο, Οι πρόσθετοι λόγοι ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ. Φύση, λειτουργία και προθεσμία ασκήσεώς τους, Δ1993, σελ. 1002.

ανατραπεί, θα σηματοδοτηθεί η μεγαλύτερη οπισθοδρόμηση στην προσπάθεια ταχύτερης περατώσεως της διαδικασίας της εκτελέσεως. Με κανέναν τρόπο λοιπόν η διάταξη αυτή δεν πρέπει να βληθεί”. Στην ουσία, ο Νικολόπουλος εφιστεί την προσοχή σε όλον τον νομικό κόσμο προκειμένου να μην καταπατηθεί η διάταξη του άρθρου 934 ΚΠολΔ στο “βωμό” των αυξημένων δικαιωμάτων και της υπερβολικής προσήλωσής μας στο πρόσωπο του ανακόπτοντος. Και πράγματι, παρατηρεί ο ίδιος ότι ο αποκλεισμός του νέου πρόσθετου λόγου ανακοπής, αν η βραδύτερη προβολή του δεν επέφερε και την βραδύτερη συζήτηση της ανακοπής²⁹⁹, θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως αδικαιολόγητη αυστηρότητα, αφού ο νομοθέτης, με το 934 ΚΠολΔ, ήθελε να εκφράσει την αντίθεσή του σε κάθε προσπάθεια του οφειλέτη να επιβραδύνει την πορεία της εκτελέσεως προς τον τελικό σκοπό της και δεν επιθυμούσε να παρεμβάλλει αδικαιολόγητα εμπόδια στην αμυντική προσπάθεια του τελευταίου. Όμως, η γενίκευση της εφαρμογής της διατάξεως του άρθρου 585 παρ.2 ΚΠολΔ στο σύστημα της ανακοπής κατά της εκτέλεσης μπορεί να οδηγήσει στην πλήρη ανατροπή του³⁰⁰. Ο συγγραφέας καταλήγει λοιπόν στο συμπέρασμα, βάσει της αναλογούμενης στάθμισης, στην οποία προχώρησε, ότι ακόμα και αν υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες οι εκπρόθεσμα ασκούμενοι πρόσθετοι λόγοι δεν προκαλούν το “πνεύμα” του νομοθέτη, έστω και επί θυσία μιας τέτοιας, μάλλον “ανώδυνης” παραβίασεως του άρθρου 934 ΚΠολΔ, πρέπει να ανακοπεί κάθε προσπάθεια γενικεύσεως και έμμεσης έστω παραβίασεως του άρθρου 934 ΚΠολΔ³⁰¹.

Διατυπώθηκε όμως και η αντίθετη άποψη³⁰², ότι δηλαδή το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων ασκείται εμπρόθεσμα μέσα στην προθεσμία του άρθρου 585 παρ.2 εδ.β ΚΠολΔ, έστω και να δεν τηρούνται οι προθεσμίες του άρθρου 934 ΚΠολΔ³⁰³.

²⁹⁹Το ίδιο υποστηρίζει και ο Πανταζόπουλος, βλ. τον ίδιο, Πρόσθετοι λόγοι ανακοπής, 2015, σελ. 85, ο οποίος παρατηρεί ότι παρά την ελάχιστη σημασία του εν λόγω ζητήματος σήμερα, αυτό θα εξακολουθεί να ανακύπτει, σε ελάχιστη πάντως έκταση, «...ιδίως στις περιπτώσεις που η άσκηση της ανακοπής λαμβάνει χώρα στις τελευταίες ημέρες της προθεσμίας των 45 ημερών (για τις περιπτώσεις της ανακοπής που ασκείται με βάση το άρθρο 934 παρ.1 περ.α' ΚΠολΔ) και συνακόλουθα μεγαλώνει κατά κάποιον τρόπο χρονικά η απόσταση με την ορισθείσα εντός εξήντα ημερών δικάσιμο για την συζήτηση της ανακοπής...».

³⁰⁰Στο σημείο αυτό, ο Βαθρακοκοίλης, ό.π., σελ. 381, με μεγαλύτερη βέβαια μετριοπάθεια σε σχέση με τον Νικολόπουλο, συμφωνεί μαζί με τον τελευταίο υποστηρίζοντας ότι η αποδοχή της αντίθετης άποψης, με την γενίκευση της ρύθμισης του άρθρου 585 παρ.2 ΚΠολΔ, θα είχε ως συνέπεια την κάλυψη της αοριστίας του δικογράφου της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ με πρόσθετους λόγους που ασκούνται πέρα από τον χρονικό περιορισμό του άρθρου 934 ΚΠολΔ, και τελικώς την ανατροπή του συστήματος της ανακοπής κατά της εκτέλεσης. Συνεπώς κατά τον Βαθρακοκοίλη, επιβάλλεται η τήρηση και των δύο ως άνω προθεσμιών (585 παρ.2 και 934 ΚΠολΔ) για την άσκηση των πρόσθετων λόγων ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ.

³⁰¹Αντίθετα, η Ποδημάτα ισχυρίζεται ότι η άποψη αυτή θα ήταν αδικαιολόγητα αυστηρή και ανεπιεικής για τον ανακόπτοντα, αφού η κατάθεση και κοινοποίηση δικογράφου πρόσθετων λόγων οκτώ τουλάχιστον ημέρες πριν από την συζήτηση της ανακοπής ούτε ζήτημα παρέκλυσης της δίκης δημιουργεί ούτε, συνεπώς, στην ανάγκη σύντομης εκκαθαρίσεως της εκκρεμότητας σχετικά με το κύρος της ανακοπτόμενης πράξεως εκτελέσεως αντιστρατεύεται.

³⁰²Ερεισμα της εν λόγω άποψης αποτέλεσε τόσο το γράμμα της εν λόγω διατάξεως, όσο και ο σκοπός της, καθώς με την προθεσμία αυτήν επιδιώκεται σύντομη άρση της αβεβαιότητας ως προς το κύρος των πράξεων της εκτέλεσης και τη θεραπεία τούτων με την πάροδο ορισμένης προθεσμίας. Βλ. ΕφΑΘ 7505/1992.

³⁰³Βλ. Κεραμεύς, Αρμ 1985, σελ. 450 επόμε., Βλ. Μπρίνια, Αναγκαστική Εκτέλεσις, παρ.165, ο οποίος απορρίπτει την ανάγκη τήρησης των προθεσμιών του άρθρου 934 ΚΠολΔ με το επιχείρημα, ότι η τελευταία διάταξη έχει ως σκοπό την σύντομη άρση της αβεβαιότητας σχετικά με την προσβολή των πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης, έπειτα όμως από την άσκηση της ανακοπής η αβεβαιότητα αυτή

Στο ίδιο μήκος κύματος κινείται και ο Μάζης³⁰⁴, ο οποίος επίσης δεν δέχεται την ανάγκη τήρησης των προθεσμιών του άρθρου 934 ΚΠολΔ για την άσκηση των πρόσθετων λόγων ανακοπής, ο οποίος μάλιστα άσκησε αυστηρή κριτική στην υπ' αριθμ. 40/1993 απόφαση του Αρείου Πάγου. Ο ίδιος υποστηρίζει ότι άλλο σκοπό εξυπηρετεί η προθεσμία που τίθεται κάθε φορά από τον νόμο για την άσκηση του ενδίκου βοηθήματος, η οποία και αφετηριάζεται από την διενέργεια πράξης ή την επίδοση της απόφασης, και άλλον η προθεσμία των πρόσθετων λόγων η οποία ορίζεται πάντοτε, αντίθετα, με αφετηρία τη συζήτηση, δεδομένου ότι οι τελευταίες αποσκοπούν στην αποτροπή του αιφνιδιασμού του καθ' ου η ανακοπή, λόγω της προβολής νέων ισχυρισμών, που περιέχουν οι πρόσθετοι λόγοι. Άλλωστε, κατά τον ίδιο αλλά και τον Μπρίνια, εκ του συνδυασμού των άρθρων 585 παρ.2 εδ.β ΚΠολΔ και 934 παρ.1 ΚΠολΔ, προκύπτει ότι μόνο η ανακοπή πρέπει να ασκηθεί εντός της προθεσμίας του άρθρου 934 ΚΠολΔ. Το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων είναι δυνατό να κατατεθεί και αργότερα στη γραμματεία του Δικαστηρίου όπου εκκρεμεί η ανακοπή, καθόσον αρκεί επίδοση τούτου στον αντίδικο του ανακόπτοντος οκτώ ημέρες προ της συζήτησης. Τέλος, κατά τον Μάζη, πρόσθετο επιχείρημα αποτελεί και η διάταξη του 935 ΚΠολΔ, αφού αν θεωρήσουμε ότι πρέπει να λάβουμε υπόψη την προθεσμία του άρθρου 934 ΚΠολΔ για το χρονικό πλαίσιο άσκησης των πρόσθετων λόγων ανακοπής, τότε θα διευρυνθεί υπέρμετρα το χρονικό διάστημα, μέσα στο οποίο, αν γεννηθούν οψιγενείς λόγοι, δεν θα μπορούν να προβληθούν μέσω πρόσθετων λόγων μέχρι το οκταήμερο πριν από την συζήτηση. Για τους λόγους αυτούς, ο ίδιος επισημαίνει ότι σκοπός του νόμου δεν είναι να διευκολύνεται η στέρηση δικαιωμάτων σ' εκείνον που δικαιούται ένδικη προστασία, αλλά μόνο η παράλληλη με την παροχή τους επιδίωξη ταχείας εκκαθάρισής τους³⁰⁵.

Ο Καθηγητής Ορφανίδης παρουσίασε μια ενδιαφέρουσα άποψη³⁰⁶, η οποία τίθεται στο ενδιαμέσο των δύο ανωτέρω θέσεων. Ειδικότερα, ο καθηγητής εκκινεί από την παρατήρηση ότι οι δύο παραπάνω απόψεις είναι απόλυτες, υπό την έννοια ότι αναφέρονται συλλήβδην σε όλες τις προσβαλλόμενες πράξεις και δεν επιτρέπουν ή επιτρέπουν πρόσθετους λόγους, εκτός της προθεσμίας του άρθρου 934 ΚΠολΔ σε συνδυασμό με την προθεσμία του άρθρου 585 παρ.2 ΚΠολΔ. Έτσι προχώρησε στη διατύπωση μιας ενδιάμεσης άποψης, κατά την οποία οι πρόσθετοι λόγοι ανακοπής ασκούνται και πέραν της προθεσμίας που προβλέπεται για το κύριο δικόγραφο σύμφωνα με το άρθρο 585 παρ.2 ΚΠολΔ με τον περιορισμό, όμως, ότι η διαδικασία δεν εισήλθε σε επόμενο στάδιο³⁰⁷. Για παράδειγμα, μετά την διενέργεια πλειστηριασμού δεν είναι

ατονεί, με συνέπεια να παρέλκει η υποβολή της άσκησης των πρόσθετων λόγων στην ίδια προθεσμία.

³⁰⁴Βλ. Μάζη, Οι πρόσθετοι λόγοι ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ και η προθεσμία άσκησής τους, ΕλλΔνη 1994, σελ. 1681 επόμε.

³⁰⁵Βλ. Μάζη, ό.π., σελ. 1684-1685.

³⁰⁶Βλ. Ορφανίδη, Ζητήματα προθεσμιών στον ΚΠολΔ, ΕλλΔνη 2002, σελ. 325 επόμε.

³⁰⁷Βλ. Πανταζόπουλο, Πρόσθετοι λόγοι, ό.π., σελ. 81, ο οποίος αναλύοντας την ενδιάμεση άποψη, σημειώνει ότι το σταθμιζόμενο αναλογούν όριο, που αποτελεί προϋπόθεση για την παράκαμψη της προθεσμίας που ορίζει το άρθρο 934 ΚΠολΔ, είναι η «δημιουργία κατάστασης εμπιστοσύνης για τον αντίδικο με το πέρασμα της διαδικασίας σε επόμενο στάδιο, όπως αυτό σηματοδοτείται με την επιχείρηση της επόμενης πράξης εκτέλεσης», έτσι λ.χ. μετά την διενέργεια του πλειστηριασμού να μην είναι πλέον δυνατή η προβολή πρόσθετων λόγων που αφορούν τις προηγούμενες πράξεις αναγκαστικής εκτέλεσης, που είχαν προσβληθεί με ανακοπή.

δυνατή η προβολή πρόσθετων λόγων που αφορούν τις προηγούμενες πράξεις αναγκαστικής εκτέλεσης που είχαν προσβληθεί με ανακοπή. Το γεγονός ότι η συζήτηση της ανακοπής κατά των προηγούμενων πράξεων προσδιορίστηκε και γίνεται σε χρόνο μετά τον πλειστηριασμό είναι αδιάφορο. Με την θέση αυτήν λαμβάνονται υπόψη και αξιοποιούνται και για τις πράξεις της αναγκαστικής εκτέλεσης η αλληλοεξάρτηση των πράξεων και η δημιουργία μιας αμετάκλητης δικονομικής κατάστασης ή δικονομικής υπέρβασης ως στοιχεία που θέτουν, παράλληλα με τις προθεσμίες, φραγμούς στο προσβλητό μιας πράξης³⁰⁸.

Στο σημείο αυτό είναι σημαντικό να γραφεί ότι άλλο είναι η σημασία της προθεσμίας του άρθρου 585 παρ.2 και άλλη της προθεσμίας του άρθρου 934 ΚΠολΔ³⁰⁹. Η μεν πρώτη προφυλάσσει τον καθ' ου η ανακοπή από την αιφνιδιαστική συζήτηση των πρόσθετων λόγων της ανακοπής, η δε δεύτερη επιβάλλει στον δικαιούχο την εμπρόθεσμη προβολή των πρόσθετων λόγων, ώστε να μην διαιωνίζεται η εκτελεστική διαδικασία³¹⁰.

Περαιτέρω, με τον νέο νόμο 4335/2015, το άρθρο 585 παρ.2 ΚΠολΔ ρυθμίζει με διαφορετικό τρόπο την άσκηση των πρόσθετων λόγων ανακοπής, όταν αυτή εκδικάζεται με την τακτική διαδικασία, οπότε αυτοί ασκούνται σε προθεσμία εξήντα ημερών από την κατάθεση της ανακοπής, ενώ διατηρείται η προθεσμία των οκτώ ημερών³¹¹ για τις περιπτώσεις που η ανακοπή εκδικάζεται κατά τις διατάξεις για τις ειδικές διαδικασίες. Είναι σήμερα εύληπτο ότι το άρθρο 933 παρ.1 εδ.γ ΚΠολΔ ταυτίζεται με την προθεσμία των οκτώ ημερών του άρθρου 585 παρ.2 in fine ΚΠολΔ, καθώς επαναλαμβάνει την ίδια ρύθμιση, δηλαδή ότι οι πρόσθετοι λόγοι ασκούνται σε προθεσμία οκτώ ημερών πριν από την συζήτηση³¹² της ανακοπής που εκδικάζεται πλέον με την διαδικασία των

³⁰⁸Βλ. Ορφανίδη, ό.π., σελ. 347-348, ο οποίος καταλήγει στο ότι η θέση αυτή "...επιτρέπει πρόσθετους λόγους ανακοπής και εκτός της προθεσμίας που προβλέπεται για το κύριο ένδικο μέσο ή βοήθημα, όμως η ευχέρεια αυτή έχει ως όριο της μη δημιουργία καταστάσεως εμπιστοσύνης για τον αντίδικο με την είσοδο της διαδικασίας σε άλλο στάδιο, όπως αυτό σηματοδοτείται με την επιχείρηση της επόμενης πράξης εκτέλεσης".

³⁰⁹Βλ. Νίκα, ό.π., σελ. 348.

³¹⁰Με άλλα λόγια, όπως αναφέρει και ο καθηγητής Τσικρικάς, "...ο κανόνας της σταδιακής και μέσα σε σύντομες προθεσμίες προσβολής των διαδικαστικών πράξεων της αναγκαστικής εκτέλεσης επιτρέπει την σύντομη εκκαθάριση των εκκρεμοτήτων σχετικά με το κύρος των πιο πάνω πράξεων, έτσι ώστε ο επισπεύδων δανειστής να έχει την δυνατότητα να προχωρήσει στη διενέργεια περαιτέρω πράξεων της εκτελεστικής διαδικασίας, αφού προηγουμένως έχει εξασφαλισθεί το απρόσβλητο της διαδικασίας, ή της πρώτης πράξεως της αναγκαστικής εκτέλεσης, και να αποφύγει την έκθεση στον κίνδυνο της ακυρώσεως όλων των πράξεων της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως, για την διενέργεια των οποίων υποβάλλεται σε διόλου ευκαταφρόνητα έξοδα".

³¹¹Κατά τον καθηγητή Τσικρικά, βλ. τον ίδιο, Παρέμβαση σε ΕΕΔ 39^ο Πανελλήνιο Συνέδριο, 2014, Πρόσθετοι λόγοι, σελ. 64, η εν λόγω προθεσμία είναι προπαρασκευαστική, καθώς έχει ως σκοπό την προετοιμασία της άμυνας του καθ' ου η ανακοπή. Συνέπεια αυτού αποτελεί το γεγονός ότι δεν είναι δεκτική επαναφοράς των πραγμάτων σε προηγούμενη κατάσταση, κατ' άρθρον 152 επόμ. ΚΠολΔ, ούτε όμως αναστέλλεται τον Αύγουστο. Η Αρεοπαγίτική νομολογία ωστόσο αντιμετωπίζει την εν λόγω προθεσμία ως προθεσμία ενέργειας από πλευράς ασκούντος τους πρόσθετους λόγους και δέχεται την αίτηση επαναφοράς στην προηγούμενη κατάσταση για λόγους ανωτέρας βίας. Βλ. ΑΠ 9/2004, ΕλλΔνη 2004, σελ. 751.

³¹²Ως ημέρα συζήτησης της ανακοπής, για τον υπολογισμό της προθεσμίας κατάθεσης και επίδοσης του δικογράφου των πρόσθετων λόγων ανακοπής, νοείται εκείνη, κατά την οποία εκφωνήθηκε η υπόθεση και άρχισε η εκδίκασή της, ανεξάρτητα αν αυτή είναι εκείνη που ορίστηκε αρχικά ή προσδιορίστηκε μετά από αναβολή ή ματαίωσή της, ή εάν η συζήτηση κηρύχθηκε απαράδεκτη ή εάν η ανακοπή παραπέμφθηκε λόγω αναρμοδιότητας στο αρμόδιο δικαστήριο, όπως ορίζει το άρθρο 281 ΚΠολΔ.

περιουσιακών διαφορών. Έτσι, η διάταξη του 933 παρ.1 εδ.β ΚΠολΔ αποτελεί *lex specialis* της 585 παρ.2 ΚΠολΔ και εφαρμόζεται αποκλειστικά αυτή ως ειδικότερη εκτοπίζοντας την τελευταία διάταξη. Η προθεσμία αυτή περιλαμβάνει τόσο την κατάθεση του δικογράφου όσο και την επίδοσή του³¹³. Αν δηλαδή κατατεθεί το σχετικό δικόγραφο των πρόσθετων λόγων εντός της ως άνω προθεσμίας των οκτώ ημερών πριν από την συζήτηση, αλλά αυτό επιδοθεί μετά την ως άνω προθεσμία, όπως επίσης όταν υπάρχει πρόβλημα νόμιμης επίδοσης, τούτο θα απορριφθεί ως απαράδεκτο και συγκεκριμένα, εάν ελλείπει η επίδοση, ως ανυπόστατο.

Εκ των ανωτέρω, είναι φανερό ότι η προσθήκη των νέων λόγων ανακοπής υποβάλλεται σε προδικασία (άρθρο 111 ΚΠολΔ)³¹⁴, η οποία είναι αντίστοιχη με την προδικασία που επιφυλάσσεται και για το κύριο δικόγραφο της ανακοπής, με το οποίο υποβάλλεται αυτοτελής αίτηση δικαστικής προστασίας³¹⁵. Άλλωστε, το ίδιο το άρθρο 585 παρ.2 εδ.β ΚΠολΔ, υποβάλλει στην εν λόγω προδικασία τους πρόσθετους λόγους ανακοπής, επειδή, ανεξάρτητα από τη φύση τους ως αμυντικών ισχυρισμών, θεμελιώνουν μία αυτοτελή αίτηση δικαστικής προστασίας, ως προς την οποία προκύπτει η ανάγκη έγκαιρης και σταθερής οριοθέτησης του πλαισίου του δικαστικού αγώνα, χάριν αποτροπής αιφνιδιασμών. Έτσι, νέοι λόγοι ανακοπής, οι οποίοι προτείνονται κατά διάφορο από τον προβλεπόμενο εκ του νόμου τρόπο απορρίπτονται ως απαράδεκτοι, και εφόσον πρόκειται για κανόνα δημόσιας τάξης, η έλλειψη αυτή εξετάζεται από το δικαστήριο, κατ' άρθρο 111 παρ.2 ΚΠολΔ, και αυτεπαγγέλτως³¹⁶. Περαιτέρω, η δυνατότητα προβολής νέων λόγων ανακοπής καλύπτει όχι μόνο τους λόγους που γεννήθηκαν μετά την κατάθεση του δικογράφου της ανακοπής, αλλά όπως είναι αυτονόητο και εκείνους, που αν και υπήρχαν και μπορούσαν να προταθούν με το κύριο δικόγραφο της ανακοπής, δεν περιελήφθησαν σε αυτό.

Οι πρόσθετοι λόγοι δεν έχουν αυτοτέλεια³¹⁷, αλλά λαμβάνονται υπόψη ως ένα ενιαίο σύνολο με το κύριο δικόγραφο³¹⁸ και καμία ξεχωριστή εγγραφή στο πινάκιο δεν

³¹³Ως έναρξη της προθεσμίας αυτής τοποθετείται την επομένη της επίδοσης του δικογράφου, η δε λήξη της την όγδοη ημέρα πριν από την συζήτηση της ανακοπής. Βλ. Πανταζόπουλο, Πρόσθετοι λόγοι ανακοπής, ό.π., σελ. 56-57.

³¹⁴Σκοπός της αρχής της προδικασίας είναι ο έγκαιρος και σταθερός προσδιορισμός του αντικειμένου της δίκης (δηλαδή των στοιχείων που το απαρτίζουν), ώστε να προετοιμάσει ο εναγόμενος ασφαλώς την άμυνά του.

³¹⁵Βλ. Ποδηματά, ό.π., σελ. 1177.

³¹⁶Βλ. Βαθρακοκοίλη, ό.π., σελ. 379.

³¹⁷Βλ. Μάζη, ό.π., σελ. 1682, αλλά και Τσικρικά, ό.π., σελ. 384, ο οποίος παρατηρεί ότι η αυτοτέλεια των πρόσθετων λόγων μπορεί να υποστηριχθεί, μόνο αν γίνει δεκτό, σύμφωνα με την διμελή θεωρία, ότι κάθε λόγος, που προβάλλεται είτε με το κύριο δικόγραφο, είτε με το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων για να στηρίξει το αίτημα της ανακοπής, οριοθετεί ένα αυτοτελές αντικείμενο δίκης, το οποίο προσδιορίζεται από το αίτημα ακυρώσεως της προσβαλλομένης διαδικαστικής πράξεως και από τα πραγματικά περιστατικά, που συνιστούν την βάση του λόγου και κατά τους ισχυρισμούς του ανακόπτοντος επιβάλλουν την ακύρωση της πράξεως. Στην τελευταία σκέψη οδηγείται ο Διαμαντόπουλος, Γνωμοδότηση, ΕλλΔνη 2009, σελ. 70, βλ. Πανταζόπουλο, ό.π., σελ. 54.

³¹⁸Βλ. Νικολόπουλο, ό.π., σελ. 1005. Αντίθετη άποψη εκφράζει η Ποδηματά, ό.π., σελ. 1178-1179, η οποία υποστηρίζοντας την διμελή θεωρία του προσδιορισμού του αντικειμένου της δίκης, δηλαδή επί τη βάση του 216, 224, 324 ΚΠολΔ και της αρχής του συγκεκριμένου προσδιορισμού, κατά την οποία το αντικείμενο της δίκης προσδιορίζεται αφενός από το αίτημα της αγωγής και αφετέρου από τα προτεινόμενα από τον ενάγοντα πραγματικά περιστατικά που αποτελούν την εμπειρική βάση του δικαιοπαραγωγικού κανόνα δικαίου, του οποίου την έννομη συνέπεια επικαλείται ο ενάγων, συμπεραίνει ότι τίποτα δεν μας ωθεί στο να είμαστε ανακόλουθοι ως προς το αντικείμενο της δίκης της ανακοπής.

απαιτείται για τον προσδιορισμό της συζήτησής τους, αλλά αρκεί μόνο η πράξη κατάθεσης³¹⁹. Αυτό σημαίνει ότι είναι μη νόμιμη, ως μη προβλεπόμενη από το νόμο, η μέσω εγγραφής σε πινάκιο άλλης δικασίμου, επιδίωξη παρέλκυσης της υπόθεσης με την αναβολή της για το σκοπό δήθεν συνεκδικασής της με τους πρόσθετους λόγους³²⁰. Πρέπει να αναφέρονται στην πράξη εκτέλεσης που ήδη προσβάλλεται με το κύριο δικόγραφο της ανακοπής³²¹, καθώς με το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων δεν επιτρέπεται η προσβολή πρόσθετων -μη ήδη προσβεβλημένων- αιτημάτων. Γίνεται φανερό λοιπόν ότι δεν πρόκειται για πολλές ανακοπές “εν σωρεύσει”, ούτε για πολλά αντικείμενα δίκης, αλλά για μία ανακοπή³²², αίτημα της οποίας είναι η ακύρωση της ίδιας ανακοπτόμενης επιθετικής πράξης, με βάση όλα τα προβληθέντα σφάλματα που επιτρέπει και αναγνωρίζει στον ανακόπτοντα η διάταξη του άρθρου 933 ΚΠολΔ, τα οποία, αν μεν στηρίζονται στο ουσιαστικό δίκαιο συνιστούν ουσιαστικές ενστάσεις κατά της εκτελούμενης αξιώσεως³²³.

Σε κάθε περίπτωση, με το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων δεν δύναται να καλυφθεί η αοριστία³²⁴ του δικογράφου της ανακοπής που πρέπει να περιέχει τουλάχιστον έναν

Έτσι, αν ο ανακόπων προβάλλει περισσότερους λόγους ανακοπής έστω και κατά της ίδιας πράξης εκτέλεσης, τότε οι προβαλλόμενοι νομικοί ισχυρισμοί του είναι τόσοι όσοι και οι προτεινόμενοι λόγοι, τόσες είναι οι προβαλλόμενες δικονομικές αξιώσεις και συνεπώς τόσα είναι τα αντικείμενα δίκης. Με την λογική δε αυτή, εάν ο ανακόπων επικαλεσθεί για την θεμελίωση του αιτήματος της ανακοπής του, μεταγενέστερα έναν λόγο, ο οποίος πληροί αυτοτελώς το πραγματικό ενός κανόνα δικαίου διάφορου από εκείνον στον οποίο στηρίζεται ο αρχικός λόγος, που επάγεται όμως την ίδια με τον πρώτο λόγο έννομη συνέπεια, τότε θα πρόκειται για μεταβολή της βάσεως της ανακοπής, αφού θα προστίθεται ένα νέο αντικείμενο δίκης. Τέτοια μεταβολή όπως γράφηκε και ανωτέρω, επιτρέπεται στο πλαίσιο του άρθρου 585 παρ.2 ΚΠολΔ που εισάγει μερική απόκλιση από το άρθρο 224 ΚΠολΔ. Έτσι λοιπόν, εάν η νέα βάση προταθεί με δικόγραφο πρόσθετων λόγων που θα κατατεθεί στη γραμματεία του δικαστηρίου της ανακοπής και θα κοινοποιηθεί στον αντίδικο οκτώ ημέρες πριν από την συζήτηση της ανακοπής η ανωτέρω μεταβολή της βάσης επιτρέπεται.

³¹⁹Βλ. Μάζη, ό.π., σελ. 1685.

³²⁰Επίκληση της άσκησης εκπρόθεσμα πρόσθετων λόγων, για να ζητηθεί η αναβολή της συζήτησης και να θεωρηθούν νόμιμοι στην νέα δικάσιμο που θα οριστεί στο μέλλον, δεν θα πρέπει να θεωρείται ως νόμιμη αιτία που συγχωρεί την αναβολή. Αντιθέτως, τα δικαστήρια θα πρέπει να μην αποδέχονται αίτημα για αναβολή που στηρίζεται σε έναν τέτοιο παράνομο και εκπρόθεσμο τρόπο άσκησης πρόσθετων λόγων και να τον απορρίπτουν.

³²¹Οι πρόσθετοι λόγοι μπορούν να είτε να συμπληρώνουν τους ήδη προταθέντες με την ανακοπή λόγους, είτε να περιέχουν άλλες βάσεις ακυρότητας της ίδιας προσβαλλομένης πράξης.

³²²Όπως τονίζει ειδικά ο καθηγητής Κεραμεύς, ό.π., σελ. 451, αφού το άρθρο 585 παρ.2 εδ.β ΚΠολΔ επιτρέπει την άσκηση μόνο πρόσθετων λόγων ανακοπής και όχι πρόσθετων αιτημάτων, τα σφάλματα της εκτελεστικής διαδικασίας που προσβάλλει ο ανακόπων με την κατάθεση του πρόσθετου δικογράφου πρέπει να αναφέρονται αποκλειστικά στη διαδικαστική πράξη που προσβλήθηκε ήδη με το κύριο δικόγραφο της ανακοπής.

³²³Επομένως, χωρισμός της εκδίκασης κύριου και πρόσθετου δικογράφου λόγων ανακοπής, κατ' εφαρμογή του άρθρου 218 παρ.2 ΚΠολΔ, δεν επιτρέπεται, διότι επί της μίας και μόνης ανακοπής, που απλώς εκδηλώθηκε με την μορφή αρχικού και πρόσθετου δικογράφου, πρέπει να εκδοθεί μία απόφαση.

³²⁴Αντίθετος ο Διαμαντόπουλος, Πρόσθετοι λόγοι ανακοπής κατά διαταγής πληρωμής. Χρόνος παραδεκτής άσκησής τους. Δυνατότητα θεραπείας της αοριστίας κύριου λόγου ανακοπής με το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων. Επιτρεπτό μεταβολής της ιστορικής βάσης της ανακοπής, ΕλλΔνη 2009, σελ. 70 επόμε., ο οποίος υποστηρίζει ότι η απόρριψη ενός ενδίκου βοηθήματος ως αόριστου αποτελεί απόρροια της αρχής της προδικασίας, αφού κατ' αρχήν το ορισμένο είναι προσανατολισμένο στην επιτυχή άμυνα και αποτροπή κάθε αιφνιδιασμού του αμυνόμενου. Περαιτέρω, έκφραση της αρχής της προδικασίας (άρθρο 111 ΚΠολΔ) αποτελεί και το απαράδεκτο της μεταβολής της ιστορικής βάσης, κατά το άρθρο 224 ΚΠολΔ. Όμως, ο νομοθέτης με την ρύθμιση του άρθρου 585 παρ.2 ΚΠολΔ εισάγει ρητή απόκλιση από τον εν λόγω κανόνα και δεν απαγορεύει την μεταβολή της ιστορικής βάσης, αφού παρέχει στον ανακόπτοντα την δυνατότητα να εισφέρει νέους πρόσθετους λόγους ανακοπής. Με τον

παραδεκτό λόγο³²⁵. Αν η απόφαση δεχθεί λόγο ανακοπής με βάση πραγματικά περιστατικά που δεν προβλήθηκαν ούτε με το δικόγραφο της ανακοπής, αλλά ούτε και με το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων, αυτή καθίσταται αναιρετέα, σύμφωνα με το άρθρο 559 αρ.8 ΚΠολΔ³²⁶.

Οι πρόσθετοι λόγοι, στο δίκαιο των ενδίκων μέσων, είναι επιτρεπτοί, αν αφορούν στα ίδια κεφάλαια της προσβαλλόμενης αποφάσεως ή σε αναγκαίως συνεχόμενα με αυτά, αρκεί να υπάρχει ένας παραδεκτός λόγος στο κύριο δικόγραφο³²⁷. Από την άλλη, στο δίκαιο της αναγκαστικής εκτέλεσης, δεν πρόκειται για πρόσθετους λόγους με την παραπάνω έννοια, αφού η διαδικαστική πράξη της εκτέλεσης, που αποτελεί το αντικείμενο της προσβολής, δεν αποτελείται από κεφάλαια, τμήματα δηλαδή ή μέρη, τα οποία την συνθέτουν. Συνεπώς, το επιτρεπτό των πρόσθετων λόγων ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ δεν συναρτάται προς οποιαδήποτε έννοια κεφαλαίων πράξεως της εκτελέσεως, προσβληθέντος ήδη με ανακοπή. Το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων ανακοπής περιέχει νέους λόγους που υποκαθιστούν την παραδεκτή κατά νόμο δεύτερη ανακοπή, και που δεν είναι αναγκαίο να βρίσκονται σε οποιαδήποτε σχέση με τους λόγους του κύριου δικογράφου. Απλώς κατά το περιεχόμενό τους παρουσιάζουν συνάφεια, με την έννοια ότι όλοι (κύριοι και πρόσθετοι) βάλλουν εναντίον της ίδιας επιθετικής πράξης της εκτέλεσης, την ακύρωση της οποίας επιδιώκουν³²⁸.

Η άσκηση πρόσθετων λόγων ανακοπής γίνεται, όπως ορίζει η διάταξη του ερευνώμενου, με ιδιαίτερο δικόγραφο³²⁹ κατατιθέμενο στο δικαστήριο όπου έχει ασκηθεί η ανακοπή³³⁰ και κοινοποιούμενο στον καθ' ου³³¹. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να θεωρείται απαράδεκτη η άσκηση πρόσθετων λόγων ανακοπής με τις προτάσεις στο

τρόπο αυτόν όμως, δεν δικαιολογείται η αποδοκιμασία της θεραπείας της αοριστίας του λόγου ανακοπής με πρόσθετο λόγο, αφού ο ανακόπων θα μπορούσε ούτως ή άλλως να εισφέρει παραδεκτός νέο, ορισμένο, πρόσθετο λόγο ανακοπής και συνεπώς δεν νοείται κήρυξη απαραδέκτου. Δεν συμβαίνει το ίδιο όταν το δικόγραφο φέρει το στίγμα της αοριστίας στο σύνολό του ή ως προς το μοναδικό λόγο ανακοπής του, οπότε και δεν επιτρέπεται άρση της αοριστίας. Παρόμοια θέση λαμβάνει ενίοτε και η νομολογία, χαρακτηριστική την απόφαση του Αρείου Πάγου υπ' αριθμ. 1437/2000, κατά την οποία το Ακυρωτικό Δικαστήριο δέχθηκε ότι «η αοριστία του λόγου ανακοπής, που περιέχεται στο αρχικό δικόγραφο, μπορεί παραδεκτός να συμπληρωθεί μόνο με πρόσθετο λόγο ανακοπής σε ιδιαίτερο δικόγραφο, το οποίο κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου, στο οποίο απευθύνθηκε η ανακοπή και κοινοποιείται στον αντίδικο οκτώ τουλάχιστον ημέρες πριν από την συζήτηση».

³²⁵Όταν πάντως το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων ασκηθεί εμπρόθεσμα, δηλαδή στις προθεσμίες του άρθρου 934 ΚΠολΔ., ισχύει ως αυτοτελής ανακοπή, αν το δικόγραφο της ανακοπής είναι αόριστο λόγω μη αναφοράς ενός τουλάχιστον νόμιμου λόγου (ΕφΠειρ 158/1978, ΕΝΔ 1979, σελ. 465, ΕφΑθ 235/1985, ΝοΒ 1985, σελ. 1027). Παρομοίως, αν το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων περιέχει νέο αίτημα, ή διεύρυνση του αρχικού αιτήματος, μπορεί να εκτιμηθεί ως νέα ανακοπή, που μπορεί να ασκείται ως τέτοια παραδεκτά, μόνο αν υπάρχει ακόμα προθεσμία σύμφωνα με το άρθρο 934 ΚΠολΔ. Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, Δικ ΑνΕκτ., (Γεν. Μέρος), 2η έκδ. (2017), παρ.41, αρ.24, όπως επίσης και ΕφΑθ 235/1985, ΝοΒ 33, σελ. 1027.

³²⁶ΑΠ 62/1994, ΕλλΔνη 1996, σελ. 102.

³²⁷Εξαίρεση, βέβαια, αποτελεί το πρόσθετο δικόγραφο της αίτησης αναίρεσης, αφού σύμφωνα με το άρθρο 569 παρ.1 ΚΠολΔ, “οι πρόσθετοι λόγοι αναίρεσεως είναι παραδεκτοί και αν η αίτηση αναίρεσεως δεν περιέχει λόγο τυπικά παραδεκτό και ορισμένο”.

³²⁸Βλ. Νικολόπουλο, ό.π., σελ. 1003-1004.

³²⁹Κατά τον Νίκα, ό.π., σελ. 347, “...δεν αποκλείεται ωστόσο να περιληφθούν οι πρόσθετοι λόγοι ανακοπής και στην κλήση προς συζήτηση αυτής....”.

³³⁰ΑΠ 672/1974.

³³¹ΑΠ 419/1975.

πρωτοβάθμιο³³² ή στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο³³³ ή με το δικόγραφο της έφεσης³³⁴, της αντέφεσης³³⁵ ή με το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων έφεσης³³⁶ ή στην αναιρετική διαδικασία. Το απαράδεκτο αυτό δημιουργείται ακόμα και όταν πρόκειται για λόγους που συνίστανται σε ενστάσεις οψιγενείς, των οποίων ο χρόνος γενέσεως δεν καθιστούσε δυνατή την προγενέστερη προβολή τους με τήρηση του άρθρου 585 παρ.2 εδ.β ΚΠολΔ, που λόγω της ειδικότητάς του υπερισχύει των άρθρων 269 (καταργημένο πλέον) και 527 ΚΠολΔ³³⁷. Έτσι, υπερισχύει η θεμελίωσης αρχή της προδικασίας, όπως αποτυπώνεται στο άρθρο 585 παρ.2 ΚΠολΔ που δεν επιτρέπεται να καμφθεί με εφαρμογή των άρθρων 269 (που πλέον καταργήθηκε) και 527 ΚΠολΔ.

Οι νέοι λόγοι ανακοπής δεν μπορούν να προταθούν για πρώτη φορά στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο, εφόσον οι πρόσθετοι λόγοι ανακοπής κατατίθενται στο δικαστήριο, στο οποίο απευθύνεται η ανακοπή και όχι στο δευτεροβάθμιο³³⁸. Παρόλα αυτά υποστηρίχθηκε και η αντίθετη άποψη³³⁹, κυρίως από τμήμα της θεωρίας, στην αντίληψη ότι το αντικείμενο της δίκης της ανακοπής οριοθετείται μόνο από το αίτημα της ακύρωσης της πράξης και όχι από το αίτημα σε συνδυασμό με τους λόγους ανακοπής, δηλαδή τα πραγματικά περιστατικά που το στηρίζουν, βάσει του άρθρου 216 ΚΠολΔ. Σύμφωνα με την σκέψη αυτήν οι νέοι λόγοι ανακοπής μπορούν να προταθούν παραδεκτά κατά τους κανόνες του συγκεντρωτικού συστήματος, βάσει του άρθρου 527 ΚΠολΔ και η ανάγκη για τήρηση της προδικασίας να εξασφαλίζεται με το δικόγραφο της έφεσης και των πρόσθετων λόγων. Βέβαια, η τελευταία άποψη αναιρείται κατά πρώτον λόγω του γράμματος του νόμου, δηλαδή από το δικαστήριο που οι λόγοι αυτοί κατατίθενται, το οποίο όπως γράφηκε και ανωτέρω είναι το δικαστήριο της ανακοπής και κατά δεύτερον λόγω του ανακόλουθου αποτελέσματος στο οποίο η θέση αυτή οδηγεί, δηλαδή να δίδεται η δυνατότητα να προτείνονται παραδεκτά το πρώτον με το δικόγραφο της έφεσης ακόμη και λόγοι που δεν θα μπορούσαν να προβληθούν παραδεκτά κατά την συζήτηση της υπόθεσης στον πρώτο βαθμό, λόγω του άρθρου 585 παρ.2 ΚΠολΔ³⁴⁰.

Όπως ειπώθηκε πολύ εύστοχα από τον καθηγητή Τσικρικά, η ρύθμιση των πρόσθετων λόγων ανακοπής εισάγει μερική απόκλιση από το άρθρο 224 ΚΠολΔ³⁴¹, κατά το μέτρο που ο ανακόπτων επικαλείται μεταγενέστερα το πραγματικό ενός άλλου κανόνα δικαίου, διαφορετικού από αυτόν στον οποίο στηρίζεται ο αρχικός λόγος, επάγεται όμως την ίδια με τον πρώτο έννομη συνέπεια, ήτοι την ακύρωση της ανακοπτόμενης πράξης. Η εν λόγω μεταβολή επιτρέπεται κατ' εξαίρεση, υπό τους όρους του άρθρου 585 παρ.2 ΚΠολΔ και της ειδικής ρυθμίσεως του άρθρου 933 παρ.1 εδ.γ ΚΠολΔ³⁴². Η απόκλιση αυτή

³³²ΑΠ 206/1977, ΝοΒ 1977, σελ. 1170.

³³³ΑΠ 571/2003, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

³³⁴ΕφΑρ 495/2001, ΕλλΔνη 2002, σελ. 803.

³³⁵ΑΠ 96/1996, ΕλλΔνη 1996, σελ. 615.

³³⁶ΑΠ 208/1972, ΝοΒ 1972, σελ. 897.

³³⁷ΑΠ 892/1990, ΕΕΝ 1991, σελ. 289.

³³⁸Βλ. Πανταζόπουλο, ό.π., σελ. 52.

³³⁹Βλ. Νικολόπουλο, ό.π., ΕλλΔνη 1987, σελ. 40.

³⁴⁰Βλ. Ποδηματά, ό.π., σελ. ΕλλΔνη 1990, σελ. 1174, 1180.

³⁴¹Το οποίο απαγορεύει ρητώς την μεταβολή της ιστορικής βάσης της ανακοπής.

³⁴²Η ρύθμιση του 585 παρ.2 ΚΠολΔ εξυπηρετεί και τον σκοπό να “απαλύνει” την αυστηρότητα των συνεπειών του συστήματος συγκεντρώσεως του άρθρου 935 ΚΠολΔ, διότι παρέχει την δυνατότητα να προταθούν με το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων και λόγοι ανακοπής που ήταν γεννημένοι και

δικαιολογείται κυρίως από την αναγκαιότητα να συγκεντρωθούν, κατά το δυνατό, οι λόγοι ανακοπής κατά της προσβαλλόμενης πράξεως εκτελέσεως σε μία δίκη. Διότι διαφορετικά, λόγοι ανακοπής γεννώμενοι από την επόμενη της ασκήσεως της ανακοπής και εξής θα έπρεπε κατ' ανάγκη να προβάλλονται με νέα ανακοπή κατά της ίδιας πράξεως εκτέλεσης³⁴³. Αντίθετα, η μεταβολή του αιτήματος δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση, αφού για την περίπτωση αυτήν ο κανόνας ισχύει (585 παρ.1 και 223 ΚΠολΔ). Αίτημα ακύρωσης πράξης εκτέλεσης, η οποία δεν προβλήθηκε με το δικόγραφο της ανακοπής είναι απαράδεκτο, ανεξάρτητα αν αυτό υποβάλλεται με τις προτάσεις ή με το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων, καθόσον με το δικόγραφο αυτό επιτρέπεται μόνο η προβολή πρόσθετων λόγων όχι όμως και πρόσθετων αιτημάτων.

Τέλος, όπως πολύ εύστοχα παρατηρεί ο καθηγητής Πανταζόπουλος, ο χρόνος και ο τρόπος υποβολής των πρόσθετων λόγων δεν διέπονται από την αρχή της συγκεντρώσεως, κατά τα άρθρα 269 και 527 ΚΠολΔ, αλλά από την αρχή της προδικασίας, όπως εισάγεται με το άρθρο 111 ΚΠολΔ, ειδικότερη εκδήλωση της οποίας αποτελεί το άρθρο 585 παρ.2 εδ.β ΚΠολΔ, που πλέον στο δίκαιο της εκτέλεσης εκφράζεται από την ειδικότερη διάταξη του άρθρου 933 παρ.1 εδ.γ ΚΠολΔ³⁴⁴.

4. Ο αποκλεισμός λόγων ανακοπής κατ' άρθρο 330 ΚΠολΔ (933 παρ.4 ΚΠολΔ)

Εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 324 ΚΠολΔ η ενέργεια από το δεδουλευμένο³⁴⁵ συνίσταται στην απαγόρευση επανάληψης (*ne bis in idem*) που εκδηλώνεται επί ταυτότητας μεν του αντικειμένου της απόφασης της προγενέστερης δίκης με το αντικείμενο της μεταγενέστερης δίκης με την απαγόρευση κάθε συζήτησης και έκδοσης απόφασης για την νέα αγωγή³⁴⁶, η οποία απορρίπτεται εντεύθεν ως απαράδεκτη³⁴⁷. Επί ταυτότητας δε του αντικειμένου της απόφασης της προγενέστερης δίκης με προδικαστικό ζήτημα του αντικειμένου της μεταγενέστερης δίκης, πάλι με την απαγόρευση κάθε συζήτησης και απόφασης για το προδικαστικό αυτό ζήτημα, ως προς το οποίο ο δικαστής δεσμεύεται από τη με δύναμη δεδουλευμένου εξοπλισμένη απόφαση

μπορούσαν να προβληθούν με το δικόγραφο της ανακοπής, αλλά για οποιονδήποτε λόγο δεν περιελήφθησαν σε αυτό. Χωρίς την ρύθμιση του άρθρου 585 παρ.2 ΚΠολΔ, οι λόγοι αυτοί θα απώλλυντο οριστικά για τον ανακόπτοντα, αφού προτεινόμενοι τυχόν με νέα ανακοπή θα ήταν απαράδεκτοι κατά το άρθρο 935 ΚΠολΔ.

³⁴³Βλ. Ποδηματά, ό.π., σελ. 1181.

³⁴⁴Βλ. Πανταζόπουλο, ό.π., σελ. 30.

³⁴⁵Το απαράδεκτο, που θεσπίζεται με την διάταξη του άρθρου 933 παρ.4 ΚΠολΔ, προϋποθέτει αναγκαστική εκτέλεση, καταρχήν με τίτλο εκτελεστό δικαστική απόφαση είτε ημεδαπού δικαστηρίου, είτε αλλοδαπού, εφόσον η τελευταία έχει κηρυχθεί εκτελεστή στην Ελλάδα.

³⁴⁶Βλ. Νίκα, ό.π., σελ. 372.

³⁴⁷Στόχος του απαράδεκτου που εισάγει η παράγραφος 4 του άρθρου 933 ΚΠολΔ (όπως άλλωστε και η παράγραφος 5, όπως θα αναλυθεί κατωτέρω), είναι η ταχεία περάτωση της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτελέσεως, οδηγώντας στην απόρριψη των αντιρρήσεων κατά της εκτέλεσης, χωρίς περαιτέρω έρευνα της βασιμότητάς τους. Τα απαράδεκτα αυτά ισχύουν και περιορίζουν οποιονδήποτε ανακόπτοντα κατά το άρθρο 933 ΚΠολΔ, όπως λ.χ. τον σύνδικο της πτωχεύσεως και εν γένει τον μη υπόχρεο διάδικο εναντίον του οποίου επισπεύδεται αναγκαστική εκτέλεση. Βλ. Μπρίνια, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 436, βλ. επίσης Κωστήρη, Τα απαράδεκτα του άρθρου 933 παρ.3-4 ΚΠολΔ, ΕπιστΕπέτ. Δ.Σ.Θ. 11 (1990), σελ. 95.

της προγενέστερης δίκης. Επιτυγχάνεται, έτσι, ο αποκλεισμός των ισχυρισμών που μένουν εκτός του πεδίου της θετικής ή αρνητικής λειτουργίας του δεδικασμένου. Δεν υπάρχει ταύτιση με την αρνητική λειτουργία του δεδικασμένου, αλλά στην πραγματικότητα προσομοιάζει με αυτήν, με μία όμως διαφορά. Εδώ η απαγόρευση δεν απορρέει από την επανάληψη της δίκης, που έχει ίδιο με την προηγηθείσα αντικείμενο, αλλά λειτουργικά την προσεγγίζει, διότι δεν επιτρέπει την διάσπαση του ήδη κριθέντος ενός και μοναδικού αντικειμένου της δίκης³⁴⁸.

Η ενέργεια που απορρέει από την διάταξη του άρθρου 324 ΚΠολΔ, αποτελεί την πρωταρχική δέσμευση, αυτή του δεδικασμένου, η οποία εντοπίζεται, όπως είναι γνωστό, στο συμπέρασμα του δικανικού συλλογισμού, στο διατακτικό δηλαδή της απόφασης της προγενέστερης δίκης, με αποτέλεσμα εκ της μίας όψεως να επέρχεται έκπτωση του οφειλέτη από την δυνατότητα προβολής των ενστάσεων που καλύπτονται από το δεδικασμένο³⁴⁹, εκ της άλλης δε όψεως να μην μπορεί να τον εμποδίσει στην εκ νέου υποβολή προταθεισών ήδη γνήσιων ή καταχρηστικών ενστάσεων³⁵⁰. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του άρθρου 933 ΚΠολΔ, το δεδικασμένο ενεργεί πλήρως και συγκεκριμένα τόσο θετικά, με την έννοια ότι το δικαστήριο ενώπιον του οποίου προκύπτει το ίδιο ζήτημα πρέπει να το δεχθεί ως αληθές, λαμβάνοντάς το υπόψη του ως αμάχητο τεκμήριο, όσο και αρνητικά, με την έννοια ότι απαγορεύεται η συζήτηση νέας αιτήσεως παροχής εννόμου προστασίας για το ίδιο δικαίωμα, για την ύπαρξη του οποίου υπάρχει δεδικασμένο³⁵¹. Ακριβώς αυτήν την λειτουργία πραγματοποιεί ο απορρέων εκ του άρθρου 330 ΚΠολΔ αποκλεισμός³⁵², υπό την έννοια ότι με το εν λόγω άρθρο καθιερώνεται απαράδεκτο της προβολής ορισμένων ισχυρισμών που προβλήθηκαν μία φορά και αναλώθηκαν.

Σύμφωνα λοιπόν, με το άρθρο 330 εδ.α΄ ΚΠολΔ, οι καταχρηστικές ενστάσεις, καθώς επίσης και οι γνήσιες ενστάσεις που δεν στηρίζονται σε αυτοτελές αγωγήμο δικαίωμα καλύπτονται από την ενέργεια του αποκλεισμού, είτε προτάθηκαν είτε όχι και για το λόγο αυτό είναι αδιάφορη η απόρριψή τους κατ' ουσία ή για τυπικούς λόγους, αρκεί βεβαίως να υπήρχε δυνατότητα προβολής των εν λόγω ενστάσεων και τα θεμελιωτικά τους γεγονότα να είχαν συντελεστεί πριν από την τελεσιδικία της απόφασης και μάλιστα μέχρι την συζήτηση, μετά την οποία εκδόθηκε η απόφαση που έκρινε τελεσιδικώς την

³⁴⁸Βλ. Απαλαγάκη, Προβολή και διάγνωση ισχυρισμών στις δίκες περί την εκτέλεση, ΕφΑΔ 2010, σελ. 907.

³⁴⁹Κατά τον Μπέη, το άρθρο 330 ΚΠολΔ καθιερώνει μία τρίτη μορφή ενέργειας του δεδικασμένου, την “έκπτωση” από την δυνατότητα προβολής ενστάσεων. Η κρατούσα γνώμη υποστηρίζει ότι το άρθρο 330 ΚΠολΔ καθιερώνει επέκταση του δεδικασμένου, βλ. ενδεικτικά Κονδύλη, ό.π., σελ., ενώ κατά τον Καλαβρό, η ρύθμιση του άρθρου 330 ΚΠολΔ συνιστά εκδήλωση άλλης αυτοτελούς ενέργειας της δικαστικής απόφασης, του λεγόμενου “αποκλεισμού”. Βλ. σχετικά και Ποδηματά, ΕλλΔνη 1990, ό.π., σελ. 1182, σε παραπομπή αρ.51.

³⁵⁰Βλ. Κωστήρη, ό.π., σελ. 95.

³⁵¹Βλ. Απαλαγάκη, ΕφΑΔ 2010, ό.π., σελ. 907.

³⁵²Το δεδικασμένο και ο αποκλεισμός διαφέρουν στο ότι συνέπεια μεν του δεδικασμένου είναι η δέσμευση ως προς τα κριθέντα με την απόφαση, ενώ με τον αποκλεισμό δεν επέρχεται δέσμευση ως προς τις προταθείσες γνήσιες ή καταχρηστικές ενστάσεις, αλλά απλώς αυτές δεν δύνανται πλέον να προταθούν παραδεκτά (αποκλείονται) στο πλαίσιο μεταγενέστερης δίκης, εφόσον πρόκειται βέβαια για την ίδια διαφορά κατά την έννοια του άρθρου 324 ΚΠολΔ. Βλ. Καλαβρό, Θεμελιώδη ζητήματα του δικαίου της αναγκαστικής εκτέλεσης, ό.π., σελ. 100.

διαφορά³⁵³. Απεναντίας, η τυπική απόρριψη των γνήσιων ενστάσεων που στηρίζονται σε αυτοτελές αγωγήμο δικαίωμα (δηλαδή, οι γνήσιες μη αυτοτελείς ενστάσεις) δεν εμποδίζει την προβολή τους σε μεταγενέστερη δίκη. Ο κανόνας μάλιστα που καθιερώνεται με την υπόψη διάταξη, δηλαδή του αποκλεισμού από την πρόταση, στις δίκες για την εκτέλεση, των ενστάσεων οι οποίες καλύπτονται από το δεδικασμένο της διαγνωστικής δίκης, θα προέκυπτε και από μόνη τη ρύθμιση του άρθρου 330 ΚΠολΔ³⁵⁴, κρίθηκε ωστόσο σκόπιμη η διατύπωση ρητής διάταξης για την αποτροπή αμφισβητήσεων³⁵⁵. Για τον λόγο αυτόν ορθά κρίθηκε από τον Άρειο Πάγο³⁵⁶ ότι το άρθρο 933 παρ.4 ΚΠολΔ, με το να αναφέρεται μόνο στο άρθρο 330 ΚΠολΔ, δεν αποκλείει την εφαρμογή των άλλων διατάξεων για το δεδικασμένο³⁵⁷. Άλλωστε και υπό το κράτος της παλαιάς ΠολΔ, κατά την οποία δεν υπήρχε ρητή διάταξη, όπως η προκειμένη, το δεδικασμένο ίσχυε και κάλυπτε τις καταχρηστικές καθώς και τις προταθείσες γνήσιες ενστάσεις³⁵⁸.

Ορμώμενοι εκ του παραπάνω πλαισίου δράσεως και διερευνώντας το άρθρο 933 παρ.4 ΚΠολΔ (σύμφωνα με τον ν. 4335/2015), προκύπτει ότι η εν λόγω διάταξη καλύπτει τους λόγους ανακοπής, οι οποίοι αφορούν την απαίτηση. Πιο συγκεκριμένα, η διάταξη ορίζει ότι: *“αν ο εκτελεστός τίτλος είναι δικαστική απόφαση ή διαταγή πληρωμής, οι αντιρρήσεις είναι απαράδεκτες στην έκταση που ισχύει το δεδικασμένο σύμφωνα με τα άρθρα 330 και 633 παράγραφος 2 εδάφιο γ’ αντίστοιχα”*. Έτσι, με το άρθρο αυτό ο νομοθέτης εκδηλώνει καθαρά την επιθυμία του να μην επιτρέψει στον έχοντα έννομο συμφέρον να ανατρέψει το ουσιαστικό δεδικασμένο που κτήθηκε από την προηγούμενη δίκη, έστω και αν η μεταγενέστερη δίκη είναι μια δίκη ανακοπής, με αντικείμενο την ακύρωση της πράξης εκτέλεσης και όχι την αναγνώριση της ανυπαρξίας της αξίωσης³⁵⁹. Επομένως, όπως

³⁵³Βλ. Κωστήρη, Τα απαράδεκτα του άρθρου 933 παρ.3-4 ΚΠολΔ, ΕπιστΕπέτ Δ.Σ.Θ., 1990, σελ. 96, βλ. Κονδύλη, ό.π., σελ. 472-473.

³⁵⁴Βλ. ΣχΠολΔ, VIII, σελ. 122.

³⁵⁵ΣχΠολΔ, VIII, σελ. 131, βλ. Κεραμέα, Γνωμοδότηση, Περιορισμοί των αντιρρήσεων κατά της εκτελέσεως αποφάσεως περί αποδόσεως μισθίου λόγω δεδικασμένου και της ανάγκης παραχρήμα αποδείξεως, ΕλλΔνη 1996, σελ. 1028, βλ. Ποδηματά, Ενστάσεις στην αναγκαστική εκτέλεση, ΕλλΔνη 1990, ό.π., σελ. 1182.

³⁵⁶Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ΑνΕκτ. ό.π., σελ. 582.

³⁵⁷Στο πλαίσιο αυτό έχει νομολογηθεί ότι η παράγραφος 4 της συγκεκριμένης διάταξης δεν αποκλείει την επέκταση του δεδικασμένου ως προς το κριθέν με την τελεσίδικη απόφαση δικονομικό ζήτημα, σύμφωνα με το άρθρο 322 παρ.1 εδ.β’ ΚΠολΔ. Συνεπώς, με βάση αυτό κρίθηκε ότι από την απόφαση δευτεροβάθμιου δικαστηρίου, με την οποία απορρίφθηκε κατ’ ουσίαν έφεση κατά της πρωτόδικης απόφασης, που είχε δεχθεί διεκδικητική αγωγή ακινήτου, για τον λόγο ότι η εκκαλούμενη απόφαση εμφανίζει αοριστία και ασάφεια του διατακτικού της, ως προς την περιγραφή του αποδοτέου ακινήτου, ώστε να καθίσταται ανεπίδεκτη εκτέλεσης, παράγεται δεδικασμένο, το οποίο καθιστά απαράδεκτη την με ανακοπή κατά της εκτελέσεως της τελεσίδικης αποφάσεως του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου προσβολή της επιταγής για τον ίδιο λόγο (δηλαδή αοριστία διατακτικού της εκτελούμενης αποφάσεως ως προς την περιγραφή του ακινήτου). Βλ. σχετικά, Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 1782, Κωστήρη, ό.π., σελ. 95.

³⁵⁸Βλ. Βαθρακοκοίλη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 382-383, με παραπομπή σε Γιδόπουλο και Ράμμο, βλ. επίσης Μπρίνια, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 436.

³⁵⁹Βλ. Απαλαγάκη, ό.π., σελ. 2577, η οποία υποστηρίζει ότι η συγκεκριμένη διάταξη εφαρμόζεται μόνο για τους λόγους ανακοπής που ανάγονται στην απαίτηση και παρά το γεγονός ότι αναφέρεται ειδικά στις τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις και στις διαταγές πληρωμής, λόγω ακριβώς του γεγονότος ότι ο κανόνας του άρθρου 933 παρ.4 ΚΠολΔ προκύπτει απευθείας από την ενέργεια του δεδικασμένου, τυγχάνει να εφαρμόζεται αναλογικά και σε κάθε άλλη περίπτωση στην οποία παράγεται δεδικασμένο από τον εκτελεστό τίτλο, όπως όταν η εκτέλεση επισπεύδεται με διαιτητική απόφαση, η οποία παράγει δεδικασμένο σύμφωνα με το άρθρο 896 ΚΠολΔ. Έτσι, από την στιγμή που το άρθρο 896 ΚΠολΔ

ακριβώς οι ενστάσεις στην έκταση που καλύπτονται από το δεδικασμένο, δεν μπορούν να προταθούν σε κάθε μεταγενέστερη δίκη, το ίδιο συμβαίνει και στις δίκες περί την εκτέλεση, όπου οι ενστάσεις της προηγούμενης δίκης δεν μπορούν να προβληθούν σε αυτές ως λόγοι ανακοπής³⁶⁰. Η νομολογία³⁶¹ πάντως έκρινε ότι το ως άνω άρθρο 933 παρ.4 ΚΠολΔ με το να αναφέρεται μόνο στο άρθρο 330 ΚΠολΔ, δεν αποκλείει την εφαρμογή και άλλων διατάξεων για το δεδικασμένο, όπως λ.χ. του άρθρου 322 παρ.1 ΚΠολΔ ή του άρθρου 332 ΚΠολΔ.

Περαιτέρω, η διαταγή πληρωμής που απέκτησε ισχύ δεδικασμένου προσομοιάζει κατά τα αποτελέσματά της με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, υπό την έννοια ότι δεν μπορεί πλέον να αμφισβητηθεί, ούτε και με ανακοπή από το άρθρο 933 ΚΠολΔ, η με αυτή βεβαιωμένη απαίτηση, αφού από τότε αποτελεί, κατά ρητή διάταξη του παραπάνω άρθρου 633 παρ.2 εδ.γ' ΚΠολΔ, δεδικασμένο³⁶². Συνέπεια των παραπάνω αποτελεί η διαπίστωση ότι όλα τα επιγενόμενα περιστατικά μπορούν να προταθούν με ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ κατά της αναγκαστικής εκτέλεσης³⁶³ ή με αναγνωριστική αγωγή ή ενδεχομένως και με αγωγή αδικαιολόγητου πλουτισμού ή και με αγωγή από αδικοπραξία συντρεχόντων βεβαίως των προϋποθέσεων των άρθρων 914 ή 919 ΑΚ³⁶⁴.

4.1. Οι λόγοι που καλύπτονται από το δεδικασμένο

α) Καταρχήν, όπως γράφηκε και ανωτέρω, το απαράδεκτο των λόγων ανακοπής που καλύπτονται από το δεδικασμένο λαμβάνεται υπόψη από το δικαστήριο και αυτεπάγγελα, παρά τη σιωπή της διάταξης του άρθρου 933 παρ.4 ΚΠολΔ, ενόψει της αυτονόητης εφαρμογής της γενικής διάταξης του άρθρου 332 ΚΠολΔ, κατά την οποία το δεδικασμένο λαμβάνεται υπόψη και αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο³⁶⁵. Από τον συνδυασμό των άρθρων 330 (*“Το δεδικασμένο εκτείνεται στις ενστάσεις που προτάθηκαν...”*) και 933 παρ.4 ΚΠολΔ καλύπτονται από το δεδικασμένο και συνεπώς είναι απαράδεκτοι ως λόγοι ανακοπής στις δίκες περί την εκτέλεση, όλες ανεξαιρέτα οι ενστάσεις³⁶⁶ (ή οι λόγοι ανακοπής σε προηγούμενη δίκη ανακοπής) που προτάθηκαν σε προηγούμενη διαγνωστική δίκη ως ενστάσεις, εφόσον αυτές έχουν κριθεί και καλυφθεί

παραπέμπει ρητά στο 330 ΚΠολΔ, παρέπεται ότι οι ενστάσεις που καλύπτονται από το δεδικασμένο, σύμφωνα με το άρθρο 330 ΚΠολΔ, δεν είναι δυνατόν να αποτελέσουν λόγο ανακοπής κατά της εκτέλεσης, αν ο εκτελεστός τίτλος είναι διαιτητική απόφαση που παράγει δεδικασμένο σύμφωνα με το άρθρο 896 ΚΠολΔ.

³⁶⁰Το εν λόγω απαράδεκτο ισχύει ακόμα και όταν εκκρεμεί αίτηση αναίρεσης ή αναψηλάφησης, αφού το δεδικασμένο δεν έχει ακόμα ανατραπεί.

³⁶¹ΑΠ 1664/1980, ΝοΒ 1981, σελ. 1076.

³⁶²Το χρονικό σημείο, στο οποίο αναφέρεται το δεδικασμένο από την διαταγή πληρωμής είναι εκείνο, κατά το οποίο εκδόθηκε η διαταγή πληρωμής κατ' αναλογία των όσων ισχύουν στις δικαστικές αποφάσεις, με αποτέλεσμα να δημιουργείται αμάχητο τεκμήριο ότι υπήρχε τότε η απαίτηση.

³⁶³ΑΠ 201/2003, ΕλλΔνη 2004, σελ. 417, ΑΠ 1343/2004, ΧρΙΔ 2005, σελ. 360, ΑΠ 667/2007, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ.

³⁶⁴Βλ. Κονδύλη, Το δεδικασμένο, ό.π., σελ. 90.

³⁶⁵Βλ. Βαθρακοκόλη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 382.

³⁶⁶Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 583, *“...δεν μπορεί επομένως να προταθεί παραδεκτά ως λόγος ανακοπής στη δίκη του άρθρου 933 ΚΠολΔ η ύπαρξη συμβιβασμού μεταξύ των διαδίκων σχετικά με την απαίτηση που εκτελείται, αν ο λόγος αυτός προτάθηκε ως ένσταση και στη διαγνωστική δίκη όπου εκδόθηκε ο εκτελεστός τίτλος...”*.

με δεδικασμένο προηγούμενης δίκης, είτε επειδή προηγήθηκε δίκη όπου προτάθηκαν και απορρίφθηκαν³⁶⁷ ή έγιναν δεκτές είτε επειδή εκδόθηκε προηγουμένως διαταγή πληρωμής, εναντίον της οποίας δεν ασκήθηκε ανακοπή των άρθρων 632 και 633 ΚΠολΔ ή ασκήθηκε και απορρίφθηκε τελεσίδικα³⁶⁸. Μάλιστα, καθίσταται αδιάφορο το είδος των ενστάσεων, δηλαδή το άρθρο 933 παρ.4 ΚΠολΔ ισχύει ανεξάρτητα αν πρόκειται για γνήσιες³⁶⁹ ή καταχρηστικές³⁷⁰ ενστάσεις^{371 372}.

Ως προς την κάλυψη από το δεδικασμένο των καταχρηστικών και των γνήσιων αυτοτελών ενστάσεων στην περίπτωση που προτάθηκαν και δεν εξετάστηκαν από το δικαστήριο, ο καθηγητής Μπέης³⁷³ υποστήριξε ότι από τις ενστάσεις αυτές το δεδικασμένο καλύπτει μόνον τις ενστάσεις που ο εναγόμενος είχε από το νόμο το δικαίωμα να προσβάλει με ένδικο μέσο την παράλειψη του δικαστηρίου να εξετάσει την βασιμότητα της ένστασής του. Αν δηλαδή δεν είχε τέτοιο δικαίωμα, τότε η διάταξη του άρθρου 330 ΚΠολΔ είναι ανεφάρμοστη και οι ενστάσεις αυτές δεν καλύπτονται από το δεδικασμένο. Βέβαια, η άποψη αυτή που εξαρτά την εφαρμογή του άρθρου 330 ΚΠολΔ, ως προς τις παραπάνω ενστάσεις, από μία πρόσθετη προϋπόθεση, δεν βρίσκει έρεισμα στο νόμο και συγκεκριμένα στη διάταξη του άρθρου 330 ΚΠολΔ, η οποία χωρίς καμία

³⁶⁷Βλ. Ψωμά, Δεδικασμένο και αντιρρήσεις κατά της εκτέλεσης, Δ 13, σελ. 288: "...έτσι, και μετά την επικύρωσή της από την υπ' αριθμ. 1684/1981 Αρεοπαγίτική απόφαση, το δεδικασμένο της υπ' αριθμ. 187/1979 απόφασης ισχύει και για την Β.Ρ. Και το δεδικασμένο αυτό αποκλείει την προβολή της ένστασης συμβιβασμού κατά το στάδιο της αναγκαστικής εκτέλεσης, πολύ περισσότερο γιατί η ένσταση αυτή έχει ερευνηθεί και έχει απορριφθεί για έλλειψη εννόμου συμφέροντος. Ακόμη και αν ήθελε θεωρηθεί ότι η απόρριψη για έλλειψη εννόμου συμφέροντος έγινε για τυπικούς λόγους, το δεδικασμένο καλύπτει και την ένσταση αυτή....".

³⁶⁸Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2577, η οποία επισημαίνει ότι αν με ανακοπή προβληθεί το κύρος του τίτλου, ο οποίος έχει κριθεί τελεσίδικως έγκυρος και ισχυρός, οι σχετικές αντιρρήσεις προσκρούουν στο δεδικασμένο της τελεσίδικης απόφασης και είναι απαράδεκτες.

³⁶⁹Λ.χ. 249-250, 281 ΑΚ.

³⁷⁰Λ.χ. 178, 179, 416 ΑΚ.

³⁷¹ΟΛΑΠ 10/1993, ΝοΒ 1994, σελ. 378.

³⁷²Κατά μία άποψη, το εν λόγω απαράδεκτο ισχύει και όταν το δικαστήριο της διαγνωστικής δίκης δεν προχώρησε στην εξέταση της βασιμότητας της κρίσιμης ένστασης, διότι η ένσταση προτάθηκε με τρόπο αόριστο ή εν γένει απαράδεκτο. Κατά μία αντίθετη ερμηνεία, για να θεωρηθεί ότι μία ένσταση έχει προταθεί πρέπει καταρχήν αυτή να έχει ερευνηθεί και στην ουσία της και συνεπώς, όταν η αγωγή απορρίπτεται για άλλους λόγους ή η ένσταση απορρίπτεται για λόγους τυπικούς, δεν πρέπει η ένσταση αυτή να καλύπτεται από το δεδικασμένο, εκτός βέβαια αν πρόκειται για ένσταση που καλύπτεται από το δεδικασμένο έστω και όταν αυτή δεν έχει προταθεί. Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 585. Βλ. Κονδύλη, ό.π., σελ. 461. Κατά τον Καλαβρό, ό.π., σελ. 117, ο κάθε ένας προβληθείς λόγος ανακοπής αποτελεί το προδικαστικό αντικείμενο της δίκης της ανακοπής και εντεύθεν αντικείμενο του δεδικασμένου, με αποτέλεσμα να εμπίπτει μέσω του άρθρου 331 ΚΠολΔ στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 324 ΚΠολΔ, και όχι εκείνο του άρθρου 330 ΚΠολΔ. Άρα κατά τον ίδιο δεν εφαρμόζεται ευθέως αλλά και καθόλου το άρθρο 330 ΚΠολΔ, παρά μόνο το 331 ΚΠολΔ και μέσω αυτού απευθείας οι διατάξεις των άρθρων 321, 322, 324 και 325 ΚΠολΔ. Περαιτέρω, σκέπτεται, η απόρριψη ενός λόγου ανακοπής για τυπικό λόγο δημιουργεί με βάση το άρθρο 322 παρ.1 εδ.β ΚΠολΔ δεδικασμένο για το σχετικό δικονομικό ζήτημα, το οποίο αν στην συνέχεια αρθεί, δεν υπάρχει λόγος να μην επανέλθει σε οποιαδήποτε μεταγενέστερη δίκη. Άλλωστε, η κάλυψη από το άρθρο 330 ΚΠολΔ των προβληθέντων ισχυρισμών προϋποθέτει ουσιαστική κρίση. Έτσι, καταλήγει ο καθηγητής στην διαπίστωση ότι οι δικονομικές ενστάσεις και από τις ουσιαστικές ενστάσεις, οι καταχρηστικές ενστάσεις, καθώς επίσης και οι γνήσιες ενστάσεις που δεν στηρίζονται σε αυτοτελές αγωγήμο δικαίωμα καλύπτονται από την ενέργεια του αποκλεισμού του άρθρου 330 εδ.α ΚΠολΔ, είτε προτάθηκαν είτε όχι, και για το λόγο αυτόν είναι αδιάφορη η απόρριψή τους κατ' ουσίαν ή για τυπικούς λόγους. Αντίθετα, η τυπική απόρριψη των γνήσιων ενστάσεων που στηρίζονται σε αυτοτελές αγωγήμο δικαίωμα δεν εμποδίζει την προβολή τους σε μεταγενέστερη δίκη.

³⁷³Βλ. Μπέη, Γνωμοδότηση σε Δ 13, σελ. 61 επόμεν.,

διάκριση επεκτείνει την ισχύ του δεδικασμένου στις παραπάνω ενστάσεις και αν ακόμη δεν προτάθηκαν καθόλου, αρκεί να υπήρχε αντικειμενικώς η δυνατότητα προβολής τους³⁷⁴.

β) Παράλληλα, σύμφωνα πάντα με το άρθρο 330 ΚΠολΔ (*“Το δεδικασμένο εκτείνεται...και σε εκείνες (ενστάσεις) που μπορούσαν να προταθούν και δεν προτάθηκαν...”*), καλύπτονται από το δεδικασμένο και οι ενστάσεις που μπορούσαν να προταθούν κατά την συζήτηση κατά την οποία εκδόθηκε η απόφαση, από την οποία παράγεται το δεδικασμένο, δηλαδή οι ενστάσεις που θεμελιώνονται σε γεγονότα που ήταν ήδη γεννημένα κατά το χρόνο διεξαγωγής της διαγνωστικής δίκης³⁷⁵, αλλά εν τέλει δεν προτάθηκαν³⁷⁶, ή προτάθηκαν απαράδεκτα. Προϋπόθεση όμως του απαραδέκτου των λόγων ανακοπής εξαιτίας του δεδικασμένου είναι ότι θα μπορούσαν να προταθούν στη διαγνωστική δίκη οι ενστάσεις που θεμελιώνονται στα ίδια γεγονότα³⁷⁷. Αδιάφορο καθίσταται αν ο διάδικος που έχει έννομο συμφέρον να επικαλεσθεί τα γεγονότα αυτά βρισκόταν σε αντικειμενική αδυναμία προβολής των λόγων αυτών, ή υπήρχε υπαιτιότητα εκ μέρους του³⁷⁸.

Εν συντομία, ως μη προβληθείσα ένσταση θεωρείται η ένσταση που δεν προτάθηκε καθόλου, η προβληθείσα εκπρόθεσμα, η απορριφθείσα για τυπικούς λόγους και γενικότερα η μη εξετασθείσα κατ’ ουσία για οποιονδήποτε λόγο³⁷⁹. Έτσι, όλες οι καταχρηστικές³⁸⁰, κατά κύριο λόγο, ενστάσεις, δηλαδή αυτές που θεμελιώνονται σε γεγονός παρακωλυτικό της γενέσεως του αγωγικού δικαιώματος ή καταργητικό αυτού,

³⁷⁴Βλ. Κωστήρη, ό.π., σελ. 97.

³⁷⁵Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2577.

³⁷⁶Διχογνωμία επικρατεί ως προς την κάλυψη από το δεδικασμένο των ισχυρισμών που στηρίζονται σε διαπλαστικό δικαίωμα, λ.χ. ένσταση υπαναχώρησης, ένσταση πλάνης, απάτης, απειλής, ένσταση μείωσης του τιμήματος κλπ. Κατά μία άποψη υποστηρίζεται ότι εξαιρούνται από την κάλυψη του δεδικασμένου όλα τα διαπλαστικά δικαιώματα, εφόσον δεν ασκήθηκαν κατά την δίκη. Κατά την ορθότερη δε άποψη, καλύπτονται από το δεδικασμένο και τα διαπλαστικά δικαιώματα, τα οποία θα μπορούσαν να ασκηθούν κατ’ ένσταση (γνήσιες αυτοτελείς ενστάσεις), έστω κι αν ο διάδικος παρέλειψε για οποιονδήποτε λόγο να προβεί στην σχετική περί ασκήσεως του δικαιώματός του δήλωση βουλήσεως, δηλαδή στην προβολή της σχετικής ένστασης. Εξαιρέση βέβαια ισχύει για τις γνήσιες μη αυτοτελείς ενστάσεις, όπως θα καταδειχθεί και παρακάτω, βλ. σχετικά για τα εκατέρωθεν επιχειρήματα Κονδύλη, Το δεδικασμένο, 2007, ό.π., σελ. 467.

³⁷⁷Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 585, η οποία συμφωνεί με την νομολογία: “...ενστάσεις των οποίων τα θεμελιωτικά περιστατικά είχαν συμπληρωθεί κατά την συζήτηση ... ενδίκου βοηθήματος (αγωγής, κύριας παρεμβάσεως, ανακοπής κατά της εκτελέσεως κλπ) καλύπτονται από το δεδικασμένο της τελεσιδίκου αποφάσεως επί του ενδίκου αυτού βοηθήματος και αν δεν προτάθηκαν παραδεκτά...”.

³⁷⁸Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 586. Αντίθετος ο Κωστήρης, ό.π., σελ. 97, ο οποίος θεωρεί ότι: “...οι μη προταθείσες καταχρηστικές και γνήσιες αυτοτελείς ενστάσεις δεν καλύπτονται από το δεδικασμένο, αν αντικειμενικώς δεν ήταν δυνατή η προβολή τους, όπως συμβαίνει με τις αποσβεστικές της απαιτήσεως ενστάσεις στις δίκες περί την εκτέλεση, που απορρίφθηκαν διότι δεν αποδεικνύονταν παραχρήμα ... για το λόγο ότι η απόρριψή τους για την παραπάνω αιτία σημαίνει ότι η σχετική ένσταση απλώς αδρανεί στο πλαίσιο της εκτελεστικής διαδικασίας, έτσι δε είναι δυνατό να προταθεί σε μεταγενέστερη δίκη...”. Στη συνέχεια όμως, εξειδικεύοντας την σκέψη του, φρονεί ο ίδιος ότι οι μη προταθείσες καταχρηστικές ενστάσεις, εφόσον η μη πρότασή τους οφειλόταν στην αδυναμία της παραχρήμα απόδειξής τους, “...καλύπτονται για πάντα από το δεδικασμένο, διότι ο ανακόπτων έχει το βάρος από τη μία μεριά να επικαλεστεί την ένσταση και από την άλλη να την αποδείξει παραχρήμα ... η αδυναμία του να ανταποκριθεί στο δεύτερο δεν τον απαλλάσσει από το πρώτο...”.

³⁷⁹Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 251.

³⁸⁰Βλ. Κωστήρη, ό.π., σελ. 96.

καθώς και οι γνήσιες αυτοτελείς ενστάσεις “χάνονται” για πάντοτε και δεν είναι πλέον δυνατή η πρόταση των γεγονότων που τις απαρτίζουν, σε μεταγενέστερη δίκη, γιατί η παραδοχή τους οδηγεί σε αναίρεση των με την τελεσίδικη απόφαση κριθέντων και ανατροπή του δεδικασμένου που απορρέει από αυτήν³⁸¹.

4.2. Οι λόγοι που δεν καλύπτονται από το δεδικασμένο

α) Όπως συνάγεται εμμέσως από το άρθρο 330 εδ.α΄ ΚΠολΔ, δεν καλύπτονται από το δεδικασμένο οι λόγοι ανακοπής που αντικειμενικά δεν μπορούσαν να προταθούν ως ενστάσεις στην διαγνωστική δίκη, διότι τα πραγματικά περιστατικά που τους στηρίζουν δεν ήταν γεννημένα ως την τελευταία συζήτηση³⁸² επί της ουσίας στον πρώτο ή στον δεύτερο βαθμό, μετά την οποία εκδόθηκε η δικαστική απόφαση που συνιστά ή επικυρώνει τον εκτελεστό τίτλο³⁸³. Μάλιστα, αν δεν ληφθεί υπόψη η προταθείσα ένσταση που μεταγενεστέρως ανέκυψε, δημιουργείται λόγος αναίρεσης του άρθρου 559 αρ.8 ΚΠολΔ³⁸⁴. Τούτο σημαίνει, εν ολίγοις, ότι δεν καλύπτονται από το δεδικασμένο όλες οι οψιγενείς ενστάσεις³⁸⁵ ή, όπως θα δειχθεί στη συνέχεια, οι λόγοι ανακοπής για την απόσβεση της απαίτησης που δεν προτάθηκαν σε δίκη προγενέστερης ανακοπής εξαιτίας αδυναμίας για απόδειξή τους με έγγραφα ή δικαστική ομολογία.

Σύμφωνα με το τελευταίο και κατά την στάση της νομολογίας³⁸⁶, ενστάσεις που υπήρχαν κατά τον χρόνο της πρώτης συζήτησης της αγωγής, πλην όμως δεν μπορούσαν, αντικειμενικά, να προταθούν παραδεκτά, όπως λ.χ. όπως αναλύθηκε ανωτέρω, οι ισχυρισμοί της απόσβεσης της απαίτησης οι οποίοι απερρίφθησαν διότι δεν αποδείχθηκαν παραχρήμα (άρθρο 933 παρ.5 ΚΠολΔ), τότε οι ενστάσεις αυτές δεν καλύπτονται από το δεδικασμένο και μπορούν να προταθούν σε μεταγενέστερη δίκη επί ανακοπής εκκαθαρισμένοι πλέον, εφόσον αποδεικνύονται αμέσως³⁸⁷. Βέβαια, στο σημείο αυτό παρουσιάζεται και μία αντίθετη άποψη³⁸⁸, η οποία υποστηρίζει ότι η αδυναμία απόδειξης παραχρήμα δεν αφαιρεί την υποχρέωση από τον διάδικο να

³⁸¹Βλ. Βαθρακοκόλη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 383.

³⁸²Βλ. ΣχΠολΔ, VIII, σελ. 19, όπου “...ορίζεται ότι αι αντιρρήσεις αύται (ενν. οι αντιρρήσεις του καθ’ ου η εκτέλεση οφειλέτη που αφορούν την απαίτηση), εφόσον ο εκτελεστός τίτλος είναι απόφασις, είναι παραδεκταί μόνον εάν η γένεσις των πραγματικών γεγονότων εφ’ ων ερείδονται επήλθε μετά το πέρας της συζητήσεως καθ’ ην το βραδύτερον έπρεπε ταύτα να προταθούν...”.

³⁸³ΑΠ 536/1994 ΕλλΔνη 1997, σελ. 1076,

³⁸⁴Βλ. Βαθρακοκόλη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 383.

³⁸⁵Αν, λ.χ., στο πλαίσιο επαγγελματικής μίσθωσης, ο εκμισθωτής έχει αποκτήσει εκτελεστό τίτλο (τελεσίδικη δικαστική απόφαση) για απόδοση του μισθίου εξαιτίας άδειας για κατεδάφιση του μισθίου και για ανέγερση νέας οικοδομής, αλλά διατάχθηκε διοικητικώς η αναστολή των οικοδομικών εργασιών μετά την τελεσίδικία, η σχετική ένσταση μπορεί παραδεκτά να προβληθεί ως λόγος ανακοπή κατά των πράξεων εκτέλεσης της εξωστικής αυτής απόφασης διότι, ως οψιγενής, δεν καλύπτεται από το δεδικασμένο. Βλ. σχετικό παράδειγμα, Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 587.

³⁸⁶ΑΠ 10/1993, ΝοΒ 1994, σελ. 378, ΑΠ 1214/1986, ΝοΒ 1987, σελ. 908.

³⁸⁷Η λύση αυτή εμφανίζεται ως αναγκαία, διότι αποκαθιστά την πλήρη άσκηση του συνταγματικά κατοχυρωμένου δικαιώματος απόδειξης από τον ανακόπτοντα, το οποίο ο διάδικος αυτός προσωρινά στερήθηκε για να θεραπευθεί η αναγκαία ταχύτητα που πρέπει να διέπει τις δίκες περί την εκτέλεση. Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 588.

³⁸⁸Βλ. Κονδύλη, ό.π., σελ. 474, Καλαβρό, ό.π., σελ. 151.

προτείνει τις εν λόγω ενστάσεις³⁸⁹. Συνεπώς, κατά την θέση αυτή, καλύπτονται από το δεδικασμένο και προτείνονται απαραδέκτως, οι ισχυρισμοί που έστω και από αντικειμενική αδυναμία παραχρήμα απόδειξης, δεν προτάθηκαν καθόλου. Η αυστηρή και μάλλον μη στέρα θεμελιωμένη αυτή άποψη, ταλανίζεται έτι περαιτέρω και από την Αρεοπαγίτική νομολογία³⁹⁰, η οποία υπάγει στην έννοια του 933 παρ.5 ΚΠολΔ όχι μόνο τους αποσβεστικούς κατά το ουσιαστικό δίκαιο λόγους ενοχής, αλλά και κάθε ένσταση παρακωλυτική της άσκησης του δικαιώματος (όπως η ένσταση καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος) αποδεχόμενη ότι δεν καλύπτονται από το δεδικασμένο κατά το άρθρο 933 παρ.4 ΚΠολΔ και συνεπώς μπορούν να προταθούν παραδεκτά ως εκκαθαρισμένοι λόγοι έστω και αν δεν είχαν προβληθεί ως ανεκκαθάριστοι στην προηγούμενη δίκη³⁹¹.

Συχνά, όμως, η αμφισβήτηση της απαίτησης λόγω οψιγενούς ισχυρισμού προσέκρουε στην αδυναμία προβολής του λόγου της ανακοπής., είτε λόγω παρελεύσεως της προθεσμίας, ή λόγω της απαγόρευσης προβολής για πρώτη φορά στο Εφετείο με τους περιορισμούς του άρθρου 527 ΚΠολΔ, ακριβώς επειδή η προβολή τους δεν μπορεί να γίνει κατ' ένσταση, αλλά αποκλειστικά και μόνο με εισαγωγικό δικόγραφο³⁹².

β) Σύμφωνα με το άρθρο 330 εδ.β' ΚΠολΔ: «...Από τις ενστάσεις που δεν προτάθηκαν εξαιρούνται εκείνες που στηρίζονται σε αυτοτελές δικαίωμα που μπορεί να ασκηθεί και με κύρια αγωγή». Σύμφωνα με την συγκεκριμένη διάταξη, όταν οι ενστάσεις που δεν προτάθηκαν, στηρίζονται σε δικαίωμα που μπορεί να αποτελέσει την ιστορική βάση αυτοτελούς αγωγής, διαφορετικής από εκείνη που ήδη δικάστηκε τελεσίδικα, πρέπει βάσει νόμου να εξαιρούνται από την κάλυψη του δεδικασμένου, υπό την έννοια ότι εφόσον η άσκησή τους οδηγεί στην παραδοχή έννομης συνέπειας αντίθετης προς το δεδικασμένο³⁹³. Αυτές οι ενστάσεις καλούνται γνήσιες μη αυτοτελείς, οι οποίες εισάγουν δικαιοανασταλτικούς κανόνες δικαίου που παρεμποδίζουν την άσκηση του δικαιώματος, με την ιδιαιτερότητα ακριβώς ότι έχουν δική τους ύπαρξη και στηρίζονται σε αυτοτελή³⁹⁴ αξίωση δυνάμενη να ασκηθεί και με κύρια (καταψηφιστική ή διαπλαστική) αγωγή³⁹⁵

³⁸⁹Η ερμηνεία αυτή δεν φαίνεται να συμβαδίζει με το άρθρο 330 ΚΠολΔ, το οποίο διασώζει από την δέσμευση του δεδικασμένου ισχυρισμούς που αντικειμενικά δεν ήταν δυνατόν να προταθούν, και αφορά, επομένως, ακριβώς τις ενστάσεις που δεν προτάθηκαν, είναι δε και ανεπιεικής για τον ανακόπτοντα, ο οποίος με την βεβαιότητα της απόρριψης των ισχυρισμών του ως απαράδεκτων, παραλείπει την πρότασή τους.

³⁹⁰ΟΛΑΠ 10/1993, ΝοΒ 1994, σελ. 378, ΟΛΑΠ 12/2009, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΟΛΑΠ 49/2005, ΕλλΔνη 2006, σελ. 80.

³⁹¹Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 589.

³⁹²Βλ. Απαλαγάκη, ΕφΑΔ 2010, ό.π., σελ. 908.

³⁹³Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2578.

³⁹⁴Στη διδασκαλία του ουσιαστικού δικαίου γίνεται δεκτό ότι αυτοτελής είναι η ένσταση όταν δεν εξαρτάται από άλλο δικαίωμα, Βλ. Ποδηματά, Το δεδικασμένο, σελ. 155, έτσι, η γνήσια ένσταση της παραγραφής καλύπτεται από το δεδικασμένο, όταν δεν προτάθηκε στην διαγνωστική δίκη, γιατί δεν στηρίζεται σε τέτοιο αυτοτελές δικαίωμα που μπορεί να ασκηθεί και με ξεχωριστή αγωγή.

³⁹⁵Τέτοιες ενστάσεις είναι λ.χ. η ένσταση συμψηφισμού (άρθρο 440 ΑΚ), η ένσταση επισχέσεως (άρθρο 325 ΑΚ), η ένσταση της μη εκπλήρωσης της σύμβασης (άρθρο 325 ΑΚ), η ένσταση αναστροφής της πώλησης (άρθρο 374 ΑΚ), η ένσταση υπαναχώρησης από σύμβαση πώλησης (άρθρο 540 ΑΚ). Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις πρόκειται για ενστάσεις που η πραγματική τους βάση μπορεί να αποτελέσει την πραγματική βάση αυτοτελούς αγωγής. Αντίθετα, οι γνήσιες αυτοτελείς ενστάσεις λ.χ. η ένσταση παραγραφής, η ένσταση διζήσεως ή ευπορίας, καλύπτονται από το δεδικασμένο εφόσον δεν προτάθηκαν, καθώς αυτές δεν στηρίζονται σε τέτοιο αυτοτελές δικαίωμα, που μπορεί να ασκηθεί και με ξεχωριστή

Η νομολογία περιορίζει την έκταση εφαρμογής του άρθρου 330 εδ.β' ΚΠολΔ αξιώνοντας ως πρόσθετη προϋπόθεση διαφυγής από την δέσμευση του δεδικοσμένου ότι πρέπει να πρόκειται για δικαίωμα, το οποίο να μπορεί να ασκηθεί ανεξάρτητα από την επίδικη έννομη σχέση³⁹⁶, παρά το ότι δεν προκύπτει ένας τέτοιος περιορισμός απευθείας από το γράμμα του νόμου³⁹⁷. Γίνεται έτσι δεκτό η ένσταση μείωσης της ποινικής ρήτρας καλύπτεται από το δεδικοσμένο και όταν δεν έχει προταθεί, ώστε η μεταγενέστερη αγωγή να είναι απαράδεκτη³⁹⁸. Η λογική πίσω από αυτήν την στενή ερμηνεία του συγκεκριμένου άρθρου έγκειται στο γεγονός ότι αν ασκηθεί η αγωγή και γίνει δεκτό από το δικαστήριο το εν λόγω δικαίωμα, να μην οδηγήσει σε αναγνώριση ή απαγγελία έννομης συνέπειας ασυμβίβαστης με το δεδικοσμένο, ήτοι το δικαίωμα στο οποίο στηρίζεται η ένσταση να μην αντιφάσκει προς το δεδικοσμένο³⁹⁹. Σε αντίθετη περίπτωση, θα πρέπει η εν λόγω ένσταση να καλύπτεται από το δεδικοσμένο της προηγούμενης δίκης⁴⁰⁰.

Κατά το προϊσχύον νομοθετικό καθεστώς, κατά το 933 παρ.3 ΚΠολΔ, η δέσμευση των ισχυρισμών από το δεδικοσμένο αφορούσε μόνο τις τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις. Γινόταν όμως δεκτό ότι ο σχετικός κανόνας μπορούσε να εφαρμοσθεί και σε κάθε άλλη περίπτωση, στην οποία από τον εκτελεστό τίτλο παράγεται δεδικοσμένο⁴⁰¹. Πλέον, το νέο άρθρο 933 παρ.4 ΚΠολΔ, σύμφωνα με τον ν. 4335/2015, ορίζει ρητά ότι: *“αν ο εκτελεστός τίτλος είναι δικαστική απόφαση ή διαταγή πληρωμής, οι αντιρρήσεις είναι απαράδεκτες στην έκταση που ισχύει το δεδικοσμένο σύμφωνα, με τα άρθρα 330 και 633 παράγραφος 2 εδάφιο γ', αντίστοιχα”*.

Όσο οι υπόλοιποι εκτελεστοί τίτλοι δεν παράγουν δεδικοσμένο⁴⁰² δεν υπάρχει πεδίο εφαρμογής του απαραδέκτου του άρθρου 933 παρ.4 ΚΠολΔ⁴⁰³. Όταν επισπεύδεται αναγκαστική εκτέλεση με συμβολαιογραφικό έγγραφο, μπορούν να προβάλλονται με την ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ όλοι οι λόγοι που στρέφονται κατά της εκτελούμενης απαίτησης, εκτός αν ο λόγος αυτός αποτέλεσε ήδη αντικείμενο δικαστικής διάγνωσης και καλύπτεται πλέον από το δεδικοσμένο⁴⁰⁴, όπως λ.χ. μπορεί να συμβαίνει με τον λόγο

αγωγή.

³⁹⁶Υπέρ της άποψης αυτής τάσσεται και ο Βαθρακοκυλίας, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 383, Κωστήρης, ό.π., σελ. 98.

³⁹⁷Ετσι, το δικαστήριο της ανακοπής κατά της εκτέλεσης απόφασης για την απόδοση του μισθίου, έκρινε ότι η τελεσίδικη δικαστική απόφαση περί απόδοσης του μισθίου δεν καλύπτει διά του δεδικοσμένου της την μη προταθείσα γνήσια ένσταση περί ακύρωσης της μίσθωσης, κατά τα άρθρα 140, 144, 150 και 157 ΑΚ, και ως εκ τούτου προέβη στην ακύρωση της επισπευδόμενης εκτέλεσης, βλ. Μπρίνια, ό.π., σελ. 438.

³⁹⁸Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 591.

³⁹⁹Αντίθετοι, Ράμμος, ΝοΒ 8, σελ. 307, Καλαβρός, Πολιτική Δικονομία, σελ. 1060, Μπρίνιας, ΑνΕκτ, σελ. 437, Νίκας, ΔικΑνΕκτ, σελ. 552.

⁴⁰⁰ΑΠ 1652/2007, Αρμ 2008, σελ. 105.

⁴⁰¹Τέτοιες περιπτώσεις υφίστανται όταν η εκτέλεση επισπεύδεται με διαιτητική απόφαση, η οποία παράγει δεδικοσμένο σύμφωνα με το άρθρο 896 ΚΠολΔ ή με διαταγή πληρωμής σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 633 παρ.2 ΚΠολΔ.

⁴⁰²Απαράδεκτο από το δεδικοσμένο δεν υπάρχει επίσης, όταν η απόφαση είναι προσωρινώς εκτελεστή, διότι στην περίπτωση αυτή δεν υφίσταται καν δεδικοσμένο. Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 594, Κωστήρη, ό.π., σελ. 96. Περαιτέρω, είναι δυνατό να λεχθεί ότι η δέσμευση που προέρχεται από το άρθρο 309 ΚΠολΔ αποκλείει την ανάκληση των οριστικών αποφάσεων και ως εκ τούτου εμποδίζει την προσβολή των ενστάσεων κατά της εκτελέσεως προσωρινώς εκτελεστής απόφασης, βλ. Μπρίνια, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 439.

⁴⁰³Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 595.

⁴⁰⁴Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 254.

που αφορά την εικονικότητα της σύμβασης σε εκτέλεση της οποίας επισπεύδεται η αναγκαστική εκτέλεση⁴⁰⁵.

5. Η παραχρήμα απόδειξη ως δικονομικός περιορισμός (933 παρ.5 ΚΠολΔ)

Με τον ν. 4335/2015, έγινε νομοθετικά ρητώς δεκτό ότι οι ισχυρισμοί που αφορούν την απόσβεση της απαίτησης πρέπει να αποδεικνύονται μόνο παραχρήμα, δηλαδή μόνο με έγγραφα ή δικαστική ομολογία⁴⁰⁶. Πρόκειται για νομοθετική αποτύπωση της παραχθείσας νομολογίας σε σχέση με την υπό το προϊσχύον δίκαιο “παραχρήμα” απόδειξη τέτοιων ισχυρισμών⁴⁰⁷. Σκοπός της διάταξης αυτής αποτελεί η διεξαγωγή των δικών περί την εκτέλεση με γρήγορο ρυθμό, ώστε να διευκολύνεται η κατά το δυνατόν ταχύτερη αποπεράτωση της όλης εκτελεστικής διαδικασίας σε συνδυασμό με την επιθυμία αποφυγής παρελκύνσεων της εκτελεστικής διαδικασίας, καθώς και στην μη παρεμπόδιση του δικαιώματος ανταπόδειξης του καθ’ ου η εκτέλεση⁴⁰⁸. Ο αποδεικτικός αυτός περιορισμός εφαρμόζεται τόσο στην άμεση όσο και στην έμμεση απόδειξη, επιβάλλεται από λόγους δημοσίου συμφέροντος και δεν αντίκειται στο άρθρο 20 παρ.1 Συντάγματος και 6 της ΕΣΔΑ ή των άρθρων 2 παρ.3, 5 παρ.1 και 1 και 14 παρ.1 του ΔιεθνΣυμφΟΗΕ για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα⁴⁰⁹.

Ο όρος παραχρήμα απόδειξη αποτελεί μερική επιβίωση του άρθρου 872 της Πολιτικής Δικονομίας του 1834, υπό την ισχύ της οποίας και υπό αυστηρότερη διατύπωση όλες οι ενστάσεις ως προς το κύρος της εκτέλεσης έπρεπε να είναι “εκκαθαρισμένα”. Καθιερώνεται, το πρώτον, στην πολιτική δικονομία του ΑΝ 44/1967. Επιβιώνει και μεταγενέστερα στην μεγάλη τροποποίηση του ΝΔ 958/1971. Θεσπίστηκε υπό το καθεστώς της εκδόσεως προδικαστικής απόφασης και στο Μονομελές Πρωτοδικείο και εφαρμόστηκε, όμως, από την αρχή ανεξάρτητα από το εάν έπρεπε να εκδοθεί απόφαση

⁴⁰⁵Βλ. Μπρίνια, ό.π., σελ. 437.

⁴⁰⁶Δεν πρέπει να γίνεται σύγχυση μεταξύ των δύο παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 933 ΚΠολΔ. Η παράγραφος 4 αναφέρεται σε ισχυρισμούς που θεμελιώνουν ενστάσεις που υφίστανται κατά την διάρκεια της δίκης, ενώ η παράγραφος 5 καλύπτει ισχυρισμούς που δεν υπάρχουν και επομένως δεν μπορούν να προταθούν στη δίκη, από την οποία εξεδόθη η εκτελούμενη απόφαση, ή ισχυρισμούς που υπήρχαν μεν, αλλά δεν προτάθηκαν, οι οποίοι όμως στηρίζονται σε αυτοτελές δικαίωμα του ανακόπτοντος, εκφεύγοντας έτσι από την ισχύ του δεδικασμένου, κατά το άρθρο 330 ΚΠολΔ. Κατ’ ουσίαν ισχυρισμοί που εκφεύγουν από το απαράδεκτο της παραγράφου 4, καλύπτονται από το απαράδεκτο της παραγράφου 5. Επίσης, η παράγραφος 4 εφαρμόζεται μόνο όταν η εκτέλεση επισπεύδεται βάσει δικαστικής απόφασης ή διαταγής πληρωμής ή γενικά εκτελεστού τίτλου από τον οποίο παράγεται ενέργεια δεδικασμένου, ενώ η παράγραφος 5 έχει γενική εφαρμογή ανεξαρτήτως του εκτελεστού τίτλου. Βλ. Μπρίνια, ό.π., σελ. 440-441, σε παραπομπή, αρ. 151.

⁴⁰⁷Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2581, Βαθρακοκύλη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 384, ο οποίος τονίζει ότι “...η διάταξη της παραγράφου 4 (εννοεί παράγραφο 5, όπως ίσχυε πριν την τελευταία τροποποίηση με τον ν. 4335/2015) η οποία αποτελεί επανάληψη, υπό σαφέστερη και ακριβέστερη διατύπωση, του άρθρου 872 ΠολΔ, το οποίο απαιτούσε οι ενστάσεις τις δίκες περί την εκτέλεση να είναι εκκαθαρισμένες, αναφέρεται στο απαράδεκτο των πραγματικών ισχυρισμών αποσβεστικών της απαίτησης που δεν αποδεικνύονται παραχρήμα...” αλλά και κατά τον Γιδόπουλο, “...εν τη περί εκτελέσεως δίκη συγχωρούνται μόνον εκκαθαρισμένα ενστάσεις, και μάλιστα εκ της αταξίας της διαδικασίας παρηγμένα ή επιστηριγμένα επί της διαβεβαιώσεως ότι ενηγήρηθη ήδη η απόφασις ή οποιονδήποτε άλλο εκτελεστόν δικαιογράφον...”. Βλ. Κολοτούρο, ό.π., σελ. 1655.

⁴⁰⁸Βλ. Νίκα, ΑνΕκτ, ό.π., σελ. 373-374.

⁴⁰⁹ΟΛΑΠ 49/2005, ΝοΒ 2006, σελ. 378, βλ. και Νίκα, ό.π., σελ. 374.

περί αποδείξεων⁴¹⁰. Η παραχρήμα απόδειξη, όπως ορίζει ρητά πλέον η διάταξη ου άρθρου 933 παρ.5 ΚΠολΔ μετά την τροποποίηση του ΚΠολΔ με τον ν. 4335/2015, σημαίνει απόδειξη με έγγραφο⁴¹¹ ή με δικαστική ομολογία του αντιδίκου, σε κάθε μάλιστα περίπτωση, είτε δηλαδή ο επικαλούμενος αποσβεστικός λόγος ανάγεται σε χρόνο πριν είτε σε χρόνο μετά από την έκδοση του εκτελούμενου τίτλου⁴¹².

Καταρχήν, η θεωρία είχε οριοθετήσει την έννοια της προαπόδειξης έναντι της παραχρήμα απόδειξης του άρθρου 933 παρ.5 ΚΠολΔ, υποστηρίζοντας ότι η διαφορά των δύο εννοιών έγκειται στο ότι η προαπόδειξη αναφέρεται στο είδος της απόδειξης που προσκομίζεται πριν από την έναρξη της συζήτησης στο ακροατήριο, ενώ η παραχρήμα (άμεση) απόδειξη σημαίνει αποπεράτωση της αποδεικτικής διαδικασίας σε μία δικάσιμο, αποδεχόμενη όμως συγχρόνως ότι δεν αποκλείονται όλα τα άλλα αποδεικτικά μέσα⁴¹³. Στη συνέχεια, η νομολογία⁴¹⁴ έκρινε ότι παραχρήμα απόδειξη είναι η απόδειξη που πρέπει να προσκομίζεται στο δικαστήριο αμέσως, με ταυτόχρονη όμως περάτωση της αποδεικτικής διαδικασίας στην ίδια συζήτηση, κάτι που πραγματώνεται είτε με έγγραφο είτε με δικαστική ομολογία⁴¹⁵. Επομένως, άμεση απόδειξη δεν σημαίνει προαπόδειξη⁴¹⁶ απλώς των ισχυρισμών, αν και αυτομάτως την προϋποθέτει⁴¹⁷, αλλά απόδειξη των αποσβεστικών δικαιοφθόρων της εκτελούμενης απαίτησης ισχυρισμών κατά την υποβολή τους με έγγραφο ή με δικαστική ομολογία⁴¹⁸. Οι ισχυρισμοί αυτοί, αν δεν αποδεικνύονται αμέσως και έχουν ανάγκη περαιτέρω έρευνας, δεν επιτρέπεται να προταθούν στις δίκες περί την εκτέλεση⁴¹⁹. Ο περιορισμός των παραχρήμα αποδεικνυόμενων ισχυρισμών στις δίκες περί την εκτέλεση δεν προσβάλλει το δικαίωμα ακρόασης⁴²⁰. Ειδικότερα, η νομολογία έκρινε ότι επιτρεπόμενα αποδεικτικά μέσα στην παραχρήμα απόδειξη είναι μόνο το έγγραφο και η δικαστική ομολογία του αντιδίκου του

⁴¹⁰Βλ. Απαλαγάκη, ΕφΑΔ 2010, ό.π., σελ. 908-909.

⁴¹¹Ως έγγραφο θεωρείται όχι μόνο το συμβολαιογραφικό, αλλά και το ιδιωτικό, εφόσον προέρχεται από τον επισπεύδοντα ή ενδεχομένως και από τρίτο, οπότε πρέπει να είναι έγγραφο διάθεσης και όχι μαρτυρίας, όπως είναι το περιέχον βεβαίωση ή μαρτυρία του εκδότη έγγραφου για κάποιο περιστατικό ευρισκόμενο εκτός αυτού. Βλ. ΕφΑθ 5632/1985, ΕλλΔνη 1986, σελ. 117, ΕφΑθ 805/1987, ΕλλΔνη 1988, σελ. 307.

⁴¹²Βλ. Νίκα, ό.π., σελ. 374.

⁴¹³Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 640, Κωστήρη, ό.π., σελ. 100.

⁴¹⁴ΑΠ 791/1973.

⁴¹⁵Βλ. Κολοτούρο, Η έννοια της παραχρήμα αποδείξεως κατά το άρθρο 933 IV ΚΠολΔ, ΝοΒ 2006, σελ. 1652.

⁴¹⁶Η ιδιαιτερότητα της άμεσης απόδειξης συνίσταται στο ότι ο νομοθέτης σκοπεύει την απόδειξη των ισχυρισμών που προβάλλονται, και από τις δύο πλευρές, με αποδεικτικά μέσα, των οποίων η προσκόμιση στο δικαστήριο προς απόδειξη των ισχυρισμών δεν απαιτεί παρέμβαση διαδικαστική του δικαστηρίου, δηλαδή επιβολή του όρκου από αυτό ή εξέταση μαρτύρων, αλλά σκοπεύει στην απόδειξη των ισχυρισμών αμέσως με την επίκληση και προσαγωγή του αποδεικτικού μέσου, δηλαδή του εγγράφου ή της ομολογίας, οπότε ακολουθεί, χωρίς άλλη παρέμβαση του δικαστηρίου η έκδοση απόφασης. Συνεπώς, η άμεση απόδειξη δεν καταλαμβάνει και τους μάρτυρες και τον όρκο.

⁴¹⁷Βλ. Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 1783.

⁴¹⁸Βλ. Βαθρακοκοίλη, ό.π., σελ. 385-386, ο οποίος τονίζει ότι: "...μετά την κατάργηση της έκδοσης προδικαστικής απόφασης από το μονομελές πρωτοδικείο και από το πολυμελές πρωτοδικείο, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, κατά το άρθρο 3 παρ.1 του ν. 2207/1994, η έννοια της άμεσης απόδειξης διαφοροποιείται από την προαπόδειξη...".

⁴¹⁹ΟΛΑΠ 10/1994, ΝοΒ 1994, σελ. 378.

⁴²⁰ΟΛΑΠ 49/2005, ΝοΒ 2006, σελ. 378.

ανακόπτοντος⁴²¹ και ότι απαγορεύεται η απόδειξη με μάρτυρες, ή με ένορκες βεβαιώσεις, ακόμα και αν η διεξαγωγή της απόδειξης μπορεί να ολοκληρωθεί σε μία μόνον δικάσιμο⁴²², και ότι δεν επιτρέπεται να διεξαχθούν αποδείξεις για την γνησιότητα του εγγράφου που αμφισβητείται, αλλά ούτε μπορούν και να χρησιμοποιηθούν τεκμήρια, αφού δεν είναι επιτρεπτή η διάταξη αποδείξεων με μάρτυρες⁴²³.

Η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας περί του αν αποδεικνύεται η απόσβεση παραχρήμα αποτελεί εκτίμηση πραγματικών γεγονότων που δεν υπόκειται στον αναιρετικό έλεγχο⁴²⁴, ωστόσο κατά μία άποψη, μπορεί να ελεγχθεί η παραβίαση μέσω των αναιρετικών λόγων των άρθρων 559 αρ.11 και 12 ΚΠολΔ.

Η παραχρήμα απόδειξη επιβάλλεται για οποιονδήποτε ισχυρισμό που αφορά την με οποιονδήποτε τρόπο μερική ή ολική απόσβεση της αξίωσης του επισπεύδοντος και όχι μόνο για την εξόφληση και συνεπώς καταρχήν για όλους τους αποσβεστικούς λόγους των ενοχών κατά τα άρθρα 416-454 ΑΚ⁴²⁵. Περαιτέρω, εφαρμόζεται αποκλειστικά και μόνο στους λόγους ανακοπής, οι οποίοι περιέχουν ισχυρισμούς για την απόσβεση της απαίτησης (άρθρο 933 παρ.5 ΚΠολΔ) και από αυτούς μόνον εκείνους που δεν καλύπτονται από το δεδικασμένο⁴²⁶, διότι οι λόγοι ανακοπής που καλύπτονται από το δεδικασμένο είναι απαράδεκτοι και δεν τίθεται θέμα απόδειξής τους (άρθρο 933 παρ.4 ΚΠολΔ)⁴²⁷. Από την διαπίστωση αυτή, παρέπεται ότι στους εκτελεστούς τίτλους, οι οποίοι δεν παράγουν δεδικασμένο (λ.χ. στον δικαστικό συμβιβασμό), ο περιορισμός του άρθρου 933 παρ.5 ΚΠολΔ έχει πλήρη πρακτική εφαρμογή, διότι οι λόγοι ανακοπής δεν μπορούν εδώ να καλύπτονται ποτέ από το δεδικασμένο⁴²⁸.

Το από το άρθρο 933 παρ.5 ΚΠολΔ απαράδεκτο, εφόσον δεν γίνεται καμία διάκριση στο νόμο, ισχύει και για τους δανειστές του οφειλέτη που ασκούν ανακοπή κατά της εκτέλεσης⁴²⁹. Πρόταση κατά τις συζητήσεις της Συντακτικής Επιτροπής του ΚΠολΔ όπως ληφθεί μέριμνα για τους δανειστές, που ασκούν ίδιο δικαίωμα, δεν τελεσφόρησε⁴³⁰.

Επιπλέον, σημαντικό είναι να αναφερθεί ότι το απαράδεκτο αυτό δεν εφαρμόζεται αναλόγως και επί των αντενστάσεων του καθ' ου η ανακοπή (επισπεύδοντος) κατά του λόγου της εξόφλησης ή του οποιουδήποτε αποσβεστικού λόγου, έστω και αν αυτός μπορεί να αποδεικνύεται παραχρήμα⁴³¹. Είναι άλλο το θέμα όμως, αν ο καθ' ου η ανακοπή εισφέρει ισχυρισμούς (αντενστάσεις) που ανάγονται σε απόσβεση της ανταπαίτησης. Έτσι, το απαράδεκτο του άρθρου 933 παρ.5 ΚΠολΔ πρέπει να εφαρμόζεται αναλογικά και στις αντενστάσεις του καθ' ου η ανακοπή, μόνον όταν αυτές έχουν αποσβεστικό χαρακτήρα, συνίστανται δηλαδή σε αποσβεστικό λόγο ανταπαίτησης

⁴²¹ΑΠ 1924/2008, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

⁴²²Βλ. Κολοτούρο, ό.π., σελ. 1656.

⁴²³Βλ. Νίκα, ό.π., σελ. 374.

⁴²⁴Βλ. Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 1783.

⁴²⁵Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 375.

⁴²⁶Βλ. Κονδύλη, ό.π., σελ. 474.

⁴²⁷Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 638, Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 374-375, Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2581, βλ. Κωστήρη, ό.π., σελ. 99.

⁴²⁸Βλ. Κωστήρη, ό.π., σελ. 99.

⁴²⁹Βλ. Μπρίνια, ό.π., σελ. 441.

⁴³⁰Βλ. ΣχΠολΔ VIII, σελ. 121.

⁴³¹Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 634.

που προβάλλεται από τον τελευταίο, όπως λ.χ. η αντένσταση συμψηφισμού εκ μέρους του ανακόπτοντος^{432 433}.

Η θεωρία⁴³⁴ και σταθερά η νομολογία, όμως, διεύρυνε την αξίωση παραχρήμα αποδείξεως όχι μόνο για τις αποσβεστικές ενστάσεις της απαίτησης, αλλά και για εκείνες που υπάγονται κατά το ουσιαστικό δίκαιο στις παρακωλυτικές της άσκησης του δικαιώματος (λ.χ. ένσταση επισχέσεως⁴³⁵, ένσταση καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος⁴³⁶, κλπ.), και που δεν είναι εκκαθαρισμένες⁴³⁷. Έτσι, σύμφωνα με την θέση αυτή, δεσμεύεται από το εν λόγω απαράδεκτο και ο ισχυρισμός τούτος, ο οποίος, μολονότι δεν αναιρεί το δικαίωμα και την απαίτηση που προέρχεται από αυτό, αποκλείει οριστικά ή προσωρινά την ικανοποίησή του⁴³⁸. Αντίθετα, δεν υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 933 παρ.5 ΚΠολΔ για την άμεση απόδειξη οι ισχυρισμοί που αφορούν την εγκυρότητα του εκτελεστού τίτλου⁴³⁹, τις πράξεις της εκτελεστικής διαδικασίας και την γένεση της απαίτησης⁴⁴⁰, όπως ο λόγος ανακοπής ότι η δικαιοπραξία από την οποία απορρέει η αξίωση που εκτελείται είναι άκυρη ως εικονική (άρθρο 138 ΑΚ), ή διότι αντιβαίνει στα χρηστά ήθη (άρθρο 178 ΑΚ), ή είναι ακυρώσιμη εξαιτίας πλάνης, απάτης, απειλής (άρθρα 140, 147, 150 ΑΚ)⁴⁴¹. Έτσι λ.χ. ο ισχυρισμός για ανυπαρξία απαίτησης από συνομολογημένους αθέμιτους τόκους δεν είναι ανάγκη να αποδεικνύεται παραχρήμα, διότι αφορά στην γέννηση και όχι στην απόσβεση της

⁴³²Βλ. Νίκα, ό.π., σελ. 374.

⁴³³Βλ. Μπρίνια, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 441.

⁴³⁴Βλ. Μπρίνια, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 440, βλ. Κωστήρη, ΕπιστΕπέτ Δ.Σ.Θ. 1990, ό.π., σελ. 99, βλ. Κεραμέα, Γνωμοδότηση, ΕλλΔνη 1996, ό.π., σελ. 1025.

⁴³⁵ΑΠ 753/1994, ΕλλΔνη 1995, σελ. 840.

⁴³⁶ΟΛΑΠ 49/2005, ΝοΒ, 2006, σελ.3978, η οποία διέγινωσεν μεν ορθά τα άτοπα, και διέβλεψε στον περιορισμό της παραχρήμα απόδειξης “επικίνδυνη” συρρίκνωση του προς απόδειξη δικαιώματος, και επομένως ενδεχόμενη αντίθεση στο άρθρο 20 του Συντάγματος και στο άρθρο 6 της ΕΣΔΑ, δεν προχώρησε όμως, περαιτέρω, ώστε να θέσει υπό αμφισβήτηση την συνταγματικότητα του περιορισμού.

⁴³⁷Βλ. Βαθρακοκοίλη, ό.π., σελ. 383. Αντίθετη επί του ζητήματος τούτου είναι η καθηγήτρια Απαλαγάκη, ΕφΑΔ 2010, ό.π. σελ. 909, η οποία θεωρεί ότι η συγκεκριμένη απόφαση (ΟΛΑΠ 10/1994) διατάραξε την ηθελημένη νομοθετική ισορροπία και προσέδωσε στη διάταξη νόημα διαφορετικό από αυτό που πράγματι έχει. Σφοδρή κριτική περαιτέρω άσκησε και ο καθηγητής Νίκας, ΑνΕκτ, ό.π., σελ. 376, ο οποίος μάλιστα θεωρεί ότι μια τέτοια νομολογιακή διεύρυνση δεν βρίσκει εφαρμογή ούτε στο πνεύμα του ιστορικού νομοθέτη, αλλά ούτε και στο ίδιο το γράμμα και το σκοπό του νόμου. Κατά τον ίδιο, ο νομοθέτης καθιέρωσε την παραχρήμα απόδειξη μόνον ως προς του αποσβεστικούς της απαίτησης ισχυρισμούς, ακριβώς επειδή λόγω της νομοτυπικής μορφής των σχετικών αποσβεστικών της ενοχής λόγων, η απόδειξή τους είναι εκ των πραγμάτων απλή και άμεση. Είναι φανερό, ότι στον περιορισμό αυτόν εμπίπτουν μόνον ισχυρισμοί οι οποίοι αφορούν την μετά την έκδοση του εκτελεστού τίτλου απόσβεση του δικαιώματος, τους “οψιγενείς” δηλαδή ισχυρισμούς, που συγκροτούν καταχρηστικές ενστάσεις. Σύμφωνα πάντα με τον καθηγητή, παραχρήμα απόδειξη της ένστασης καταχρήσεως δικαιώματος (γνήσια ένσταση, που βάλλει κατά της ενέργειας της αξίωσης, και όχι κατά της απόσβεσής της) με έγγραφο ή με δικαστική ομολογία είναι αντικειμενικά αδύνατη. Αυτό σημαίνει ότι ο καθ’ ου η εκτέλεση οφειλέτης δεν προστατεύεται μέσω της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ και η νομολογία για να τον βγάλει από το αδιέξοδο που τον έβαλε σε πρώτο χρόνο, του χορηγεί ερμηνευτικά την δυνατότητα να αναζητήσει άλλο ένδικο βοήθημα, κατά κύριο λόγο να αναζητήσει αποζημίωση για την άδικη λόγω της καταχρήσεως εκτέλεση, με γνώμονα το άρθρο 914 ΑΚ.

⁴³⁸Βλ. Κολοτούρο, ό.π., σελ. 1653.

⁴³⁹Οι λόγοι που συνίστανται στο ότι δεν υπάρχει βέβαιη και εκκαθαρισμένη απαίτηση πρέπει κατά τον Μητσόπουλο, Γνωμοδότηση, ΝοΒ 1972, σελ. 451, να εννοηθούν ότι αφορούν τον εκτελεστό τίτλο, ως έγγραφο που ενσαρκώνει αξίωση ώριμη για αναγκαστική εκτέλεση και εκφεύγουν επομένως από την ανάγκη της παραχρήμα αποδείξεως.

⁴⁴⁰Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 748.

⁴⁴¹Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2582.

απαίτησης.

Όπως γράφηκε και ανωτέρω, η ΟΛΑΠ 10/1993 είχε δεχθεί ότι το παραγόμενο από την διάταξη του άρθρου 933 παρ.4 ΚΠολΔ απορριπτικό δεδικασμένο εκτείνεται μόνο στο απαράδεκτο της προβολής τους, με αποτέλεσμα οι ισχυρισμοί αυτοί να μην εμποδίζονται από το κατ' άρθρο 330 ΚΠολΔ δεδικασμένο και την διάταξη του 935 ΚΠολΔ να προβληθούν, εφόσον είναι εκκαθαρισμένοι, σε μεταγενέστερη δίκη που ανοίγεται με νέα ανακοπή⁴⁴², είτε με αγωγή. Κατά τον Καλαβρό βέβαια, στην περίπτωση που ο λόγος ανακοπής προβλήθηκε και απορρίφθηκε σε δίκη ανακοπής κατ' άρθρο 933 παρ.5 ΚΠολΔ (μη παραχρήμα απόδειξη), τότε λόγω της διάταξης του άρθρου 322 παρ.1 εδ.β ΚΠολΔ υπάρχει πεδίο να επανέλθει ο λόγος αυτός σε μεταγενέστερη δίκη και να τον αποδείξει ο διάδικος με έγγραφο ή δικαστική ομολογία., εφόσον πρόκειται για δίκη ανακοπής ή και με τα λοιπά αποδεικτικά μέσα εφόσον πρόκειται για δίκη τακτικής διαδικασίας. Αντιθέτως, αν δεν προβλήθηκαν καν οι μη αποδειχθέντες παραχρήμα ισχυρισμοί τότε η εφαρμογή του άρθρου 935 ΚΠολΔ πρέπει να είναι πλήρης, αφού η διαφύλαξη των σκοπών που επιδιώκει η τελευταία διάταξη είναι πιο σημαντική από την εισαγωγή εξαιρέσεων που ματαιώνουν τους σκοπούς αυτούς⁴⁴³.

Λόγω του ότι η νέα διάταξη του άρθρου 933 παρ.5 ΚΠολΔ με τον ν. 4335/2015 δεν ορίζει ρητά, όπως η προηγούμενη διατύπωση του παλαιού άρθρου 933 παρ.4 ΚΠολΔ ότι οι λόγοι που αφορούν την απόσβεση της απαίτησης και δεν αποδεικνύονται παραχρήμα είναι απαράδεκτοι⁴⁴⁴, θα μπορούσε να συναχθεί ότι η μη απόδειξη των ισχυρισμών αυτών με τα συγκεκριμένα αποδεικτικά μέσα (έγγραφα ή δικαστική ομολογία) έχει πλέον ως συνέπεια την απόρριψή τους ως αβάσιμων. Με βάση την θέση αυτήν, η απόρριψη αυτών των λόγων ως αβάσιμων συνεπάγεται την κάλυψή τους από το δεδικασμένο της απορριπτικής ως προς αυτούς απόφασης, με αποτέλεσμα το απαράδεκτο της προβολής τους σε μεταγενέστερη δίκη ανακοπής⁴⁴⁵. Ωστόσο, στη θεωρία επικρατεί η άποψη ότι, παρά την νέα διατύπωση της διάταξης του άρθρου 933 παρ.5 ΚΠολΔ, εξακολουθούν να ισχύουν οι λύσεις που είχαν διαμορφωθεί και υπό το προϋσχόν δίκαιο και η μη απόδειξη των ως άνω ισχυρισμών με έγγραφα ή δικαστική ομολογία εξακολουθεί να έχει ως συνέπεια την απόρριψή τους ως απαράδεκτων⁴⁴⁶. Συνεπώς, η απόρριψη των ενστάσεων ως μη παραχρήμα αποδεικνυόμενων, δημιουργεί μεν δεδικασμένο, το οποίο όμως περιορίζεται στο δικονομικό ζήτημα του απαραδέκτου (άρθρο 322 παρ.1 εδ.β' ΚΠολΔ) και δεν περιλαμβάνει την βασιμότητα αυτών, με αποτέλεσμα να μην αποκλείεται η μεταγενέστερη επαναφορά των ενστάσεων, που απορρίφθηκαν ως απαράδεκτες⁴⁴⁷.

⁴⁴²Βλ. Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 1783.

⁴⁴³Βλ. Καλαβρό, Πολιτική Δικονομία, 2016, ό.π., σελ. 1066.

⁴⁴⁴Γίνεται δεκτό ότι λόγος ανακοπής για την απόσβεση της απαίτησης, ο οποίος δεν μπορεί να αποδειχθεί με έγγραφα ή με δικαστική ομολογία στις δίκες περί την εκτέλεση, είναι δυνατόν να αποτελέσει αντικείμενο αναγνωριστικής αγωγής για την ανυπαρξία της έννομης σχέσης στην οποία αυτός αναφέρεται. Η απόφαση που εκδίδεται επί της αγωγής αυτής μπορεί να χρησιμοποιηθεί στη συνέχεια για την απόδειξη του λόγου της ανακοπής κατά της απαίτησης, εάν βέβαια υπάρχει ακόμα προθεσμία για την άσκηση της ανακοπής. Βλ. σχετικά, Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., σελ. 645, Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2581.

⁴⁴⁵Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 379.

⁴⁴⁶Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2581.

⁴⁴⁷Βλ. Μπρίνια, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 447-448, και στη συνέχεια αναφέρει ο ίδιος ότι "...όταν απορριφθεί η προβληθείσα ένσταση, ως μη αποδεικνυόμενη παραχρήμα, το δεδικασμένο δεν καλύπτει

Η διάταξη του άρθρου 933 παρ.5 ΚΠολΔ με τον ν. 4335/2015, και γενικά ο αποκλεισμός που εισάγει το εν λόγω άρθρο επί τη βάση της παραχρήμα απόδειξης, αρκετά χρόνια δημιουργεί προβληματισμούς και κριτική στους κόλπους της νομικής θεωρίας, κυρίως ως προς την αξία ύπαρξης της εν λόγω διάταξης. Ο Κολοτούρος αναρωτιέται αν και κατά πόσο ο σκοπός που επιθυμεί να υπηρετεί η διάταξη αυτή, δηλαδή της ταχύτητας της διεξαγωγής της δίκης, εξυπηρετείται, βάσει της αρχής της αναλογικότητας, μόνο με την απόδειξη εξ εγγράφων και δικαστικής ομολογίας του αντιδίκου. Ο ίδιος θεωρεί ότι η διαδικασία σχηματισμού δικανικής πεποίθησης για την απόσβεση ή μη της αξίωσης που ήδη εκτελείται αρχίζει μετά το πέρας της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της ανακοπής και ολοκληρώνεται στο ίδιο πάντοτε χρονικό σημείο ανεξαρτήτως του αν μεσολάβησε δικαστική ομολογία του καθ' ου η ανακοπή δανειστή, ανεξαρτήτως του αν διεξήχθη έγγραφη ή διά μαρτύρων απόδειξη εκ μέρους του ανακόπτοντος οφειλέτη, ανεξαρτήτως επομένως του αν το αποδεικτέο θέμα, η απόσβεση δηλαδή της εκτελούμενης αξίωσης, προκύπτει από δικαστική ομολογία, έγγραφα ή μαρτυρικές καταθέσεις⁴⁴⁸.

Και ναι μεν υπό το δικονομικό καθεστώς των ν. 737/1977, 1478/1984 και 2915/2001, ήταν φανερό η δικαιολογητική βάση του θεσμού της παραχρήμα απόδειξης, καθώς η υποβολή ανεκκαθάριστων ισχυρισμών κατά την ενώπιον των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων διεξαγόμενη διαδικασία συνεπήγετο την διάσπαση της διαγνωστικής δίκης σε δύο στάδια, στο στάδιο της προβολής και στο στάδιο της απόδειξης των προβαλλόμενων πραγματικών ισχυρισμών. Πλέον, όμως, με την αποκατάσταση ενιαίου τύπου αποδείξεως ενώπιον όλων των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων, η διατήρηση της υποχρεωτικής απόδειξης της απόσβεσης της απαίτησης μόνο διά των εγγράφων και της δικαστικής ομολογίας φαντάζει παρωχημένη⁴⁴⁹, αν όχι και επικίνδυνη, διότι με την διατήρηση του θεσμού αυτού, χωρίς πια να υπηρετείται κάποια ουσιώδης αρχή της διαδικασίας, οδεύουμε στο σημείο πολλές φορές να περιορίζεται το συνταγματικώς κατοχυρωμένο δικαίωμα απόδειξης του κατά της εκτελέσεως αμυνόμενου οφειλέτη και να αποδυναμώνεται έτσι η ένδικη προστασία του⁴⁵⁰.

Δριμεία κριτική έχει ασκήσει και ο καθηγητής Νίκας⁴⁵¹, ως προς την ρύθμιση της παραχρήμα απόδειξης του άρθρου 933 παρ.5 ΚΠολΔ. Ο καθηγητής υποστηρίζει ότι η εν λόγω ρύθμιση αποτελεί “λείψανο” άλλων εποχών, τότε, που η απόδειξη διεξαγόταν

την ουσίαν της απορριφθείσας ενστάσεως...”.

⁴⁴⁸Βλ. Κολοτούρο, ό.π., σελ. 1658.

⁴⁴⁹Βλ. Κολοτούρο, ό.π., σελ. 1665-1666.

⁴⁵⁰Κατά τον Κλαμαρή, Το δικαίωμα δικαστικής προστασίας, σελ. 228, το δικαίωμα απόδειξης είναι το ατομικό δικονομικό δικαίωμα, το οποίο παρέχει στο φορέα αυτού, έναντι μεν της νομοθετικής εξουσίας, αξίωση αναγνώρισεως και θεσπίσεως πρόσφορων αποδεικτικών μέσων, έναντι δε της δικαστικής αρχής, δικαίωμα επίκλησης και προσαγωγής των αναγνωρισμένων αυτών αποδεικτικών μέσων. Και κατά μίαν μεν εκδοχή, το δικαίωμα αποδείξεως απορρέει από το δικαίωμα παροχής έννομης προστασίας, κατά δε την ορθότερη γνώμη από το δικαίωμα ακροάσεως. Βεβαίως, το δικαίωμα αποδείξεως, ως ειδικότερη έκφανση του δικαιώματος ακροάσεως, τελεί υπό την επιφύλαξη του άρθρου 20 παρ.1 του Συντάγματος, το οποίο εγγυάται μεν την δυνατότητα του διαδίκου να ακουσθεί, μόνον όμως “όπως νόμος ορίζει”. Αλλά η επιφύλαξη αυτή υπέρ του νόμου δεν έχει την λειτουργία περιορισμού του δικαιώματος με αυθαίρετο τρόπο. Οι τιθέμενοι από την κοινή νομοθεσία διαδικαστικοί περιορισμοί του δικαιώματος αποδείξεως, προκειμένου να είναι συνταγματικώς ανεκτοί, πρέπει αφενός μεν να συνάδουν προς την τελολογία του ίδιου του δικαιώματος, ώστε να μην καταλήγουν σε αυτοαναίρεσή του, αφετέρου δε να εντάσσονται τελολογικώς στο σύνθετο σκοπό, που η δίκη επιδιώκει.

⁴⁵¹Βλ. Νίκας, ό.π., σελ. 376-377.

ύστερα από έκδοση προδικαστικής περί αποδείξεων απόφασης. Μετά την καθιέρωση όμως μία και μοναδικής συζητήσεως και την θεσμοθέτηση ενιαίου τύπου αποδεικτικής διαδικασίας από τον ν. 2915/2001 σε όλα τα είδη των δικαστηρίων και σε όλους του δικαιοδοτικούς βαθμούς, εξέλιπε πλήρως ο δικαιολογητικός λόγος της ρύθμισης του άρθρου 933 παρ.5 ΚΠολΔ. Ένας τέτοιος περιορισμός, μάλλον του τύπου εξυπηρετεί, ενισχύοντας με αυτόν τον τρόπο την ανασφάλεια και τον πολλαπλασιασμό των δικών, βλάπτοντας τελικά το συμφέρον του ίδιου του καθ' η ανακοπή. Και τούτο, διότι, ενώ ο νομοθέτης έχει θεσπίσει το τείχος της παραχρήμα απόδειξης των αποσβεστικών της εκτελούμενης απαιτήσεως ισχυρισμών του ανακόπτοντος, η ίδια η ρύθμιση αυτή κατ' ουσίαν μεταθέτει σε μελλοντικό χρόνο την δίκη για την ίδια υπόθεση, αφού δίδει την δυνατότητα στον ανακόπτοντα να χρησιμοποιήσει όλα τα αποδεικτικά μέσα για την απόδειξη της ανυπαρξίας της απαίτησης και μάλιστα σε απεριόριστο βαθμό, με αποτέλεσμα να διαιωνίζεται η αντιδικία και να διπλασιάζονται τα δικαστικά έξοδα.

Και τελικά, η νίκη του επισπεύδοντος αποδεικνύεται πύρρειος⁴⁵², αφού η αντιδικία συνεχίζεται, με πιθανή μάλιστα εξέλιξη, ο επισπεύδων να κινδυνεύει να αποζημιώσει κιόλας τον οφειλέτη, σε ύψος πολλαπλάσιο από εκείνο που αποκόμισε από την αναγκαστική εκτέλεση, στην περίπτωση άσκησης από τον τελευταίο αγωγής περί άδικης εκτέλεσης, ενόψει και της ρευστότητας των κριτηρίων της κατάχρησης δικαιώματος, όπως αναλύθηκε ανωτέρω, παρά το γεγονός ότι η εκτέλεση ολοκληρώθηκε θεωρημένη ως σύννομη.

⁴⁵² Βλ. Νίκα, ό.π., σελ. 377.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

1. Η προθεσμία της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ (άρθρο 934 ΚΠολΔ)

Στις δίκες περί την εκτέλεση, παρόλο που οι επιμέρους πράξεις της εκτελεστικής διαδικασίας, εξωτερικά εμφανίζουν κάποιου είδους αυτοτέλεια, η οποία συνίσταται κατά κύριο λόγο σε ξεχωριστή από άποψη χρόνου και τόπου διενέργειά τους, εντούτοις όλες οι πράξεις συνδέονται οργανικώς και αλληλοεξαρτώνται, υπό την έννοια ότι η ανυπαρξία ή η ελαττωματικότητα οποιασδήποτε των προβλεπόμενων στον νόμο διατυπώσεων να επιδρά ακυρωτικά και επί του συνόλου του αναγκαστικού πλειστηριασμού.

Η παραπάνω διαπίστωση αποδεικνύεται αναντίρρητα από το ίδιο το άρθρο 934 ΚΠολΔ, το οποίο καθιερώνει το σύστημα της σταδιακής προσβολής των επιμέρους πράξεων της αναγκαστικής εκτέλεσης⁴⁵³, το οποίο θεωρήθηκε ως μία από τις πλέον επιτυχημένες καινοτομίες⁴⁵⁴. Νομοθετικός λόγος καθιέρωσης της κατά στάδια προσβολής της εκτελεστικής διαδικασίας υπήρξε η ανάγκη να μην παραμένει επί μακρό χρόνο εκκρεμές το κύρος της εκτελεστικής διαδικασίας, αλλά αυτή να κατοχυρώνεται σταδιακά με την διαδοχική εκπνοή της οριζόμενης για την προσβολή των πράξεων καθενός σταδίου προθεσμίας⁴⁵⁵. Έτσι ανατέθηκε στον καθηγητή Ράμμο η διατύπωση της διάταξης που θα όριζε τα διάφορα στάδια της εκτέλεσης, καθώς και την προθεσμία, εντός της οποίας θα μπορεί ο καθ' ου η εκτέλεση να προσβάλει με την ανακοπή του κάθε ένα επιμέρους στάδιο της αναγκαστικής εκτέλεσης, επί ποινή απαραδέκτου⁴⁵⁶. Κατά τον καθηγητή Ορφανίδη⁴⁵⁷, ο σκοπός του άρθρου 934 ΚΠολΔ δεν έγκειται στην ταχεία περάτωση της διαδικασίας εκτελέσεως και στην σταδιακή προβολή των λόγων ακυρότητας της εκτέλεσης, αλλά στην σταδιακή προσβολή των πράξεων εκτελέσεως που επιχειρούνται διαδοχικά. Η πράξη εκτέλεσης και όχι ο λόγος ακυρότητας είναι στο επίκεντρο της ρυθμίσεως. Πιο συγκεκριμένα, η μη τήρηση της προθεσμίας του άρθρου

⁴⁵³Βλ. Ποδηματά, Γνωμοδότηση, Αρμ. 2000, ό.π., σελ. 304.

⁴⁵⁴Προκειμένου να εισαχθεί το συγκεκριμένο σύστημα, προηγήθηκε μεγάλη συζήτηση, κυρίως στην Αναθεωρητική Επιτροπή του ΚΠολΔ. Το προσχέδιο που συντάχθηκε από τον εισηγητή Μιχελάκη, δεν είχε υιοθετήσει το σύστημα αυτό (βλ. ΣχΠολΔ, VIII, σελ. 19-20) αλλά αντίθετα παρέμενε προσκολλημένο στο προϊσχύον του ΚΠολΔ δίκαιο. Η Συντακτική Επιτροπή συζήτησε την προοπτική της σταδιακής προσβολής της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης, κατόπιν έγγραφης πρότασης του καθηγητή Ράμμου (βλ. ΣχΠολΔ VIII, σελ. 125) και προχώρησε μετά από σχετική συζήτηση στην διατύπωση της σχετικής διάταξης, η οποία προσωρινά έλαβε τότε τον αριθμό 36 β' (βλ. ΣχΠολΔ VIII, σελ. 126). Κατά τον καθηγητή Φραγκίστα, μάλιστα, ελέγχθησαν τα εξής: "...Κατ' αρχήν, θεωρώ την ιδέα του καθορισμού της προθεσμίας της ανακοπής κατά στάδια εύστοχον...", βλ. ΠρΑνΕπιτρ, σελ. 424. Η διατύπωση αυτή υπέστη νέα επεξεργασία από την Αναθεωρητική Επιτροπή και έλαβε την τελική μορφή της, βλ. σχετικά Φραγκίστα/Φαλτσή, Γνωμοδότηση, Δ 1973, ό.π., σελ. 149.

⁴⁵⁵Βλ. ΣχΠολΔ VIII σελ. 123, όπου αναφέρεται ότι: "Ο κ. Σακκέτας νομίζει ότι δεν θα ήτο άσκοπον εκάστη πράξις εκτελέσεως να δύναται να προσβληθή μόνον εντός ωρισμένης προθεσμίας....Ο κ. Ράμμος προς ον συμφωνεί και ο κ. Οικονομόπουλος υποστηρίζει ότι σκοπιμότερον είναι να διαιρεθῇ η εκτέλεσις εις στάδια δύο ή τρία δι' έκαστον των οποίων να ορισθῇ προθεσμία αποκλείουσα την μετά την παρέλευσιν αυτής προσβολήν...". Βλ. επίσης Φραγκίστα/Φαλτσή, Προθεσμία προσβολής πράξεων εκτελέσεως, Γνωμοδότηση, Δ 1973, σελ. 151.

⁴⁵⁶Βλ. ΣχΠολΔ VIII, σελ. 123.

⁴⁵⁷Βλ. Ορφανίδη, Ζητήματα προθεσμιών στον ΚΠολΔ, ΕλλΔνη 2002, σελ. 344, έτσι και ο Άρειος Πάγος κάνει λόγο ότι ο σκοπός του άρθρου 934 ΚΠολΔ είναι η άρση της εκκρεμότητας σχετικά με το κύρος των πράξεων εκτέλεσης.

934 ΚΠολΔ έχει ως αποτέλεσμα το απαράδεκτο της ανακοπής που ασκείται μετά την εκπνοή της, καθώς και την συνακόλουθη θεραπεία της άκυρης πράξης εκτέλεσης⁴⁵⁸. Συνεπώς, αν κάποια πράξη της αναγκαστικής εκτέλεσης δεν προσβληθεί εντός της προσηκούσας προθεσμίας επέρχεται έκπτωση από το δικαίωμα προσβολής της (άρθρο 151 ΚΠολΔ), γεγονός που εξετάζεται και αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο που κρίνει την σχετική ανακοπή. Η παράλειψη άσκησης ανακοπής έχει δηλαδή ως αποτέλεσμα ότι η πράξη θεωρείται έγκυρη και ισχυρή και το ελάττωμά της δεν μπορεί να προσβληθεί μεταγενέστερα⁴⁵⁹, ούτε μπορεί να συμπαρασύρει σε ακυρότητα τις επόμενες πράξεις της αναγκαστικής εκτέλεσης⁴⁶⁰. Η ακυρότητα μιας προηγούμενης πράξης της αναγκαστικής εκτέλεσης συμπαρασύρει σε ακυρότητα και την επόμενη πράξη, μόνο εφόσον και η επόμενη πράξη προσβληθεί με ανακοπή και κηρυχθεί από το δικαστήριο η ακυρότητά της⁴⁶¹. Διαφορετικά, παρά την κήρυξη της ακυρότητας μιας προηγούμενης πράξης που αποτελεί προϋπόθεσή της, τον προηγούμενο κρίκο δηλαδή στην αλυσίδα των διαδικαστικών πράξεων που καλείται αναγκαστική εκτέλεση, εφόσον προχώρησε η εκτελεστική διαδικασία και δεν προσβλήθηκε εμπρόθεσμα αυτοτελώς με ανακοπή, έστω και σύμφωνα με το άρθρο 69 παρ.1 περ.δ' ΚΠολΔ και η επόμενη πράξη, η τελευταία ισχυροποιείται και παραμένει απρόσβλητη⁴⁶². Κατά συνέπεια, η ακυρότητά της καλύπτεται και δεν συμπαρασύρει αυτόματα σε ακυρότητα και τις επόμενες πράξεις της διαδικασίας της εκτέλεσης⁴⁶³.

Σε κάθε περίπτωση, μετά την πάροδο της προθεσμίας του άρθρου 934 ΚΠολΔ ουδέν ένδικο βοήθημα με αίτημα την ακύρωση της εκτέλεσης είναι δυνατόν να ευδοκιμήσει. Σύμφωνα με αυτό, ούτε αναγνωριστική αγωγή μπορεί να ασκηθεί για την αναγνώριση της ακυρότητας πράξεων εκτέλεσης, διότι δεν συμβιβάζεται με το σύστημα των διατάξεων ακυρότητας πράξεων εκτέλεσης και την σταδιακή προσβολή των πράξεων της εκτέλεσης του ΚΠολΔ. Παρόλα αυτά, είναι δυνατή η άσκηση αναγνωριστικής αγωγής με αίτημα την αναγνώριση οποιουδήποτε ελαττώματος πράξεως της αναγκαστικής εκτέλεσης, με την ιδιαιτερότητα όμως ότι το ελάττωμα καθιστά την πράξη εκτέλεσης ανυπόστατη⁴⁶⁴.

Ο λόγος θέσπισης της ρύθμισης αυτής ήταν η συντόμευση του χρόνου περαίωσης της αναγκαστικής εκτέλεσης⁴⁶⁵, η σύντομη άρση της αβεβαιότητας ως προς το κύρος των πράξεων της και η διαφύλαξή της από παρελκυστικές προσπάθειες του καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη, ο οποίος σε διαφορετική περίπτωση θα είχε την δυνατότητα να

⁴⁵⁸ΟΛΑΠ 9/2010, Διαδικτυακός τόπος του Αρείου Πάγου.

⁴⁵⁹Βλ. Κιουπτσίδου-Στρατουδάκη, ό.π., σελ. 3.

⁴⁶⁰ΑΠ 129/1998, ΕΕΝ 2000, σελ. 86.

⁴⁶¹Βλ. Ποδηματά, Προθεσμία ανακοπής κατά πράξεως της κύριας διαδικασίας άμεσης εκτελέσεως λόγω μη τηρήσεως προδικασίας, Γνωμοδότηση, Αρμ. 2000, σελ. 304.

⁴⁶²ΑΠ 1002/ 2007, ΑΠ 93/2001, ΑΠ 660/2005, Διαδικτυακός τόπος του Αρείου Πάγου.

⁴⁶³Κάτι τέτοιο υπήρχε ως εξαίρεση στο προϋσχόν νομοθετικό καθεστώς, με τα άρθρα 960 παρ.3 και 999 παρ.4 ΚΠολΔ, τα οποία όμως καταργήθηκαν με τον ν. 4335/2015.

⁴⁶⁴ΕφΠατρ 35/2006, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ.

⁴⁶⁵Βέβαια πρέπει να γίνει μνεία ως προς την εύστοχη παρατήρηση του καθηγητού Μητσόπουλου, ο οποίος στο στάδιο εκπόνησης του ΚΠολΔ, κατά την διάρκεια των εργασιών της Αναθεωρητικής Επιτροπής επεσήμανε ότι: "...η κατά στάδια προσβολή της εκτελέσεως τότε μόνον είναι επιτυχής, όταν η ρύθμιση είναι τοιαύτη ώστε να διασφαλίζεται πλήρως ο καθ' ου η εκτέλεσις εξ επόψεως επαρκούς χρόνου προς άσκησιν των αντιρρήσεων..."

ανακόψει και να παρεμποδίσει την εξέλιξη της αναγκαστικής εκτέλεσης σε χρόνο πολύ μεταγενέστερο⁴⁶⁶.

Οι προθεσμίες του άρθρου 934 ΚΠολΔ καλύπτουν οποιαδήποτε μορφή και είδος αναγκαστικής εκτέλεσης⁴⁶⁷, αλλά εφαρμόζονται μόνο επί της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ, ως ιδιαίτερη προϋπόθεση του παραδεκτού της εν λόγω ανακοπής, και όχι επί της ανακοπής του τρίτου, κατά το άρθρο 936 ΚΠολΔ και τις εν γένει δίκες περί την εκτέλεση⁴⁶⁸. Αντίθετα, η εφαρμογή του άρθρου 934 ΚΠολΔ είναι ασυμβίβαστη με τις αναγκαστικές εκτελέσεις που επισπεύδονται κατά τον ΚΕΔΕ, διότι παρά την γενική παραπεμπτική διάταξη του άρθρου 89 ΚΕΔΕ στο κοινό δικονομικό δίκαιο, εφαρμόζεται η ειδική ρύθμιση του άρθρου 75 παρ.2 ΚΕΔΕ, σύμφωνα με την οποία για τις ανακοπές κατά των κατασχέσεων και των πλειστηριασμών που επιχειρούνται κατά τον ΚΕΔΕ, προβλέπεται δεκαήμερη προθεσμία⁴⁶⁹.

Για την καλύτερη ανάλυση και κατανόηση της λειτουργίας της προθεσμίας του άρθρου 934 ΚΠολΔ, πρέπει να καθίσταται σαφές ποια πράξη προσβάλει ο κάθε συγκεκριμένος λόγος ανακοπής. Έτσι, και ειδικά κατά το προϊσχύον νομοθετικό καθεστώς της διάταξης, άλλη προθεσμία υπήρχε για την παραδεκτή προσβολή πράξεων εκτέλεσης που αφορούν την εγκυρότητα του εκτελεστού τίτλου, άλλη την εγκυρότητα της προδικασίας ή των λοιπών πράξεων εκτέλεσης και άλλη για την απαίτηση⁴⁷⁰. Στο πλαίσιο αυτό είχε διαμορφωθεί διάσταση απόψεων μεταξύ θεωρίας και νομολογίας ως προς το κριτήριο προσδιορισμού των προθεσμιών κατά την εφαρμογή του άρθρου 934 ΚΠολΔ. Κατά τη μία άποψη, πλησιέστερα στο πνεύμα του νόμου βρίσκεται η ερμηνευτική προσέγγιση ότι για την εφαρμογή των προθεσμιών προς άσκηση της ανακοπής αποβλέπουμε μόνο στα προσβαλλόμενα ελαττώματα της πράξης, ενώ η ίδια η προσβαλλόμενη πράξη καθίσταται

⁴⁶⁶Ο νομοθέτης με την καθιέρωση του συστήματος της σταδιακής προβολής των λόγων ανακοπής, ήθελε να προφυλάξει τις εκτελέσεις από τον κίνδυνο ακύρωσης. Πράγματι, υπό το κράτος του προϊσχύοντος του ΚΠολΔ δικαίου οι περιπτώσεις της ακύρωσης πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης ήταν πολλές και απέτρεπαν πολλούς δανειστές από την προσέλευσή τους στον διενεργούμενο πλειστηριασμό, οι οποίοι σε διαφορετική περίπτωση θα επιθυμούσαν να λάβουν μέρος. Οι περιορισμοί αυτοί είχαν ως αποτέλεσμα, κατά την διάρκεια της διεξαγωγής του πλειστηριασμού να μην επιτυγχάνεται πλειστηρίασμα ανάλογο προς την αξία των εκπλειστηριασθέντων πραγμάτων. Προς περιορισμό αυτών των ακυροτήτων, ο ΚΠολΔ εισήγαγε την αρχή της κατοχυρώσεως των επί μέρους πράξεων της αναγκαστικής εκτέλεσης, διά της παρόδου ορισμένου χρόνου από την συντέλεση καθεμίας πράξεως ξεχωριστά. Έτσι, εάν οι επί μέρους πράξεις της αναγκαστικής εκτέλεσης παρουσιάζουν ελάττωμα, πρέπει να ασκηθεί κατά αυτών ανακοπή εντός ορισμένης προθεσμίας. Με την παρέλευση της προθεσμίας αυτής, οι πράξεις καθίστανται απρόσβλητες και ως τέτοιες δεν μπορούν πλέον να συμπαρασύρουν σε ακυρότητα και τις επόμενες στην διαδικασία πράξεις. Βλ. σχετικά, Φραγκίστα/Φαλτσή, ό.π., σελ. 151.

⁴⁶⁷Σύμφωνα με αυτό, οι προθεσμίες του άρθρου 934 ΚΠολΔ, εφαρμόζονται και στις αναγκαστικές εκτελέσεις που επιχειρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. της 17ης Ιουλίου/13 Αυγούστου 1923 “περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιρειών”, βλ. ΑΠ 1469/2005, Διαδικτυακός τόπος του Αρείου Πάγου, Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 1792.

⁴⁶⁸Βλ. Μπρίνια, ό.π., σελ. 453.

⁴⁶⁹Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2587, Μπρίνια, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 460.

⁴⁷⁰Εντονος προβληματισμός είχε δημιουργηθεί, κατά την διάρκεια εργασιών της Αναθεωρητικής Επιτροπής, ως προς το αν η κατά στάδια προσβολή της εκτελεστικής διαδικασίας πρέπει να καλύπτει όλες τις περιπτώσεις των αντιρρήσεων που προβάλλονται με την ανακοπή κατά της αναγκαστικής εκτέλεσης. Ειδικά, ο Μιχελάκης θεωρούσε ότι οι αντιρρήσεις λ.χ. που αφορούν το κατ’ ουσίαν δικαίωμα είναι τόσο σημαντικές που δεν πρέπει να περικλείονται εντός αποκλειστικής προθεσμίας βραχείας διάρκειας. Τελικά, το ζήτημα τέθηκε προς ψήφιση, με απόφαση να κάνει δεκτή την κατά στάδια προσβολή της εκτέλεσης, κατά πλειοψηφία, μειοψηφούντων των Λιβαθηνού και Μιχελάκη. Βλ. ΠρΑνΕπιτρ, σελ. 426.

αδιάφορη⁴⁷¹. Η αντίθετη άποψη⁴⁷² υποστήριξε ότι σημείο αναφοράς για την τήρηση της προθεσμίας του άρθρου 934 ΚΠολΔ πρέπει να είναι το αίτημα που αναφέρεται στην ακύρωση της συγκεκριμένης πράξεως εκτέλεσης, με την εξαίρεση της περίπτωσης που η ανακοπή αφορούσε την απαίτηση, εξαιτίας της σπουδαιότητας των αντιρρήσεων αυτών⁴⁷³. Κατά την άποψη αυτή, ο οφειλέτης δεν επικαλείται την ελαττωματικότητα της προσβαλλόμενης πράξης εκτέλεσης, αλλά ζητεί την ακύρωση της εν λόγω πράξης ως αδικαιολόγητης λόγω της ύπαρξης ορισμένης αντίρρησης κατά της εκτελούμενης αξίωσης⁴⁷⁴. Η νομολογία, από την άλλη, διατήρησε μια ενδιάμεση θέση, κατά την οποία για το εμπρόθεσμο της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ, σημασία έχει τόσο το αίτημά της, που περιλαμβάνει μία ή περισσότερες πράξεις εκτέλεσης, σε συνδυασμό με τα ιστορούμενα σε αυτήν ελαττώματα που πρέπει να αφορούν αμέσως την ανακοπτόμενη πράξη και να θίγουν ευθέως το κύρος της⁴⁷⁵. Η σημασία της ανωτέρω διαφοροποίησης, μεγάλη υπό το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς. Η πρώτη άποψη θέτει ως σημείο αναφοράς τα ελαττώματα της εκτελούμενης πράξης, ενώ η δεύτερη την ίδια την πράξη που προσβάλλεται⁴⁷⁶. Έτσι, αν ο οφειλέτης ζητεί την ακύρωση της κατασχετήριας έκθεσης για ελαττώματα της επιταγής προς εκτέλεση, τότε η πρώτη άποψη οριοθετούσε την προθεσμία βάσει του άρθρου 934 παρ.1 περ.α' ΚΠολΔ, ενώ η δεύτερη οριοθετούσε την προθεσμία βάσει του άρθρου 934 παρ.1 περ.β' ΚΠολΔ⁴⁷⁷.

Σήμερα πάντως, μετά την τροποποίηση του ν. 4335/2015, η ως άνω διαφωνία αμβλύνεται σε μεγάλο βαθμό, καθώς τα στάδια προσβολής πράξεων της εκτελεστικής διαδικασίας μειώθηκαν από τρία σε δύο, με την απορρόφηση ουσιαστικά του ενδιάμεσου σταδίου από τα άλλα δύο⁴⁷⁸. Στην ουσία, όπως θα φανεί και κατωτέρω, ο υπολογισμός

⁴⁷¹ΑΠ 1898/2011, ΕΠολΔ 2012, σελ. 525, με σημείωμα Κατηφόρη.

⁴⁷²Βλ. Ποδηματά, Αρμ. 2000, ό.π., επίσης, βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ΔικΑνΕκτ, ό.π., σελ. 601, η οποία υποστήριξε ότι "...το άρθρο 934 παρ.1 ΚΠολΔ αναφέρεται στην πράξη όπου ενυπάρχει το ελάττωμα και συγκεκριμένα στην αιτία της προσβολής της...", σελ. 304, βλ. Μπρίνια, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 462-463, ο οποίος αναφέρει χαρακτηριστικά ότι "...αποβλέπομεν εις το αίτημα της ανακοπής, το οποίο πρέπει να περιλαμβάνει την ακύρωσιν μιας ή πλειόνων πράξεων, και όχι εις τα διά του περιεχομένου της ανακοπής ιστορούμενα ελαττώματα, τα οποία όμως πρέπει να αναφέρονται αμέσως και όχι εμμέσως εις τας προσβαλλόμενας διά του αιτήματος πράξεις...".

⁴⁷³Βλ. Ποδηματά, Γνωμοδότηση, Αρμ. 2000, ό.π., σελ. 304.

⁴⁷⁴Σύμφωνος με την άποψη αυτή είναι και ο Αρβανιτάκης, Προθεσμία προσβολής της καταχρηστικής κατάσχεσης, ΕπιστΕπέτ Δ.Σ.Θ. 1990, σελ. 75, ο οποίος αναφέρει χαρακτηριστικά ότι "...κρίσιμο στοιχείο για τον προσδιορισμό της προσήκουσας προθεσμίας αποτελεί η πράξη, όπου ενυπάρχει το ελάττωμα και όχι οι επόμενες πράξεις των οποίων επιδιώκεται η ακύρωση, το αίτημα δηλαδή της ανακοπής, διότι έτσι η διαδοχική κατάστρωση των προθεσμιών του άρθρου 934 ΚΠολΔ θα εξαρτιόταν εν τέλει από την βούληση του επισπεύδοντος...".

⁴⁷⁵Βλ. Βαθρακοκοίλη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 422, ο οποίος κινείται στην ίδια κατεύθυνση.

⁴⁷⁶Βλ. Φραγκίστα/Φαλτσή, Γνωμοδότηση, Δ 1973, ό.π., σελ. 150.

⁴⁷⁷Ο κανόνας είναι ότι η επίκληση εκ μέρους του οφειλέτη ορισμένου ελαττώματος πρέπει να αφορά αμέσως την ακυρωτέα πράξη και να πλήττει ευθέως το κύρος της. Ο οφειλέτης δεν μπορεί να ζητήσει παραδεκτά απευθείας την ακύρωση μεταγενέστερης πράξης, χωρίς να έχει προηγουμένως ακυρωθεί η προηγούμενη που θίγεται άμεσα από την επικληθείσα ελαττωματικότητα. Η διαπίστωση αυτή είναι πολύ σημαντική καθώς αφενός συμβαδίζει με την ιδιαιτερότητα της αναγκαστικής εκτέλεσης που αποτελείται από μία άρρηκτη και συνεχή αλληλουχία πράξεων και αφετέρου με το σύστημα δικονομικών ακυροτήτων που χαρακτηρίζεται η συγκεκριμένη διαδικασία, κατά την οποία αν μία πράξη δεν προσβληθεί και δεν δεχθεί αντιρρήσεις ως προς την ελαττωματικότητά της, καίτοι είναι ελαττωματική, θεραπεύεται και ισχυροποιεί την εκτέλεση και το αποτέλεσμα της. Βλ. Νίκα, ΑνΕκτ, σελ. 356-357.

⁴⁷⁸Πάντως και υπό το νέο νομοθετικό καθεστώς, κρίσιμο παραμένει το κριτήριο του λόγου της ανακοπής, στο πλαίσιο της διάκρισης αφενός των λόγων που περιλαμβάνονται στην διάταξη του άρθρου 934 παρ.1

των προθεσμιών ασκήσεως της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ σχετίζεται με το εάν η εκτέλεση είναι άμεση ή έμμεση, και σε περίπτωση που είναι έμμεση, με το χρονικό στάδιο στο οποίο βρίσκεται η εκτελεστική διαδικασία⁴⁷⁹.

2. Η νομική φύση των προθεσμιών του άρθρου 934 ΚΠολΔ

Οι προθεσμίες τις οποίες εισάγει η διάταξη του άρθρου 934 ΚΠολΔ χαρακτηρίζονται ως δικονομικές⁴⁸⁰ και λαμβάνονται υπόψη αυτεπαγγέλτως⁴⁸¹ από το δικαστήριο, διέπονται δε καταρχήν από τις ρυθμίσεις των άρθρων 144 επόμεν. ΚΠολΔ⁴⁸². Αν για κάποιο λόγο αυτές χαθούν, επέρχεται έκπτωση από το δικαίωμα άσκησης της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ, υπό την έννοια ότι το εν λόγω ένδικο βοήθημα θα απορριφθεί ως απαράδεκτο, ως εκπρόθεσμο. Τούτο προκύπτει ευθέως από την διάταξη του άρθρου 151 ΚΠολΔ το οποίο ορίζει ότι *“Η παρέλευση νόμιμης ή δικαστικής προθεσμίας συνεπάγεται έκπτωση από το δικαίωμα να επιχειρηθεί η πράξη για την οποία έχει οριστεί η προθεσμία, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά”*. Παρόλα αυτά, μια τέτοια απώλεια δεν είναι μη αναστρέψιμη, καθώς όπως σε όλες τις προθεσμίες έτσι και εδώ, δίδεται η δυνατότητα στον επιχειρούντα την πράξη, δηλαδή στον ασκούντα την ανακοπή οφειλέτη, να ζητήσει επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση, σύμφωνα με το άρθρο 152 ΚΠολΔ. Έτσι, ο διάδικος που δεν μπόρεσε να τηρήσει την προθεσμία εξαιτίας ανωτέρας βίας⁴⁸³ ή δόλου του αντιδίκου του, έχει δικαίωμα ακολουθώντας την διαδικασία που ορίζει ο νόμος, να ζητήσει την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση, ώστε να θεωρηθεί εμπρόθεσμη η εκπροθέσμως ασκηθείσα ανακοπή⁴⁸⁴.

Σύμφωνα με την νομολογία, δεν ισχύουν οι διατάξεις των άρθρων 255 περ.β' ΑΚ και

αρ.α' ΚΠολΔ και αφετέρου εκείνου που αφορά τα ελαττώματα της τελευταίας πράξης (άρθρο 934 παρ.1 αρ.β' ΚΠολΔ). Έτσι, υπό το άρθρο 934 παρ.1 αρ.α' ΚΠολΔ, όταν ο λόγος της ανακοπής θα αφορά τα ελαττώματα της κατάσχεσης ή των ενδιάμεσων πράξεων μεταξύ κατάσχεσης και πλειστηριασμού, αυτή δεν θα ασκείται παραδεκτά σε περίπτωση που το αίτημα της ανακοπής θα συνίσταται σε ακύρωση του πλειστηριασμού, βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ΔικΑνΕκτ, 2017, ό.π., παρ.40, αρ.16.

⁴⁷⁹Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2589.

⁴⁸⁰Βλ. Νικολόπουλο, σε Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 1786.

⁴⁸¹Η επίκληση και προσκόμιση των στοιχείων που καθιστούν δυνατή την αυτεπάγγελτη από το δικαστήριο έρευνα του παραδεκτού της ανακοπής, δηλαδή της εμπρόθεσμης άσκησής της βαρύνει τον ανακόπτοντα, ο οποίος υποχρεούται στο δικόγραφο της ανακοπής και κατά την παρεχόμενη σε αυτόν ευχέρεια διευκρίνησης στις προτάσεις του, πέρα από την επίκληση του εμπροθέσμου αυτής, να περιέχει τα περιστατικά του εμπροθέσμου της και να προσκομίζει τα απαραίτητα στοιχεία από τα οποία καθίσταται δυνατός ο έλεγχος από το δικαστήριο του εναρκτήριου σημείου της προθεσμίας και του χρόνου επίδοσης της ανακοπής ή του αργότερου σημείου δυνατότητας άσκησής της, δηλαδή του παραδεκτού αυτής. Αν όμως δεν γίνει τέτοια επίκληση τότε ακόμα και αν δεν αμφισβητείται από τον καθ' ου η ανακοπή το εμπρόθεσμο της ανακοπής, θα πρέπει να απορρίπτεται αυτή ως απαράδεκτη. Βλ σχετικά Βαθρακοκοίλη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 422.

⁴⁸²Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2587.

⁴⁸³ΑΠ 83/2004, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ, *“...Ανώτερη βία είναι το παρακωλυτικό εκείνο γεγονός που είναι απρόβλεπτο και δεν μπορούσε στη συγκεκριμένη περίπτωση να αποτραπεί ούτε με ενέργειες άκρας επιμέλειας και σύνεσης από το διάδικο. Τέτοιο γεγονός δεν είναι μόνη η άγνοια, έστω και αν είναι αναίτια, υπό του διαδίκου ή του νομίμου εκπροσώπου του της επιδόσεως που έγινε εγκύτως, χωρίς δηλαδή τη συνδρομή και άλλων περιστατικών υπό τα οποία ο διάδικος, παρά το ότι προέβη σε κάθε συνετή και επιμελή ενέργεια, δεν είχε δυνατότητα να τηρήσει την προθεσμία (ΟΛΑΠ.29 / 92)...”*.

⁴⁸⁴Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 265.

279 ΑΚ (αναστολή λόγω δόλου του αντιδίκου)⁴⁸⁵ ή οι διατάξεις περί διακοπής της παραγραφής ή της αποσβεστικής προθεσμίας του Αστικού Κώδικα, καθόσον η προθεσμία άσκησης της ανακοπής αποτελεί δικονομική προθεσμία των άρθρων 144-151 ΚΠολΔ και όχι αποσβεστική του ουσιαστικού δικαίου⁴⁸⁶.

Επιπλέον η απολύτως κρατούσα γνώμη στη θεωρία⁴⁸⁷ και νομολογία⁴⁸⁸ απορρίπτει την ευθεία ή αναλογική εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 263 ΑΚ⁴⁸⁹ σε σχέση με το ένδικο βοήθημα της ανακοπής. Την θέση αυτή δέχθηκε κατ' επανάληψη ο Άρειος Πάγος με αναφορά στην ακύρωση του πλειστηριασμού.

Ο καθηγητής Ορφανίδης⁴⁹⁰ διαπιστώνει καταρχήν ότι στην παλαιά πολιτική δικονομία αντιμετώπιζε με ενιαίο τρόπο, ως προς την παύση των ουσιαστικών συνεπειών της αγωγής, τις περιπτώσεις απόρριψης της αγωγής ως απαράδεκτης ή ανυποστήρικτης, της παραίτησης και της παύσης της αγωγής (άρθρο 157 ΠολΔ). Ο Μαριδάκης, μάλιστα, κάνει λόγο ότι θα αποτελούσε σκληρότητα να επιφέρει η απώλεια της δίκης άνευ αποφάσεως επί της ουσίας και απώλεια ουσιαστικά της αξιώσεως. Επομένως, ο νομοθέτης με την ρύθμιση του άρθρου 263 ΑΚ απέβλεψε στην αποτροπή απώλειας της αξιώσεως, όταν η αγωγή απορρίπτεται για τυπικούς λόγους, τους οποίους ενδεχόμενα ο διάδικος διαπιστώνει το πρώτον με την έκδοση της δικαστικής απόφασης. Άλλωστε, σύμφωνα με τον καθηγητή, από τον δικαιούχο μπορεί να αξιωθεί να είναι επιμελής, όχι όμως και αλάθητος. Αυτή ακριβώς η ιδέα εκφράζεται και στον ΚΠολΔ και με άλλους τρόπους, όπως λ.χ. στην υποχρέωση του δικαστηρίου να παραπέμψει την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστήριο σε περίπτωση αναρμοδιότητας (άρθρο 46 ΚΠολΔ), στην δυνατότητα συμπλήρωσης των ελλείψεων σχετικά με την ικανότητα των διαδίκων για δικαστική παράσταση (άρθρο 67 παρ.1 ΚΠολΔ), στην καθοδηγητική παρέμβαση του δικαστηρίου στο πλαίσιο των άρθρων 236 και 245 ΚΠολΔ, αλλά και στην, σε περίπτωση παραβάσεως, δικονομική συνέπεια της κήρυξης ως απαραδέκτου της συζήτησης και όχι του ενδίκου βοηθήματος, κλπ. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, η αγωγή διατηρεί τις συνέπειές της. Κρίσιμο δε, είναι κατά τον καθηγητή το γεγονός ότι οι προθεσμίες άσκησης του εισαγωγικού ενδίκου βοηθήματος της ανακοπής αποτελούν ανατρεπτικές προθεσμίες⁴⁹¹,

⁴⁸⁵ΕφΑθ 11207/1990, ΕλλΔνη 1991, σελ. 1079.

⁴⁸⁶ΕφΑθ 9238/1989, ΕλλΔνη 1992, σελ. 370.

⁴⁸⁷Ο Ράμμος επιχειρηματολόγησε κυρίως με την φύση των σχετικών προθεσμιών ως δικονομικών, ως προς τις οποίες δεν βρίσκουν εφαρμογή οι διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου για την διακοπή της παραγραφής, ενώ η θέση του Μπρίνια συνοψίζεται στην διατύπωση ότι είναι ευχερές το συμπέρασμα για την μη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 260, 261, 263 ΑΚ ως και των αρχών περί ανωτέρας βίας στις προθεσμίες για τις ανακοπές εκτέλεσης.

⁴⁸⁸Κατά την σταθερή Αρεοπαγίτική νομολογία, ο νόμος καθιέρωσε σύντομη τρίμηνη αποσβεστική προθεσμία προς ακύρωση της διαδικασίας ακύρωσης του πλειστηριασμού προς το σκοπό αποτροπής παρελκύσεως της αναγκαστικής εκτέλεσης επί βλάβη της νομικής ασφάλειας των συναλλαγών. Συνεπώς η διάταξη του άρθρου 263 ΑΚ δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής επί της εν λόγω τριμήνου προθεσμίας ως προσήκουσα προδήλως στον παραπάνω σκοπό της διάταξης. Βλ. ΑΠ 44/1960, ΕλλΔνη 1960, σελ. 63.

⁴⁸⁹“Κάθε παραγραφή που διακόπηκε με την έγερση της αγωγής θεωρείται σαν να μη διακόπηκε, αν ο ενάγων παραιτηθεί από την αγωγή ή η αγωγή απορριφθεί τελεσίδικα για λόγους μη ουσιαστικούς”. “Αν ο δικαιούχος εγείρει και πάλι την αγωγή μέσα σε έξι μήνες, η παραγραφή θεωρείται ότι έχει διακοπεί με την προηγούμενη αγωγή”.

⁴⁹⁰Βλ. Ορφανίδη, Η δυνατότητα εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 263 ΑΚ, Δ 36, σελ. 795 επόμ.

⁴⁹¹Και μάλιστα δικονομική προθεσμία, υπό την έννοια ότι η τήρηση ή η παραμέλησή της συνεπάγεται δικονομική συνέπεια.

υπό την έννοια ότι προβλέπεται, με την κύρωση της απώλειας, η δυνατότητα ενάσκησης μιας δικονομικής δυνατότητας εντός ορισμένης προθεσμίας. Κατά την άποψη του ίδιου, η εγγύτητα προς την αποσβεστική προθεσμία του ουσιαστικού δικαίου είναι προφανής. Επιπλέον, οι ανακοπές, υπό την έννοια της πράξεως παροχής πρωτογενούς εννόμου προστασίας, προσομοιάζουν περισσότερο προς την αγωγή. Με βάση τις παραδοχές αυτές, θέτει το ερώτημα ο καθηγητής, γιατί η ρύθμιση του άρθρου 263 ΑΚ να μην μπορεί να εφαρμοσθεί και στις προθεσμίες που αφορούν το ένδικο βοήθημα της ανακοπής, που κατά την φύση της εκλαμβάνεται και ως αγωγή. Κατά αυτόν, το κυριότερο μειονέκτημα της κρατούσας γνώμης έγκειται στην οριστική απώλεια ενός εισαγωγικού ενδίκου βοηθήματος, χωρίς αυτό να έχει κριθεί επί της ουσίας, ιδίως στην περίπτωση της απόρριψης της ανακοπής ως αόριστης. Άλλωστε, η εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 263 ΑΚ στην περίπτωση της απόρριψης της αγωγής ως αόριστης δεν αμφισβητείται. Με βάση την κρατούσα άποψη βέβαια, η οποία δεν κάνει χρήση του 263 ΑΚ στις ανακοπές, εκλείπει η δυνατότητα θεραπείας ορισμένων ελαττωμάτων μέσω της απόρριψης του ενδίκου βοηθήματος ως αόριστου αντί ως νόμω αβάσιμου. Σε τελική ανάλυση, είναι δεν υφίσταται διαφορά ως προς τις έννομες συνέπειες αν η ανακοπή απορριφθεί ως απαράδεκτη, ως νόμω ή ουσία αβάσιμη. Έτσι, στις περιπτώσεις που δεν υφίσταται δυνατότητα προστασίας του αντιδίκου, ο καθηγητής υποστηρίζει ότι για τον λόγο αυτόν επιβάλλεται η αναγνώριση αναλογικής εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 263 ΑΚ και στην ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ. Τυχόν περιπτώσεις καταχρηστικής συμπεριφοράς μπορούν να ελεγχθούν μέσω των άρθρων 116 ΚΠολΔ και 281 ΑΚ. Με την νέα ανακοπή θα θεραπεύεται απλώς η πλημμέλεια της προηγούμενης ανακοπής, υπό την έννοια ότι η αναλογική αυτή εφαρμογή δεν θα συνεπάγεται δυνατότητα του ανακόπτοντος να ασκήσει άλλα δικαιώματα που θα έπρεπε να είχε ασκήσει εντός της αρχικής προθεσμίας, όπως λ.χ. νέους λόγους ανακοπής.

Οι προθεσμίες που καθιερώνονται από το άρθρο 934 ΚΠολΔ είναι προθεσμίες ενέργειας⁴⁹² και επιβάλλουν την άσκηση της ανακοπής μέσα στην προθεσμία που ορίζεται από το εν λόγω άρθρο και άρα τόσο η κατάθεση του δικογράφου της ανακοπής όσο και η κοινοποίηση αυτής στους αντιδίκους του ανακόπτοντος πρέπει να λάβουν χώρα εντός της προθεσμίας αυτής, αλλιώς απορρίπτεται⁴⁹³ και αυτεπαγγέλτως ως απαράδεκτη⁴⁹⁴. Οι προθεσμίες του άρθρου 934 ΚΠολΔ, σε κάθε περίπτωση εκφεύγουν

⁴⁹²ΑΠ 853/1992, ΕΕΝ 1993, σελ. 602, βλ. Ορφανίδη, ΕλλΔνη 2002, ό.π., σελ. 349, βλ. Βαθρακοκοίλη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 419-420.

⁴⁹³Κατά τον Τσικρικά, Διαδικαστικές πράξεις, 2017, σελ. 116, η απώλεια δικονομικών προθεσμιών ενέργειας από τους διαδίκους έχει ως συνέπεια την έκπτωση των τελευταίων από το δικαίωμα επιχειρήσεως της διαδικαστικής πράξεως, για την άσκηση της οποίας είχε ταχθεί η απολεσθείσα προθεσμία.

⁴⁹⁴Η διαφορά μεταξύ προθεσμίας ενέργειας και προπαρασκευαστικής έχει μεγάλη σημασία για τις επιδόσεις στην αλλοδαπή. Έτσι, εάν πρόκειται για προθεσμία ενέργειας, όπως είναι η εξεταζόμενη, η διαδικαστική πράξη ασκείται εμπροθέσμως αν εντός της εκάστοτε προβλεπόμενης προθεσμίας λάβει χώρα όχι μόνο η κατάθεση του του εισαγωγικού δικογράφου, αλλά και η επίδοση αυτού, πάντα κατά τους κανόνες του ημεδαπού δικαίου για τις επιδόσεις στην αλλοδαπή και συγκεκριμένα αν έλαβε χώρα η κατά τα άρθρα 134 και 136 ΚΠολΔ πλασματική επίδοση προς τον Εισαγγελέα. Όταν όμως πρόκειται για ορισμένη προπαρασκευαστική προθεσμία (όπως λ.χ. η προθεσμία του άρθρου 926 παρ.1 ΚΠολΔ και του 988 παρ.1 ΚΠολΔ) κρίσιμη για τον υπολογισμό της παραμένει η ημερομηνία κατά την οποία το εισαγωγικό δικόγραφο επιδόθηκε σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους παραλαβής, δηλαδή ο χρόνος πραγματικής επίδοσης, ώστε να προστατευθεί επαρκώς ο κάτοικος της αλλοδαπής παραλήπτης,

των ορίων της αυτονομίας της ιδιωτικής βούλησης⁴⁹⁵, καθώς ενδιαφέρουν και τους τρίτους για την προστασία των οποίων επίσης ετέθησαν και επομένως συμφωνία των διαδίκων για το παραδεκτό της ανακοπής που ασκήθηκε εκπροθέσμως είναι ανίσχυρη και μη δεσμευτική από το δικαστήριο⁴⁹⁶.

Όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, ως δικονομικές προθεσμίες, αυτές που εισάγονται με την διάταξη του άρθρου 934 ΚΠολΔ, διέπονται καταρχήν από τα άρθρα 144 επόμεν. ΚΠολΔ, αλλά εξαιρούνται οι διατάξεις για την διακοπή, κατ' άρθρο 146 ΚΠολΔ, και την σύντμηση των προθεσμιών, κατ' άρθρο 150 ΚΠολΔ. Περαιτέρω, μετά την τροποποίηση του άρθρου 147 παρ.2 ΚΠολΔ, με τον ν. 4335/2015, πλέον ορίζεται ότι το χρονικό διάστημα από 1η έως 31η Αυγούστου δεν υπολογίζεται για την δικονομική προθεσμία ενέργειας του άρθρου 934 παρ.1 εδ.α' και β' ΚΠολΔ, ήτοι και για τα δύο στάδια προβολής των λόγων ανακοπής⁴⁹⁷.

Οι ανωτέρω προθεσμίες είναι επιβεβλημένο να τηρούνται όχι μόνο για την κατάθεση του δικογράφου της ανακοπής στο αρμόδιο δικαστήριο, αλλά και για την ολοκλήρωση της άσκησης της με την διενέργεια της επίδοσης στον καθ' ου η ανακοπή⁴⁹⁸. Οι προθεσμίες αυτές αρχίζουν από την επόμενη ημέρα από την πραγματοποίηση της πράξης εκτέλεσης που τις κινεί και αν ακόμη αυτή είναι αργία (άρθρο 144 παρ.1 ΚΠολΔ)⁴⁹⁹. Υπολογίζονται ημερολογιακώς, με συνυπολογισμό και των εξαιρετέων ημερών που παρεμβάλλονται και λήγουν στις 7 το βράδυ της τελευταίας ημέρας και αν αυτή είναι κατά τον νόμο εξαιρετέα ή Σάββατο (άρθρο 929 παρ.3 ΚΠολΔ) την ίδια ώρα της επόμενης μη εξαιρετέας ημέρας (άρθρο 144 παρ.1 ΚΠολΔ)⁵⁰⁰. Δεν υπολογίζεται στις προθεσμίες αυτές ο Αύγουστος, μετά την τροποποίηση του άρθρου 147 παρ.2 ΚΠολΔ⁵⁰¹.

Τέλος, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω και για την πληρότητα του λόγου, εάν ο διάδικος εξαιτίας ανώτερης βίας ή δόλου του αντιδίκου, δεν μπόρεσε να τηρήσει κάποια από τις ανωτέρω προθεσμίες, μπορεί να ζητήσει την επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση, κατ' άρθρο 152 παρ.1 ΚΠολΔ, από το δικαστήριο στο οποίο εκκρεμεί η κύρια δίκη, ή εφόσον δεν υπάρχει εκκρεμοδικία, από το αρμόδιο να αποφασίσει αν ασκήθηκε εμπρόθεσμα η ανακοπή, μέσα όμως σε προθεσμία τριάντα ημερών από την επομένη της άρσης του συνιστώντος την ανωτέρα βία κωλύματος, η οποία μπορεί να δικαιολογήσει την επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση⁵⁰².

3. Τα επιμέρους στάδια του άρθρου 934 ΚΠολΔ στο προϊσχόν δίκαιο

Σύμφωνα με το άρθρο 934 ΚΠολΔ όπως ίσχυε κατά το προϊσχόν νομοθετικό καθεστώς, οι προθεσμίες του άρθρου καθορίζονταν κατά στάδια. Ως προς την έμμεση

όπως ορίζεται από το άρθρο 9 παρ.1 Καν. 1393/2007, βλ. ΜονΠρΑθ 123/2010, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

⁴⁹⁵Βλ. Βαθρακοκοίλη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 421-422, ο οποίος θεωρεί ότι αν υποστηριχθεί η αντίθετη άποψη καταλήγουμε σε ανεπίτρεπτη σιωπηρή παράταση προθεσμίας.

⁴⁹⁶Βλ. Μπρίνια, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 461, Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2587.

⁴⁹⁷Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2587

⁴⁹⁸Βλ. Τσικριά, ό.π., Δ 1997, σελ. 378.

⁴⁹⁹Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2588.

⁵⁰⁰Βλ. Μπρίνια, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 458.

⁵⁰¹ΕφΘεσ 26/1992, Αρμ 46, σελ. 749.

⁵⁰²ΑΠ 1469/2005, Διαδικτυακός τόπος του Αρείου Πάγου, ΑΠ 465/1996, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

εκτέλεση για την ικανοποίηση των χρηματικών απαιτήσεων τα στάδια αυτά, εν συντομία, είχαν ως εξής:

α) Το πρώτο στάδιο, σύμφωνα με το άρθρο 934 παρ.1 εδ.α' ΚΠολΔ, αφορούσε τους λόγους της ανακοπής που στρέφονταν κατά των πράξεων της προδικασίας⁵⁰³ της αναγκαστικής εκτέλεσης ή κατά του κύρους του εκτελεστού τίτλου⁵⁰⁴. Στην περίπτωση αυτήν η ανακοπή έπρεπε να ασκείται μέσα σε δεκαπέντε ημέρες, αφότου γινόταν η πρώτη μετά την επιταγή πράξη εκτέλεσης, η οποία εν προκειμένω ήταν η σύνταξη της έκθεσης για την κατάσχεση (προϊσχύον άρθρο 934 παρ.2 ΚΠολΔ).

β) Το δεύτερο στάδιο αφορούσε τους λόγους της ανακοπής που ανάγονταν στο κύρος των πράξεων της εκτελεστικής διαδικασίας που ενεργήθηκαν από την πρώτη μετά την επιταγή πράξη και εφεξής ή στην απαίτηση έως την έναρξη της τελευταίας πράξης εκτέλεσης, όπως χαρακτηριστικά όριζε η διάταξη του άρθρου 934 παρ.1 εδ.β' ΚΠολΔ. Για την έμμεση εκτέλεση, τελευταία πράξη εκτέλεσης θεωρείτο, όπως άλλωστε ορίζεται και σήμερα, η σύνταξη έκθεσης πλειστηριασμού και κατακύρωσης⁵⁰⁵ (άρθρο 934 παρ.2 ΚΠολΔ)⁵⁰⁶.

γ) Ειδικά, στην εκτέλεση για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων, εμφανιζόταν και ένα τρίτο και τελευταίο στάδιο, το οποίο αφορούσε το κύρος της τελευταίας πράξης εκτέλεσης⁵⁰⁷, δηλαδή του πλειστηριασμού και της κατακύρωσης⁵⁰⁸. Έτσι, η ανακοπή έπρεπε να ασκείται μέσα σε τριάντα ημέρες από την διεξαγωγή του πλειστηριασμού ή του αναπλειστηριασμού κινητών πραγμάτων ή σε ενενήντα ημέρες από την μεταγραφή της περίληψης της κατακυρωτικής έκθεσης στην περίπτωση πλειστηριασμού ακινήτων, σύμφωνα με το άρθρο 934 παρ. 1 εδ.γ' ΚΠολΔ⁵⁰⁹.

Ως προς την κατάσχεση στα χέρια τρίτου, οι διαδικαστικές πράξεις που την συνιστούν υπόκεινται σε προσβολή με την ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ. Έτσι, δύναται ο καθ'

⁵⁰³Η προδικασία περιλαμβάνει τις πράξεις από την επίδοση της επιταγής για εκούσια συμμόρφωση (άρθρο 924 ΚΠολΔ) μέχρι και την συμπλήρωση της τριήμερης προθεσμίας μετά την επιταγή (άρθρο 926 ΚΠολΔ). Βλ. ΑΠ 95/2006, Διαδικτυακός τόπος του Αρείου Πάγου.

⁵⁰⁴Την εγκυρότητα του τίτλου κρίθηκε ότι αφορά ο λόγος ότι δεν ενημερώθηκε ο πιστούχος για δυνατότητα ρύθμισης της οφειλής του με αποτέλεσμα να μην έχει αρχίσει η μηνιαία προθεσμία βάσει του ν. 3816/2010 προβαλλόμενος παραδεκτά εντός της προθεσμίας του άρθρου 934 παρ.1 εδ.α' ΚΠολΔ. Βλ. ΜονΠρΧαν 116/2012, ΕΕμπΔ 2012, σελ. 412.

⁵⁰⁵Αν ανατρεπόταν συνεπώς η αρχική κατακύρωση υπό τους όρους του άρθρου 965 πα.5 εδ.β' ΚΠολΔ θα εξακολουθούσε να τρέχει η προθεσμία του άρθρου 934 παρ.1 εδ.β' ΚΠολΔ μέχρις ότου υπάρξει νέα κατακύρωση οπότε και θα έληγε η προθεσμία αυτή και ξεκινούσε να τρέχει η προθεσμία του άρθρου 934 παρ.1 εδ.γ' ΚΠολΔ.

⁵⁰⁶ΑΠ 660/2005, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

⁵⁰⁷Στην έννοια της τελευταίας πράξης της εκτέλεσης γινόταν δεκτό ότι περιλαμβάνονταν και εκείνες οι διαδικαστικές πράξεις που επακολουθούσαν ως συνέπεια της σύνταξης της κατακυρωτικής έκθεσης, όπως λ.χ. στον πλειστηριασμό ακινήτων, η χορήγηση της περίληψης από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού.

⁵⁰⁸Αν επακολουθούσε, λόγω μη καταβολής του πλειστηριασμού, αναπλειστηριασμός, τελευταία πράξη της εκτέλεσης θεωρείτο η έκθεση του (καρποφόρου) αναπλειστηριασμού και κατακύρωσης. Βλ. Νίκα, ΔικΑνΕκτ, σελ. 599.

⁵⁰⁹ΑΠ 1195/2009, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

ου η εκτέλεση οφειλέτης να προσβάλει ως άκυρη την κατάσχεση αμφισβητώντας το ύψος ή τα επιμέρους κονδύλια της οφειλής του ή προβάλλοντας το ακατάσχετο της απαίτησής του κατά του τρίτου ή προβάλλοντας, ότι δεν του επιδόθηκε η επιταγή (άρθρο 924 ΚΠολΔ) ή ελαττώματα της προς αυτόν επίδοσης του κατασχετηρίου, ή ότι η απαίτησή του κατά του τρίτου εξαρτάται από αντιπαροχή, ή ότι απαγορεύεται κατά αυτού η κατάσχεση. Δεν δύναται όμως ο καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτης να προβάλει λόγους ανακοπής που αφορούν τον τρίτο (άρθρο 262 παρ.2 ΚΠολΔ). Έτσι, κατά μία άποψη, στην κατάσχεση εις χείρας τρίτου, για τον υπολογισμό της προθεσμίας του άρθρου 934 ΚΠολΔ, ως πρώτη μετά την επιταγή πράξη εκτέλεσης πρέπει να θεωρηθεί η κοινοποίηση του κατασχετηρίου στον τρίτο και επομένως ως χρόνος επιβολής της κατάσχεσης είναι η επίδοση του κατασχετηρίου εγγράφου προς τον τρίτο⁵¹⁰. Κατ' άλλη άποψη, ήταν αναγκαία κατά το άρθρο 983 παρ.1,2 ΚΠολΔ η επίδοση του κατασχετηρίου εγγράφου στον τρίτο και στον καθ' ου η εκτέλεση εντός οκτώ ημερών, αφότου γινόταν η επίδοση στον τρίτο, η τελευταία από τις οποίες αποτελούσε και την αφετηρία της οριζόμενης στο άρθρο 934 παρ.1 εδ.α' ΚΠολΔ δεκαπενθήμερης προθεσμίας. Εκ των ανωτέρω γίνεται φανερό ότι, κατά την κρατούσα άποψη, η διαδικασία της κατάσχεσης στα χέρια τρίτου αρχίζει με την κοινοποίηση του κατασχετηρίου στον τρίτο, όμως το πέρας της έχει ρευστά όρια, εξαρτώμενα από την δήλωση του τρίτου, δίχως να υπάρχει δυνατότητα να προσδιοριστεί με ακρίβεια εκ των προτέρων, ώστε να καθοριστεί και ο κατ' άρθρο 934 παρ.1 εδ.β' ΚΠολΔ χρόνος προβολής των λόγων ανακοπής που αφορούσαν είτε το κατασχετήριο, είτε την απαίτηση υπέρ της οποίας επιβλήθηκε η κατάσχεση.

Τέλος, ως προς την άμεση εκτέλεση, παρουσιαζόταν η ιδιαιτερότητα ότι η πρώτη μετά την επιταγή και η τελευταία πράξη εκτέλεσης συμπίπτουν (λ.χ. η αποβολή από το ακίνητο αποτελεί την πρώτη, συγχρόνως όμως και την τελευταία πράξη της κύριας διαδικασίας της κατ' άρθρο 934 παρ.1 εδ.β' ΚΠολΔ άμεσης εκτέλεσης). Στο πλαίσιο αυτό έγινε δεκτό ότι το πεδίο εφαρμογής του δευτέρου σταδίου της της προβολής της εκτελεστικής διαδικασίας, στην άμεση εκτέλεση, δεν μπορούσε να υπάρξει⁵¹¹. Κατά την άποψη που επικράτησε, οι λόγοι που αφορούσαν το κύρος του τίτλου ή την προδικασία της άμεσης εκτέλεσης θα έπρεπε να προβάλλονται μέσα στην προθεσμία που τάσσει το άρθρο 934 παρ.1 εδ.α' ΚΠολΔ, ενώ όταν προβάλλονται λόγοι κατά της απαίτησης ή κατά του κύρους της μόνης (πρώτης και τελευταίας) πράξης εκτέλεσης της κύριας διαδικασίας (δηλαδή της αφαίρεσης του κινητού ή της αποβολής από ακίνητο) θα έπρεπε να επιβάλλονται τα όρια που τάσσει η προθεσμία του άρθρου 934 παρ.1 εδ.γ' ΚΠολΔ⁵¹².

⁵¹⁰Η παράλειψη της επίδοσης προς τον καθ' ου η εκτέλεση επέφερε όχι το ανυπόστατο αλλά την ακυρότητα της κατάσχεσης, η οποία κηρύσσεται με δικαστική απόφαση μετά από άσκηση της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ.

⁵¹¹Βλ. Ποδηματά, Γνωμοδότηση, Αρμ. 2000, ό.π., σελ. 305.

⁵¹²Βλ. Φραγκίστα/Φαλτή, Γνωμοδότηση, Δ 1973, ό.π., σελ. 150. Σχετικό πρόβλημα που αναδεικνύει τις δυσχέρειες της οριοθέτησης της προθεσμίας στην περίπτωση της άμεσης εκτέλεσης αντιμετωπίζει η Ποδηματά: όταν, λ.χ., με την ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ ζητείται η ακύρωση της έκθεσης αφαίρεσης του αυτοκινήτου, ως πρώτης και συνάμα τελευταίας πράξεως της κύριας διαδικασίας εκτέλεσης. Ως λόγος δε ακυρώσεως (ελάττωμα) της πράξεως αυτής προβάλλεται η μη επίδοση επιταγής προς τον ανακόπτοντα – καθ' ου η εκτέλεση. Αν λάβουμε υπόψη ως κριτήριο καθορισμού της προθεσμίας την πάσχουσα πράξη εκτέλεσης, δηλαδή την διαδικαστική πράξη που βαρύνεται με το περιγραφόμενο στην βάση της ανακοπής ελάττωμα και της οποίας ζητείται ως ευθέως και αμέσως θιγόμενης από το ελάττωμα αυτό (εδώ, η μη επιδοθείσα έκθεση αφαίρεσης), η ανακοπή πρέπει εναντίον

4. Τα επιμέρους στάδια του άρθρου 934 ΚΠολΔ στο ισχύον δίκαιο

Πλέον, με τον ν. 4335/2015 τα δύο πρώτα στάδια του προϊσχύοντος άρθρου 934 ΚΠολΔ έχουν συγχωνευθεί σε ένα ενιαίο στάδιο, ενώ το τρίτο στάδιο αποτελεί πλέον το δεύτερο και τελευταίο στάδιο προσβολής των πράξεων της εκτελεστικής διαδικασίας⁵¹³.

Στις μεταβατικές διατάξεις του ν. 4335/2015 ορίζεται ότι οι νέες διατάξεις για την αναγκαστική εκτέλεση εφαρμόζονται, όταν η επίδοση της επιταγής προς εκτέλεση διενεργείται μετά την 1η Ιανουαρίου του έτους 2016. Ειδικότερα, στο νέο άρθρο 934 ΚΠολΔ, και όσον αφορά την έμμεση εκτέλεση, αυτή δηλαδή που ακολουθείται για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων, προβλέπεται ότι όλες οι πλημμέλειες *“...από την σύνταξη της επιταγής προς εκτέλεση μέχρι και τη δημοσίευση του αποσπάσματος της κατασχετήριας έκθεσης ... ή την απαίτηση...(προσβάλλονται)... μέσα σε σαράντα πέντε (45) ημέρες από την ημέρα της κατάσχεσης”*⁵¹⁴. Από την άλλη, εάν οι πλημμέλειες αφορούν την *“...εγκυρότητα της τελευταίας πράξης της εκτέλεσης, (η ανακοπή ασκείται παραδεκτά) μέσα σε τριάντα (30) ημέρες αφότου η πράξη αυτή ενεργηθεί και αν πρόκειται για εκτέλεση για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων, μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την ημέρα του πλειστηριασμού ή αναπλειστηριασμού αν πρόκειται για κινητά, και εξήντα (60) ημέρες αφότου μεταγραφεί η περίληψη της κατακυρωτικής έκθεσης, αν πρόκειται για ακίνητα”*.

Η νέα αυτή ρύθμιση, όμως, γρήγορα συνοδεύθηκε από πλείστες επιφυλάξεις και έντονη δυσπιστία, καθώς άφηνε μετέωρες αρκετές περιπτώσεις που καλύπτονταν επαρκώς υπό την προηγούμενη νομοθετική ρύθμιση της εν λόγω προθεσμίας, δημιουργώντας πλέον αρκετά αναπάντητα ερωτήματα. Για πολλούς, η νέα διάταξη *“πάσχει τόσο ουσιαστικά όσο και στη διατύπωση”*. Κατά πρώτον, δεν διευκρινίζεται πότε μπορούν να προβληθούν λόγοι ανακοπής που αφορούν την εγκυρότητα του τίτλου, αφού τέτοιοι λόγοι δεν φαίνεται, εκ πρώτης όψεως να υπάγονται σε οποιαδήποτε από τις καθιερούμενες κατηγορίες, καθώς οι λόγοι αυτοί δεν αφορούν τις πλημμέλειες που εμφίλοχώρησαν κατά τον χρόνο από την επίδοση της επιταγής προς εκτέλεση μέχρι την δημοσίευση της κατάσχεσης, ούτε πλημμέλειες της τελευταίας πράξεως⁵¹⁵. Κατά

της πράξης αυτής πρέπει να ασκηθεί εντός εξάμηνης προθεσμίας, σύμφωνα με το άρθρο 934 παρ.1 εδ.γ' ΚΠολΔ. Βλ. σχετικό παράδειγμα σε Ποδημάτα, Γνωμοδότηση, Αρμ 2000, ό.π., σελ. 305. Αντιθέτως, κατά του Φραγκίστα/Φαλτσή, ό.π., σελ. 151, *“...ο λόγος ανακοπής, ο σχετικός προς την υποτιθέμενη αντικανονική επίδοσιν, υπόκειται εις την προθεσμίαν του άρθρου 934 παρ.1 εδ.α' ΚΠολΔ, ήτοι εις προθεσμίαν 15 ημερών από της αφαιρέσεως του αυτοκινήτου...”*. Κατ' αυτούς το άρθρο 934 παρ.1 εδ.α' ΚΠολΔ αναφέρεται στην πράξη όπου ενυπάρχει το ελάττωμα, και δη στην αιτία της προσβολής και όχι στις επόμενες πράξεις ή ακύρωση των οποίων επιδιώκεται με το αίτημα της ανακοπής.

⁵¹³ Η συρρίκνωση των τριών σταδίων με τον ν. 4335/2015 επηρεάζει κυρίως τους λόγους που έβαλαν κατά των πράξεων της κύριας διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης από την κατάσχεση και μετέπειτα και τους λόγους κατά της απαίτησης. Πριν την τροποποίηση, οι λόγοι αυτοί μπορούσαν να προβληθούν παραδεκτά έως την έναρξη της τελευταίας πράξης εκτέλεσης σύμφωνα με το παλαιό άρθρο 934 παρ.1 εδ.β' ΚΠολΔ (σύνταξη έκθεσης πλειστηριασμού και κατακύρωσης). Το νέο άρθρο 934 παρ.1 αρ.α' ΚΠολΔ τους έχει υποβάλει σε προθεσμία σαράντα πέντε ημερών, ενώ αύξησε την προθεσμία στην οποία υποβάλλονταν οι λόγοι που αφορούσαν την προδικασία (ιδίως το κύρος της επιταγής), και τον εκτελεστό τίτλο που υπόκειται επίσης στην ίδια προθεσμία. Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., 2017, παρ.40, αρ.7.

⁵¹⁴ Για την έναρξη της προθεσμίας των σαράντα πέντε ημερών δεν αρκεί η σύνταξη της κατασχετήριας έκθεσης, αλλά για την περιφρούρηση του δικαιώματος άμυνας του καθ' ου, θα πρέπει να συντελείται και η επίδοσή της στον τελευταίο (άρθρο 955 παρ.1, 995 παρ.1 ΚΠολΔ). Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ό.π., 2017, παρ.40, αρ.28.

⁵¹⁵ Η πιο λογική ερμηνεία υπαγάγει την προβολή των λόγων αυτών στο πρώτο στάδιο, χωρίς ωστόσο να να

δεύτερον, δεν καλύπτεται η περίπτωση, κατά την οποία ο οφειλέτης εξοφλεί τον επισπεύδοντα δανειστή λίγο πριν τον πλειστηριασμό, δημιουργώντας ασάφεια σε ποια προθεσμία άσκησης της ανακοπής κατά της επισπευδόμενης αναγκαστικής εκτέλεσης θα προβληθεί ο ισχυρισμός περί εξόφλησης της απαίτησης⁵¹⁶. Αλλά και γενικά δεν υπάρχει ξεκάθαρη νομοθετική απάντηση πότε προβάλλονται οι οψιγενείς ισχυρισμοί ή τα ελαττώματα της διαδικασίας που έχουν λάβει χώρα μετά τις σαράντα πέντε ημέρες από την κατάσχεση, οπότε λήγει η προθεσμία της ανακοπής του πρώτου σταδίου. Ως προς την δυνατότητα προβολής των λόγων ανακοπής επί των ελαττωμάτων αυτών υπάρχει εμφανώς κενό προθεσμίας⁵¹⁷. Η αβλεψία πάντως αυτή του νομοθέτη δημιουργεί προβληματισμούς περί του πώς θα ικανοποιηθεί το συνταγματικώς προστατευόμενο δικαίωμα παροχής έννομης προστασίας του οφειλέτη και του δανειστή για τα γεγονότα αυτά. Κατά τρίτον, όπως επισημάνθηκε από τον Μάζη⁵¹⁸, το ως άνω άρθρο στην παρ.1 περ.α' εδ.1 ΚΠολΔ, φαίνεται να αφήνει εκτός όλες εκείνες τις πλημμέλειες που προηγήθηκαν της επιταγής προς εκτέλεση, στην παρ.2 του άρθρου 934 ΚΠολΔ δεν αναφέρεται όπως θα έπρεπε η έκθεση αναπλειστηριασμού και τέλος δεν γίνεται μνεία για τον χρόνο προσβολής της παράλειψης επιβολής κατάσχεσης.

4.1. Το πρώτο στάδιο (άρθρο 934 παρ.1 περ.α' ΚΠολΔ)

Όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, με το άρθρο 934 παρ.1 περ.α' εδ.1 ΚΠολΔ όλες οι ανακοπές που αφορούν αντιρρήσεις⁵¹⁹ κατά πράξεων εκτέλεσης από την προδικασία της εκτέλεσης, δηλαδή την σύνταξη της επιταγής προς εκτέλεση⁵²⁰, και μέχρι πριν από τον πλειστηριασμό, δηλαδή την δημοσίευση του αποσπάσματος της κατασχετήριας έκθεσης,

μένει η θέση αυτή στο αυρόβλητο, διότι θα μπορούσε να ερμηνευθεί και αντιθέτως και να υπαχθεί η κατηγορία των πλημμελειών αυτών στο δεύτερο στάδιο. Βλ. Κιουπτσίδου-Στρατουδάκη, Ζητήματα από το δίκαιο της αναγκαστικής εκτέλεσης μετά τις τροποποιήσεις του ν. 4335/2015, Αρμ 2016, σελ. 3, η οποία μάλιστα παρατηρεί εύστοχα ότι η ερμηνεία αυτή συνάδει και με τις σκέψεις της αιτιολογικής έκθεσης, όπου αποσαφηνίζεται ότι οποιεσδήποτε προϋπάρχουσες της δημοσίευσης του αποσπάσματος πλημμέλειες, ενστάσεις κλπ., θα πρέπει να εκκαθαρίζονται μέχρι την ανωτέρω πρώτη προθεσμία.

⁵¹⁶Βλ. Πλεύρη, ό.π., ΕλλΔνη 2016, σελ. 158.

⁵¹⁷Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 305-306, η οποία επισημαίνει ότι για τους οψιγενείς ισχυρισμούς και για ελαττώματα που έλαβαν χώρα μετά το πέρας των σαράντα πέντε ημερών, αυτοί μπορούν να διασωθούν με το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων, υπό την προϋπόθεση όμως ότι έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα, δηλαδή εντός των πρώτων 45 ημερών την ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ. Σε διαφορετική περίπτωση, η ίδια συγγραφέας υποστηρίζει ότι μόνη οδός είναι η άσκηση αρνητικής αναγνωριστικής αγωγής και αίτηση λήψης ασφαλιστικών μέτρων προς αναστολή της προόδου της εκτελεστικής διαδικασίας, που όμως επιβαρύνει τον οφειλέτη με αδικαιολόγητα υψηλά έξοδα. Μία άλλη λύση που προτείνει η συγγραφέας είναι η δυνατότητα να προβληθούν τα ελαττώματα αυτά στην προθεσμία του δεύτερου σταδίου, καθώς γίνεται δεκτό ότι στην εν λόγω προθεσμία μπορούν να προβληθούν και ελαττώματα που εμφολόγησαν ακόμη και πριν από την διεξαγωγή του πλειστηριασμού. Εφόσον επιδρούν ακυρωτικά στον τελευταίο.

⁵¹⁸Βλ. Μάζη, Παρέμβαση σχετικά με τις διατάξεις του Σχεδίου της αναγκαστικής εκτέλεσης, ΕΠολΔ 2014, σελ. 278-282.

⁵¹⁹Εδώ εμπίπτουν οι λόγοι που αφορούν ακυρότητες της επιταγής και της επίδοσής της, τις αταξίες σχετικές με την δόση της επιταγής, τις παραβάσεις ως προς τις κοινοποιήσεις στους καθολικούς ή ειδικούς διαδόχους, τις παραβάσεις που αφορούν τις προθεσμίες του άρθρου 926 ΚΠολΔ, τις ελλείψεις της ενεργητικής ή παθητικής νομιμοποίησης, τις ακυρότητες της κατάσχεσης, όπως και όλων των πράξεων που προηγούνται ή έπονται της κατάσχεσης, βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ΔικΑνΕκτ, 2017, ό.π., παρ.40, αρ.25.

⁵²⁰Βέβαια, γίνεται δεκτό ότι στην προθεσμία αυτή εμπίπτουν και οι λόγοι ανακοπής που αφορούν και προγενέστερες της της επιταγής προς εκτέλεση πράξεις, όπως είχε ερμηνευθεί και υπό το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς.

πρέπει να ασκηθούν εντός προθεσμίας σαράντα πέντε ημερών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της κατάσχεσης⁵²¹.⁵²² Μέσα στην ίδια προθεσμία ασκούνται και οι αντιρρήσεις που αφορούν την απαίτηση⁵²³. Σύμφωνα με την διάταξη αυτή, αμέσως μετά την επίδοση της επιταγής προς εκτέλεση και την επιβολή της κατάσχεσης διενεργούνται σε πολύ μικρό χρονικό πλαίσιο όλες οι απαιτούμενες γνωστοποιήσεις και κοινοποιήσεις της προδικασίας του πλειστηριασμού⁵²⁴, η δημοσιότητα της οποίας καλύπτεται με την ανάρτηση αποσπάσματος της κατασχετήριας έκθεσης στην προβλεπόμενη επίσημη ιστοσελίδα από τον αρμόδιο δικαστικό επιμελητή⁵²⁵, όπως ορίζουν οι διατάξεις των άρθρων 955 και 995 ΚΠολΔ.

Περαιτέρω, από την στιγμή που ο πλειστηριασμός κινητών και ακινήτων προσδιορίζεται να διενεργηθεί το αργότερο εντός οκτώ μηνών από την ολοκλήρωση της κατάσχεσης, σύμφωνα με τα άρθρα 954 παρ.2 εδ.ε' ΚΠολΔ και 993 παρ.2 ΚΠολΔ, και από τη στιγμή που όλες οι εκτελεστικές πράξεις διενεργούνται μετά την κατάσχεση, ο καθ' ου και κάθε άλλος δανειστής που έχει έννομο συμφέρον δύναται αλλά και υποχρεούται να συγκεντρώσει όλες τις αντιρρήσεις κατά της έως τώρα εκτελεστικής διαδικασίας σε μία ανακοπή που θα εκδικάζεται πριν από την διενέργεια του πλειστηριασμού⁵²⁶.

Όταν επισπεύδεται κατάσχεση στα χέρια τρίτου⁵²⁷, κατά την οποία ακολουθείται η προδικασία της σύνταξης και επίδοσης επιταγής προς εκτέλεση, το ανωτέρω χρονικό πλαίσιο επεκτείνεται μέχρι και την επίδοση του κατασχετηρίου εγγράφου στον καθ' ου⁵²⁸. Εδώ θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι στην περίπτωση της κατάσχεσης αυτής και εφόσον λαμβάνει χώρα η καταφατική δήλωση του τρίτου, για να είναι εμπρόθεσμη η

⁵²¹Το αυτό ισχύει και για τις ενδιάμεσες διαδικαστικές πράξεις της διαδικασίας του αναπλειστηριασμού, βλ. Γέσιου-Φαλτή, 2017, ό.π., σελ.

⁵²²Στον πλειστηριασμό πλοίου, η προθεσμία του άρθρου 934 παρ.1 περ.α' ΚΠολΔ καθορίζεται σε τριάντα ημέρες από την κατάσχεση του πλοίου, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 1011Α παρ.2 εδ.α' ΚΠολΔ.

⁵²³Ενώ, υπό το προϊσχύον καθεστώς ο διαχωρισμός μεταξύ ελαττωμάτων του τίτλου και της εκτελούμενης απαίτησης δεν ήταν πάντα ευχερής, με αποτέλεσμα να υπήρχε και διάσταση απόψεων ως προς την επιλογή προθεσμίας άσκησης της ανακοπής μεταξύ του εδαφίου α' και β' της παρ.1 του άρθρου 934 ΚΠολΔ, πλέον αυτή η διαφωνία καθίσταται άνευ αντικειμένου, καθόσον η προθεσμία για τις δύο αυτές κατηγορίες αντιρρήσεων είναι ενιαία.

⁵²⁴Με τον ν. 4335/2015 προβλέπονται πλέον λιγότερες πράξεις δημοσιότητας και περιορίζονται οι κοινοποιήσεις. Καταργείται παντελώς η περίληψη της κατασχετήριας έκθεσης ως διαδικαστικό έγγραφο, όπως και η υλική πράξη της 'κήρυξης του πλειστηριασμού από κήρυκα. Αντί της περίληψης κατασχετήριας έκθεσης εκδίδεται από τον επιμελητή απόσπασμα αυτής, που κατά κανόνα δεν επιδίδεται, αλλά αναρτάται επί ποινή δικονομικής ακυρότητας σε συγκεκριμένο διαδικτυακό τόπο και με συγκεκριμένο περιεχόμενο που καθορίζεται από το αντικείμενο της κατάσχεσης (άρθρο 955 παρ.2 ΚΠολΔ για κινητά και άρθρο 995 παρ.4 ΚΠολΔ για ακίνητα). Κατ' εξαίρεση, προβλέπεται η επίδοση του αποσπάσματος αναφορικά με τα κινητά στον ενεχυρούχο δανειστή, εφόσον το ενέχυρο είναι γραμμένο σε δημόσιο βιβλίο και αναφορικά με τα ακίνητα στον τρίτο κύριο ή νομέα και στους ενυπόθηκους δανειστές. Βλ. σχετικά, Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 307, σε παραπομπή αρ. 1491.

⁵²⁵Βλ. Πλεύρη, ό.π., ΕλλΔνη 2016, σελ. 154.

⁵²⁶Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 308-309.

⁵²⁷Βλ. Κατηφόρη, Ικανοποίηση δανειστών και κατάσχεση στα χέρια τρίτου, ΕΠολΔ 2014, σελ. 274.

⁵²⁸Με την αιτιολογική έκθεση του ν. 4335/2015 διευκρινίζεται ότι όταν επισπεύδεται κατάσχεση στα χέρια τρίτου, το χρονικό πλαίσιο των σαράντα πέντε ημερών επεκτείνεται μέχρι και την επίδοση του κατασχετηρίου εγγράφου στον καθ' ου. Συνεπώς, ενόσω το κατασχετήριο δεν έχει επιδοθεί στον καθ' ου, ο τελευταίος δεν εκπίπτει του δικαιώματός του είτε να προσβάλει τον εκτελεστό τίτλο και τις πράξεις της προδικασίας ή της κύριας διαδικασίας της εκτέλεσης, είτε να προβάλει αντιρρήσεις κατά της απαίτησης του κατασχόντος και της κατασχεθείσας απαίτησης. Βλ. Κολοτούρο, Συνέπειες της αναγκαστικής κατάσχεσης στα χέρια τρίτου, ΕΠολΔ 2016, σελ. 158.

άσκηση της ανακοπής από τον καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη θα πρέπει να ασκηθεί εντός της οκταήμερης προθεσμίας από την επίδοση σε αυτόν του κατασχετηρίου εγγράφου κατ' άρθρο 988 ΚΠολΔ και όχι εντός σαράντα πέντε ημερών από την κατάσχεση, λόγω της ειδικότερης αυτής ρύθμισης που εισάγεται⁵²⁹.

Σε περίπτωση δε άμεσης εκτέλεσης, σύμφωνα με το άρθρο 934 παρ.1 περ.α' εδ.2 ΚΠολΔ, η ανακοπή κατά της επιταγής προς εκτέλεση ασκείται σε προθεσμία τριάντα ημερών από την επίδοση της επιταγής⁵³⁰. Εδώ, υπάγονται οι αντιρρήσεις κατά της προδικασίας της εκτέλεσης ή οι αντιρρήσεις κατά της ίδιας της εκτελούμενης απαίτησης⁵³¹.

4.2. Το δεύτερο στάδιο (άρθρο 934 παρ.1 περ.β' ΚΠολΔ)

Το δεύτερο χρονικό στάδιο προσβολής της εκτελεστικής διαδικασίας τοποθετείται μετά την διενέργεια του πλειστηριασμού και περιλαμβάνει την δυνατότητα άσκησης ανακοπής για όλες τις αντιρρήσεις για ενδεχόμενες πλημμέλειες που εμφιλοχώρησαν από την πράξη του πλειστηριασμού μέχρι και την τελευταία πράξη της εκτέλεσης που είναι η σύνταξη έκθεσης πλειστηριασμού και κατακύρωσης, σύμφωνα με το άρθρο 934 παρ.1 περ.β' και παρ.2 ΚΠολΔ. Αυτό φυσικά ισχύει στην περίπτωση της άσκησης ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ στην εκτέλεση για ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων. Στην περίπτωση αυτή και σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 934 παρ.1 περ.β' εδ.2 ΚΠολΔ, η προθεσμία είναι τριάντα ημέρες από την ημέρα του πλειστηριασμού ή αναπλειστηριασμού αν πρόκειται για κινητά, και εξήντα ημέρες αφότου μεταγραφεί η περίληψη της κατακυρωτικής έκθεσης, αν πρόκειται για ακίνητα⁵³². Έτσι, στο δεύτερο αυτό στάδιο υπάγονται κατά πρώτον, όλοι οι λόγοι ακύρωσης του πλειστηριασμού που ανάγονται σε πλημμέλειες της ίδιας της πράξης του κατά το χρόνο της διεξαγωγής του, κατά δεύτερον, οι πλημμέλειες πράξεων της προδικασίας⁵³³ του πλειστηριασμού⁵³⁴ που

⁵²⁹Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 302.

⁵³⁰Εδώ εμπίπτει και ο λόγος της ανακοπής που αφορά το κύρος του εκτελεστού τίτλου, βλ. Γέσιου-Φαλτσή, ΔικΑνΕκτ, 2017, ό.π., παρ.40, αρ.45.

⁵³¹Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2588.

⁵³²Στην περίπτωση του πλειστηριασμού πλοίου, η προθεσμία του άρθρου 934 παρ.1 περ.β' ΚΠολΔ καθορίζεται σε σαράντα ημέρες από την σύνταξη έκθεσης πλειστηριασμού, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 1011Α παρ.2 εδ.α' ΚΠολΔ.

⁵³³Βλ. Κιουπτσίδου-Στρατουδάκη, ό.π., σελ. 4, η οποία εκκινώντας από την παραδοχή ότι τα ελαττώματα της προδικασίας του πλειστηριασμού εντάσσονται στο πρώτο στάδιο (άρθρο 934 παρ.1 περ.α' ΚΠολΔ), λόγω της του γράμματος του νόμου: "...μέχρι και την δημοσίευση αποσπάσματος της κατασχετήριας έκθεσης...", προχωρεί στο εξής ερμηνευτικό συμπέρασμα: "Η καθόλου παράλειψη της τήρησης των παραπάνω διατυπώσεων (ενν. άρθρα 955 παρ.2 ΚΠολΔ και 995 παρ.4 ΚΠολΔ) δηλαδή η παντελής παράλειψη της κατάθεσης των εγγράφων στον συμβολαιογράφο ή της δημοσίευσης του αποσπάσματος, αποτελεί λόγο ακύρωσης του πλειστηριασμού και λόγο ανακοπής δυνάμενο να προβληθεί στο δεύτερο στάδιο, δηλαδή και μετά τον πλειστηριασμό. Λόγοι όμως ανακοπής αναφερόμενοι απλώς σε πλημμέλειες της ήδη γενόμενης κατάθεσης των εγγράφων, ή της ως άνω πραγματοποιηθείσας δημοσίευσης, θα είναι απαράδεκτοι μετά την παρέλευση της 45νήμερης προθεσμίας..."

⁵³⁴Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημανθεί ότι μετά την τελευταία τροποποίηση που υπέστη ο ΚΠολΔ, η προδικασία του πλειστηριασμού για τα ακίνητα έχει απλουστευθεί ως διαδικασία. Πιο συγκεκριμένα, μετά την κατάργηση του άρθρου 999 ΚΠολΔ, η προδικασία διαμορφώνεται με βάση το άρθρο 995 παρ.4 ΚΠολΔ, όπου ορίζεται ότι ο πλειστηριασμός δεν μπορεί να γίνει αν δεν τηρηθούν οι διατυπώσεις του άρθρου 995 ΚΠολΔ, διαφορετικά είναι άκυρος, και κατά το οποίο προβλέπονται πλέον λιγότερες πράξεις

επιδρούν στο κύρος του και κατά τρίτον, ο λόγος ακύρωσης του πλειστηριασμού λόγω ακύρωσης πράξης εκτέλεσης που έλαβε χώρα πριν από την διεξαγωγή του⁵³⁵.

Στην κατάσχεση εις χείρας τρίτου, το ποια είναι η τελευταία πράξη της εκτέλεσης εξαρτάται από το αντικείμενο της κατάσχεσης και από το είδος της δήλωσης του τρίτου και την περαιτέρω εξέλιξη της εκτελεστικής διαδικασίας⁵³⁶.

Ως προς την άμεση εκτέλεση, όπως ορίζει χαρακτηριστικά η διάταξη του άρθρου 934 παρ.1 περ.β' εδ.1 ΚΠολΔ, όλες οι ενδεχόμενες πλημμέλειες που αφορούν την εγκυρότητα της μοναδικής (πρώτης και τελευταίας) πράξης της άμεσης εκτελεστικής διαδικασίας, η προθεσμία για την προσβολή της πράξης αυτής είναι τριάντα ημέρες από την διενέργειά της⁵³⁷, λ.χ. τριάντα ημέρες από την αφαίρεση του κινητού (βλ. άρθρο 941 ΚΠολΔ) ή από την αποβολή από το ακίνητο (βλ. 943 ΚΠολΔ).

Συνεπώς, η εκτίμηση του νομοθέτη ήταν με την άσκηση μιας δεύτερης και τελευταίας ανακοπής να επιλύονται αποτελεσματικά και γρήγορα όλα τα ζητήματα που αφορούν το δεύτερο στάδιο της εκτελεστικής διαδικασίας⁵³⁸.

Για τον λόγο αυτόν έχουν θεσπιστεί και ειδικές προθεσμίες, που λόγω της ειδικότητάς τους υπερσχύουν της διάταξης του άρθρου 934 ΚΠολΔ, για την προβολή αντιρρήσεων, όπως είναι οι αντιρρήσεις κατά του κύρους της δήλωσης συνέχισης του πλειστηριασμού. Σύμφωνα με τον ν. 4335/2015, το άρθρο 973 παρ.6 ΚΠολΔ ορίζει ότι αντιρρήσεις που αφορούν το κύρος της δήλωσης “για οποιονδήποτε λόγο”, και συνεπώς, όχι μόνο κατά διαδικαστικής πράξης της εκτέλεσης, αλλά και για τον τίτλο, την επιταγή και την απαίτηση του τρίτου, ασκούνται με ανακοπή που δικάζεται μέσα στο οριζόμενη στη διάταξη σύντομο χρονικό διάστημα, δηλαδή εντός τριάντα ημερών από την ημέρα ανάρτησης της γνωστοποίησης της δήλωσης στον σχετικό διαδικτυακό τόπο, με την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων και η εκδιδόμενη απόφαση δεν υπόκειται σε κανένα ένδικο μέσο. Επίσης, προβλέπεται η δυνατότητα να προτείνονται πρόσθετοι λόγοι με ιδιαίτερο δικόγραφο εντός προθεσμίας οκτώ ημερών πριν από την συζήτηση, κατά το πρότυπο του άρθρου 933 παρ.1 ΚΠολΔ⁵³⁹. Όμως, η Κιουπτσιδου-Στρατουδάκη παρατηρεί εύλογα, ότι ακριβώς αυτή η δυνατότητα, που δίδεται μέσω της διατάξεως του άρθρου 973 παρ.6 ΚΠολΔ, προς άσκηση ειδικής ανακοπής εντός άλλης προθεσμίας (30 ημέρες) κατά της δήλωσης συνέχισης πλειστηριασμού, διατηρεί τον μεγάλο αριθμό ενδιάμεσων ανακοπών που ο νέος νόμος 4335/2015, με την συντόμευση των προθεσμιών και την κατάργηση του ενδιάμεσου σταδίου προβολής λόγων ανακοπής, επιθύμησε να τερματίσει. Η ρύθμιση αυτή δημιουργεί αδικαιολόγητη διάσπαση των κανόνων που θα ακολουθούνται για την εκδίκαση ανακοπών, δημιουργώντας μεγάλη καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της εκτελεστικής διαδικασίας. Πάντως, σύμφωνα πάντα με την συγγραφέα,

δημοσιότητας και περιορίζονται οι κοινοποιήσεις,. Έτσι, καταργείται η περίληψη της κατασχετήριας έκθεσης και αντί αυτής εκδίδεται από τον δικαστικό επιμελητή απόσπασμα της κατασχετήριας έκθεσης που κατά κανόνα δεν επιδίδεται, αλλά αναρτάται επί ποινή δικονομικής ακυρότητας στην ιστοσελίδα δημοσιεύσεων του ΕΤΑΑ-TAN.

⁵³⁵Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 315-316.

⁵³⁶Βλ. Κολοτούρο, ό.π., ΕΠολΔ 2016, σελ. 158.

⁵³⁷Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2588.

⁵³⁸Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 310.

⁵³⁹Βλ. Πανταζόπουλο, Οι πρόσθετοι λόγοι ανακοπής, σε ΕΕΔ, 39^ο Πανελλήνιο Συνέδριο, 2014, Πρόσθετοι λόγοι, σελ. 23.

ο παράγοντας αυτός καθυστερήσεων αντιμετωπίζεται από το νέο πλέγμα ρυθμίσεων κυρίως με την καθιέρωση της δυνατότητας επιβολής πολλαπλών κατασχέσεων επί του ίδιου πράγματος⁵⁴⁰.

5. Αποδοχή και κριτική της τροποποίησης του άρθρου 934 ΚΠολΔ

Ήδη, στα πρώτα κιόλας χρόνια εφαρμογής της νέας διάταξης του άρθρου 934 ΚΠολΔ, μετά τον ν. 4335/2015, η προθεσμία της ανακοπής του 933 ΚΠολΔ αποτελεί μήλον της έριδος για πολλούς νομικούς, οι απόψεις των οποίων, ως προς την βελτίωση της διάταξης ή μη, διίστανται. Μέρος της θεωρίας χαιρετίζει την συγκεκριμένη τροποποίηση και τον τρόπο με τον οποίο διαρθρώνονται τα στάδια προσβολής των πράξεων της εκτελεστικής διαδικασίας. Σύμφωνα με την καθηγήτρια Απαλαγάκη⁵⁴¹, η νέα ρύθμιση του άρθρου 934 ΚΠολΔ, αφενός ορίζει με σαφήνεια τις αφετηρίες υπολογισμού της κάθε προθεσμίας, αφετέρου αποσυνδέει σε σημαντικό βαθμό τους προβαλλόμενους λόγους ανακοπής από την προθεσμία εντός της οποίας μπορούν να προβληθούν, δεδομένου ότι στο πρώτο στάδιο μπορεί να προβληθεί οποιοσδήποτε λόγος αφορά την απαίτηση και την εγκυρότητα των μέχρι τότε πράξεων της εκτελεστικής διαδικασίας και στο δεύτερο οποιοσδήποτε λόγος αφορά την εγκυρότητα της τελευταίας πράξης της αναγκαστικής εκτέλεσης. Επιπλέον, κατά την καθηγήτρια, με την νέα ρύθμιση, με την οποία μειώνονται τα στάδια προσβολής των λόγων ανακοπής από τρία σε δύο, συντομεύει ο χρόνος περαίωσης της εκτελεστικής διαδικασίας, αποκόπτοντας τον καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη από την παρελκυστική συμπεριφορά που μπορούσε να αναπτύξει κατά το προϋσχύον νομοθετικό καθεστώς με την δυνατότητα να ανακόψει και να παρεμποδίσει την εξέλιξη της αναγκαστικής εκτέλεσης σε χρόνο πολύ μεταγενέστερο, λόγω των τριών σταδίων προσβολής των πράξεων εκτέλεσης.

Από την άλλη, μέρος της θεωρίας⁵⁴² παρατηρεί με δυσπιστία και επιφυλακτικότητα την εν λόγω τροποποίηση⁵⁴³, καθώς φρονεί ότι ο περιορισμός των σταδίων της προθεσμίας αυτής σε συνδυασμό με την αυστηρότερη διατύπωση του άρθρου 935 ΚΠολΔ που επιβάλλει συγκεντρωτικό σύστημα ως προς τους προβαλλόμενους λόγους ανακοπής, συνεπάγεται για τον ανακόπτοντα οφειλέτη ένα ασφυκτικό χρονικό πλαίσιο για την προσβολή των πράξεων της επισπευδόμενης σε βάρος του αναγκαστικής εκτέλεσης, απαιτώντας από εκείνον ιδιαίτερη επιμέλεια και προσοχή για την αποτελεσματική οργάνωση της άμυνάς του. Έχει μάλιστα υποστηριχθεί ότι η συρρίκνωση των σταδίων προσβολής των πράξεων προσβολής της εκτέλεσης από τρία σε δύο, επέφερε απλούστευση που περιορίζεται όμως σε επίπεδο νομοθεσίας και όχι ουσίας⁵⁴⁴. Η νέα ρύθμιση δίνει την δυνατότητα συγκέντρωσης περισσότερων λόγων

⁵⁴⁰Βλ. Κιουπτσίδου-Στρατουδάκη, ό.π., σελ. 5.

⁵⁴¹Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2589.

⁵⁴²Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 316.

⁵⁴³Βλ. Μάζη, Παρατηρήσεις στο νέο σχέδιο νόμου για την αναθεώρηση του ΚΠολΔ, ιδίως στις διατάξεις για την αναγκαστική εκτέλεση, Αρμ 2014, σελ. 197, ο οποίος πριν ακόμα τεθεί σε εφαρμογή ο νέος νόμος 4335/2015, θεωρούσε ότι: "...χωρίς κάποιο ιδιαίτερο λόγο προβλέπεται περαιτέρω με το Σχέδιο αντικατάσταση της σωστής ισχύουσας ρύθμισης του άρθρου 934 ΚΠολΔ, η οποία και θα πρέπει επίσης, κατά την γνώμη μου να μη θιγεί...".

⁵⁴⁴Βλ. Πανταζόπουλο, Οι τροποποιήσεις του ΚΠολΔ στα ένδικα μέσα, στις ειδικές διαδικασίες και στο

ανακοπής σε ένα δικόγραφο, δεν εγγυάται όμως μείωση του αριθμού των ανακοπών που θα μπορούν να ασκηθούν από τον στρεψόδικο οφειλέτη, ούτε ταχύτερη ολοκλήρωση της εκτελεστικής διαδικασίας στην τελευταία περίπτωση.

γενικό μέρος της αναγκαστικής εκτέλεσης βάσει του ν. 4335/2015, ΕΠολΔ 2015, σελ. 275.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

1. Η αρχή της συγκέντρωσης των λόγων ανακοπής (935 ΚΠολΔ)

Στο αγαθό της γρήγορης εκκαθάρισης των διαφορών περί την εκτέλεση και στη συμπαρομαρτούσα ασφάλεια των συναλλαγών αποβλέπει το αυστηρό σύστημα άνευ επικουρίας δικάζεσθαι, που καθιερώθηκε για πρώτη φορά στον ΚΠολΔ⁵⁴⁵. Ο δικονομικός νομοθέτης μετέφερε το αξίωμα αυτό και στην διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης με την θέσπιση του άρθρου 935 ΚΠολΔ⁵⁴⁶, λόγω ακριβώς της επιθυμίας⁵⁴⁷ του να για ταχεία εκκαθάριση της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης από τις αμφισβητήσεις για το κύρος της⁵⁴⁸. Έτσι, η Συντακτική Επιτροπή αναθέτει στον Οικονομόπουλο, για πρώτη φορά, την διατύπωση του εν λόγω άρθρου, περί της εφαρμογής του αξιώματος του άνευ επικουρίας δικάζεσθαι, καθώς και την έκταση αυτού⁵⁴⁹.

Εκ πρώτης όψεως, ο αποκλεισμός των μη προβληθέντων, πλην υφιστάμενων λόγων ανακοπής αποκλείεται επαρκώς μεν μέσω της διάταξης του άρθρου 330 ΚΠολΔ (ιδίως ως προς τις γνήσιες μη αυτοτελείς ενστάσεις) επιτυγχάνεται δε, πληρέστερα, μέσω της διάταξης του άρθρου 935 ΚΠολΔ⁵⁵⁰, υπό την έννοια ότι όπου δεν υφίσταται δεδικασμένο, παρεμβαίνει το άρθρο 935 ΚΠολΔ⁵⁵¹, το οποίο αποκλείει την προβολή νέων λόγων

⁵⁴⁵Βλ. Νίκα, ό.π., σελ. 377, Βλ. Μπρίνια, Αναγκαστική Εκτέλεσις, σελ. 478, ο οποίος επισημαίνει ότι: "...εις το προΐσχύσαν δίκαιον δεν υπήρχεν αντίστοιχος διάταξης, αλλά παρείχετο ασφάλεια διά του δεδικασμένου, το οποίο εκάλυπτε τας καταχρηστικές ενστάσεις, εκ δε των γνησίων τας προταθείσας εις την προγενεστέραν δίκην της ανακοπής, τέλος δε και διά του συστήματος του άνευ επικουρίας δικάζεσθαι, που ίσχυεν εις την διαγνωστικήν δίκην...". Πράγματι, όπως υποστηρίζει ο ίδιος συγγραφέας, υπό το νομοθετικό καθεστώς, πριν την ρύθμιση του άρθρου 935 ΚΠολΔ, είχε γίνει δεκτό ότι ο καθ' ου η εκτέλεση δεν μπορούσε να ασκήσει νέα ανακοπή και να προτείνει τις μη προταθείσες καταχρηστικές ενστάσεις του. Δεν υπήρχε βέβαια ρητή διάταξη για αυτό, αλλά η άποψη αυτή θεμελιωνόταν αφενός στο σύστημα του άνευ επικουρίας δικάζεσθαι (άρθρο 160 ΚΠολΔ), δεδομένου ότι ο ανακόπων, έχοντας θέση εναγομένου, δεν μπορούσε να προτείνει σε μεταγενέστερο χρόνο τις ενστάσεις του ως λόγους ανακοπής και αφετέρου στο δεδικασμένο.

⁵⁴⁶Εισάγεται κατά κάποιον τρόπο μία (οιονεί) υποχρεωτική αντικειμενική σόρευση των λόγων ανακοπής για την ακύρωση της ίδιας πράξης, υπό την έννοια ότι οι περισσότεροι αυτοί λόγοι πρέπει να εισαχθούν προς εκδίκαση ενώπιον του ίδιου δικαστηρίου είτε με το κύριο δικόγραφο της ανακοπής είτε με το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων, ασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτόν το κύρος των περαιτέρω πράξεων της διαδικασίας και καθιστώντας την προσβολή των πράξεων της εκτέλεσης όχι απλώς σταδιακή αλλά και υποχρεωτικώς σταδιακή.

⁵⁴⁷Απώτερος σκοπός του νομοθέτη ήταν η απομάκρυνση με την διάταξη αυτή των κινδύνων παρέλκυσης της εκτελεστικής διαδικασίας από τον οφειλέτη, μέσω της μεθοδευμένης κατανομής των ενστάσεών του σε αλληλέπληλες ανακοπές κατά της εκτελέσεως.

⁵⁴⁸Βλ. Παπαδοπούλου, Η συγκέντρωση των λόγων ανακοπής, 2016, σελ. 36.

⁵⁴⁹Βλ. ΣχΠολΔ VIII, σελ. 123, όπου αναφέρεται ότι: "...ο κ. Οικονομόπουλος ειδικώτερον φρονεί ότι πρέπει και ενταύθα δι' ειδικής διατάξεως να καθορισθή τε αξίωμα του άνευ επικουρίας δικάζεσθαι και η έκτασις τούτου...".

⁵⁵⁰ ρύθμιση του 935 ΚΠολΔ αποτελούσε ειδικότερη έκφανση του καταργημένου πλέον 269 ΚΠολΔ, υπό μια αυστηρότερη σκοπιά, καθώς εθεωρείτο ότι κάλυπτε όλες τις εξαιρέσεις του προΐσχυοντος 269 ΚΠολΔ. Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 217.

⁵⁵¹Όπως τονίζει συμπερασματικά και η Απαλαγάκη, ΕφΑΔ 2010, ό.π., σελ. 912: "...τα επάλληλα απαράδεκτα των άρθρων 933 παρ.4 και 5 και 935 ΚΠολΔ καλύπτουν τα θέματα παραδεκτής προβολής και διάγνωσης των αντιρρήσεων στο στάδιο της αναγκαστικής εκτέλεσης, είναι δε μεταξύ τους ισότιμα και λειτουργούν παραπληρωματικά σε σχέση με την αποστολή της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ...".

ακυρότητας της ήδη προσβληθείσας πράξης⁵⁵². Έτσι, σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, λόγοι ανακοπής που είναι γεννημένοι και μπορούσαν να προταθούν στην δίκη της ανακοπής, σύμφωνα με το άρθρο 933 ΚΠολΔ, είναι απαράδεκτοι όταν προταθούν σε οποιαδήποτε μεταγενέστερη δίκη⁵⁵³, όπου ανακύπτει δηλαδή ως κύριο ή προδικαστικό ζήτημα το κύρος συγκεκριμένης πράξης εκτέλεσης⁵⁵⁴, το δε απαράδεκτο αυτό λαμβάνεται υπόψη και αυτεπαγγέλτως⁵⁵⁵ και ισχύει ανεξάρτητα αν οι λόγοι ανακοπής αφορούν στη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης ή την απαίτηση⁵⁵⁶. Μάλιστα, η ευρύτητα και η καθολικότητα του άρθρου 935 ΚΠολΔ⁵⁵⁷ γίνεται φανερή στο γεγονός ότι ο καθιερούμενος αποκλεισμός των μη προταθέντων στην πρώτη δίκη λόγων ανακοπής καταλαμβάνει κάθε εκτελεστό τίτλο και όχι μόνο τις δικαστικές αποφάσεις⁵⁵⁸.

Ενδιαφών φαίνεται ο συλλογισμός του Καλαβρού, ο οποίος ισχυρίζεται ότι ο αποκλεισμός του άρθρου 330 ΚΠολΔ, ο οποίος στις δίκες περί την εκτέλεση συνδυάζεται με την διάταξη του άρθρου 933 παρ.4 ΚΠολΔ, καταλαμβάνει μόνο τις τυχόν προταθείσες ή και τις μη προταθείσες ενστάσεις στην σχετική δίκη επί της ανακοπής, ή και τις ενστάσεις που προτάθηκαν ή όχι σε τυχόν προηγηθείσα διαγνωστική δίκη, ενώ δεν καταλαμβάνει τους τυχόν μη προταθέντες λόγους ανακοπής, αφού στις δίκες περί την εκτέλεση, σύμφωνα πάντα με τον ίδιο, κάθε λόγος ανακοπής οριοθετεί ίδιο (προδικαστικό) αντικείμενο δίκης και συνεπώς οι μη προβληθέντες λόγοι ανακοπής δεν δύνανται να εμπίπτουν σε ενιαίο ευρύτερο αντικείμενο δίκης ώστε να καταστούν αντικείμενο του κατ' άρθρο 330 ΚΠολΔ αποκλεισμού⁵⁵⁹. Εξάλλου, κατά τον καθηγητή, αυτή είναι η ουσία του αποκλεισμού βάσει του 935 ΚΠολΔ, ότι δηλαδή αποκλείει διαφορετικά προδικαστικά αντικείμενα δίκης που θεμελιώνονται σε στους μη

⁵⁵²Βλ. Μπρίνια, ό.π., σελ. 479.

⁵⁵³Κατά τον Βαθρακοκόλη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 433-434, υπό την συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 585 παρ.2 εδ.β ΚΠολΔ, είναι δυνατό η δεύτερη ανακοπή να κριθεί κατά μετατροπή ως δικόγραφο πρόσθετων λόγων της πρώτης ανακοπής. Παρομοίως, βλ. Μπρίνια, ό.π., σελ. 480.

⁵⁵⁴Η πρώτη κατά σειρά ασκηθείσα ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ και συγκεκριμένα ο χρόνος άσκησης των πρόσθετων λόγων της βάσει του άρθρου 933 παρ.1 ΚΠολΔ αναγνωρίζεται ως το κεντρικό σημείο συγκέντρωσης των σχετικών αντιρρήσεων, Βλ. ΑΠ 856/2014, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

⁵⁵⁵Βλ. Νίκα, ό.π., σελ. 378.

⁵⁵⁶ΑΠ 1660/2006 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

⁵⁵⁷Το άρθρο 935 ΚΠολΔ εισάγει έναν γενικότερο αποκλεισμό, μία *praeclusio generalis*, που ενεργεί πέρα και ανεξάρτητα από τα όρια του δεδικασμένου και επιπρόσθετα προς αυτά.

⁵⁵⁸Βλ. Καλαβρό, Θεμελιώδη ζητήματα του δικαίου της αναγκαστικής εκτέλεσης, ό.π., σελ. 144.

⁵⁵⁹Βέβαια, η άποψη αυτή εκκινεί από την διμελή θεώρηση του αντικειμένου της δίκης, κατά την οποία το αντικείμενο της εκάστοτε δίκης οριοθετείται τόσο από το αίτημα όσο και από τον κάθε ένα λόγο ξεχωριστά που στηρίζει το ίδιο ή άλλο αίτημα. Κατά τον καθηγητή, ιδίως για την ανακοπή του 933 ΚΠολΔ και τις δίκες που αυτή εισάγει, το μεν αντικείμενο της δίκης της ανακοπής είναι το συγκεκριμένο διαπλαστικό-ακυρωτικό αίτημα ως προς συγκεκριμένη διαδικαστική πράξη της αναγκαστικής εκτέλεσης, όπως εξειδικεύεται από τον συγκεκριμένο κάθε φορά προβαλλόμενο λόγο ανακοπής, ενώ προδικαστικό αντικείμενο στην ίδια δίκη είναι η αναγνώριση της ύπαρξης δικαιώματος δικαστικής διάπλασης, που αποτελεί στην ουσία κατάφαση ή όχι του βασίμου του λόγου ανακοπής. Οποιαδήποτε άλλη θεώρηση είναι κατά τον Καθηγητή ξένη προς την δομή των δικών στην Ελλάδα. Βλ. Καλαβρό, Παρέμβαση, στον τόμο ΕΕΔ, Διαπλαστικές αγωγές, ενστάσεις και αποφάσεις, 2011, σελ. 253. Αντίθετα, ο καθηγητής Τσικρικάς, όπως γράφηκε και ανωτέρω, ό.π., σελ. 391, εύστοχα παρατηρεί ότι αν το αντικείμενο της δίκης της ανακοπής προσδιοριζόταν μόνο από το αίτημα του ενδίκου βοηθήματος, δεν θα είχε λόγο ύπαρξης το άρθρο 935 ΚΠολΔ, καθόσον τα αντικειμενικά όρια του ουσιαστικού δεδικασμένου της απόφασης (322, 324 ΚΠολΔ) που θα έκρινε την βασιμότητα του τελευταίου θα ήταν ευρύτατα και θα κάλυπταν όχι μόνο τους προβληθέντες λόγους ανακοπής, αλλά και εκείνους που θα μπορούσαν να είχαν προβληθεί, αλλά για οποιονδήποτε λόγο δεν προβλήθηκαν.

προβληθέντες εγκαίρως λόγους ανακοπής⁵⁶⁰. Έτσι, οι μη προβληθέντες λόγοι ανακοπής θεμελιώνουν αντίστοιχο αυτοτελές δικαίωμα δικαστικής διάπλασης του ανακόπτοντος οφειλέτη και συνεπώς εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης του άρθρου 330 εδ.β ΚΠολΔ και εκφεύγουν της ενέργειας του αποκλεισμού, εμπίπτουν όμως στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 935 ΚΠολΔ⁵⁶¹.

Ζήτημα είχε τεθεί πριν την αναθεώρηση του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας με τον ν. 4055/2012, σχετικά με την λειτουργία του αποκλεισμού που εισάγει το άρθρο 935 ΚΠολΔ και ειδικά ως προς το ποιοι λόγοι και κατά ποιων πράξεων της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης αποκλείονται. Πιο συγκεκριμένα, το άρθρο 935 ΚΠολΔ πριν την αναθεώρηση του 2012, όριζε ότι: “Λόγοι ανακοπής που είναι ήδη γεννημένοι και μπορούν να προταθούν στην δίκη της ανακοπής σύμφωνα με το άρθρο 933, είναι απαράδεκτοι, όταν προταθούν σε οποιαδήποτε μεταγενέστερη δίκη όπου ανακύπτει ζήτημα κύρους της εκτέλεσης”. Έτσι είχε εσφαλμένως υποστηριχθεί, κατά κρατούσα μάλιστα γνώμη⁵⁶², ότι το άρθρο 935 ΚΠολΔ λειτουργούσε μόνο αν στην μεταγενέστερη δίκη κρινόταν το ζήτημα κύρους της ίδιας διαδικαστικής πράξης της εκτέλεσης, οριοθετώντας ιδιαίτερα στενά το εύρος αποκλεισμού του εν λόγω άρθρου⁵⁶³. Πλέον, με το άρθρο 19 παρ.2 του ν. 4055/2012, όπως ισχύει σήμερα, ορίστηκε ακριβώς το αντίθετο⁵⁶⁴, δηλαδή ότι: “Λόγοι ανακοπής που είναι ήδη γεννημένοι και μπορούν να προταθούν στην δίκη της ανακοπής σύμφωνα με το άρθρο 933 ΚΠολΔ είναι απαράδεκτοι όταν προταθούν σε οποιαδήποτε μεταγενέστερη δίκη όπου ανακύπτει ζήτημα κύρους της αυτής ή άλλης πράξης της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης”.

⁵⁶⁰Βλ. Καλαβρό, Θεμελιώδη ζητήματα του δικαίου της αναγκαστικής εκτέλεσης, ό.π., σελ. 145.

⁵⁶¹Η αποτελεσματικότητα του αποκλεισμού του άρθρου 935 ΚΠολΔ σε σχέση με αυτήν του 933 παρ.4 ΚΠολΔ φαίνεται και στο γεγονός ότι η τελευταία διάταξη προϋποθέτει την τελεσιδικία της επί της ανακοπής απόφασης (άρθρο 321 ΚΠολΔ), ενώ αντίθετα ο αποκλεισμός του 935 ΚΠολΔ είναι σχετικώς ανεξάρτητος της προηγούμενης δίκης ανακοπής που μπορεί να εξακολουθεί να είναι εκκρεμής ή και να έχει περατωθεί με την έκδοση οριστικής, όχι όμως και τελεσιδικίας απόφασης.

⁵⁶²Ο Βαθρακοκύλης, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 434, υποστήριξε μάλιστα στο πλαίσιο σωρευτικής προβολής των λόγων ανακοπής κατά το άρθρο 935 ΚΠολΔ ότι “... αν όμως οι λόγοι της πρώτης ανακοπής ασκούν επιρροή στο κύρος μεταγενέστερης πράξης της εκτελεστικής διαδικασίας που δεν έχει προσβληθεί με ανακοπή, μπορούν αυτοί να στηρίζουν νέα ανακοπή κατά της μεταγενέστερης πράξης...”, αντιλαμβανόμενος, όπως άλλωστε και η κρατούσα τότε άποψη, το πεδίο δράσης του άρθρου 935 ΚΠολΔ στο πλαίσιο της σώρευσης λόγων ανακοπής μόνο κατά ορισμένης πράξης της εκτελεστικής διαδικασίας. Παρομοίως, και ο Μπρίνιας, ό.π., σελ. 480, “...εάν όμως οι λόγοι ούτοι επιδρούν επί του κύρους μη προβληθείσης δι’ ανακοπής (μεταγενεστέρας) πράξεως, είναι δυνατόν να θεμελιώσουν νέαν ανακοπήν εναντίον της μεταγενεστέρας πράξεως. Μόνον το κύρος οιασδήποτε πράξεως της εκτελεστικής διαδικασίας, προσβληθείσης ήδη δι’ ανακοπής, δεν είναι δυνατόν να αμφισβητηθεί εκ νέου και να τεθεί εις νέαν (κύριαν ή παρεμπίπτουσαν) κρίσιν εκ μέρους του έχοντος ήδη ασκήσει ανακοπήν.”. Αντίθετα, ότι το άρθρο 935 ΚΠολΔ λειτουργεί και όταν οι λόγοι ανακοπής βάλλουν κατά μεταγενέστερης πράξης της εκτέλεσης, βλ. Γέσιου-Φαλτσή, Δίκαιο αναγκαστικής εκτέλεσεως, Γενικό Μέρος, 1998, σελ. 648, βλ. Μπέη, ΠολΔ, άρθρο 935, σελ. 1355.

⁵⁶³Η επιθυμία διόρθωσης της εν λόγω σκέψης και αποσαφήνισης της συγκεκριμένης ρύθμισης γίνεται εντόνως εύληπτη μέσα από την ίδια την Αιτιολογική Έκθεση του ν. 4055/2012, κατά την οποία: “...λόγω του συστήματος της σταδιακής προσβολής των πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης ο οφειλέτης (καθ’ ου η εκτέλεση) δικαιούται να ασκήσει ξεχωριστές ανακοπές κατ’ αυτών με αποτέλεσμα την δημιουργία πολλών δικών. Με την προσθήκη στο τέλος του α’ εδαφίου του άρθρου 935 ΚΠολΔ επιχειρείται ο περιορισμός του αριθμού των ανακοπών από τον οφειλέτη με αποτέλεσμα όχι μόνο την ταχύτερη εκδίκασή τους και την ελάφρυνση των πινακίων, αλλά και την μέσα σε εύλογο χρόνο ολοκλήρωση της αναγκαστικής εκτέλεσης και να μην παραμείνει για μεγάλο χρονικό διάστημα εκκρεμές και αμφισβητούμενο το κύρος της εκτελεστικής διαδικασίας...”.

⁵⁶⁴Βλ. Νίκα, ό.π., σελ. 378.

Τελικά, γίνεται νομοθετικά δεκτό ότι οι λόγοι ανακοπής που είναι γεννημένοι και μπορούν να προταθούν στην επί της ανακοπής δίκη κατά τους ορισμούς του άρθρου 933 ΚΠολΔ απορρίπτονται ως απαράδεκτοι, αν προταθούν σε οποιαδήποτε μεταγενέστερη δίκη, όπου τίθεται ζήτημα κύρους της ίδιας ή άλλης πράξεως της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης, έστω και αν υπάρχει προθεσμία από το άρθρο 934 ΚΠολΔ για την εμπρόθεσμη προβολή τους⁵⁶⁵. Έτσι, δεδομένου ότι το κατ' άρθρον 935 ΚΠολΔ απαράδεκτο καλύπτει με την νέα ρύθμιση και την προσβολή των επόμενων της προσβληθείσας πράξεων εκτέλεσης για τους προϋπάρχοντες λόγους, το κύρος της εκτελεστικής διαδικασίας δεν μπορεί να αμφισβητηθεί εφεξής από τον ίδιο ανακόπτοντα για τους λόγους αυτούς⁵⁶⁶. Αυτονόητο είναι βεβαίως ότι από το εν λόγω απαράδεκτο εκφεύγουν οι οπιγενείς λόγοι ανακοπής, εφόσον είναι εμπρόθεσμοι κατά το άρθρο 934 ΚΠολΔ⁵⁶⁷.

Το θεσπιζόμενο με την διάταξη αυτή απαράδεκτο λαμβάνεται υπόψη και αυτεπαγγέλτως⁵⁶⁸ και ισχύει ανεξαρτήτως αν οι λόγοι ανακοπής αφορούν στην διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης ή της απαίτηση και προβλέπεται, ανεξάρτητα από την συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 330 ΚΠολΔ⁵⁶⁹.

Λόγω της ρύθμισης του 935 ΚΠολΔ, έτσι όπως ισχύει μετά τον ν. 4055/2012, κατακρίθηκε ιδιαίτερα η διάταξη του άρθρου 933 παρ.1 εδ.β ΚΠολΔ, η οποία προς ενίσχυση της αρχής της οικονομίας της δίκης προβλέπει τον υποχρεωτικό προσδιορισμό και εκδίκαση των τυχόν περισσότερων ανακοπών που έχουν ασκηθεί με ξεχωριστά δικόγραφα, κατά την ίδια δικάσιμο. Δεδομένου, μάλιστα, ότι πλέον η σώρευση των ανακοπών σε ένα δικόγραφο είναι υποχρεωτική, όχι μόνο για τους γεννημένους λόγους που αφορούν την προσβαλλόμενη πράξη εκτέλεσης, αλλά και για όλους τους λόγους που αφορούν κάθε πράξη εκτέλεσης που προηγήθηκε, η εν λόγω διάταξη θεωρήθηκε περιττή και άστοχη⁵⁷⁰. Επισημάνθηκε βέβαια ότι η συγκέντρωσή τους στην ίδια δικάσιμο δεν σημαίνει κατ' ανάγκη και συνεκδίκασή τους, το οποίο θα κριθεί από το δικαστήριο που δικάζει⁵⁷¹.

Στο πλαίσιο της πολιτικής δίκης, εμφανίζονται δύο βασικές αρχές, η αρχή της προδικασίας και η αρχή της συγκεντρώσεως, οι οποίες διέπουν αυτοτελώς η καθεμία το σύστημα προβολής εκατέρωθεν των ισχυρισμών των διαδίκων. Η μεν αρχή της τήρησης της προδικασίας καλύπτει παραδοσιακά τους αγωγικούς ισχυρισμούς των διαδίκων,

⁵⁶⁵Τούτο προκύπτει και από την Αιτιολογική Έκθεση του επόμενου αναθεωρητικού νόμου του ΚΠολΔ, του ν. 4335/2015, στον οποίο χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι όλες οι αντιρρήσεις της εκτέλεσης του πρώτου σταδίου που αφορούν σε πλημμέλειες της μέχρι τότε διενεργηθείσας εκτελεστικής διαδικασίας ή της απαίτησης θα πρέπει να συγκεντρώνονται σε μία ανακοπή, εντός της προθεσμίας του 934 παρ.1 εδ.α ΚΠολΔ που θα εκδικάζεται πριν από τον πλειστηριασμό, αντίστοιχα όλες οι αντιρρήσεις του δεύτερου σταδίου, δηλαδή όσες εμφιλοχώρησαν από την πράξη του πλειστηριασμού μέχρι την σύνταξη της έκθεσης πλειστηριασμού και κατακύρωσης θα πρέπει να συγκεντρώνονται σε μία δεύτερη ανακοπή εντός της προθεσμίας του 934 παρ.1 εδ.β ΚΠολΔ που θα εκδικάζεται μετά τον πλειστηριασμό.

⁵⁶⁶Βλ. Παπαδοπούλου, ό.π., σελ. 226.

⁵⁶⁷ΑΠ 242/2001, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

⁵⁶⁸ΕφΑθ 2201/1990, Δ1991, σελ. 523.

⁵⁶⁹Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 222.

⁵⁷⁰Βλ. Πανταζόπουλο, Οι τροποποιήσεις του ΚΠολΔ στα ένδικα μέσα, στις ειδικές διαδικασίες και στο γενικό μέρος της αναγκαστικής εκτέλεσης βάσει του άρθρου 4335/2015, ΕΠολΔ 2015, σελ. 275.

⁵⁷¹Βλ. Κιουπτσίδου-Στρατουδάκη, Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις του ΣχΚΠολΔ 2014 ως προς το δίκαιο της αναγκαστικής εκτέλεσης, ΕΠολΔ 2014, σελ. 265 επόμ.

δηλαδή τον τρόπο με τον οποίο εισάγονται στην πολιτική δίκη, ενώ η αρχή της συγκεντρώσεως καλύπτει μόνο τους αμυντικούς ισχυρισμούς και ειδικότερα την τήρηση των χρονικών περιορισμών που τίθενται εκ του νόμου για την προβολή των τελευταίων. Το ενδιαφέρον παρουσιάζεται όμως στο πλαίσιο της αναγκαστικής εκτέλεσης, λόγω ακριβώς του διφυούς χαρακτήρα που παρουσιάζει το δικόγραφο της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ⁵⁷². Όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, το εν λόγω ένδικο βοήθημα εμφανίζει τόσο επιθετική μορφή, δηλαδή μέσο προβλεπόμενο από το δίκαιο, με το οποίο ζητείται η παροχή πρωτογενούς δικαστικής προστασίας, που προσιδιάζει εμφανώς με αγωγή, όσο και αμυντική μορφή, καθώς βάλλει κατά της ανακοπτόμενης επιθετικής πράξης της εκτέλεσης, μέσω του αιτήματος της ακύρωσης της διαδικαστικής πράξης της εκτέλεσης διά των λόγων του, οι οποίοι διαθέτουν την μορφή των αρνήσεων και ενστάσεων. Έτσι, στο πλαίσιο της εκτέλεσης, ο διττός χαρακτήρας της ανακοπής συνεπάγεται ότι η προβολή των λόγων που την στηρίζουν θα πρέπει να υπακούει αφενός στην αρχή τήρησης της προδικασίας των άρθρων 585 παρ.1 και ήδη 933 παρ.1 ΚΠολΔ με τον ν. 4335/2015 και αφετέρου λόγω της αμυντικής τους φύσης στην αρχή συγκεντρώσεως του άρθρου 935 ΚΠολΔ. Στο στάδιο αυτό λοιπόν, οι δύο αρχές τέμνονται και εφαρμόζονται συγχρόνως κατά την προβολή των σχετικών αντιρρήσεων, ώστε η σχέση τους στο πλαίσιο της αναγκαστικής εκτέλεσης χαρακτηρίζεται ως παραπληρωματική⁵⁷³.

2. Οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 935 ΚΠολΔ

Για την εφαρμογή του άρθρου 935 ΚΠολΔ απαιτούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

2.1. Η ύπαρξη προηγούμενης δίκης επί ανακοπής κατ' άρθρο 933 ΚΠολΔ

Προκειμένου να εφαρμοσθεί το άρθρο 935 ΚΠολΔ, θα πρέπει οπωσδήποτε να έχει προηγηθεί ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ εναντίον ορισμένης πράξης της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης, της οποίας το κύρος καλείται να εξετάσει άλλο δικαστήριο είτε κυρίως είτε παρεμπιπτόντως⁵⁷⁴. Σε κάθε περίπτωση, καθίσταται αδιάφορο αν η προηγούμενη δίκη εκκρεμεί ή περατώθηκε ήδη με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, αν ασκήθηκε σε αρμόδιο ή αναρμόδιο δικαστήριο, αν ήταν εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη, όπως και αν η συζήτηση της αρχικής ανακοπής έλαβε χώρα ή αν η εκδίκασή της αναβλήθηκε, οπότε η συζήτηση της ανακοπής στη νέα μετ' αναβολή δικάσιμο λογίζεται ως συνέχεια της προηγούμενης⁵⁷⁵. Βέβαια, το εν λόγω άρθρο δεν εφαρμόζεται όταν η ανακοπή κατά της εκτέλεσης ασκήθηκε μεν αλλά ακολούθησε παραίτηση από το δικόγραφό της⁵⁷⁶.

⁵⁷²Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 223.

⁵⁷³Βλ. Παπαδοπούλου, ό.π., σελ. 65.

⁵⁷⁴Βλ. Μπρίνια, ό.π., σελ. 481.

⁵⁷⁵Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2592.

⁵⁷⁶Επίσης γίνεται δεκτό ότι το άρθρο 935 ΚΠολΔ εφαρμόζεται και όταν δεν προηγήθηκε η διεξαγωγή δίκης

2.2. Ύπαρξη λόγων ανακοπής γεννημένων κατά τον χρόνο της αρχικής δίκης

Επιπλέον, το άρθρο 935 ΚΠολΔ προϋποθέτει να υφίσταται λόγος ανακοπής γεννημένοι ήδη κατά τον χρόνο διεξαγωγής της προηγούμενης δίκης και να μπορούσαν να προβληθούν από τον ανακόπτοντα σ' αυτήν, είτε με το κύριο δικόγραφο της ανακοπής είτε με αυτό των προσθέτων λόγων⁵⁷⁷. Συνεπώς, λόγοι ανακοπής που γεννήθηκαν μετά το χρονικό σημείο αυτό και φυσικά δεν μπορούσαν να προταθούν στην προηγούμενη δίκη, θεωρούνται λόγοι οψιγενείς, με αποτέλεσμα οι λόγοι αυτοί, εφόσον υπάρχει ακόμα προθεσμία παραδεκτής άσκησής τους κατά το άρθρο 934 ΚΠολΔ, να μπορούν να προταθούν παραδεκτά, χωρίς να εμποδίζονται από το άρθρο 935 ΚΠολΔ σε μεταγενέστερη δίκη που βάλλει κατά του κύρους της ίδιας και ήδη προσβληθείσας ή κατά του κύρους άλλης πράξης εκτέλεσης.

Σύμφωνα με το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς, αυτό δηλαδή που ίσχυε πριν τον ν. 4055/2012, γινόταν δεκτό ότι αρκεί να διεξάγεται μεταγενέστερη δίκη στην οποία να κρίνεται κυρίως ή παρεμπιπτόντως το κύρος της ίδιας πράξης εκτέλεσης που προσβλήθηκε ήδη με την ανακοπή του 933 ΚΠολΔ και όχι διαφορετική ή μεταγενέστερη πράξη⁵⁷⁸. Με την λογική αυτή, υποστηρίχθηκε η θέση ότι δεν προκύπτει απαράδεκτο των λόγων ανακοπής, όταν αυτοί στρέφονται κατά μεταγενέστερων πράξεων εκτέλεσης, εάν οι λόγοι ανακοπής επιδρούσαν ακυρωτικά και σε αυτές, και εάν βέβαια υπήρχε ακόμα προθεσμία για την άσκηση της μεταγενέστερης ανακοπής. Ωστόσο, ακόμα και υπό το προηγούμενο θολό νομοθετικό καθεστώς, εμφανίστηκαν φωνές οι οποίες υποστήριξαν ότι ο σκοπός του νόμου ικανοποιείται πληρέστερα όταν γίνει δεκτό ότι οι λόγοι ανακοπής που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του 935 ΚΠολΔ αποκλείονται ανεξάρτητα από το εάν προσβάλλεται με την ανακοπή η ίδια ή μεταγενέστερη πράξη εκτέλεσης από εκείνη που προσβλήθηκε με την προηγούμενη ανακοπή⁵⁷⁹. Μάλιστα, ο Καλαβρός, όντας ιδιαίτερα επιφυλακτικός έως και επικριτικός με την θέση της κρατούσας θεωρίας υποστηρίζει ότι η άποψη αυτή καταστρατηγεί πλήρως τον επιδιωκόμενο σκοπό που προκύπτει από την διάταξη του άρθρου 935 ΚΠολΔ και πολλαπλασιάζει αδικαιολόγητα τις δίκες περί την εκτέλεση και επαυξάνει σημαντικά ο κίνδυνος έκδοσης αντιφατικών αποφάσεων⁵⁸⁰. Και συγκεκριμένα, η διάταξη του άρθρου 935 ΚΠολΔ, όπως προκύπτει από το γράμμα της, το οποίο κάνει λόγο για λόγους ανακοπής, που προτείνονται σε οποιαδήποτε μεταγενέστερη δίκη, όπου ανακύπτει ζήτημα κύρους της εκτέλεσης,

επί ανακοπής κατά της εκτέλεσης το άρθρου 933 ΚΠολΔ, αλλά δίκης επί ανακοπής κατά της κατασχήτηρας έκθεσης του άρθρου 954 παρ.4 ΚΠολΔ στην περίπτωση των κινητών ή του 993 παρ.2 ΚΠολΔ στην περίπτωση των ακινήτων, όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους από τον ν. 4335/2015.

⁵⁷⁷Βλ. Μπρίνια, ό.π., σελ. 480.

⁵⁷⁸Βλ. Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 1794.

⁵⁷⁹Βλ. Γέσιου-Φαλτσή, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως, ό.π., σελ. 648, η οποία υποστήριξε ότι η στενή ερμηνεία που αποδίδεται στην διάταξη αυτή δεν είναι τελεολογικά επιδοκιμαστέα, και αυτό διότι κρίσιμοι για την ερμηνεία του άρθρου 935 ΚΠολΔ πρέπει να θεωρηθούν οι λόγοι της ανακοπής, αν δηλαδή αυτοί ήταν γεννημένοι όταν ασκήθηκε η προηγούμενη ανακοπή και όχι ποιο ήταν το εκάστοτε αίτημά της, το οποίο συνέχεται αυτονόητα με την πρόοδο της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης. Επομένως, η ερμηνεία που αποδίδει την διάταξη η κρατούσα θεωρία είναι πεπλανημένη και δεν εξυπηρετεί κανένα δικαιοπολιτικό στόχο. Αντίθετα, κατά την καθηγήτρια, καταστρατηγεί τον σκοπό του νόμου για την συγκέντρωση των λόγων ανακοπής.

⁵⁸⁰Βλ. Καλαβρό, ό.π., σελ. 148-149.

αποβλέπει στην ταυτότητα του λόγου ανακοπής και όχι στην ταυτότητα της προσβαλλομένης πράξης εκτέλεσης.

Τελικά, ο νομοθέτης με το άρθρο 19 παρ.2 του ν. 4055/2012 αποφάσισε να καταστήσει πλέον υποχρεωτική την σώρευση στο δικόγραφο της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ όχι μόνο τους γεννημένους στην άσκηση της λόγους που αφορούν την προσβαλλόμενη με αυτή πράξη εκτέλεσης, αλλά επιπρόσθετα και για όλους τους γεννημένους λόγους όσων άλλων πράξεων εκτέλεσης προηγήθηκαν⁵⁸¹.⁵⁸². Βέβαια, μετά την σύντμηση των προθεσμιών του 934 ΚΠολΔ με τον ν. 4335/2015 περιορίζοντας χρονικά στάδια της ανακοπής από τρία σε δύο, το άρθρο 935 ΚΠολΔ γίνεται ακόμη πιο ασφυκτικό ως προς το επιτρεπτό προσβολής λόγων ανακοπής.

2.3. Παράλειψη προσβολής των δυνάμενων να προβληθούν λόγων ανακοπής

Η εφαρμογή του απαραδέκτου του άρθρου 935 ΚΠολΔ προϋποθέτει πέρα από το να είναι γεννημένοι οι λόγοι ανακοπής να είναι παράλληλα δυνατή η προβολή τους στο πλαίσιο της δίκης επί της αρχικής ανακοπής του 933 ΚΠολΔ και εννοείται να παραλείφθηκε η εν λόγω προβολή τους. Πιο συγκεκριμένα, ως λόγοι γεννημένοι και δυνάμενοι να προταθούν θεωρούνται τόσο οι γνωστοί όσο και οι άγνωστοι στον ανακόπτοντα, ανεξάρτητα αν η άγνοιά τους οφείλεται σε αντικειμενικούς ή υποκειμενικούς λόγους. Εκφράστηκε όμως και η άποψη ότι το απαραδέκτο του άρθρου 935 ΚΠολΔ καταλαμβάνει μόνο τους λόγους ανακοπής που ο ανακόπτων από δική του υπαιτιότητα παρέλειψε να προβάλει στην προηγούμενη δίκη, όχι όμως και εκείνους που από αντικειμενική αδυναμία δεν μπορούσαν να προβληθούν σε αυτήν, όπως τους λόγους που δεν μπορούσαν να αποδειχθούν παραχρήμα⁵⁸³.

Μάλιστα, το θέμα αυτό απασχόλησε ιδιαίτερα την Ολομέλεια του Αρείου Πάγου, σε σχέση με την παραδεκτή προβολή με μεταγενέστερη ανακοπή ισχυρισμών κατά της απαίτησης που δεν μπορούσαν να αποδειχθούν παραχρήμα κατά την αρχική προβολή τους⁵⁸⁴. Η Ολομέλεια έκανε δεκτό ότι ισχυρισμοί και μάλιστα ενστάσεις καταχρηστικές και γνήσιες μη αυτοτελείς, ακριβώς επειδή δεν μπορούσαν να αποδειχθούν παραχρήμα αν και γεννημένοι, μπορούν να θεμελιώσουν λόγους νέας ανακοπής κατά της πράξης εκτέλεσης, καθώς δεν επεκτείνεται σε αυτούς το δεδικασμένο⁵⁸⁵. Έτσι, κρίθηκε ότι οι ισχυρισμοί που αποδεικνύονται παραχρήμα, αν και είχαν γεννηθεί πλην όμως δεν μπορούσαν να προταθούν, δεν εμποδίζονται να προβληθούν σε δίκη επί μεταγενέστερης

⁵⁸¹ Στην αιτιολογική έκθεση του ν. 4055/2012 αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι η τροποποίηση της διάταξης του άρθρου 935 ΚΠολΔ κρίθηκε αναγκαία, καθόσον μέχρι τότε λόγω του συστήματος της σταδιακής προσβολής των πράξεων εκτέλεσης, ο καθ' ου οφειλέτης δικαιούνταν να ασκήσει πολλές διαδοχικές ανακοπές κατ' αυτών με αποτέλεσμα την δημιουργία υπεράριθμων δικών και συνακόλουθα την επιμήκυνση της εκτελεστικής διαδικασίας.

⁵⁸² Βλ. Μάζη, Η νέα αναθεώρηση του ΚΠολΔ με τον ν. 4055/2012 και το πρόβλημα της καθυστέρησης των δικών, ΕλλΔνη 2013, σελ. 46.

⁵⁸³ Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 230.

⁵⁸⁴ Βλ. Καλαβρό, Θεμελιώδη ζητήματα του δικαίου της αναγκαστικής εκτέλεσης, ό.π., σελ. 92.

⁵⁸⁵ Βλ. ΟΛΑΠ 10/1993, Δ 1994, σελ. 562, με παρατηρήσεις Μπέη, Βλ. ΟΛΑΠ 49/2005, ΝοΒ 2006, σελ. 378.

ανακοπής⁵⁸⁶, και αυτό διότι το παραγόμενο απορριπτικό δεδικασμένο από την διάταξη του άρθρου 933 παρ.5 ΚΠολΔ εκτείνεται μόνο στο απαράδεκτο της προβολής τους που απαγγέλλεται λόγω της μη άμεσης απόδειξης τους και συνεπώς οι ισχυρισμοί αυτοί δεν εμποδίζονται ούτε από την διάταξη του άρθρου 330 ΚΠολΔ ούτε του άρθρου 935 ΚΠολΔ να προβληθούν, εφόσον είναι ουσιώδεις κατά το ουσιαστικό δίκαιο, προς κατ' ουσίαν έρευνα σε μεταγενέστερη δίκη που ανοίγεται με νέα ανακοπή κατά της ίδιας εκτέλεσης⁵⁸⁷. Κατά την Ολομέλεια, η δυνατότητα αυτή κάλυπτε τόσο τους ισχυρισμούς που κατά τον χρόνο διεξαγωγής της αρχικής δίκης δεν είχαν καν γεννηθεί αλλά και τους ισχυρισμούς που είχαν γεννηθεί αλλά δεν μπορούσαν να προταθούν λόγω 933 παρ.5 ΚΠολΔ⁵⁸⁸. Αποτέλεσμα αυτής της κρίσης ήταν να εισέλθει στον πυρήνα του άρθρου 935 ΚΠολΔ και το υποκειμενικό στοιχείο της δυνατότητας προβολής του λόγου εκ μέρους του ανακόπτοντος, υπό την έννοια ότι η αδυναμία του τελευταίου να ανταποκριθεί στο βάρος της άμεσης απόδειξης δεν τον απαλλάσσει από το βάρος επίκλησής τους⁵⁸⁹.

Ωστόσο, η απόφαση ΟΛΑΠ 49/2005 δέχθηκε ότι οι ισχυρισμοί που δεν μπορούσαν να αποδειχθούν παραχρήμα δεν θεωρούνται λόγοι που μπορούσαν να προταθούν κατά την αληθή έννοια του άρθρου 935 ΚΠολΔ και συνεπώς εκφεύγουν της αρχής της συγκεντρώσεως των ισχυρισμών και μπορούν να προβληθούν εκκαθαρισμένοι όχι μόνο σε μεταγενέστερη δίκη ανακοπής αλλά και σε μεταγενέστερη δίκη επί αγωγής αποζημιωτικού χαρακτήρα σε περίπτωση άδικης εκτέλεσης, κατ' άρθρο 940 παρ.3 ΚΠολΔ, αλλά και κατ' άρθρο 914 ΑΚ ή επιβοηθητικά αδικαιολόγητου πλουτισμού κατ' άρθρο 904 επόμεν. ΑΚ. Την θέση αυτή διεύρυνε η απόφαση ΟΛΑΠ 9/2010 διευρύνοντας έμμεσα και τα όρια εφαρμογής του άρθρου 933 ΚΠολΔ αφού αναγνώρισε στον καθ' ου οφειλέτη την δυνατότητα έγερσης και αυτοτελούς αγωγής αποζημίωσης από αδικοπραξία όχι μόνο αν η ασκηθείσα ανακοπή απορρίφθηκε λόγω αδυναμίας άμεσης απόδειξης του λόγου που την στηρίζει αλλά και σε κάθε περίπτωση τυπικής απόρριψης της ανακοπής ακόμη και αν αυτή δεν ασκήθηκε καθόλου.

2.4. Διεξαγωγή μεταγενέστερης δίκης ως προς το κύρος πράξης εκτέλεσης

Το απαράδεκτο του άρθρου 935 ΚΠολΔ αφορά οποιαδήποτε μεταγενέστερη δίκη, στην οποία ανακύπτει ζήτημα κύρους πράξης εκτέλεσης⁵⁹⁰, είτε ως κύριο είτε ως προδικαστικό⁵⁹¹. Συνεπώς, αφορά είτε νέα ακυρωτική ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ ακόμα και όταν η νέα ανακοπή ασκείται μέσα στις προθεσμίες του 934 ΚΠολΔ⁵⁹², είτε

⁵⁸⁶Βλ. και ΑΠ 1051/2010, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

⁵⁸⁷Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2592.

⁵⁸⁸Βλ. Μακρή, ό.π., σελ. 192.

⁵⁸⁹Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 230.

⁵⁹⁰Βλ. Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 1795, όπου ο Νικολόπουλος παραθέτει το εξής παράδειγμα, ότι δηλαδή οι λόγοι ανακοπής κατά της περίληψης της κατακυρωτικής έκθεσης είναι απαράδεκτοι, αν είχε ήδη ζητηθεί από τον ανακόπτοντα η ακύρωση της κατακυρώσεως και οποιασδήποτε άλλης συναφούς μεταγενέστερης πράξεως, βλ. και σχετικά ΑΠ 1083/1994, ΕλλΔνη 1996, σελ. 113.

⁵⁹¹Βλ. Μπρίνια, ό.π., σελ. 481.

⁵⁹²Βλ. ΕφΑθ 2234/1992, ΕλλΔνη 1995, σελ. 672.

νεότερη γενική ανακοπή του άρθρου 583 ΚΠολΔ⁵⁹³, είτε οποιαδήποτε άλλη αγωγή⁵⁹⁴ όπου μπορεί παρεμπιπτόντως να τεθεί θέμα κύρους της πράξης εκτέλεσης, διότι η διάταξη δεν αναφέρεται σε μεταγενέστερη επί ανακοπής δίκης, αλλά γενικώς, χωρίς διακρίσεις, σε κάθε μεταγενέστερη δίκη, στην οποία ανακύπτει ζήτημα κύρους της εκτέλεσης⁵⁹⁵.

Στο πλαίσιο αυτό γίνεται νομολογιακά δεκτό ότι ισχυρισμοί που προβλήθηκαν ή μπορούσαν να προταθούν στην δίκη της ανακοπής του 933 ΚΠολΔ απαραδέκτως προτείνονται σε μεταγενέστερη δίκη που ανοίγει με ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης⁵⁹⁶, σύμφωνα με τα άρθρα 979 παρ.2 ΚΠολΔ για κινητά και 1006 παρ.3 ΚΠολΔ για ακίνητα, με βασική επιχειρηματολογία ότι αφενός παραβιάζοταν η αρχή της σταδιακής προσβολής των πράξεων εκτέλεσης του άρθρου 934 ΚΠολΔ και αφετέρου οι ισχυρισμοί αυτοί εμποδίζονται από το άρθρο 935 ΚΠολΔ. Βέβαια, πρέπει να αναφερθεί ότι η συγκεκριμένη εφαρμογή του άρθρου 935 ΚΠολΔ λαμβάνει χώρα μόνο όταν ασκείται η ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης από τον καθ' ου οφειλέτη κατά του επισπεύδοντος δανειστή και αφορά σε πλημμέλειες της απαίτησης αναγόμενες σε χρόνο πριν από τον πλειστηριασμό⁵⁹⁷.

Περαιτέρω, γίνεται δεκτό ότι το άρθρο 935 ΚΠολΔ εφαρμόζεται και όταν προηγείται η άσκηση της ανακοπής κατά διαταγής πληρωμής των άρθρων 632-633 ΚΠολΔ και ακολουθεί η άσκηση της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ παρά το ότι το παραδεκτό των λόγων ανακοπής που αφορούν στην εκτελούμενη απαίτηση αποτελούν κυρίως θέμα δέσμευσης του δεδικασμένου. Σε αντιστοιχία με ότι έγινε δεκτό και ανωτέρω, λόγοι ανακοπής που είχαν γεννηθεί και δεν προτάθηκαν στην ανακοπή κατά διαταγής πληρωμής αποκρούονται ως απαράδεκτοι στην μεταγενέστερη δίκη κατά της εκτέλεσης λόγω δεδικασμένου κατά το άρθρο 933 παρ.5 ΚΠολΔ σε συνδυασμό με το άρθρο 330 ΚΠολΔ. Από τον συνδυασμό των άρθρων αυτών, φαίνεται ότι εκφεύγουν του δεδικασμένου και εκ πρώτης όψεως προτείνονται παραδεκτά οι λόγοι ανακοπής που αποτελούν ενστάσεις οι οποίες στηρίζονται σε αυτοτελές αγωγίμο δικαίωμα που μπορεί να ασκηθεί και με κύρια αγωγή (γνήσιες μη αυτοτελείς ενστάσεις). Στον αποκλεισμό αυτών των ισχυρισμών αποσκοπεί και εδώ το απαράδεκτο του άρθρου 935 ΚΠολΔ. Αν όμως η ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής απορριφθεί και η σχετική απορριπτική απόφαση δεν έχει ακόμα τελεσιδικήσει τότε καθώς η διαταγή πληρωμής δεν έχει αναπτύξει την ισχύ του δεδικασμένου, το εύρος των λόγων κατά της απαίτησης που θα προβάλλονται παραδεκτά με την κατ' άρθρο 933 ΚΠολΔ ανακοπή θα οριοθετηθεί μόνο

⁵⁹³Βλ. Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, ό.π., σελ. 1795.

⁵⁹⁴Βλ. Νίκα, ό.π., σελ. 378, Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2592-2593, η οποία μάλιστα παραθέτει τα εξής παραδείγματα: λ.χ. αρνητική αναγνωριστική αγωγή περί αναγνώρισης της ανυπαρξίας της αξίωσης για την ικανοποίηση της οποίας επισπεύσθηκε η εναντίον του εκτέλεση, βλ. ΕφΑθ 2642/1974, ΝοΒ 1975, σελ. 54, όπως και σε περίπτωση παρεμπιπτούσας έρευνας του κύρους της πράξης εκτέλεσης, λ.χ. του πλειστηριασμού, στην εκκρεμή δίκη επί της αγωγής του καθ' ου η εκτέλεση κατά του υπερθεματιστή για αδικοπραξία ή για αδικαιολόγητο πλουτισμό, όταν έχει ήδη απορριφθεί η κατ' άρθρο 933 ΚΠολΔ ανακοπή του κατά της πράξης αυτής, βλ. Μακρή, ό.π., σελ. 192, βλ. ΕφΑθ 4586/1984, ΕΕΝ 1984, σελ. 594.

⁵⁹⁵Βλ. Βαθρακοκοίλη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 433.

⁵⁹⁶Αντίθετη βέβαια η Απαλαγάκη, βλ. η ίδια, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2591, και ΑΠ 1711/2014 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

⁵⁹⁷Βλ. Παπαδοπούλου, ό.π., σελ. 212.

βάσει της αρχής της συγκεντρώσεως του άρθρου 935 ΚΠολΔ⁵⁹⁸. Αντίθετα, δεν εφαρμόζεται το άρθρο 935 ΚΠολΔ όταν προηγείται η διεξαγωγή της δίκης επί της ανακοπής κατά της εκτέλεσης του άρθρου 933 ΚΠολΔ και ακολουθεί η δίκη επί ανακοπής των άρθρων 632-633 ΚΠολΔ, καθόσον η δίκη επί της τελευταίας ανακοπής δεν αφορά στο κύρος των πράξεων εκτέλεσης⁵⁹⁹.

2.5. Η ταυτότητα των διαδικίων στην πρώτη και στην μεταγενέστερη δίκη

Τέλος, για την εφαρμογή του άρθρου 935 ΚΠολΔ πρέπει να υπάρχει ταυτότητα των διαδικίων μεταξύ της αρχικής και της μεταγενέστερης δίκης⁶⁰⁰, δεδομένου ότι μόνον εκείνος που άσκησε ήδη προηγούμενη ανακοπή αποκρούεται με την διάταξη του άρθρου 935 ΚΠολΔ⁶⁰¹. Υποστηρίχθηκε πάντως και η άποψη ότι όταν η προγενέστερη ανακοπή κατά της εκτέλεσης ασκήθηκε από τον καθ' ου οφειλέτη και η μεταγενέστερη από κάποιον δανειστή του⁶⁰², το άρθρο 935 ΚΠολΔ λειτουργεί και σε βάρος του τελευταίου⁶⁰³. Όμως, η άποψη αυτή δεν είναι πειστική, καθώς όταν η μεταγενέστερη ανακοπή ασκείται από κάποιον δανειστή του καθ' ου, θα αποστερείται αυτός της δυνατότητας προβολής των λόγων που ήταν γεννημένοι και μπορούσαν να προβληθούν από τον καθ' ου στην προηγούμενη δίκη αλλά για οποιονδήποτε λόγο δεν προτάθηκαν. Έτσι, η ευρεία καθ' υποκείμενο επέκταση της ισχύος απαραδέκτου των λόγων ανακοπής του άρθρου 935 ΚΠολΔ, θα περιόριζε το αυτοτελές δικαίωμα κάθε δανειστή προς άσκηση της δίκης του ανακοπής του 933 ΚΠολΔ⁶⁰⁴. Σε κάθε περίπτωση πάντως, η υποχρέωση προβολής όλων συγχρόνως των λόγων ανακοπής δεν αφορά τον τρίτο κατά την άσκηση από αυτόν της ανακοπής του άρθρου 936 ΚΠολΔ⁶⁰⁵.

3. Πεδίο πρακτικής εφαρμογής

Το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 935 ΚΠολΔ καλύπτει στην ουσία όλους τους ισχυρισμούς που εκφεύγουν του περιορισμού λόγω του δεδικασμένου του άρθρου 933 παρ.4 και του περιορισμού λόγω της παραχρήμα απόδειξης του άρθρου 933 παρ.5 ΚΠολΔ⁶⁰⁶. Το άρθρο 935 ΚΠολΔ είναι άλλωστε ανεξάρτητο και ευρύτερο από την δέσμευση του δεδικασμένου που απορρέει από την απόφαση επί της προηγούμενης ανακοπής, με αποτέλεσμα να επισύρει την έκπτωση και άλλων αντικειμένων δίκης, τα οποία μολονότι γεννημένα και δυνάμενα να προταθούν, δεν προτάθηκαν ή δεν προτάθηκαν έγκαιρα στην προηγούμενη δίκη⁶⁰⁷. Κατ' ουσίαν, το πρακτικό πεδίο

⁵⁹⁸Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 234.

⁵⁹⁹Βλ. Παπαδοπούλου, ό.π., σελ. 244.

⁶⁰⁰Βλ. Απαλαγάκη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 2593.

⁶⁰¹ΜονΠρΘεσ 23368/2012, ΕΠολΔ 2012, σελ. 623.

⁶⁰²Αντίθετος ο Νίκας, βλ. ο ίδιος, ό.π., σελ. 378, ο Βαθρακοκοίλης, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 433 και ο Μπρίνιας, ό.π., σελ. 481.

⁶⁰³Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 235, αναφορά σε Κουσουλή, Η παρέμβαση του δανειστή, σελ. 83.

⁶⁰⁴Βλ. Παπαδοπούλου, ό.π., σελ. 232.

⁶⁰⁵Βλ. Μπρίνιας, ό.π., σελ. 481, Μακρή, ό.π., σελ. 193, Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκας, ό.π., σελ. 1795.

⁶⁰⁶Βλ. Παπαδοπούλου, ό.π., σελ. 261.

⁶⁰⁷Βλ. Βαθρακοκοίλη, Ερμηνεία ΚΠολΔ, ό.π., σελ. 433.

εφαρμογής του άρθρου 935 ΚΠολΔ ξεκινάει από εκεί που τελειώνει το αντίστοιχο πεδίο εφαρμογής του απαραδέκτου λόγω δεδικασμένου βάσει των άρθρων 933 παρ.4 και 330 ΚΠολΔ⁶⁰⁸. Έτσι, κατά την μεν υποστηριζόμενη μονομελή θεωρία περί οριοθέτησης αντικειμένου δίκης επί της ανακοπής, κατά την οποία διαφορετικά αντικείμενα δίκης υφίστανται μόνο όταν περισσότεροι λόγοι ανακοπής στρέφονται κατά διαφορετικών πράξεων εκτέλεσης (που στοιχειοθετούν στην ουσία διαφορετικά ακυρωτικά αιτήματα), και όχι σε μία πράξη, όπου εκεί συνίστανται σε ένα ενιαίο αντικείμενο δίκης, το άρθρο 935 ΚΠολΔ επιτυγχάνει τον αποκλεισμό και των μη προταθέντων διαφορετικών αντικειμένων δίκης εκτός του δεδικασμένου, βάσει του άρθρου 330 ΚΠολΔ, που ενεργεί μόνο στα όρια του ίδιου αντικειμένου δίκης, αποκτώντας μία γενικότερη εμβέλεια που ανταποκρίνεται στην κατά κανόνα λειτουργία του. Κατά την δε διμελή θεωρία, όπου το αντικείμενο δίκης της ανακοπής συγκαθορίζεται από το αίτημα και από το εκάστοτε προβαλλόμενο ελάττωμα που βαρύνει τις προσβαλλόμενες πράξεις⁶⁰⁹, το άρθρο 935 ΚΠολΔ κατ' εξαίρεση μόνο εμποδίζει την παραδεκτή προβολή λόγων ανακοπής που αναφέρονται σε διαφορετική πράξη εκτέλεσης, που προφανώς αφορά διαφορετικό, κατά την θεώρηση αυτήν, αντικείμενο δίκης και όπως και προηγουμένως δεν έχει καλυφθεί απ' το δεδικασμένο⁶¹⁰.

Πάντως, σε γενικές γραμμές, η ειδοποιός διαφορά μεταξύ της κήρυξης του απαραδέκτου λόγω του δεδικασμένου του άρθρου 933 παρ.4 ΚΠολΔ και λόγω του συστήματος συγκέντρωσης του άρθρου 935 ΚΠολΔ αποτελεί η κάλυψη των διαφορετικών αντικειμένων δίκης χωρίς να απαιτείται, στην δεύτερη περίπτωση, τελεσίδικη κρίση ως προς την βασιμότητά του. Κατ' αποτέλεσμα, η λειτουργία των άρθρων 933 παρ.4 ΚΠολΔ και 935 ΚΠολΔ είναι κοινή, διότι και τα δύο αποσκοπούν σε όμοιο αποτέλεσμα, δηλαδή να εμποδίσουν η μεν πρώτη την διαφορετική κρίση ως προς την απαίτηση, η δε δεύτερη την κρίση ως προς το κύρος της εκτέλεσης⁶¹¹. Το απαραδέκτο του άρθρου 935 ΚΠολΔ εκτείνεται και πέρα από τα όρια εφαρμογής του άρθρου 934 ΚΠολΔ και αποκλείει και τους λόγους ανακοπής που δεν είναι ακόμα εκπρόθεσμοι. Έτσι, ο ανακόπτων είναι υποχρεωμένος να προβάλλει τις αντιρρήσεις του κατά της επισπευδόμενης διαδικασίας όχι απλά έγκαιρα εντός των σταδίων του άρθρου 934 ΚΠολΔ, αλλά συγχρόνως και συγκεντρωτικά ανά στάδιο εκτέλεσης.

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, ο αποκλεισμός που εισάγει το άρθρο 935 ΚΠολΔ είναι κατά βάση αντικειμενικός, υπό την έννοια ότι για την εκδήλωση της ενέργειας του αποκλεισμού αρκεί ο ανακόπτων να είχε αντικειμενικά την δυνατότητα προβολής των

⁶⁰⁸Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 237.

⁶⁰⁹Βλ. Απαλαγάκη, ΕφΑΔ 2010, σελ. 911.

⁶¹⁰Βλ. Απαλαγάκη, ΕφΑΔ, 2010, ό.π., σελ. 911, η οποία μάλιστα επιχειρηματολογεί επισημαίνοντας ότι αν δεν υπήρχε η ρύθμιση του άρθρου 935 ΚΠολΔ (στο πλαίσιο του διμελούς πάντα μοντέλου), η απόρριψη προηγούμενης ανακοπής κατά συγκεκριμένης πράξεως της αναγκαστικής εκτελέσεως και για ορισμένο λόγο που κρίθηκε και απορρίφθηκε δεν θα δημιουργούσε υπό το ισχύον σύστημα του ΚΠολΔ κανένα ζήτημα απαραδέκτου, από την αρχή *ne bis in idem*, ή κατά μείζονα λόγο από την θετική λειτουργία του δεδικασμένου, αφού πλέον θα άλλαζε ο λόγος της ανακοπής και θα εξέλειπε η αναγκασία για την λειτουργία του δεδικασμένου ταυτότητα της νομικής και ιστορικής αιτίας, σύμφωνα με τα άρθρα 321 και 322 ΚΠολΔ. Συνεπώς, η καθηγήτρια καταλήγει ότι το 935 ΚΠολΔ αποτελεί αναγκαίο αντιστάθμισμα για την πλειονότητα περισσότερων λόγων ανακοπής και εντεύθεν την διαφοροποίηση του αντικειμένου της δίκης, και δίχως την πρόβλεψη αυτήν οι δίκες περί την εκτέλεση θα διαιωνίζονταν.

⁶¹¹Βλ. Απαλαγάκη, ΕφΑΔ 2010, ό.π., σελ. 912.

λόγων κατά τον χρόνο διεξαγωγής της προηγούμενης δίκης και τελικά να μην τους προέβαλε⁶¹². Τούτο συνεπάγεται ότι οι μόντοι ισχυρισμοί που εκφεύγουν από το πεδίο δράσης του εν λόγω άρθρου είναι οι οψιγενείς, καθώς και όσοι δεν μπορούσαν να προταθούν, δίχως δική του υπαιτιότητα. Αποτέλεσμα του παραπάνω αποτελεί το γεγονός, ότι κάμψη του αντικειμενικού αποκλεισμού, κατ' εξαίρεση και ενόψει της διάταξης του άρθρου 322 παρ.1 εδ.β ΚΠολΔ, δύναται να γίνει δεκτή μόνο για λόγους ανακοπής που προβλήθηκαν στην αρχική δίκη, απορρίφθηκαν όμως επειδή δεν αποδεικνύονταν παραχρήμα, και την μεταγενέστερη δίκη αποδειχθεί τελικά με έγγραφο ή δικαστική ομολογία⁶¹³. Στο πνεύμα αυτό κινήθηκε και η Ολομέλεια του Αρείου Πάγου με την υπ' αριθμ 10/1993 ΟΛΑΠ, η οποία δέχθηκε ότι εφόσον οι μη παραχρήμα αποδεικνύόμενοι ισχυρισμοί δεν δύνανται να προταθούν στην αρχική δίκη ανακοπής, δεν επεκτείνονται επ' αυτών το δεδικασμένο της σχετικής απόφασης και συνεπώς οι γεννημένοι μεν, πλην μη δυνάμενοι τότε να προταθούν λόγω αδυναμίας παραχρήμα απόδειξης, δεν εμποδίζεται να προταθούν, εκκαθαρισμένοι σε δίκη επί μεταγενέστερης ανακοπής κατά το άρθρο 935 ΚΠολΔ, κατά τη συζήτηση της οποίας δεν αποκρούονται από το δεδικασμένο κατά το άρθρο 330 ΚΠολΔ⁶¹⁴.

Πάντως, αν αυτοί οι ισχυρισμοί, αν και μη δυνάμενοι παραχρήμα αποδείξεως, δεν προβλήθηκαν καν από τον ανακόπτοντα, η υπαιτιότητά του αυτή ως προς την παράλειψη προβολής τους επαναφέρει την λειτουργία του αποκλεισμού του άρθρου 935 ΚΠολΔ στην πλήρη του ισχύ καθιστώντας τους ανίκανους να προταθούν μεταγενέστερα, καθώς έστω και η άγνοια δεν μπορεί να θεωρηθεί αντικειμενική αδυναμία⁶¹⁵. Και αυτό διότι, στο σύστημα της στάθμισης των εκατέρωθεν συμφερόντων η διαφύλαξη των σκοπών που επιδιώκει η διάταξη του άρθρου 935 ΚΠολΔ είναι πιο σημαντική από την εισαγωγή εξαιρέσεων που ματαιώνουν τους σκοπούς αυτούς⁶¹⁶. Άλλωστε, όπως αναφέρει και η Απαλαγάκη: "...κάθε περιορισμός στην άμυνα υποδηλώνει ταυτόχρονα τη στάθμιση συμφερόντων δανειστή και οφειλέτη, αλλά και την ανάγκη διαφύλαξης του κύρους των συναλλαγών..."⁶¹⁷.

⁶¹²Βλ. Νίκα, ό.π., σελ. 378.

⁶¹³Βλ. Καλαβρό, Θεμελιώδη ζητήματα του δικαίου της αναγκαστικής εκτέλεσης, ό.π., σελ. 92.

⁶¹⁴Βλ. Καλαβρό, ό.π., σελ. 150, ο οποίος μάλιστα επισημαίνει ότι στη συνέχεια η ΟΛΑΠ 49/2005, προχωρώντας ένα βήμα παραπέρα, δέχθηκε ότι ο επιβαλλόμενος στο άρθρο 933 παρ.4 ΚΠολΔ περιορισμός της παραχρήμα απόδειξης δεν θίγει τον πυρήνα της του δικαιώματος πρόσβασης στα δικαστήρια όπως το δικαίωμα αυτό διασφαλίζεται από τα άρθρα 6 παρ.1 της ΕΣΔΑ και 20 παρ.1 του Συντάγματος, διότι η ελληνική νομοθεσία προβλέπει την δυνατότητα άσκησης άλλων ενδίκων βοηθημάτων κατά την τακτική διαδικασία και, συγκεκριμένα, πέραν του άρθρου 940 παρ.3 ΚΠολΔ, προβλέπεται αγωγή αποζημίωσης κατά της διατάξεις περί αδικοπραξιών (άρθρο 914 ΑΚ ή 919 ΑΚ) ή αγωγή από τον αδικαιολόγητο πλουτισμό κατά το άρθρο 904 ΑΚ.

⁶¹⁵Βλ. Μακρή, Ανακοπή κατά της εκτέλεσης και αίτηση αναστολής κατά τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, σελ. 191.

⁶¹⁶Βλ. Καλαβρό, Θεμελιώδη ζητήματα του δικαίου της αναγκαστικής εκτέλεσης, σελ. 153.

⁶¹⁷Βλ. Απαλαγάκη, ΕφΑΔ 2010, ό.π., σελ. 906.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

1. Το απαράδεκτο των λόγων ανακοπής εξαιτίας παραχρήμα αποδείξεως του άρθρου 933 παρ.5 ΚΠολΔ σε σχέση με την αποζημίωση για άδικη εκτέλεση

Το ζήτημα της αποζημίωσης για άδικη εκτέλεση συνδέεται άμεσα με το ζήτημα της έκτασης του δεδικασμένου που παράγεται από την απόφαση που εκδίδεται στην δίκη της ανακοπής κατά της διαδικαστικής εκείνης πράξης της αναγκαστικής εκτέλεσης, συνεπεία της οποίας ζητείται η αποζημίωση. Κρίσιμα στοιχεία που πρέπει να ληφθούν υπόψη είναι ότι προϋπόθεση της αξίωσης για αποζημίωση κατ' άρθρο 914 ΑΚ είναι το παράνομο της ζημιολογούσης πράξης, δηλαδή το παράνομο της συγκεκριμένης διαδικαστικής πράξης, καθώς και ότι στην δίκη της αγωγής αποζημίωσης θα πρέπει να κρίνεται ως παρεμπίπτον ζήτημα και το κύρος της συγκεκριμένης διαδικαστικής πράξης της αναγκαστικής εκτέλεσης, συνεπεία της οποίας προκλήθηκε η προς αποκατάσταση ζημία του οφειλέτη⁶¹⁸.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, καθίσταται εύληπτο ότι αν απορρίφθηκε ασκηθείσα ανακοπή κατά μίας πράξεως της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτελέσεως, κατ' ουσίαν, το δεδικασμένο της σχετικής απόφασης δεσμεύει και το μεταγενέστερο δικαστήριο της αγωγής αποζημίωσης ως προς το κριθέν ζήτημα του κύρους της συγκεκριμένης διαδικαστικής πράξης της αναγκαστικής εκτέλεσης και επομένως στην περίπτωση αυτή απορριπτέα θα είναι και η αγωγή αποζημίωσης, αφού λόγω του απορρέοντος δεδικασμένου, εκ των άρθρων 331, 321, 322, 324 ΚΠολΔ και εφόσον αναφερόμαστε σε ενστάσεις εκ του άρθρου 330 ΚΠολΔ, το δικαστήριο της αγωγής δεν θα μπορεί να αποφασίσει διαφορετικά.

Το ζήτημα όμως περιπλέκεται σε περίπτωση που το δικαστήριο της ανακοπής απέρριψε έναν ισχυρισμό που αφορά την απαίτηση, ως απαράδεκτο, απορρίπτοντας τελικώς την ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ για τυπικό λόγο. Τότε το δικαστήριο της αγωγής αποζημίωσης δυοίν θάτερον: είτε θα αρκестεί στην γραμματική ερμηνεία⁶¹⁹ του άρθρου 940 παρ.3 ΚΠολΔ και θα απορρίψει την αγωγή αποζημίωσης του οφειλέτη διότι δεν πληρούται η προϋπόθεση του ειδικού πραγματικού της διατάξεως, η οποία απαιτεί την προηγούμενη αμετάκλητη ακύρωση της αναγκαστικής εκτέλεσης⁶²⁰, είτε θα προβεί σε συσταλτική ερμηνεία του εν λόγω άρθρου και θα επιτρέψει την θεμελίωση της σχετικής

⁶¹⁸Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 581.

⁶¹⁹Τούτο υποστηρίζει ο Νίκας, βλ. τον ίδιο, Αποζημίωση για άδικη εκτέλεση, ΕΠολΔ 2011, σελ. 281 επόμε.

⁶²⁰Μοναδική τότε διέξοδος ικανοποίησης του ζημιωθέντος απομένει η έγερση εκ μέρους του αγωγής αδικαιολόγητου πλουτισμού, όπου το θέμα της ακυρότητας της εκτέλεσης θα κριθεί παρεμπιπτόντως, χωρίς δηλαδή καμία επίπτωση στο κύρος της, το οποίο, σύμφωνα με τα άρθρα 933-934 ΚΠολΔ, δεν μπορεί να επηρεασθεί, διατηρούμενο απολύτως ισχυρό και αδιαφιλονίκητο, βλ. Μάξη, Αποζημίωση για άδικη εκτέλεση, ΝοΒ 2007, σελ. 1517, ο οποίος μάλιστα σημειώνει ότι: "...από πουθενά δεν ανιχνεύεται ότι οι συντάκτες του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας επεδίωξαν συνειδητά να αποκλείσουν μέσω του άρθρου 940 παρ.3 ΚΠολΔ την άσκηση της αγωγής αποζημίωσης και στις δύο αυτές περιπτώσεις (ενν. η μη άσκηση ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ και η απόρριψή της για τυπικό λόγο) και μάλλον το αντίθετο συνάγεται από τις σχετικές εργασίες της Επιτροπής...", βλ. και Πρακτικά ΣχΚΠολΔ XIII σελ. 121, όπου οι Ράμμος και Οικονομόπουλος τονίζουν ότι "ο οφειλέτης πάντως θα δύναται να ασκήση τακτικήν αγωγήν".

αγωγής αποζημίωσης στις διατάξεις των άρθρων 914 ή 919 ΑΚ, δίχως να παρεμβάλλονται δικονομικοί περιορισμοί αφού αυτοί θα περιορίζονται στο πλαίσιο της επέκτασης του δεδικασμένου στο δικονομικό μόνον ζήτημα που κρίθηκε στην δίκη επί της ανακοπής, σύμφωνα με το άρθρο 322 παρ.1 εδ.β' ΚΠολΔ⁶²¹.

Το τελευταίο γίνεται δεκτό κατά την απολύτως κρατούσα άποψη της θεωρίας⁶²² και νομολογίας⁶²³. Ειδικότερα, απασχόλησε ιδιαίτερα την Ολομέλεια του Αρείου Πάγου το ζήτημα της δυνατότητας άσκησης αγωγής αποζημίωσης για άδικη εκτέλεση, κατ' άρθρο 940 αρ.3 ΚΠολΔ, σε περίπτωση που απορρίφθηκε ως απαράδεκτη ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ, λόγω μη παραχρήμα απόδειξης⁶²⁴ ισχυρισμού που αφορά την απαίτηση, κατ' άρθρο 933 παρ.5 ΚΠολΔ (τότε 933 παρ.4 ΚΠολΔ). Κατά πρώτον, η ΟΛΑΠ⁶²⁵, όπως αναφέρθηκε και στο οικείο κεφάλαιο, δέχθηκε ότι το κατ' άρθρο 933 παρ.5 ΚΠολΔ απαράδεκτο των μη αποδεικνυόμενων αμέσως ισχυρισμών απόσβεσης της απαίτησης περιλαμβάνει εκτός των ισχυρισμών που στηρίζονται στους αποσβεστικούς λόγους των ενοχών, κατά τα άρθρα 416 επόμε. ΑΚ, και τις παρακωλυτικές κατά το ουσιαστικό δίκαιο ενστάσεις ασκήσεως του δικαιώματος, όπως είναι η ένσταση καταχρήσεως δικαιώματος του άρθρου 281 ΑΚ⁶²⁶.⁶²⁷ Κατά δεύτερον, η ΟΛΑΠ κατέφυγε στις διατάξεις των άρθρων 20 παρ.1 του Συντάγματος και 6 παρ.1 της ΕΣΔΑ, αλλά και στα άρθρα 2 παρ.3, 5 παρ.1 και 2 και 14 παρ.1 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα⁶²⁸, οι οποίες κατοχυρώνουν το θεμελιώδες δικαίωμα των ενδιαφερομένων για ουσιαστική κρίση της διαφοράς τους από τα δικαστήρια. Ο περιορισμός του άρθρου 933 παρ.5 ΚΠολΔ δεν θίγει τον πυρήνα των διατάξεων αυτών, καθώς η καθιέρωση απαραδέκτων για αυστηρούς δικονομικούς λόγους (όπως η παραχρήμα απόδειξη) και χωρίς έρευνα της βασιμότητάς τους, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως περιορισμός του δικαιώματος πρόσβασης

⁶²¹Βλ. Καλαβρό, Θεμελιώδη ζητήματα του δικαίου της αναγκαστικής εκτέλεσης, 2009, σελ. 163.

⁶²²Βλ. Καλαβρό, Θεμελιώδη ζητήματα του δικαίου της αναγκαστικής εκτέλεσης, ό.π., σελ. 161, βλ. Μάζη, Αποζημίωση από άδικη εκτέλεση, ό.π., σελ. 1517, βλ. τον ίδιο, Άδικη αναγκαστική εκτέλεση και αγωγή αποζημίωσης άρθρου 940 παρ.3 ΚΠολΔ, η συνέχιση της αμφισβήτησης, ΕΠολΔ 2011, σελ. 289, βλ. Διαμαντόπουλο, Δικαίωμα αποζημίωσης του καθ' ου η άκυρη εκτέλεση, ΕλλΔνη 2011, σελ. 12 επόμε., βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 582.

⁶²³Βλ. ΟΛΑΠ 49/2005, ΕλλΔνη 2006, σελ. 80.

⁶²⁴Πρβλ. και Μάζη, Αποζημίωση για άδικη εκτέλεση, ό.π., σελ. 1519, ο οποίος επισημαίνει ότι η τυπική για την αιτία αυτή απόρριψη της ανακοπής διαφέρει από τις άλλες για τυπικό λόγο περιπτώσεις απόρριψής της, όπως λ.χ. εκείνη για εκπρόθεσμη άσκησή της, για το ότι καμία έλλειψη επιμέλειας δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι βαρύνει εδώ τον ανακόπτοντα οφειλέτη, ο οποίος ενήργησε απολύτως κανονικά και σύμφωνα με την δικονομική τάξη, κατά την εκ μέρους του άσκηση της ανακοπής, το αν δε ενδέχεται να μην είχε λάβει προηγουμένως προσήκοντα μέτρα για πλήρη διασφάλιση των δικαιωμάτων του δεν μπορεί να έχει ως κύρωση να αφεθεί αυτός βορά σε ένα δόλιο και ασυνείδητο δανειστή, που φροντίζει να εκμεταλλευτεί την κατάσταση, εκποιώντας αναγκαστικά την περιουσία εκείνου, με εφόδιο την αδυναμία του να αποδείξει “αμέσως” το επιγενόμενο περιστατικό της απόσβεσης του χρέους.

⁶²⁵Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης Ιωάννης Παπανικολάου.

⁶²⁶Αντίθετη η Απαλαγάκη, βλ. την ίδια, Άκυρη ή άδικη αναγκαστική εκτέλεση και αξίωση αποζημίωσης σε: η πολιτική δίκη σε κρίσιμη καμπή, 2016, σελ. 144.

⁶²⁷Αντίθετα, αν οι λόγοι ανακοπής αφορούν την απαίτηση μεν, αλλά πρόκειται για ισχυρισμούς που αφορούν την παρακώλυση της γένεσής της, ή αφορούν την εγκυρότητα του εκτελεστού τίτλου ή την διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, ως προς τους οποίους δεν ισχύει το ειδικό απαράδεκτο του άρθρου 933 παρ.5 ΚΠολΔ, τότε δεν τίθεται φυσικά κανένα ζήτημα για την εξαίρεσή τους από την εφαρμογή και ως προς τους ισχυρισμούς αυτούς είτε των διατάξεων των άρθρων 331, 321, 322 και 324 ΚΠολΔ, αν προβλήθηκαν στην δίκη της ανακοπής, είτε του άρθρου 935 ΚΠολΔ, αν οι ισχυρισμοί δεν προβλήθηκαν στην δίκη της ανακοπής, βλ. Καλαβρό, ό.π., σελ. 164-165.

⁶²⁸Κυρώθηκε με τον ν. 2462/1997.

στο δικαστήριο, διότι το εθνικό δικαιοδοτικό σύστημα στο σύνολό του παρέχει δυνατότητα πρόσβασης στα δικαστήρια, για να κριθούν, έστω και στο πλαίσιο άλλων διαδικασιών, όλα τα νομικά και πραγματικά ζητήματα που είναι σχετικά με την διαφορά⁶²⁹. Τέτοια δίκη είναι και η τακτική δίκη που ανοίγεται με έγερση αγωγής αποζημιωτικού χαρακτήρα του άρθρου 914 ΑΚ ή, επιβοηθητικά, αδικαιολόγητου πλουτισμού του άρθρου 904 ΑΚ.

Έτσι, η απόφαση⁶³⁰ έκρινε ότι το δεδικασμένο εκτείνεται μόνο στο απαράδεκτο της προβολής των λόγων αυτών, που απαγγέλλεται για την αιτία αυτή, ώστε οι ισχυρισμοί αυτοί δεν εμποδίζονται από τα άρθρα 330 και 935 ΚΠολΔ να προβληθούν σε μεταγενέστερη δίκη που ανοίγεται με νέα ανακοπή κατά της ίδιας εκτέλεσης, οπότε να αποδειχθούν αμέσως, όπως όμως ακόμη, σύμφωνα με την αληθή έννοια του άρθρου 940 παρ.3 ΚΠολΔ, ερμηνευόμενη και υπό το πρίσμα της τηρήσεως της αρχής της δίκαιης δίκης, και με αγωγή, κατά την συζήτηση της οποίας δεν παρεμβάλλεται ο τασσόμενος στο άρθρο 933 παρ.5 ΚΠολΔ περιορισμός⁶³¹.

Η απόφαση της ΟΛΑΠ 49/2005 επιβεβαιώθηκε και από την πλειοψηφία της ΟΛΑΠ 12/2009, η οποία κλήθηκε κατόπιν αίτησης υποβληθείσας βάσει του άρθρου 316 ΚΠολΔ να ερμηνεύσει το περιεχόμενο της πρώτης απόφασης κρίνοντας, ωστόσο, ότι η εν λόγω απόφαση είναι σαφής, καθόσον είναι διατυπωμένη κατά τρόπο που δεν καταλείπονται αμφιβολίες αναφορικά με τα επιλυθέντα από αυτήν νομικά ζητήματα⁶³².

Καταληκτικά, σύμφωνα με τον καθηγητή Καλαβρό⁶³³, όσα έγιναν δεκτά για την περίπτωση της απόρριψης του λόγου ανακοπής, λόγω του ειδικού απαραδέκτου του άρθρου 933 παρ.5 ΚΠολΔ, πρέπει να ισχύσουν και στην περίπτωση της απόρριψης της όλης ανακοπής για άλλο (τυπικό) λόγο, καθόσον και στην τελευταία αυτή περίπτωση, ο οφειλέτης δεν θα εμποδίζεται να επαναφέρει στο πλαίσιο της μεταγενέστερης δίκης της αγωγής αποζημίωσης τον τυπικώς απορριφθέντα λόγο (λ.χ. εκπρόθεσμο), αφού η παραγόμενη δέσμευση του δεδικασμένου εκτείνεται μόνο στο δικονομικό ζήτημα που κρίθηκε οριστικά, σύμφωνα με το άρθρο 322 παρ.1 εδ.β' ΚΠολΔ.

Και εδώ, κατά τον καθηγητή, τα άρθρα 20 παρ.1 Σ, 6 παρ.1 ΕΣΔΑ και 2 παρ.3, 5 παρ.1 και 2 και 14 παρ.1 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (που κυρώθηκε με τον ν. 2462/1997) ισχύουν παράλληλα, με άμεση συνέπεια να γίνεται δεκτό ότι στο δικαίωμα πρόσβασης στα δικαστήρια περιλαμβάνεται

⁶²⁹Βλ. Μιχαηλίδου, ό.π., σελ. 585, βλ. Καλαβρό, ό.π., σελ. 164.

⁶³⁰Αντίθετα, υπήρξε και μειοψηφία τριών ψήφων σύμφωνα με την οποία το θεσπιζόμενο από το άρθρο 933 παρ.5 ΚΠολΔ στην δίκη της εκτέλεσης απαράδεκτο δεν εμποδίζει να προβληθούν οι ισχυρισμοί αυτοί εκκαθαρισμένοι σε νέα δίκη, ως τέτοια όμως θα πρέπει να νοηθεί μόνο εκείνη που ανοίγεται κατά το άρθρο 935 ΚΠολΔ με νέα ανακοπή, και όχι μεταγενέστερη αγωγή αποζημίωσης, αφού δεν έχει προηγουμένως ακυρωθεί αμετάκλητα η αναγκαστική εκτέλεση, όπως επιτάσσεται από το άρθρο 940 παρ.3 ΚΠολΔ για να μπορεί αυτή να ασκηθεί.

⁶³¹Βλ. Μάζη, Αποζημίωση για άδικη εκτέλεση, ό.π., σελ. 1519-1520.

⁶³²Υπήρξε και αντίθετη μειοψηφία, η οποία έκρινε ότι από την διατύπωση της ερμηνευόμενης απόφασης δεν προκύπτει με σαφήνεια αν βάση της αγωγής θα είναι η γενική αξίωση αποζημίωσης, όπως αυτή διαμορφώνεται αποκλειστικά από τις κοινές διατάξεις των άρθρων 914 επόμε. ΑΚ ή ειδική αδικοπρακτική αξίωση, διασκευαζόμενη κατ' ερμηνευτική διευρυνση ή κατ' ανάλογη εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 940 παρ.3 ΚΠολΔ, η οποία αναφέρεται μεν ως προς τις βασικές προϋποθέσεις στις ανωτέρω κοινές διατάξεις, εισάγει όμως εν μέρει ίδιους κανόνες, αφού εξαρτά την δυνατότητα ή μη ασκήσεως της σχετικής αγωγής από την έκδοση αμετάκλητης απόφασης επί της ανακοπής.

⁶³³Βλ. Καλαβρό, ό.π., σελ. 167-168.

και το δικαίωμα σε ουσιαστική εξέταση της υπόθεσης ή της διαφοράς, με την επιφύλαξη, πάντως, δικονομικού κωλύματος, που τελεί σε σχέση αναλογικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ.3 του Συντάγματος.

Βέβαια, πρέπει να αναφερθεί ότι η απευθείας προσφυγή στην διάταξη της γενικής αδικοπρακτικής ευθύνης του άρθρου 914 ΑΚ, παρακάμπτοντας τον σκόπελο του άρθρου 940 παρ.3 ΚΠολΔ, που απαιτεί αμετάκλητη ακύρωση της αναγκαστικής εκτέλεσης, πρέπει να γίνεται με φειδώ. Και τούτο, διότι αν γινόταν δεκτό, ότι σε κάθε περίπτωση είναι δυνατή η απευθείας προσφυγή στην διάταξη της 914 ΑΚ προκειμένου ο οφειλέτης να διεκδικήσει αποζημίωση για άδικη εκτέλεση, τότε το άρθρο 940 παρ.3 ΚΠολΔ, που προϋποθέτει ακύρωση της εκτέλεσης κατόπιν ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ δεν θα είχε λόγο ύπαρξης και κάτι τέτοιο θα ισοδυναμούσε με ουσιαστική κατάργησή του.

Επίλογος

Στις παραπάνω σελίδες επιχειρήθηκε να αναλυθούν διεξοδικά οι επιμέρους προϋποθέσεις του παραδεκτού της ασκήσεως της ανακοπής κατά της αναγκαστικής εκτέλεσεως, καθώς και των λόγων της, βάσει του άρθρου 933 επόμ. ΚΠολΔ, αλλά και να διερευνηθούν τα επίμαχα σημεία και τα ζητήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων αυτών. Στο ελληνικό δίκαιο, η ανακοπή αυτή αποτελεί το βασικό αμυντικό σχήμα κατά της εκτέλεσης. Ειδικότερα, ο Έλληνας νομοθέτης επέλεξε την λύση του ενιαίου διαπλαστικού ενδίκου βοηθήματος προσβολής και ελέγχου του κύρους των πράξεων της αναγκαστικής εκτέλεσης, ανεξάρτητα αν οι λόγοι ανακοπής αφορούν στην διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης ή την απαίτηση, ανοίγοντας δίκη περί την εκτέλεση με διαγνωστικό χαρακτήρα.

Ως προς το αντικείμενο της δίκης της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ, πιο πρόσφορη θεωρούμε την θέση της μονομελούς θεωρίας, που προσδιορίζεται από το αίτημα και από το σύνολο των λόγων ανακοπής που προβάλλονται προς υποστήριξη του ακυρωτικού αιτήματος. Περαιτέρω, η νομοθετική επιδίωξη για επιτάχυνση της απονομής δικαιοσύνης σε ζητήματα του δικαίου της αναγκαστικής εκτέλεσης που επιχειρήθηκε στο πλαίσιο του ν. 4335/2105, κυρίως με την μείωση σε δύο των σταδίων σταδιακής προσβολής των πράξεων εκτέλεσης του άρθρου 934 ΚΠολΔ, φαίνεται ότι επιφέρει περισσότερο απλούστευση σε επίπεδο νομοθεσίας παρά όχι ουσίας. Και ναι μεν η νέα ρύθμιση δίδει την δυνατότητα να σωρευθούν σε ένα δικόγραφο περισσότεροι λόγοι, πλην όμως δεν εγγυάται την μείωση του αριθμού των ανακοπών που θα μπορούσαν να ασκηθούν από τον στρεψόδικο οφειλέτη, ούτε ταχύτερη ολοκλήρωση της εκτελεστικής διαδικασίας.

Η παράκαμψη του άρθρου 940 παρ.3 ΚΠολΔ και η απευθείας προσφυγή στο άρθρο 914 ΑΚ, όταν ελλείπει το στοιχείο της αμετάκλητης ακύρωσης της αναγκαστικής εκτέλεσης, πρέπει να περιορισθεί μόνο στις περιπτώσεις των εκ του νόμου τιθέμενων αποδεικτικών δυσχερειών (παραχρήμα απόδειξη), καθώς η τελολογική διεύρυνση της διατάξεως του συγκεκριμένου νόμου, εύκολα μπορεί να οδηγήσει σε κατάργηση της διατάξεως του άρθρου 940 παρ.3 ΚΠολΔ.

Οι αλλεπάλληλες νομοθετικές τροποποιήσεις που έχει υποστεί ο ΚΠολΔ, και ειδικά το στάδιο της αναγκαστικής εκτέλεσης, αποσκοπούν συνεχώς στην ταχύτερη και πιο ορθολογική απονομή της δικαιοσύνης. Το πρόβλημα όμως, μετά από πενήντα και πλέον τροποποιήσεις του Κώδικα, μέσα σε διάστημα λιγότερο της εξηκονταετίας, παραμένει άλυτο, σε σημείο που κανείς διερωτάται αν μόνο οι νομοθετικές τροποποιήσεις μπορούν να λύσουν το πρόβλημα. Έχει υποστηριχθεί από έγκριτους νομικούς κατά καιρούς, ότι «το σημαντικότερο όμως στοιχείο για την απονομή της δικαιοσύνης είναι η επιχειρησιακή διαχείριση της δικαιοσύνης αλλά και η εκάστοτε αξιολόγησή της»⁶³⁴.

Εν είδει συμπεράσματος, το παραδεκτό της εν λόγω ανακοπής δεν αναδύεται μέσα από μία και μόνο διάταξη, δηλαδή από το άρθρο 933 ΚΠολΔ, αλλά μέσα από ένα πλέγμα διατάξεων, ήτοι τα άρθρα 583 επόμ. ΚΠολΔ, 934 ΚΠολΔ, 935 ΚΠολΔ. Όλες αυτές οι

⁶³⁴Βλ. Πανταζόπουλο, ΕΠολΔ 2015, ό.π., σελ. 276.

διατάξεις συνθέτουν τον παραδεκτό τρόπο προβολής της ανακοπής κατά της εκτέλεσης, τον παραδεκτό τρόπο κάμψης της διαδικασίας με την οποία εκτελείται μία δικαστική απόφαση. Ολόκληρο το οικοδόμημα της αναγκαστικής εκτέλεσης έχει κτιστεί πάνω στην αναλογία μέσου και σκοπού, πάνω στην επιδίωξη εύρεσης της «χρυσής τομής», ανάμεσα στα συμφέροντα του δανειστή και του οφειλέτη. Η διατήρηση της αναλογικότητας και του μέτρου αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο στην διαχείριση της ανταγωνιστικής τους σχέσης.

Οι διατυπώσεις του παραδεκτού τρόπου άσκησης της ανακοπής, είναι και πρέπει να είναι αυστηρές, διότι η δυνατότητα χρήσης, με τον προκαθορισμένο και μόνον τρόπο, αυτού του μέσου επίθεσης και άμυνας από τον οφειλέτη, ο οποίος καλείται ταυτόχρονα και ανακόπτων, αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα της ισότιμης αντιμετώπισης των δύο αυτών υποκειμένων. Όπως άλλωστε εύστοχα παρατήρησαν και οι Συντάκτες του Σχεδίου του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας «...δεν πρέπει όμως να παραβλέπεται ότι αί διατυπώσεις της εκτελεστικής διαδικασίας δεν είναι δυνατόν ν' αποφευχθούν, διότι υπηρετούν σοβαρούς σκοπούς, ως είναι η προστασία του οφειλέτου και των δανειστών. Διά των διατυπώσεων τούτων επιδιώκεται η ικανοποίησις του δανειστού διά της όσον το δυνατόν μικροτέρας θυσίας των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτου...».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ & ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

1. Άνθιμος Α., Αίτηση άρνησης εκτέλεσης κατά τον Κανονισμό 1215/2012, ΕφΑΔ 2015, σελ. 614
2. Απαλαγάκη Χ., Άκυρη ή άδικη αναγκαστική εκτέλεση και αξίωση αποζημίωσης. Το νομολογιακό ρήγμα στα άρθρα 933 και 940 παρ.3 ΚΠολΔ (με αφορμή κυρίως την ΟΛΑΠ 49/2005), σε: Η πολιτική δίκη σε κρίσιμη καμπή, Επιστημονικό Συμπόσιο προς τιμήν του Καθηγητή Νικολάου Νίκα, 2016, σελ. 133
3. Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνεία κατ' άρθρο, 2017
4. Απαλαγάκη Χ., Προβολή και διάγνωση ισχυρισμών στις δίκες περί την εκτέλεση, ΕφΑΔ 2010, σελ. 902
5. Απαλαγάκη Χ., Προϋποθέσεις παρεκτάσεως της κατά τόπο αρμοδιότητα στις δίκες περί την εκτέλεση, Γνμδ, Δ 2002, σελ. 1062
6. Αρβανιτάκης Π., Προθεσμία προσβολής της καταχρηστικής κατάσχεσης, ΕπιστΕπετ Δ.Σ.Θ. 1990, σελ. 73
7. Βαθρακοκοίλης Β., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνευτική Νομολογιακή ανάλυση, Τόμος Ε΄
8. Γαλάνης Π., Αι αντιρρήσεις επί εκτελέσεως προσωρινώς εκτελεστών αποφάσεων, Δ 1972, σελ. 735
9. Γέσιου-Φαλτσή Π., Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως Ι, Γενικό Μέρος, 2η εκδ., 2017
10. Γέσιου-Φαλτσή Π., Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως, Γενικό Μέρος, 1998
11. Γέσιου-Φαλτσή, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτέλεσης ΙΙΙ, Η διεθνής αναγκαστική εκτέλεση, 2006
12. Γέσιου-Φαλτσή Π., Ο αποκλειστικός χαρακτήρας της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ για την προσβολή των πράξεων της αναγκαστικής εκτελέσεως και ιδίως της περιλήψεως της κατακυρωτικής εκθέσεως, Ενθύμημα Άλκη Αργυριάδη, 1996, Τόμος Ι, σελ. 101
13. Διαμαντόπουλος Γ., Οι διαπλαστικές αποφάσεις κατά τον ΚΠολΔ, στον τόμο ΕΕΔ, Διαπλαστικές αγωγές, ενστάσεις και αποφάσεις, 2011, σελ. 211
14. Διαμαντόπουλο, Δικαίωμα αποζημίωσης του καθ' ου η άκυρη εκτέλεση ακόμα και όταν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία ανακοπής της άκυρης πράξης αναγκαστικής εκτέλεσης, η οποία αποτέλεσε την αιτία της ζημίας, ΕλλΔνη 2011, σελ. 12

15. Διαμαντόπουλος, Πρόσθετοι λόγοι ανακοπής κατά διαταγής πληρωμής. Χρόνος παραδεκτής άσκησής τους. Δυνατότητα θεραπείας της αοριστίας κύριου λόγου ανακοπής με το δικόγραφο των πρόσθετων λόγων. Επιτρεπτό μεταβολής της ιστορικής βάσης της ανακοπής, ΕλλΔνη 2009, σελ. 70
16. Καλαβρός Κ., Ζητήματα δικών περί την εκτέλεση, 2004
17. Καλαβρός Κ., Θεμελιώδη ζητήματα του δικαίου της αναγκαστικής εκτέλεσης, 2009
18. Καλαβρός Κ., Παρέμβαση, στον τόμο ΕΕΔ, 35^ο Πανελλήνιο Συνέδριο, Διαπλαστικές αγωγές, ενστάσεις και αποφάσεις, 2011, σελ. 253
19. Καλαβρός Κ., Πολιτική Δικονομία, Γενικό Μέρος II, 2^η έκδοση, 2016
20. Καλαβρός Κ., Σχέδιο Νόμου για την δίκαιη δίκη και την εύλογη διάρκεια της, ΕΠολΔ 2011, σελ. 697
21. Κατηφόρης Ν., Ικανοποίηση δανειστών και κατάσχεση στα χέρια τρίτου, ΕΠολΔ 2014, σελ. 274
22. Κατηφόρης Ν., Παρατηρήσεις στην ΜονΠρΑθ 401/2014, ΕΠολΔ 2013, σελ. 811
23. Κεραμεύς Κ., Ανακοπή κατά της εκτελέσεως και δικόγραφο πρόσθετων λόγων, Γνμδ., Αρμ 1985, σελ. 450
24. Κεραμεύς Κ., Περιορισμοί των αντιρρήσεων κατά της εκτελέσεως αποφάσεως περί αποδόσεως μισθίου λόγω δεδικασμένου και της ανάγκης παραχρήμα αποδείξεως, ΕλλΔνη 1996, σελ. 1024
25. Κεραμεύς Κ./Κονδύλης Δ./Νίκας Ν., Ερμηνεία ΚΠολΔ, τόμ. Ι, ΙΙ, 2000
26. Κιουπτσίδου-Στρατουδάκη, Ζητήματα από τις ανακοπές των άρθρων 632 και 933 ΚΠολΔ”, Αρμ 2003, σελ. 1242
27. Κιουπτσίδου-Στρατουδάκη, Ζητήματα από το δίκαιο της αναγκαστικής εκτέλεσης μετά τις τροποποιήσεις του ν. 4335/2015, Αρμ 2016, σελ. 1
28. Κιουπτσίδου-Στρατουδάκη, Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις του ΣχΚΠολΔ 2014 ως προς το δίκαιο της αναγκαστικής εκτέλεσης, ΕΠολΔ 2014, σελ. 265
29. Κλαμαρής Ν., Ειδική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή του Υπουργείου Δικαιοσύνης για την τελική αναμόρφωση του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, Σχέδιο Νόμου 2005-2008, Αιτιολογική Έκθεση
30. Κλαμαρής Ν., Το δικαίωμα δικαστικής προστασίας, 1989
31. Κλαμαρής Ν., Παρέμβαση, στον τόμο ΕΕΔ, Διαπλαστικές αγωγές, ενστάσεις και αποφάσεις, 2011, σελ. 205
32. Κολοτούρος Π., Η έννοια της «παραχρήμα» αποδείξεως κατά το άρθρο 933 IV

- ΚΠολΔ, ΝοΒ 2006, σελ. 1652
33. Κολοτούρος Π., Συνέπειες της αναγκαστικής κατάσχεσης στα χέρια τρίτου, ΕΠολΔ 2016, σελ. 127
34. Κονδύλης Δ., Το δεδικασμένο, 2^η έκδοση, 2007
35. Κωστήρης Κ., Τα απαράδεκτα του άρθρου 933 παρ.3-4 ΚΠολΔ, ΕπιστΕπέτ. Δ.Σ.Θ., 1990, σελ. 95
36. Μάζης Π., Άδικη αναγκαστική εκτέλεση και αγωγή αποζημίωσης άρθρου 940 παρ.3 ΚΠολΔ, η συνέχιση της αμφισβήτησης, ΕΠολΔ 2011, σελ. 289
37. Μάζης Π., Παρέμβαση σχετικά με τις διατάξεις του Σχεδίου της αναγκαστικής εκτέλεσης, ΕΠολΔ 2014, σελ. 278
38. Μάζης Π., Οι πρόσθετοι λόγοι ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ και η προθεσμία άσκησής τους, ΕλλΔνη 1994, σελ. 1681
39. Μάζης Π., Αποζημίωση για άδικη εκτέλεση, ΝοΒ 2007, σελ. 1513
40. Μάζης Π., Η νέα αναθεώρηση του ΚΠολΔ με τον ν. 4055/2012 και το πρόβλημα της καθυστέρησης των δικών, ΕλλΔνη 2013, σελ. 38
41. Μάζης Π., Παρατηρήσεις στο νέο σχέδιο νόμου για την αναθεώρηση του ΚΠολΔ, ιδίως στις διατάξεις για την αναγκαστική εκτέλεση, Αρμ 2014, σελ. 193
42. Μακρής Δ., Ανακοπή κατά της εκτέλεσης και αίτηση αναστολής κατά τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, 2^η εκδ., 2007
43. Μητσόπουλος Γ., Προσβολή της περιλήψεως κατακυρωτικής εκθέσεως. Ανεπίτρεπτη η εκχώρηση του δικαιώματος του υπερθεματιστή, Τόκοι υπερημερίας επί του πλειστηριάσματος, ΕλλΔνη 1993, σελ. 532
44. Μητσόπουλος Γ., Γνωμοδότηση, ΝοΒ 1972, σελ. 447
45. Μιχαηλίδου Χ., Η άμυνα κατά της εκτέλεσης, 2017
46. Μπέης Κ., Η ανίσχυρος διαδικαστική πράξις. Ανυπόστατον, ακυρότης, απαράδεκτον, αβάσιμον, ακυρωσία κατά τον νέον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και μέχρι τούδε δίκαιο, Επιστημονικά Δημοσιεύματα Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, 1968
47. Μπέης Κ., Το αντικείμενο της πολιτικής δίκης, Δ 1990, σελ. 3
48. Μπέης Κ./Μπέης Ε./Μπαλογιάννη Ε., Παρέκταση της τοπικής αρμοδιότητας για δίκες γύρω από την αναγκαστική εκτέλεση, Γνμδ., Δ 2002, σελ. 945
49. Μπέης Κ., Πολιτική Δικονομία, 1971
50. Μπέης Κ., Αι διαδικασίαι ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου ΙΙ, 1969

51. Μπέης Κ., Παρατηρήσεις στην υπ' αριθμ. 110/2002 απόφαση του Ειρηνοδικείου Πειραιώς, Δ 2002, σελ. 1071
52. Μπέης Κ., Παρατηρήσεις στην ΟΛΑΠ 10/1993, Δ 1994, σελ. 562
53. Μπρίνιας Ι., Αναγκαστική Εκτέλεσις, τ. Α' έως Ε', 2^η έκδοση, 1980-1983
54. Νίκας Ν., Εγχειρίδιο Δικαίου Αναγκαστικής Εκτελέσεως, Ι, Γεν. Μέρος, 2012
55. Νίκας Ν., Αποζημίωση για άδικη εκτέλεση, ΕΠολΔ 2011, σελ. 281
56. Νίκας Ν., Εγχειρίδιο Πολιτικής Δικονομίας, 2016
57. Νίκας Ν./Σαχπεκίδου Ε., Ευρωπαϊκή Πολιτική Δικονομία, Ερμηνεία κατ' άρθρον του Κανονισμού Βρυξέλλες Ια (1215/2012), 2016
58. Νικολόπουλος Γ., Οι πρόσθετοι λόγοι ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ. Φύση, λειτουργία και προθεσμία ασκήσεώς τους, Δ 1993, σελ. 1002
59. Νικολόπουλος Γ., Η επί αντιρρήσεων κατά της κατά της εκτελούμενης αξιώσεως δυνατότητα θεμελιώσεως λόγου εφέσεως εναντίον αποφάσεως απορριπτικής της κατ' αρθρ. 933 ΚΠολΔ ανακοπής, ΕλλΔνη 1987, σελ. 40
60. Ορφανίδης Γ., Ζητήματα προθεσμιών στον ΚΠολΔ, ΕλλΔνη 2002, σελ. 325
61. Ορφανίδης Γ., Η δυνατότητα εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 263 ΑΚ, Δ 36, σελ. 795
62. Πανταζόπουλος Στ., Οι πρόσθετοι λόγοι ανακοπής, σε ΕΕΔ, 39^ο Πανελλήνιο Συνέδριο, 2014, Πρόσθετοι λόγοι ενδίκων μέσων και βοηθημάτων, 2015, σελ. 17
63. Πανταζόπουλος Στ., Πρόσθετοι λόγοι ανακοπής, 2015
64. Πανταζόπουλος Στ., Οι τροποποιήσεις του ΚΠολΔ στα ένδικα μέσα, στις ειδικές διαδικασίες και στο γενικό μέρος της αναγκαστικής εκτέλεσης βάσει του ν. 4335/2015, ΕΠολΔ 2015, σελ. 266
65. Παπαδοπούλου Α., η συγκέντρωση των λόγων ανακοπής στην Αναγκαστική Εκτέλεση, 2016
66. Πίψου Λ., Η “δόλια απομάκρυνση πλειοδοτών” ως λόγος ακύρωσης του αναγκαστικού πλειστηριασμού, Τιμ. Τόμος για τον Ιωάννη Μανωλεδάκη ΙΙΙ, 2007, σελ. 939.
67. Πλεύρης Α., Οι τροποποιήσεις του ν. 4335/2015 σε ζητήματα του δικαίου της αναγκαστικής εκτέλεσης (προσωρινή εκτελεστότητα, προδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης, και δίκες περί την εκτέλεση), ΕλλΔνη 2016, σελ. 152
68. Ποδηματά Ε., Ενστάσεις στην αναγκαστική εκτέλεση. Οι λόγοι ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ, ΕλλΔνη 1990, σελ. 1774

69. Ποδηματά Ε., Το δεδικασμένο, Αντικειμενικά όρια ιδίως επί των ενστάσεως Ι 1995 και ΙΙ 2002
70. Ποδηματά Ε., Προθεσμία ανακοπής κατά πράξεως της κύριας διαδικασίας άμεσης εκτελέσεως λόγω μη τηρήσεως προδικασίας, Γνμδ, Αρμ. 2000, σελ. 303
71. Πρακτικά Αναθεωρητικής Επιτροπής του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, 1967
72. Ράμμος Γ., Εγχειρίδιον Αστικού Δικονομικού Δικαίου ΙΙΙ, 1982
73. Σχέδιο Συντακτικής Επιτροπής Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, 1959
74. Τριανταφύλλου-Αλμπανίδου Φ., Διαπλαστική αγωγή, Εισήγηση στον τόμο ΕΕΔ, 35^ο Πανελλήνιο Συνέδριο, Διαπλαστικές αγωγές, ενστάσεις και αποφάσεις, 2011, σελ. 27
75. Τσικρικός Δ., Τα θεμελιώδη δικονομικά δικαιώματα κατά την πρόσφατη νομολογία των πολιτικών δικαστηρίων, ΤοΣ 2006, σελ. 339
76. Τσικρικός Δ., Παρέμβαση, στον τόμο ΕΕΔ, 35^ο Πανελλήνιο Συνέδριο, Διαπλαστικές αγωγές, ενστάσεις και αποφάσεις, 2011, σελ. 80,
77. Τσικρικός Δ., Παρέμβαση, στον τόμο ΕΕΔ, 39^ο Πανελλήνιο Συνέδριο, 2014, Πρόσθετοι λόγοι Ενδίκων Μέσων και Βοηθημάτων, σελ. 63
78. Τσικρικός Δ., Διαδικαστικές πράξεις, 2017
79. Τσικρικός Δ., Η προθεσμία ασκήσεως πρόσθετων λόγων ανακοπής κατά διαδικαστικών πράξεων της αναγκαστικής εκτελέσεως, Δ 1997, σελ. 378
80. Φραγκίστας Χ./Φαλτσή Π., Προθεσμία προσβολής πράξεων εκτελέσεως, Επί αμέσου εκτελέσεως δι' αφαιρέσεως κινητού πράγματος προτείνεται η ακυρότης της επιταγής επί ποινή απαραδέκτου εντός 15 ημερών από της αφαιρέσεως, Γνμδ, Δ 1973, σελ. 147
81. Χρυσόγονος Κ., Η νομοθετική ρύθμιση της αναγκαστικής εκτέλεσης κατά του Δημοσίου με τον ν. 3068/2002, Δ 2004, σελ. 5
82. Ψωμάς, Δεδικασμένο και αντιρρήσεις κατά της εκτέλεσης, Δ 13, σελ. 286

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

- ΔΕΚ 4.7.1985 (AS- Autoteile Sercvice)
220/84, Συλλ. 1985.2265
ΑΕΔ 5/1989, ΕλλΔνη 1989, σελ. 1148
ΟΛΑΠ 49/2005, ΝοΒ 2006, σελ. 378
ΟΛΑΠ 10/1994, ΝοΒ 1994, σελ. 378
ΟΛΑΠ 9/2010, Διαδικτυακός τόπος του
Αρείου Πάγου
ΟΛΑΠ 11/1992, ΕλλΔνη 1992, σελ. 760
ΟΛΑΠ 16/2002, ΕλλΔνη 2002, σελ. 1007.
ΟΛΑΠ 12/2009, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ,
ΑΠ 54/1990, ΕλλΔνη 1991, σελ. 62
ΑΠ 1117/1993, ΕλλΔνη 1995, σελ. 621
ΑΠ 385/2010, ΕφΑΔ 2010, σελ. 1136
ΑΠ 462/2000, ΕλλΔνη 2000, σελ. 1610
ΑΠ 360/2013, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.
ΑΠ 6/2015, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.
ΑΠ 872/1973, ΝοΒ 1974, σελ. 352
ΑΠ 752/1990, ΕλλΔνη 1991, σελ. 806.
ΑΠ 179/2004, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ
ΑΠ 1227/1974, ΕλλΔνη 1996, σελ. 588.
ΑΠ 206/2015, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.
ΑΠ 1467/2006, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ
ΑΠ 385/2010, διαδικτυακός τόπος του
Αρείου Πάγου.
ΑΠ 240/2015 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.
ΑΠ 1608/2002, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ
ΑΠ 489/1997, ΕλλΔνη 1998, σελ. 103
ΑΠ 1128/1992, ΕλλΔνη 1994, σελ. 394
ΑΠ 1390/1997, ΕλλΔνη 1998, σελ.344
ΑΠ 1608/1991, ΕλλΔνη 1992, σελ. 1596
ΑΠ 1683-1689/2008, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ
ΑΠ 9/2004, ΕλλΔνη 2004, σελ. 751
ΑΠ 62/1994, ΕλλΔνη 1996, σελ. 102
ΑΠ 571/2003, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.
ΑΠ 1924/2008, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ
ΑΠ 753/1994, ΕλλΔνη 1995, σελ. 840
ΑΠ 660/2005, Διαδικτυακός τόπος του
Αρείου Πάγου
ΑΠ 1469/2005, Διαδικτυακός τόπος του
Αρείου Πάγου
ΑΠ 83/2004, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ
ΑΠ 96/1996, ΕλλΔνη 1996, σελ. 615.
ΑΠ 892/1990, ΕΕΝ 1991, σελ. 289.
ΑΠ 201/2003, ΕλλΔνη 2004, σελ. 417,
ΑΠ 1343/2004, ΧρΙΔ 2005, σελ. 360,
ΑΠ 44/1960, ΕλλΔνη 1960, σελ. 63.
ΑΠ 465/1996, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.
ΑΠ 95/2006, Διαδικτυακός τόπος του
Αρείου Πάγου.
ΑΠ 660/2005, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.
ΑΠ 1195/2009, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.
ΑΠ 856/2014, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.
ΑΠ 1660/2006 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.
ΑΠ 242/2001, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.
ΑΠ 1051/2010, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.
ΑΠ 1711/2014 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.
ΑΠ 667/2007, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ.
ΑΠ 536/1994 ΕλλΔνη 1997, σελ. 1076,
ΑΠ 1214/1986, ΝοΒ 1987, σελ. 908.
ΑΠ 1652/2007, Αρμ 2008, σελ. 105
ΕφΑθ 2234/1992, ΕλλΔνη 1995, σελ. 672.
ΕφΑθ 11207/1990, ΕλλΔνη 1991, σελ. 1079.
ΕφΑθ 459/1993, ΝοΒ1994, σελ. 206
ΕφΑθ 5316/1987, Δ 1988, σελ. 137
ΕφΑθ 1224/1990, ΕλλΔνη 1994, σελ. 34
ΕφΘεσ4839/2001, ΕλλΔνη 2003, σελ. 829
ΕφΛαρ 495/2001, ΕλλΔνη 2002, σελ. 803
ΠΠρΑθ 6919/1991, ΕλλΔνη 1993, σελ. 656
ΜονΠρΑθ 123/2010, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ
ΜονΠρΘεσ 23368/2012, ΕΠολΔ 2012, σελ.
623
ΜονΠρΧαν 116/2012, ΕΕμπΔ 2012, σελ.
412
ΕιρΡοδ 14/2017, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ